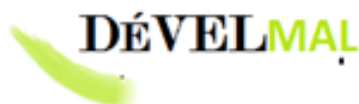

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027

II. Stratégiai rész

Dokumentum történet			
Verzió címe	Verzió száma	Nem végleges, továbbfejlesztése tervezett (TF) vagy végleges verzió (V)	Megjegyzés
Székesfehérvár Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027 című, társadalmi véleményeket tartalmazó verzió	8.0	TF	<i>RFP IH felé benyújtásra tervezett</i>

Székesfehérvár Megyei Jogú
Város Önkormányzata

Készítette: Dévelmal Kft.
Székesfehérvár, 2022. október 24.

Tartalomjegyzék

ÁBRAJEGYZÉK	4
TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	4
1 STRATÉGIAI MUNKARÉSZ	5
1.1 FORGATÓKÖNYV ELEMZÉS	5
1.2 JÖVŐKÉP.....	15
1.3 A STRATÉGIA CÉLRENDSZERE	16
1.3.1 Stratégiai célok	16
1.3.2 Részcélok	18
1.4 A REZILIENS VÁROS A STRATÉGIAI CÉLRENDSZERBEN	30
1.4.1 Prosperáló város.....	32
1.4.2 Zöldülő város	33
1.4.3 Digitális város.....	35
1.4.4 Megtartó város	37
1.4.5 Kiszolgáló város.....	38
1.5 A STRATÉGIA ÖSSZHANGJA MÁS STRATÉGIÁKKAL	39
2 MONITORING, KONTROLLING, INDIKÁTOROK	43
2.1 FVS MONITORING RENDSZERE, NYOMON KÖVETÉS A TERVEZÉS ÉS VÉGREHAJTÁS SORÁN	43
2.2 AZ FVS-HEZ KAPCSOLÓDÓ INDIKÁTOROK ÉS AZOK MÉRÉSI MÓDSZERTANA.....	43
2.3 A BEAVATKOZÁSOKRA VONATKOZÓ ADATOK GYŰJTÉSÉNEK ÉS KEZELÉSÉNEK HELYI MÓDSZERTANA.....	47
3 AZ IRÁNYÍTÁSI ÉS MŰKÖDÉSI MODELL	49
3.1 A VÁROSIRÁNYÍTÁSI MODELL INDOKOLT MÓDOSÍTÁSAI	49
3.1.1 Az átfogó városirányítási rendszer változásai	49
3.1.2 A térségi koordináció mechanizmusainak változásai	49
3.1.3 Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában.....	49
3.2 A VÁROSI MŰKÖDÉSI MODELLT ÉRINTŐ TERVEZETT VÁLTOZTATÁSOK.....	50
4 CSELEKVÉSI TERV.....	51
4.1 INTÉZKEDÉSEK ÉS BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK RENDSZEREZÉSE.....	51
4.2 AZ AKCIÓTERÜLETEK KIJELELÉSE, A KIJELELÉS ÉS A LEHATÁROLÁS INDOKLÁSA	54
4.2.1 Történelmi belváros és környezete tervezett akcióterület	54
4.2.2 Vizivárosi tervezett akcióterület	55
4.2.3 Tudásközpont-Innovációs színtér tervezett akcióterület	56
4.3 VÁROSI SZINTŰ BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK RÉSZLETEZÉSE.....	57
4.3.1 Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások	57
4.3.2 Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások	60
4.3.3 Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések)	63

4.4	STRATÉGIA EGYÜTTMŰKÖDÉSI MENETRENDEK (ZÖLD ÉS DIGITÁLIS ÁTÁLLÁST ELŐSEGÍTŐ CÉLOK ÉS INTÉZKEDÉSEK, OPCIONÁLISAN INNOVÁCIÓS MENETREND)	67
4.4.1	Zöld átállás menetrend	67
4.4.2	Digitális átállás menetrend.....	80
5	FINANSZÍROZÁSI TERV	87
5.1	ELÉRHETŐ ÉS BEVONHATÓ FORRÁSOK SZÁMBAVÉTELE	87
5.1.1	A 2014-2020-as időszak elemzése.....	88
5.1.2	Prognózis a jelen Európai Unió programozási időszakra	90
5.1.3	Aktorok, meghatározó szereplők	90
5.1.4	Kitekintés	91
5.1.5	Egyéb kötöttségek és lehetőségek.....	91
5.2	AZ ÜZLETI MODELL BEMUTATÁSA	92
5.2.1	Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenzióként összegezve	92
5.2.2	A finanszírozási terv összefoglalója.....	96
5.3	FENNTARTHATÓ ÜZEMELTETÉS	96
5.4	PROJEKTCSATORNA FEJLESZTÉS INTÉZMÉNYESÍTÉSE	96
5.4.1	Ellátandó funkciók.....	96
5.4.2	Kulcsszereplők nevesítése	96
5.4.3	Intézményi modell bemutatása	96
6	MELLÉKLETEK	98
6.1	ANTISZEGREGÁCIÓS TERV	98
6.1.1	Helyzetelemzés és értékelés	98
6.1.1.1	A szegregáció társadalmi jelenségeinek horizontális elemzése – a változások értékelése 98	
6.1.1.2	A szegregáció területi vonatkozásai (szegregátumok) – a változások értékelése	105
6.1.2	Antiszegregációs terv	107
6.1.2.1	Az antiszegregációs fejlesztési célok és beavatkozási javaslatok	107
6.1.2.2	A szociális városrehabilitáció akcióterületének meghatározása és a választás indoklása 109	
6.1.2.3	A két antiszegregációs beavatkozási dimenzió kapcsolata.....	109
6.1.2.4	A beavatkozások ütemezése	109
6.1.2.5	Az antiszegregációs terv pénzügyi terve	109
6.2	ELVÉGZETT KÉRDŐÍVES FELMÉRÉSEK DOKUMENTÁLÁSA	109
6.2.1	Lakossági felmérés	109
6.2.2	Intézményi/ szervezeti felmérés	118
6.3	FINANSZÍROZÁSI TERV BEAVATKOZÁSONKÉNT	120
6.4	MŰKÖDÉSI TÉRKÉP	122

Ábrajegyzék

1. ábra: Székesfehérvár belterületi városrészei	24
2. ábra: Tervezett történelmi belváros és környezete akcióterületi beavatkozás – Székesfehérvár	55
3. ábra: Tervezett Viziváros integrált akcióterületi beavatkozás – Székesfehérvár	55
4. ábra: Tervezett Tudásközpont-Innovációs színtér akcióterületi beavatkozás – Székesfehérvár	56
5. ábra: A városba érkező támogatások (megítélt támogatások) a 2014-2020-as időszakban, a Széchenyi 2020 program keretében.	89
6. ábra: A 2014-2020-as programozási periódusban Székesfehérváron megvalósuló projektek operatív program szerinti bontásban, a megítélt támogatás százalékában	90
7. ábra: KSH szegregációs mutató áttekinthető kartogram 2014 – Székesfehérvár	106

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: Székesfehérvár MJV Fenntartható Városfejlesztési Stratégia célrendszerének kapcsolódása más stratégiai dokumentumokhoz	42
2. táblázat: Összefoglaló indikátor táblázat	46
3. táblázat: Az FVS egységes indikátorai	47
4. táblázat: Városi működési modellt érintő, tervezett változások	50
5. táblázat: Az FVS stratégiai céljainak kapcsolódása az intézkedésekhez	51
6. táblázat: FVS intézkedések és beavatkozások	53
5. táblázat: A zöld finanszírozási keretrendszer elkészítésének tervezett ütemezése	80
6. táblázat: A digitális akcióterv elkészítésének tervezett ütemezése	86
7. táblázat: A 2014-2020-as programozási periódusban Székesfehérváron megvalósuló projektek operatív program szerinti bontásban	89
8. táblázat: Becslés a Székesfehérvár Megyei Jogú Városba érkező potenciális támogatások összegére, a 2021-2027 időszakra	90
9. táblázat: Lehetséges finanszírozók köre	91
10. táblázat: Finanszírozási terv térségi szempontjai	91
11. táblázat: Projektcsatorna előzetes intézményi modellje	97
11. táblázat: Székesfehérvár Helyi Esélyegyenlőségi Programjában azonosított problémák és intézkedési terv	100

1 Stratégiai munkarész

1.1 Forgatókönyv elemzés

A megelőző, helyzetértékelő munkarész záró alfejezete keretében számba vételre kerültek azok a külső kockázati tényezők és lehetőségek, melyekre a város részben tud intézkedéseket hozni, részben azok hatásaitól függ.

Jelen fejezetben ezen külső tényezőkre figyelemmel, a folyamatosan változó külső körülményekre - trendelemzésekkel és prognózisokkal alátámasztottan – a stratégia két forgatókönyv (standard és adaptív) kidolgozásával biztosít egyfajta felkészülést és reagálást.

Az ún. standard forgatókönyvben a külső hatások begyűjtésével számolunk, melyre a város korlátozottan tud intézkedést hozni.

Az adaptív forgatókönyv része egy változásmenedzsmentet is magában foglaló fejlesztési megközelítés. Azaz - a város alkalmazkodóképességére figyelemmel - a megvalósított intézkedések hogyan semlegesítik, vagy legalább csökkentik a külső környezeti tényezők negatív hatását, illetve azonosítják és teszik kiaknázhatóvá a bennük rejlő lehetőségeket.

Az alábbi kitétségi mátrix alapozza meg a standard forgatókönyvet. A mátrixban a 2.5 Kockázatok és lehetőségek értékelése fejezetben kockázatnak értékelt tényezők kerültek besorolásra, illetve megvizsgálásra azok lehetséges hatása.

Kitétségi mátrix

Potenciális negatív és pozitív hatás	A Milyen a hatás kockázati besorolása?	B Milyen gyakoriságú a hatás?	C Mekkora a várható hatás mértéke?
	A = (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent) B = (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer) C = (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)		
Prosperáló város			
Nyersanyag- és alapanyag árak további emelkedése a világpiacon	5	5	5
Munkaerőpiaci gondok – kvalifikált munkaerő költsége túl magas	4	4	5
Beszállítói hálózatok állapota kritikussá válik, beszerzési nehézségek	4	4	5
Ágazati K+F együttműködések megléte – térségi hálózatosodás mértéke (felsőoktatás+ cégek)	2	1	2
A kedvezőtlen befektetői klíma (különadók, stb.) miatt a cégek elhalasztják fejlesztéseiket	3	3	3
Az önkormányzat település- és gazdaságfejlesztési pénzeszközeinek rendelkezésre állása, külső tőkebevonás lehetőségei	5	5	5

Potenciális negatív és pozitív hatás	A	B	C
	Milyen a hatás kockázati besorolása?	Milyen gyakoriságú a hatás?	Mekkora a várható hatás mértéke?
A = (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent) B = (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer) C = (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)			
Zöldülő város			
Zöld menetrendet támogató információs infrastruktúra gyengesége	3	4	3
Várostérségi biomassa és egyéb megújuló potenciál elhanyagolása	3	3	3
Zöldfejlesztések társadalmasítási folyamatainak gyengesége	3	3	3
A várostérségben energiatermelő saját kapacitás hiányában a külső energiafüggés nem enyhül	4	3	4
Kevés energiatudatosságot erősítő jó gyakorlat	2	3	2
Szabályozási környezet rugalmatlan gyakorlata, szakpolitikai alapok hiányosságai	3	4	4
A közműszolgáltatások hazai finanszírozási háttere bizonytalanságával a szolgáltatások és az infrastruktúra leromlása	5	4	4
A klímaváltozás, aszályos időszakok és hőterhelés komplex problematikája	5	4	5
Járványidőszakban pontoszerűen megnövekvő zöldterület (túl)használat	3	3	2
A helyi feldolgozóipar szereplői, kereskedelmi szolgáltatók fejlesztései negatívan hatnak a zöld átállás helyi fejlesztései eredményességére	3	3	4
Várostérség gazdasági teljesítőképessége csökken, közvetve zöld átállás forráshiányt okoz	3	3	3
Kiemelkedő helyi vásárlóerő – fenntart-hatóságot gátló fogyasztási minták	3	5	3
Zöld- és kék fejlesztések finanszírozó támogatási rendszerei 100%-os támogatási intenzitás nélkül	3	3	4
Alternatív mobilitási trendek alkalmazása nem képes	5	5	4

Potenciális negatív és pozitív hatás	A	B	C
	Milyen a hatás kockázati besorolása?	Milyen gyakoriságú a hatás?	Mekkora a várható hatás mértéke?
	A = (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent) B = (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer) C = (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)		
befolyásolni a város közúti közlekedése környezetterhelését			
Digitális város			
Az oktatási, képzési szerkezet nem a helyi igényekre reflektál, nem, vagy nehezen befolyásolható a digitális átállás vonatkozásában	2	3	4
A munkaerő digitális felkészültsége elmarad/ lemarad	4	3	5
Vállalkozások digitális infrastruktúra és eszközfejlesztésének lemaradása, lassú ütemű megvalósulása	3	4	4
Közzolgáltatók digitális lemaradása	3	4	4
Város digitális adatintegráló rend-szereinek lemaradása, alapadat előállítási késedelem és adatfrissítési hiányok, elmaradások	4	4	4
Digitális közzolgáltatások lassú ütemben való megjelenése	4	4	5
Helyi lakosok digitális felkészültségének elmaradása - különösen az alacsonyabb iskolai végzettségűek és az időskorúak körében	4	3	3
A digitális innovációk elkerülik a térséget	2	3	4
Megtartó város			
A kedvezőtlen demográfiai folyamatok továbbra is fennmaradnak	4	4	4
A környező települések népesség elszívó hatása erősödik	3	4	3
A pandémia korlátozó hatása miatt tovább szűkülnek a közösségi érintkezés lehetőségei	3	3	4

Potenciális negatív és pozitív hatás	A	B	C
	Milyen a hatás kockázati besorolása?	Milyen gyakoriságú a hatás?	Mekkora a várható hatás mértéke?
	A = (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent) B = (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer) C = (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)		
Kiszolgáló város			
A főváros közelségének negatív hatásai fokozódnak	3	4	3
Székesfehérvár és környezete közötti kapcsolatok nem fejlődnek tovább a várostárségi tervezés hiányában	3	4	3
A csomóponti szerep miatt a forgalmi terhelés nagysága nem csökkenthető	5	5	5
A város beépíti zöld területeit, biodiverzitás csökkenése, a városi mikroklíma kedvezőtlenül alakul	5	4	5
Rendezetlen városi épített környezet, a városi épületállomány műszaki állapota jelentősen rontja az itt lakók életminőségét	4	3	3
A közműhálózatok korszerűsítése, fejlesztése forrás- és szakemberhiány miatt nem tud lépést tartani azok előregedésével és a növekvő igényekkel	3	3	3
A város nem használja ki a megújuló energiatermelésben rejlő lehetőségeket	5	3	4
Csóri vízbázis Velencei-tó részleges vízpótlásában történő szerepvállalása	4	3	4
A szabályozási környezet változása gátolja a város kiszolgáló/ellátóképességét	5	5	5

Prosperáló város

A nevesített tényezők közül egyértelműen kockázatként a nemzetközi piacokon zajló recessziós folyamat, melynek mind az önkormányzat működésére, mind pedig általában a helyi üzleti környezetre kedvezőtlen hatása van. Ugyanez mondható el a beszállítói láncok és a munkaerőpiaci folyamatok kapcsán felmerülő problémákról, hiszen a Székesfehérváron működő vállalkozások jelentős export piaci kitettségük miatt komoly mértékben ki vannak téve a globális piaci kockázatoknak.

Az önkormányzat gazdálkodása szempontjából a cégek által elhalasztott, vagy meg nem valósított fejlesztések a költségvetés bevételi oldalának újratervezését tehetik szükségessé, ugyanakkor

hosszabb távon ennek a folyamatnak pozitív velejárója lehet új, eddig ki nem próbált finanszírozási mechanizmusok kidolgozása is.

Az önkormányzat és intézményei gazdálkodásában módosulás következhet be az állam és az önkormányzati feladatellátás változása következtében is.

Zöldülő város

A témakör kitettségi mátrix értékelésében legelől egy hazánkban általánosan megjelenő, a klímaváltozás hatását az aszályosabb környezeti körülmények térnyerését előre vetítő klímamodell alapján besorolást nyert melegedő magyarországi területekhez hasonló, összetett okozati láncok és lokális, nagytérségi és globális folyamatok hatásra változó környezeti állapotváltozás szerepel. Ezt követi szorosan a megyeszékhely kiemelkedő gazdasági teljesítményét leképező, elsősorban lokális fogyasztási minták hatásának kezelése, valamint közlekedési hálózat környezetterhelése a nagyarányú személygépkocsi használattal karöltve. Ezen három tényező kezelésében a konkrét infrastrukturális, szolgáltatásoldali beavatkozások, alternatív megoldások bevezetése mellett a lakossági részvétel, tudatosság fejlesztésének is kitüntetett szerepe van.

A városi közműszolgáltatások minőségének fenntartása és fejlesztése jelentős kihívásokkal néz szembe a kialakult finanszírozási gyakorlat eredőjeként, emellett a zöld fordulat hátráltató tényezője, hogy a várostérség saját energiatermelő kapacitás hiányában jelentősen támaszkodik külső forrásokból beszerzett energiaellátásra, bevonható megújuló energiatermelői lehetőségei kihasználatlanok.

A környezeti és természetvédelmi, energiaszolgáltatási, közlekedési és egyéb alterületek szabályozási környezetének rugalmatlan gyakorlata, szakpolitikai alapok hiányosságai komoly hatást gyakorolhatnak az elinduló kezdeményezések kimenetelére, folyamatos monitoringjuk és a visszacsatolások megtétele saját vagy együttműködő szereplők csatornáin keresztül fontos érdek. Általában a zöld menetrend megvalósíthatóságát megalapozó és támogató információs infrastruktúra helyi hiányosságainak felszámolása jelentős hatékonyságjavulást érhetnek el a konkrét beavatkozások kimenetelében.

Székesfehérvár gazdasági prosperitásának előállítói, a helyi feldolgozóipar szereplői, kereskedelmi-logisztikai szolgáltatók fejlesztéseiben a gazdasági szférában is kényszerként-lehetőségként-önös érdekként egyaránt megjelenő környezeti tudatosság elterjedésének segítésére van szükség a zöld átállás célok helyi megvalósulásának előre lendítéséhez, amihez a különböző érdekcsoportok ezirányú céljainak közös megismerése is alapvető.

A klímaváltozás hatásainak kezelésében elsődleges helyi zöld- és kék fejlesztések esetében alapvető a városi finanszírozási lehetőségeken túlmutató forrásbevonás szükségessége a különböző támogatási rendszereken keresztül. A lokális hatás mellett ezek térségi rendszerekbe is beágyazódnak a városkörnyék földrajzi-vízrajzi-klimatológiai meghatározottságai alapján.

Digitális város

A városi digitális adatintegráló rendszerek kiépítésének elmaradása és a folyamatos adatfrissítések hiánya magas kockázati besorolású tényező a hatékony és korszerű önkormányzati működés, digitális átállás céljainak eléréséhez. Egyrészt az adatalapú döntéshozatalt, annak elterjedését gátolja, másrészt a hivatali és intézményi működést lassítja.

A város ágazati szerkezete (jelentős informatikai, mechatronikai gazdasági jelenlét, magas high-tech és medium high-tech vállalkozások aránya), kapcsolódó képzési kínálata (OE AREK) és harmadsorban a magas hozzáadott értékű iparágak megerősítését célzó stratégiai irányok kellő alapok és határozott törekvés a város részéről a digitális innovációk befogadására és folyamatos hasznosítására, ennél fogva az, hogy a digitális innovációk elkerüljék a térséget, csekély valószínűségű.

Az innovatív digitális technológiák további terjedése várható a jövőben részben a helyi gazdasági szerkezetnek és fejlett iparági jelenlétnek köszönhetően, valamint a már meglévő és a potenciális modern technológiát alkalmazó beruházásoknak betudhatóan. Elsősorban azon nagyvállalatok körében prognosztizálható, melyek meglévő termelési és logisztikai rendszereik optimalizálásában már elindultak – a hatékonyság alapvető céljából, illetve a munkaerőkereslet orvoslására - a robotika, az automatizálás, az Ipar 4.0. és egyéb okos technológiai megoldások alkalmazásában,

valamint szenzoros mérés és adatalapú döntéshozatal tekintetében. Mindez ösztönözheti a kevésbé digitalizált cégek, e tekintetben valamelyest lemaradt KKV-k ezirányú fejlődését is.

Székesfehérváron jelenleg nincs egy összefüggő, az önkormányzat tulajdonában lévő környezeti szenzoros megfigyelőrendszer, és a jelenleg különféle szervek által mért adatok sem nyújtanak kellően részletes és átfogó képet a város környezeti állapotáról, mely komoly kockázatot jelent. A környezeti szenzorok létesítése (pl. közlekedési csomópontokba elhelyezett kamerarendszerek digitális továbbfejlesztésével, megfelelő adatátvitellel és algoritmussal) fontos eszköz alapvetően a város környezeti állapotának megfigyelésére, másrészt a városi fejlesztések, közlekedési beavatkozások környezeti hatásainak nyomon követésére.

A helyi lakosok digitális felkészültségének elmaradására - különösen az alacsonyabb iskolai végzettségűek és az időskorúak körében - fel kell készülni, digitális felkészültségüket, annak fejlesztését szolgáló beavatkozásokkal (pl. Alba Innovár Digitális élményközpont keretein belül).

Megtartó város

A megtartó város tervezési dimenzió esetében magas kockázati besorolású tényezőként került kiemelésre a kedvezőtlen demográfiai folyamatok fennmaradása. Ez a szempont több tényezőből épül fel, melyek közül a természetes fogyás és öregedés és a szuburbanizáció folyamatai városi szinten nehezen kezelhető és befolyásolható elemek. A város ugyanakkor, együttműködve az országos szinten hozott intézkedésekkel, azok megvalósítása révén rendelkezik némi befolyással.

Kiszolgáló város

Bár a megépülő déli összekötő út és a város 4. autópálya csomópontja csökkenteni fogja a meglévő hálózat elsősorban logisztikai eredetű terhelését, a motorizációs ráta várható további növekedése, az előkészítés alatt álló további városközponti forgalomvonzó létesítmények – pl. Alba Plaza bővítése – megépülése és a közösségi közlekedésre való lassabb ütemű áttérés miatt a közlekedésszervezés továbbra is jelentős kihívások elé fogja állítani a városvezetést. Ezért lépéseket kell tenni az egyéni gépjárműközlekedés arányának csökkentésére, a belváros, majd fokozatosan a többi érintett városrész tehermentesítésére. Kockázatot jelent a háborús helyzet miatt egyes országos fejlesztések megkezdésének elhúzódása (pl. intermodális csomópont, Auchan körforgalom).

Az elindult, elsősorban városszéli, zöldítési projektek jelentős előrelépést hoztak a zöldfelületek növelése és az erdőszültség tekintetében, amennyiben lehetséges, a sűrűn beépített belterületi részek újrazöldítése kívánatos. Ugyanakkor kockázatot jelent a városi belső zöldterületek fokozódó beépítése és a zöldfolyosó rendszer hiánya, amely a klimatikus viszonyokra is kedvezőtlenül hat.

Középtávon nem várható a megújuló energiaforrások használatának jelentősebb növelése a városi energiatermelésben.

A településkép és a városimázs szempontjából kockázatot jelent a rendezetlen belvárosi épületek (pl. Tiszti Klub, egykori Fekete Sas szálló, egykori bőrgyár, illetve az alulhasznosított barnamezős területek (pl. Fűtőerőmű területe) fejlesztésének elmaradás/elhúzódása.

A szabályozási jelentős és gyakori változása gátolhatja a város kiszolgáló és ellenálló képességét.

A fenti kitettségi mátrixban bemutatott hatásokból 25 kapott „nagyon kockázatos” vagy „kockázatos” besorolást, amelyeket az alábbi felkészültségi mátrix szerint értékeltünk.

Városi felkészültségi mátrix

A fenti kitettségi mátrixban felmért, illetve azok közül kiválasztott legmeghatározóbb kockázatokra (bármely vizsgálati kategóriában 4-es vagy 5-ös besorolást elért), azok negatív hatásaira való felkészültséget méri fel az alábbi ún. felkészültség mátrix.

	A Milyen a város abszorpció képessége?	B Milyen a város adaptációs képessége?	C Milyen a város transzformációs képessége?
A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	A = (5: ellent tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; ...1: egyáltalán nem tud ellenállni, és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat); B = (5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják felkészülten a hatást... 1: egyáltalán nincs abszorpció képessége a városnak); C = (5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésére.... 1: teljes folyamat- és eszközcsere szükséges a helyzet kezeléséhez)		
Prosperáló város			
Nyersanyag- és alapanyag árak további emelkedése a világpiacra	2	1	1
Munkaerőpiaci gondok – kvalifikált munkaerő költsége túl magas	2	1	1
Beszállítói hálózatok állapota kritikussá válik, beszerzési nehézségek	2	2	3
Az önkormányzat település- és gazdaságfejlesztési pénzeszközeinek rendelkezésre állása, külső tőkebevonás lehetőségei	2	3	3
Zöldülő város			
Zöld menetrendet támogató információs infrastruktúra gyengesége	3	3	2
A várostérségben energiatermelő saját kapacitás hiányában a külső energiafüggés nem enyhül	1	2	1
Szabályozási környezet rugalmatlan gyakorlata, szakpolitikai alapok hiányosságai	1	3	3
A közműszolgáltatások hazai finanszírozási háttere bizonytalanságával a szolgáltatások és az infrastruktúra leromlása	1	3	3
A klímaváltozás, aszályos időszakok és hőterhelés komplex problematikája	3	3	3
A helyi feldolgozóipar szereplői, kereskedelmi szolgáltatók fejlesztései negatívan hatnak a zöld átállás helyi fejlesztései eredményességére	3	4	3
Kiemelkedő helyi vásárlóerő – fenntarthatóságot gátló fogyasztási minták	2	3	2

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	A Milyen a város abszorpciósi képessége?	B Milyen a város adaptációs képessége?	C Milyen a város transzformációs képessége?
Zöld- és kék fejlesztések finanszírozó támogatási rendszerei 100%-os támogatási intenzitás nélkül	2	3	3
Alternatív mobilitási trendek alkalmazása nem képes befolyásolni a város közúti közlekedése környezetterhelését	3	3	2
Digitális város			
Az oktatási, képzési szerkezet nem, vagy nehezen befolyásolható a digitális átállás vonatkozásában	3	4	4
A munkaerő digitális felkészültsége elmarad/ lemarad	3	4	4
Vállalkozások digitális infrastruktúra és eszköz-fejlesztésének lemaradása, lassú ütemű megvalósulása	4	4	4
Közzszolgáltatók digitális lemaradása	3	4	3
A város digitális adatintegráló rend-szereinek lemaradása, alapadat előállítási késedelem és adatfrissítési hiányok, elmaradások	2	3	4
Digitális közzszolgáltatások lassú ütemben való megjelenése	2	3	4
Helyi lakosok digitális felkészültségének elmaradása - különösen az alacsonyabb iskolai végzettségűek és az időskorúak körében	3	4	4
A digitális innovációk elkerülik a térséget	4	5	5
Megtartó város			
A kedvezőtlen demográfiai folyamatok továbbra is fennmaradnak	3	3	3

	A	B	C
A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Milyen a város abszorpciós képessége?	Milyen a város adaptációs képessége?	Milyen a város transzformációs képessége?
	A = (5: ellent tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; ...1: egyáltalán nem tud ellenállni, és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat); B = (5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják felkészülten a hatást... 1: egyáltalán nincs abszorpciós képessége a városnak); C = (5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésére.... 1: teljes folyamat- és eszközcsere szükséges a helyzet kezeléséhez)		
Kiszolgáló város			
A csomóponti szerep miatt a forgalmi terhelés nagysága nem csökkenthető	3	4	3
A város beépíti zöld területeit, biodiverzitás csökkenése, a városi mikroklíma kedvezőtlenül alakul	3	3	3
Rendezetlen városi épített környezet, a városi épületállomány műszaki állapota jelentősen rontja az itt lakók életminőségét	3	3	3
A város nem használja ki a megújuló energiatermelésben rejlő lehetőségeket	2	3	2
Csóri vízbázis Velencei-tó részleges vízpótlásában történő szerepvállalása	3	3	2
A szabályozási környezet változása gátolja a város kiszolgáló/ellátóképességét	2	2	2

Prosperáló város

A gazdaságfejlesztési elemeknél (prosperáló város) látható, hogy az önkormányzat ellenálló képessége közepes erősségű, a negatív hatásokra – részben erősen korlátozott eszközei miatt – csak kisebb mértékben tud reagálni. Kiemelt kockázatot jelenthetnek az olyan begyűrűző globális folyamatok, mint a nyersanyag árak emelkedése, illetve a termelő- és szolgáltató cégek esetében a növekvő alapanyagárak. Ennek kapcsán a racionális gazdálkodás, adott esetben a megújuló energiák súlyának növelése jelenthet megoldást. Ugyanígy komoly előrelépést jelenthet a hatékonyság növelésben a helyi üzleti környezet minőségi fejlesztése, ezen belül kiemelten a városban működő vállalkozások digitális átállásának támogatása.

A fent leírt negatív tendenciákat súlyosbíthatják a beszállítói láncok működése kapcsán meglévő kockázatok, valamint a munkaerőpiaci problémák (kvalifikált munkaerő hiánya), melyekre a városban működő szervezetek a termelési kapacitás újratervezésével, vagy új alapanyag beszállítók felkutatásával reagálhatnak. Komoly kockázatként nevesíthető a fejlesztési programok finanszírozása, ami a jogszabályi bizonytalansággal is összefügg. Ennek megfelelően az önkormányzat adaptációs képessége is korlátozott, így ezen a téren mindenképpen további előrelépés szükséges, akár új pénzügyi konstrukciók alkalmazásával.

Zöldülő város

A zöldülő város tervezési dimenzió esetében, a városi-városkörnyéki környezeti szempontok vonatkozásában olyan jelentős külső tényezők általi kitettségek azonosíthatóak, amelyekkel kapcsolatban a város ugyan abszorpciós és adaptációs alapképességekkel rendelkezik, de a szükséges transzformációs képesség növeléséhez jelentős, a város önerején túlmutató

beavatkozásokra lehet szükség a kockázatok minimalizálásához. Két olyan nagy témakör merül fel, amelyeknél Székesfehérvár adaptációs képessége rendkívül alacsony jelen helyzete szerint, ezek a *saját energiatermelési kapacitás hiányosságai* (csak távhő szintjén helyszíni) – amelynek kisebb súlyú de fontos vetülete a saját megújuló energiatermelés és felhasználás alacsony szintje, illetve a *közműszolgáltatások bevételi oldali problémái*, önálló fejlesztésére fordítható keretek alacsony szintje. Ezek mind a szolgáltatásminőség, mind a mennyiségi kapacitások csökkenéséhez vezethetnek (elsősorban a víz- szennyvízrendszer és kezelés, kisebb súllyal a hulladékkezelés, csapadékvíz elvezetés vonatkozásában) a vonalas és pontszerű infrastruktúra elemeket illetően. Az energiatermelési oldal kitettségét egyebek mellett oldhatja a várostérségi biomassa és egyéb megújuló potenciál, elhanyagoltságában kisebb mértékben kockázatnak is értékelt, kihasználása. Adott érdekeltek számára, egyes energiafelhasználási módozatok (pl. távhő, villamosenergia) esetében akár látható mértékben befolyásolhatják Székesfehérvár energiamixe jövőbeli alakulását biogáz, biomassa, hulladék, napenergia vonalon. Mindezeket a kezdeményezéseket a forrásoldal bizonytalanságai mellett a hazai, sok egyéb esetben is nehezen kezelhető kitettségi kockázatot jelentő, *szabályozási környezet* által formált beruházási környezet is nagyban befolyásolja.

Fenteknél nagyobb helyi mozgástér azonosítható három további témakörben, amelyek érintik a „zöld” szektor digitalizációját, a klímaváltozás helyi veszélyesnek ítélt hatásait és a helyi közúti mobilitási problémák kezelhetőségét.

Zöld menetrendet *támogató információs infrastruktúra* gyengesége oldható a városi adatgazdálkodás rendszerszintű átgondolásával, prioritizált és digitális menetrenden alapuló integrációjával, kinyerhető elemzések beavatkozásokba fordíthatóságával. Ehhez az okos megoldások elsajátítására, rendszerszintű és erős helyi intézményi/szervezeti együttműködésen alapuló alkalmazására lesz szükség, amely jelentős új típusú humán erőforrásoldali és infrastrukturális beruházásokat igényel. A *klímaváltozás, aszályos időszakok és hőterhelés* komplex problematikája magyarországi viszonylatban nem egyedülálló külső kockázati tényező a megyeszékhelyen és várostérségében; a lokális megoldási lehetőségek megtalálása és alkalmazása azonban bizonyosan többszintű együttműködésekben (lakosság, önkormányzat, intézményi szolgáltatók, hatóságok és szakmai irányító szervek, vállalati szféra stb.) megvalósítható beavatkozásokon keresztül vezethet. *Alternatív mobilitási trendek* alkalmazhatósága egyenlőre bizonytalan erősséggel tud hatni a város közúti közlekedés eredetű környezetterhelése (egyéni mobilitás, logisztikai és térségi szolgáltató központ szerep által generált terhelések) enyhítésére, ezért átfogó és egymás hatásait erősítő beruházásokra lesz szükség lakossági szemléletformálástól a kiszolgáló infrastrukturális rendszerek modernizációjáig, rugalmasan alkalmazkodni képes közösségi közlekedési rendszer kialakíthatóságától a jó gyakorlatok - okos megoldások rendszeres vizsgálatáig és beépíthetőségéig, az alternatív és kevés környezeti terheléssel járó közlekedési módok városi területhasználata növeléséig (kerékpározás).

Kisebbsúlyú kitettségként azonosítható a helyi termelő és szolgáltatószektor bevonhatósága a zöld átállás céljaihoz való hozzájáruláshoz, a kiemelkedő helyi vásárlóerő fogyasztási mintáinak befolyásolhatósága, illetve a zöld- és kék fejlesztések támogatási rendszereiben az önkormányzatok számára elérhető források növelhetősége.

Digitális város

A városi adatalapú döntéshozatal támogatása érdekében az adatkezelés felmérése, a folyamatok feltérképezése, azok digitalizálása, lehetőség szerinti automatizálása és integrálása a meglévő informatikai platformokhoz, illetve egy egységes adatintegráló térinformatikai rendszerbe. Digitalizációt ösztönző környezet létrehozása szükséges a gazdasági környezeten túl a városi, közszolgáltatási szisztémában is.

Ennek részeként a helyi közösségi közlekedésben tudatosan és egymásra épülően ütemezetten bővíteni kell az okos megoldások körét, kapcsolódó szolgáltatási elemeket mint ingyenes internet elérés, bankkártyás fizetési lehetőség megteremtése a buszokon, valós idejű buszkövetés, elektronikus menetrend és az egyes fenntartható közlekedési módok közötti döntést, összekapcsolást lehetővé tevő útvonaltervező applikáció egészen az okos tájékoztatási eszközökig az ügyfélelégedettség növelése és a közösségi közlekedés térnyerése érdekében.

Továbbá a városnak ösztönöznie kell a közszolgáltatók digitális eszközállományának és szolgáltatásainak, az alkalmazottak ezirányú felkészültségének növelését (források, képzések biztosítása ... adatintegráló digitális rendszerek bevezetése, vagy online ügyfélszolgálat) és nem utolsósorban a költséghatékonyság és -takarékoság növelése érdekében – a szolgáltatási biztonság fenntartásával – olyan közös beruházások révén, mint a környezeti szenzoros távmérőóraolvasási hálózat és rendszer létrehozása.

Az önkormányzati tulajdonban vagy fenntartásban lévő épületek átfogó energetikai felmérését gondosan megtervezetten és ütemezetten el kell végezni, valamint lehetőség szerint okos mérőkkel felszerelni és távfelügyelettel üzemeltetni az energiahatékonyság növelése, illetve költségmegtakarítás céljából.

Megtartó város

Az elvándorlási folyamatok, annak hozadékaként jelentkező, a humán szolgáltatásokat és az infrastruktúrát (városi és ellátórendszert egyaránt érintő többlet-) terhelések részben befolyásolhatóak, azonban az érdeklükben hozott fejlesztési célok és megvalósított beavatkozások (pl. városi szolgáltatások, infrastruktúra fejlesztése, térségi kapcsolatok/agglomerációs és feladatmegosztásban/kölcsönösségi programokban való előrelépés stb.) hatása csak hosszabb időtávon jelentkezik.

Kiszolgáló város

A kiszolgáló város dimenzió kapcsán Székesfehérvár esetében kiemelt probléma a forgalmi terhelés nagyságának további növekedése, a kapcsolódó társadalmi-gazdasági problémákkal; a városi zöldterületek beépítésének növekedése és a városi mikroklíma kedvezőtlen alakulása; a megújuló energiatermelésben rejlő lehetőségek kihasználásának elmaradása. A településkép és a város vonzereje szempontjából kockázatos egyes történelmi örökség helyszínek és barnamezős településrészek megújításának, funkcióváltásának csúszása, elmaradása. Kockázatot jelent a város és térsége ivóvízellátása szempontjából a csóri vízbázis Velencei-tó részleges vízpótlásában történő esetleges szerepvállalása. Ezek a kockázatok jelentős részben kompenzálhatók egyes beavatkozások és konkrét beruházások révén (pl. városon belüli, klímaváltozás hatásaival szemben ellenállóbb összefüggő zöld infrastruktúra kialakítása, átgondolt, „zöld” megoldásokat előnyben részesítő városrehabilitáció, közösségi közlekedési fejlesztések stb.), ugyanakkor egy részük (pl. csóri vízbázis szerepe a Velencei-tó vízellátásában) kívül esik a város és az önkormányzat által befolyásolható tényezők körén.

A több elemből álló, egymásra jelentős hatást gyakorló fejlesztések elmaradása vagy jelentős lelassulása (pl. IMCS, középiskolai Campus, Auchan-körforgalom) egy fontossági/logikai sorrend felállításával ütemezve kezelhető. Kockázatot jelent az önkormányzatokat érintő, folyamatosan változó, az elsősorban a koronavírus és a háborús helyzet miatt kedvezőtlen jogszabályi környezet, melynek alakítására az önkormányzatnak jelenleg rendkívül korlátozott hatása van csak. A szabályozási környezet monitoringjával és a változások folyamatos adaptálásával azonban segítheti a város ellátóképességét.

1.2 Jövőkép

SZÉKESFEHÉRVÁR MERÍTKEZVE GAZDAG, SZENT ISTVÁN KORÁTÓL SZÁRMAZTATHATÓ SZELLEMI-KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGÉBŐL, VITÁLIS XXI. SZÁZADI KÖZPONT A MAGYARORSZÁGI MODERNIZÁCIÓBAN, GAZDASÁGI, INNOVÁCIÓ ALKALMAZÓ, A FENNTARTHATÓSÁG SZEMPONTJAIT ÉRVENYESÍTŐ ÉS A KIHÍVÁSOKRA HATÉKONYAN REAGÁLÓ VONZÓ, URBÁNUS CÉLPONT

Mint rugalmasan ellenálló, **reziliens város** Székesfehérvár felkészülten néz szembe a jövő társadalmi-, gazdasági- és környezeti kihívásaival. Törekszik arra, hogy a helyi közösségekkel

együttműködve komplex eszközrendszerrel szolgálja a helyben élőket, emellett a közép-európai városhálózat egyedi arculattal rendelkező tagjaként a nemzetközi városi munkamegosztás proaktív szereplője kíván lenni.

A város az minden területen a fenntarthatóság elvének érvényesítésére törekszik, a hatékonyság, az élhető környezet kialakítása, a városban élők életminőségének javítása érdekében. Székesfehérvár, **prosperáló városként** elősegíti a digitalizációra épülő helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítését, hozzájárul a körforgásos gazdaság alapfeltételeinek megteremtéséhez, közvetett módon tehát a városban működő cégek versenyképességének javításához. Mindez azt eredményezheti, hogy a dinamikusan fejlődő helyi vállalkozások adóbefizetései révén így nagyobb mértékben tudnak hozzájárulni a város fejlődéséhez. Logisztikai és ipari centrumként a város tovább erősíti nemzetközi pozícióit, növeli innovációs potenciálját, miközben támogatja és erősíti az új, fenntartható közlekedési módok infrastrukturális feltételeinek megteremtését.

A városban élők számára magas színvonalú humán közszolgáltatásokat nyújtó Székesfehérvár, mint komoly tradíciókkal rendelkező **megtartó város** a társadalmi integráció és befogadás erősítésével párhuzamosan a digitális szakadék, az információhoz való egyenlő hozzáférést akadályozó tényezők felszámolására is törekszik. Ennek megfelelően a város életében kiemelt szerepet töltenek be a lokális értékek, melyeknek a helyi közösségek életében komoly identitásképző ereje van. Az ideális városszerkezet elérése érdekében Székesfehérvár, mint kiszolgáló város a zöld átállás menetrenddel összhangban a fenntartható és klímabarát fejlesztéseket helyezi előtérbe, melyekhez az „okos” technológiákat is hasznosító megoldások társulnak. Az épített környezet minőségének környezeti szempontból fenntartható fejlesztése, a közösségi terek megújítása egyaránt részét képezi ennek a programnak.

Zöldülő városként tehát a klímabarát fejlesztéseket előtérbe helyező Székesfehérváron kiemelt szerepet játszik a helyi természeti erőforrások (pl. csapadékvíz) védelme és ökológiai szempontból fenntartható hasznosítása. Emellett – a környezeti szempontból fenntartható, élhető lakókörnyezet biztosítása érdekében – a város jövőképében prioritásként jelenik meg a fenntartható tájgazdálkodás, valamint a helyi- és térségi közösségi mobilitási rendszerek erőforrás hatékony, környezetbarát fejlesztése.

Székesfehérvár, mint **digitális város** – követve a digitális átállás menetrendjét – a jövőben határozottan a digitális (okos) technológiák széleskörű alkalmazásának támogatására, a társadalmi sokkhatások megelőzését támogató szemléletváltás ösztönzésére fókuszál.

1.3 A stratégia célrendszere

1.3.1 Stratégiai célok

A jövőkép megvalósulását középtávon négy stratégiai célkitűzés támogatja. A stratégiai célok oly módon lettek kialakítva, hogy illeszkedést mutassanak az öt tervezési dimenzióval, melyek közül a „digitális város” dimenzió az összes stratégiai célhoz horizontálisan kapcsolódik.

A **„Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” stratégiai cél** elsősorban a város meglévő vállalkozói és gazdasági potenciáljára építve kíván hozzájárulni az energiahatékonyságot és klímabarát hozzáállást is szem előtt tartó munkahelyteremtő és megtartó beruházások megvalósulásához, amely mellett a körforgásos gazdaságra való áttérést is támogatja.

A stratégiai cél elősegíti Székesfehérvár térségi tudásközpont szerepének megerősítését az innovatív gazdasági együttműködések támogatásával, ezzel is hozzájárulva a digitális átállás megvalósításához, illetve a helyi kutatás-fejlesztés, felsőoktatás és szakképzés, valamint a gazdasági szereplők közötti kapcsolatok erősítéséhez, ugyanakkor a klímabarát megoldások folyamatos előtérbe helyezése mellett. A digitális technológiák elterjedésének támogatása a vállalkozások esetében, illetve a vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása amellyel, hogy javíthatja a cégek digitális és gazdasági kompetenciáit és a munkavállalók alkalmazkodóképességét, stabil munkahelyek létrehozása és a meglévők fenntartása által hozzájárulhat a város népességmegtartó erejének javításához is. Székesfehérvár földrajzi elhelyezkedése, a főváros közelsége és a közlekedési infrastruktúra fejlettsége a logisztikai lehetőségek fokozottabb kihasználása mellett szól, melynek fejlesztésekor szem előtt kell tartani, hogy a város környezeti terhelése ne emelkedjen az optimális szint fölé.

A célkitűzések teljesülése egyértelműen hozzájárulhat a prosperáló város tervezési dimenzió mentén megfogalmazott elképzelések megvalósulásához, emellett támogatja a digitális, zöldülő és megtartó város tervezési dimenziók értékrendszerének érvényesülését is.

„Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával” stratégiai célkitűzés alapvetően a humán közszolgáltatásokra koncentrálva kívánja erősíteni a város népességvonzó képességét, amely mellett erőteljesen koncentrál a lakáspolitikai méltányosságának megőrzésére és a településen igénybe vehető közszolgáltatások ügyfélbarát átalakítására, ezen belül a digitális elérhetőség és a kapcsolódó szolgáltatási portfólió szélesítésére. A lakossággal való kapcsolat és az együttműködések erősítését szolgálja a közösségi tervezés lehetőségeinek szélesítését célzó elképzelés, mely egyben a helyiek kötődését és lokális érzelmeit is pozitívan befolyásolhatja.

A célkitűzés erős kapcsolódást mutat a megtartó város tervezési dimenzióval, ugyanakkor egyértelműen hozzájárul a digitális és kiszolgáló város dimenziók esetében előzetesen megfogalmazott értékek megvalósulásához is.

„A települési és természeti környezet, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése” stratégiai célkitűzés jelentős infrastrukturális fejlesztési tartalommal rendelkezik, melyek Székesfehérvár élhetőségének javítását szolgálják. A célkitűzés magába foglalja a városi vonalas, kék és épületinfrastruktúra vonatkozásában releváns fejlesztéseket, melyek esetében preferálja a környezetbarát, klímabarát és okos megoldások alkalmazását. A települési közterületek fejlesztése a zöld elképzelések mellett a harmonikusabb városszerkezet kialakítását is támogatja. A város mobilitási rendszerének átgondolása során a fenntarthatóságot támogató és utasbarát megoldások alkalmazása javasolt, melyek hozzájárulhatnak a közlekedés által generált környezeti terhelés csökkentéséhez is.

A várostársaság bevonásával kell a települési természeti, környezeti és infrastruktúra hálózatok fenntartható, klímabarát fejlesztését elvégezni.

A célkitűzés közvetlenül kapcsolódik a kiszolgáló város dimenzióhoz, hozzájárulva a fenntartható területhasználathoz, az épített és művi környezet, a városi zöldfelületek és a természeti ökoszisztéma erősítéséhez. A szolgáltatások fejlesztése révén ugyanakkor a lakosság megtartását is elősegítik, a klímabarát és okos fejlesztések által pedig a zöld és digitális városi dimenziók értékrendjének érvényesítéséhez is segítséget nyújtanak.

A **„Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése” stratégiai célkitűzés** egyrészt a megyeszékhely térségi kapcsolatainak, másrészt a helyi lakosság identitástudatának megerősítését szolgálja. A célkitűzés megfogalmazásakor figyelembevételre került az a tény is, hogy Székesfehérvár igen összetett kapcsolatrendszerrel kötődik a környező településekhez. A város korábbi népességének egy része a közvetlen térségben telepedett le, ugyanakkor számos szállal továbbra is kötődik korábbi lakóhelyéhez (pl. iskolák, munkahely stb.). Emellett a környező települések lakosainak jelentős része napi szinten, vagy gyakran használja a városban elérhető különböző szolgáltatásokat. A lehetséges együttműködések fontos területe a térségi szinten átgondolt és összehangolt turisztikai kínálatfejlesztés, mely egyszerre épít Székesfehérvár egyedi turisztikai potenciáljaira, valamint a térségben elérhető egyéb látványosságokra, attrakciókra. A közösségek megerősítése és a helyi hagyományok ápolása kapcsán tervezhető események egyaránt vonzó lehetőségként jelenhetnek meg a város és a környező települések lakó és vállalkozásai előtt. A megyeszékhelynek mindezek mellett továbbra is támogatnia szükséges a társadalmi integráció erősítését, melynek egyik eszközeként a nemzedékek és egyes társadalmi csoportok között meglévő digitális szakadék csökkentésére is koncentrálni kíván.

A célkitűzés, illetve annak elemei elsősorban a megtartó város dimenzióhoz kapcsolódnak, de fontos illeszkedésként azonosítható be a digitális város tervezési dimenzió is, míg a közösségfejlesztés révén a prosperáló város dimenzió értékeit is képviselik.

Az FVS épül Székesfehérvár Településfejlesztési Konceptiójában és Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott horizontális elvekre: az I. Fenntarthatóság, a II. Esélyegyenlőség, a III. Partnerség és a IV. Adicionalitás szakmai elveire. Ezeket a TFK-ban részletesen bemutatott, általánosan alkalmazandó, horizontálisan érvényesítendő fő alapelveket a város mind a stratégiára (jelen esetben ITS és FVS egyaránt) és a programokra, mind azok megvalósítására és a projektekre is figyelemmel alkalmazni kívánja. Az FVS-t átfogóan érintő, új, általánosan érvényes

célok, mint a zöld és a digitális átállás céljai az egyes részcélokban pontosítva kerülnek megjelenítésre.

1.3.2 Részcélok

Székesfehérvár MJV Fenntartható Városfejlesztése Stratégiája (FVS) 4 specifikus célt, illetve, az azokhoz kapcsolódó, összesen 19 részcélt tartalmaz. A célrendszer épít a város településfejlesztési koncepciójára, illetve annak célrendszerére, jelen FVS helyzetelemzésének és helyzetértékelésének eredményeire, ugyanakkor figyelembe veszi a 2021-2027 közötti fejlesztési időszak hangsúlyosabb fejlesztési irányvonalait is.

Az S1. "Székesfehérvár európai szinten versenyképes klímabarát erőcentrummá fejlesztése" stratégiai cél elérését támogató egyik legfontosabb részcel Székesfehérvár esetében a versenyképes, helyi adottságokra építő innovációs és tudásközpont pozíció megerősítésére fókuszál. E folyamat kulcsszereplőiként a város önkormányzata, a helyi vállalkozások és a felsőoktatási, kutatási ágazatban működő szervezetek azonosíthatók be. Hangsúlyos részcel támogatja a vállalkozások digitális átállását az ipar 4.0 koncepció mentén, melynek fontos aspektusa a karbon semlegesség és a hatékony energiagazdálkodás. A kvv-k digitalizációja egyszerre támogatja többek között az online marketing széleskörű használatát, vagy éppen a nemzetközi piacra lépést. A helyi üzleti környezet infrastrukturális feltételeinek javítása, a megfelelő alapinfrastruktúra és a kapcsolódó szolgáltatások megújítása ugyancsak a stratégiai cél megvalósulását szolgálja. A város kedvező adottságainak köszönhetően fontos közlekedési és logisztikai csomópont. Ez a város gazdasági életében meghatározó több szektort is magába foglaló ágazat a jövőben (az alternatív közlekedési módok előretörésével) még nagyobb jelentőséggel bír majd. A kapcsolódó szolgáltatási kapacitások, innovatív technológiák fejlesztése nem csupán az önkormányzat, de a piaci szereplők számára is kiemelt szempont. A környezeti fenntarthatóság, a karbon semleges működés és ezzel összhangban a körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése az S1. stratégiai cél fontos eleme.

Az S2. „Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával” stratégiai célhoz négy részcel kapcsolódik. Az első a humán szolgáltatási rendszerek fenntartható és innovatív fejlesztését célozza. Tematikailag a cél valamennyi humán ágazatot magába foglalja (kiemelten az oktatásügy, egészségügy, szociális terület) és egyszerre koncentrálna az önkormányzati és nem önkormányzati tulajdonban, illetve kezelésben lévő intézményekre. Az intézmények környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból is fenntartható fejlesztése során innovatív, modern, a társadalmi, lakossági igényeknek leginkább megfelelő fejlesztéseket kell megvalósítani. A digitalizációnak jobban kell érvényesülnie a közszolgáltatások kialakítása, fejlesztése során. A társadalmi igények ma már az online elérhetőség és ügyintézés irányába mutatnak, melyeknek az üzleti típusú szolgáltatások mellett a közszolgáltatások terén is egyre nagyobb hangsúlyt kell kapniuk. A település életben fontos és a lakosság által is figyelemmel kísért eszköz a helyi lakáspolitikáé. A lakáspolitikáé kialakítása során törekedni szükséges az átláthatóság, transzparencia, méltányosság elveinek figyelembevételére, mely által a lakosság számára vonzó és elfogadható szolgáltatási portfólió alakítható ki. Székesfehérvár kiemelt fontosságú ügyként kezeli a lakosság bevonását a fejlesztési elképzelések kialakításába. A közösségi tervezés platformjának kialakítása és működtetése a lakosság széles körű és több ponton történő bevonását és szerepvállalását jelenti a tervezés, előkészítés, megvalósítás és monitoring folyamatába. Az eszköz segítségével a lakosság nem csak részese, szereplője, de alakítója és egyben felelőse is lehet a fejlesztési folyamatoknak.

Az S3. „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése” stratégiai célkitűzés a város zöld, kék, vonalas, épület infrastruktúrájának megújítására, illetve a helyi közösségi közlekedési rendszer fejlesztésére koncentrálna. Székesfehérvár folyamatosan újítja meg közterületeit az elmúlt évek során, mely gyakorlatot a jövőben is folytatni kívánja. A területi rehabilitációs folyamatoknak egyértelműen reagálniuk kell a klímaváltozás által jelentkező kihívásokra, ennek megfelelően zöld és klímabarát megoldásokat szükséges alkalmazni, melyben a nagyobb növényfelületek mellett a csapadékvíz megtartására és környezetbarát, a hősziget hatásokat visszaszorító megoldások alkalmazása nyújthat többek között segítséget. A város vonalas infrastruktúra (úthálózatok, elektromos és egyéb energetikai hálózatok stb.) megújításakor a szükségletalapú fejlesztések mellett az „okos”

megoldások alkalmazására is összpontosítani szükséges, elősegítve többek között a fogyasztások optimalizálását, a rendszerek működtetésének automatizálását és összehangolását, a monitoring és hibalehetőségek folyamatos nyomon követését. A kék infrastruktúra fejlesztése magába foglalja a városi vízfolyások, a csapadékvíz- és szennyvíz elvezető rendszerek rehabilitációját. Ahogyan a közterületek fejlesztésénél, itt is a hangsúly a zöld és ökológiailag fenntartható megoldásokon van, törekedve a víz háztartás megőrzésére és minőségi javítására, a környezeti értékek maximális megővésére, többek között az elválasztott csapadék és szennyvízrendszerek kialakításának szorgalmazásával. A városi épület infrastruktúra megújítása folyamatos Székesfehérváron. A közeljövő fejlesztéseinek egyértelműen az energiafelhasználás határozott csökkentése irányába kell mutatniuk, az alternatív energiafelhasználás és termelés lehetőségeinek kihasználásával együtt. A megújuló energiák közül az épületek esetében a legtöbb lehetőség a szoláris energia hasznosítására van, az erre irányuló fejlesztési forráslehetőségek feltérképezése és hatékony kihasználása elengedhetetlen. Az utóbbi években a városi és települések közötti távolsági közlekedés is jelentős mértékben eltolódott a személygépjárművek irányába. A település a városi közösségi közlekedés feltételeinek javítása által tud olyan körülményeket teremteni, melyek a lakosságot a fenntarthatóbb, kisebb kibocsátású és energiatakarékosabb megoldások irányába tudja orientálni. Ehhez a helyi tömegközlekedés feltételeinek javítására, utasbarát szolgáltatási portfólió kialakítására van szükség.

Az S4. "Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése" stratégiai célkitűzés kiemelten kezeli a helyi partnerség kérdését. Az egyik fontos rész cél éppen ezért a térségi szintű együttműködések, a területi fókuszú partnerség kereteinek megteremtésére fókuszál. Fontos továbbá a Székesfehérvár meglévő tradícióira, mint közösségépítő tényezőkre alapozó rész cél, mely a város népességmegtartó erejét, a lakosság identitás tudatát hivatott erősíteni. A város turisztikai vonzereje tovább fejlesztendő, a kapcsolódó szolgáltatási mix minősége javítható. A jövőben éppen ezért komplex, területileg és szektorálisan összehangolt beavatkozásokra van szükség, hogy Székesfehérvár turisztikai szempontból is vonzó célpont lehessen.

A társadalmi integráció ugyancsak fontos aspektus a stratégiai célon belül. Az esélyegyenlőség biztosítása, a társadalom perifériájára szorultak támogatása, az információhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása és ezzel párhuzamosan a digitális szakadék felszámolása kiemelt rész cél.

FVS stratégiai célmátrix

STRATÉGIAI CÉLOK			
S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával	S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése	S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése

Kapcsolódó részcélok			
R1 Székesfehérvár klímasemleges térségi tudásközpont pozíciójának megerősítése	R6 Fenntartható és innovatív humán szolgáltatási rendszerek	R10 Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében	R15 Kezdeményező, területi szemléletű és partnerségre alapozott helyi fejlesztéspolitiká
R2 A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése	R7 Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása	R11 A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával	R16 Tudatos arculatépítés térségi szinten
R3 Vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása a helyi ipar versenyképességének javítása érdekében	R8 Méltányos és vonzó helyi lakáspolitiká	R12 A kék infrastruktúra fejlesztése, fenntartható ökológiai vízgazdálkodás	R17 Turisztikai kínálatfejlesztés saját alapokon, városkörnyéki potenciálok becsatornázásával
R4 Székesfehérvár térségi logisztikai centrum szerepének erősítése	R9 A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése	R13 A települési energiafelhasználás környezetbarát fejlesztése az energiafelhasználás hatékonyságának és megújuló részarány növelésével	R.18. A helyi közösség és identitástudat erősítése a lokális hagyományokra építve
R5 Körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése		R14 Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés	R19 A társadalmi integráció és befogadás erősítése, a digitális szakadék felszámolása

Tervezési dimenziók				
prosperáló város	zöldülő város	digitális város	megtartó város	kiszolgáló város

Tervezési dimenziók				
prosperáló város	zöldülő város	digitális város	megtartó város	kiszolgáló város
S1: R1-5	S1: R1-2; R5	S1: R1-5	S1: R3	S1: R4
S2: R6 R7	S2: R6; R9	S2: R7; R9	S2: R6-9	S2: R6-7
S3: R13 R14	S3: R10-14	S3: R13, R14	S3: R10-14	S3: R11, R14
S4: R16, R17, R19	S4: R15-17.	S4: R19.	S4: R18.	S4: R15, R17

1. Stratégiai cél	2. Stratégiai cél	3. Stratégiai cél	4. Stratégiai cél
S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával	S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése	S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
<i>R.1. Székesfehérvár klíma semleges térségi tudásközpont pozíciójának megerősítése</i>	<i>R.6. Fenntartható és innovatív humán szolgáltatási rendszerek</i>	<i>R.10. Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében</i>	<i>R.15. Kezdeményező, területi szemléletű helyi fejlesztéspolitika</i>
<i>R.2 A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése</i>	<i>R.7. Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása</i>	<i>R.11. A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával</i>	<i>R.16. Tudatos arculatépítés térségi szinten</i>
<i>R.3 Vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása a helyi ipar versenyképességének javítása érdekében</i>	<i>R.8. Méltányos és vonzó helyi lakáspolitiká</i>	<i>R.12. A kék infrastruktúra fejlesztése, fenntartható ökológiai vízgazdálkodás</i>	<i>R.17. Turisztikai kínálat-fejlesztés saját alapokon, városkörnyéki potenciálok becsatornázásával</i>
<i>R.4. Székesfehérvár térségi logisztikai centrum szerepének erősítése</i>	<i>R.9. A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése</i>	<i>R.13. A települési energiafelhasználás környezetbarát fejlesztése az energiafelhasználás hatékonyságának és megújuló részarány növelésével</i>	<i>R.18. A helyi közösség és identitástudat erősítése a lokális hagyományokra építve</i>
<i>R.5. Körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése</i>		<i>R.14. Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés</i>	<i>R.19. A társadalmi integráció és befogadás erősítése, a digitális szakadék felszámolása</i>
Várostérségi leképeződés			

Fejér Megye Előzetes Integrált Területi Programja 2021-2027 (2.0 változat, 2022.05.26.) a forrás felhasználási módok kapcsán külön kezeli Székesfehérvár közigazgatási területét (fenntartható városfejlesztés célterület), illetve a város vonzáskörzetébe tartozó, nem járásközpont településeket (fenntartható vidékfejlesztés, ill. Mezőföld program célterületei).

Székesfehérvár, mint megyeszékhely, az ország kilencedik legnépesebb városa és regionális gazdasági központ gazdag városi szerepkörrel rendelkezik, ellátott funkciói térszervező relevanciával is bírnak így fenntartható városfejlesztési stratégiája nem nélkülözheti a térségi kitekintést. Jövőképe és az ehhez kapcsolódó célrendszere egyértelműen visszatükröződik a várostérségi szinten értelmezhető kihívásokban is.

S1 „Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” stratégiai cél várostérségi jelentőségét a vonzáskörzet települések ipari, gazdasági célú területei fejlesztésének igénye, telephely kínálata, befektetői érdeklődése jelöli ki. A potenciális települési kört a Székesfehérváron átmenő fő közlekedési folyósok jelölik ki (elsősorban

7-es/M7; 81-es főutak, 30-as vasútvonal), de az elsődleges város körüli településgyűrű mindenképpen érintett lehet. A megyeszékhely gazdasági szolgáltató- és munkaerőpiaci központ szerepe, innovációs potenciálja a térségében működő vállalkozások számára is versenyképességi előnyöket nyújthatnak.

S2 „Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával” stratégiai célkitűzés megvalósítása segítheti a megyeszékhely által kínált vagy településközi megállapodások alapján működtetett közszolgáltatások további hozzáférhetőségét saját lakosságán túl, a várost napi szinten (munkahely, oktatás-nevelés, egészségügy, ügyintézés, művelődés-szórakozás) vagy alkalmanként használók számára, akik többsége a közvetlen városkörnyékből érkezik Székesfehérvárra. Jól működő bérlakáspolitikával a városba beköltözni szándékozók egy részének átmeneti segítése válik lehetővé, akik számára a meggyökeresedéshez szükséges kezdőlökést jelentheti az időszakos támogatott lakhatás biztosíthatósága.

S3 „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése” stratégiai célkitűzés esetében Székesfehérvár városi életminőséget meghatározó környezeti infrastrukturális rendszerének számos eleme közvetlen kölcsönhatásban (felhasználás, környezetterhelés, kibocsátás) áll térségével, amelynek a kék infrastruktúra csak egyik, ugyanakkor kitüntetett jelentőségű eleme. Az úthálózat, a várostérségi jelentőségű közlekedési rendszerelemek (pl. kerékpárút hálózat és csatlakozásai, intermodális központ, közlekedésszervezés) fenntartható fejlesztése biztosítja a várostérségi kohézió elérhetőségi oldalát.

S4 „Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése” stratégiai cél továbbra is hangsúly tesz a helyi lakosság kötődését, a helyi identitás erősítését célzó fejlesztésekre, de egyben térségi alapon képzelet el a város tudatos arculatépítését, turisztikai potenciáljának növelését a városkörnyékben fellelhető kulturális, helyi érték-elemek összefogásával. Emellett a területi szemléletű fejlesztéspolitika fentiekén túli megjelenése is elvárható egyes, elsősorban közszolgáltatási jellegű kezdeményezésekben, vagy egyéb közös érdekeket felmutató településközi, várostérségi együttműködésekben.

A négy stratégiai célon belül különböző formákban megnyilvánuló digitalizációs fejlesztési irányok horizontálisan megjelenő hatásként a város és térsége közeledését is elősegíthetik a fizikai határok oldásával, a digitális interakciók által létrehozható új együttműködésekkel a gazdaság, a közszolgáltatások, a civil szféra és a lakosság érintett szereplői között.

FVS területi célmátrix- városrészi összefüggések

1. Stratégiai cél	2. Stratégiai cél	3. Stratégiai cél	4. Stratégiai cél
S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával	S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése	S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
Részcélok			
R1 Székesfehérvár klíma semleges térségi tudásközpont pozíciójának megerősítése	R6 Fenntartható és innovatív humán szolgáltatási rendszerek	R10 Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében	R15 Kezdeményező, területi szemléletű helyi fejlesztéspolitika
R2 A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése	R7 Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása	R11 A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával	R16 Tudatos arculatépítés térségi szinten
R3 Vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása a helyi ipar versenyképességének javítása érdekében	R8 Méltányos és vonzó helyi lakáspolitiká	R12 A kék infrastruktúra fejlesztése, fenntartható ökológiai vízgazdálkodás	R17 Turisztikai kínálat-fejlesztés saját alapokon, városkörnyéki potenciálok becsatornázásával

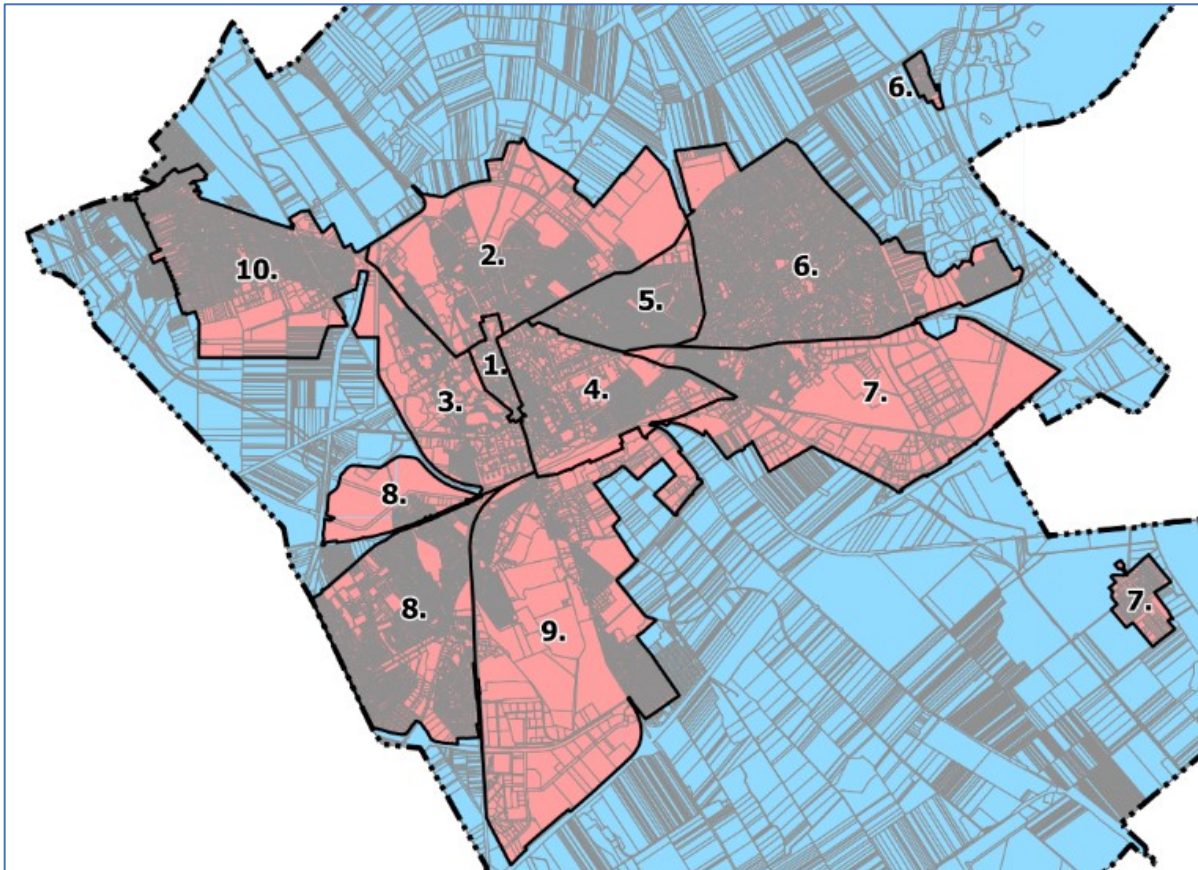
1. Stratégiai cél	2. Stratégiai cél	3. Stratégiai cél	4. Stratégiai cél
R4 Székesfehérvár térségi logisztikai centrum szerepének erősítése	R9 A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése	R13 A települési energiafelhasználás környezetbarát fejlesztése az energiafelhasználás hatékonyságának és megújuló részarány növelésével	R18 A helyi közösség és identitástudat erősítése a lokális hagyományokra építve
R5 Körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése		R14 Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés	R19 A társadalmi integráció és befogadás erősítése, a digitális szakadék felszámolása

Városrészi leképeződés									
V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7	V8	V9	V10
-	R1; R3; R5	-	R1; R3	-	R5 (Csala)	R3; R5	-	R1; R3; R4; R5	R3; R5
<i>S2 minden elemében horizontális</i>									
R10	R10	R10	R10	-	R10	R10	R10	R10	R10
R17	R17	R17	-	-	R17	R17	-	R17	-
Horizontális: R2; R6; R7; R8; R9; R11; R12; R13; R14; R15; R16; R18; R19									

Városrészi szempontból horizontálisan értelmezhető részcélok

A részcélok rendszerének túlnyomó része, tizenkilencből tizenhárom rész cél olyan fejlesztési irányokat határoz meg, amelyek Székesfehérvár bármely városrészére értelmezhetőek, így a fenti elkülönítésben nem specifikálható:

- ❖ R2 és R7: a digitális vállalkozói vagy közszolgáltatási ökoszisztémák virtuális természetükből adódóan elvesztik helyhez kötött jellegüket;
- ❖ R6: mindegyik székesfehérvári városrész rendelkezik valamely helyi közszolgáltatás ellátó helyszínnel, infrastruktúrával;
- ❖ R8: a város meglévő önkormányzati bérlakás állománya minden városrészben jelen van;
- ❖ R9: a közösségi tervezés helyi platformjai nem definiálhatóak előre, a lehetőség minden városrész számára adott;
- ❖ R11-14: a települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése részterületei összefüggő, vagy minden városrészben megjelenő szerelemek fejlesztését jelenti, városrészi hangsúlyok kijelölése nem értelmezhető ezen a szinten;
- ❖ R15-16: a (város)térségi, területi szintű együttműködések és arculatépítés nem kíván városrészi különbségtételt, ugyanakkor konkrét megvalósuló akciókban előfordulhat lokális érintettség;
- ❖ R18-19: ugyan léteznek markáns városrészi identitás elemek (pl. Felsőváros), de alapvetően a helyi közösségekre alapozó identitásépítés a teljes városra értelmezendő, együtt a digitális szakadék felszámolásának társadalmi integrációs hatásának elérhetőségével.

1. ábra: Székesfehérvár belterületi városrészeit a város közigazgatási területe tagolódását bemutató 1.melléklet a 17/2019. (VII.12.) önkormányzati rendelethez (SZMJV HÉSZ) dokumentum alapján adjuk meg.

Városrészek

V1. Történelmi belváros

Székesfehérváron a belvárosban az 1960-as 70-es években kiépültek a környező lakótelepek, de a barokkos jellegű, középkori utcahálózatát őrző Történelmi belváros, kiegészülve a Zichy-liget zöldterületével, elsősorban műemléki jelentőségű területként megmaradt, csak a szükséges szanálásokra került sor az évtizedek során (világháborús sérülések, egyes lakóházak). Jelen lehatárolásával igazgatási (megyei kormányhivatal, megyei önkormányzat, városi önkormányzati hivatal), alap és különösen középfokú oktatási, kulturális (Nemzeti Emlékhely-Romkert, múzeumok, képtárak, könyvtár, művelődési ház, színház), egyházi-vallási (templomok és Püspöki palota), vendéglátó és kiskereskedelmi fő funkciókkal rendelkezik a lakófunkció mellett. Gazdasági területe nincs, területéhez tartozik a rendészeti-igazságügyi funkciójú Székesfehérvári Járásbíróság-Rendőrkapitányság-Közép Dunántúli BVI tömbje. Az uniós csatlakozást követő fejlesztési ciklusokban a városrészben az Európai Unió vagy Norvég Alap társfinanszírozású projekteknek, továbbá állami programoknak és egyéb részfinanszírozásnak köszönhetően számos, közterület és középület fejlesztést, egyházi épület felújítást is magában foglaló beruházás valósult meg, mint pl. Hiemer-ház, Vörösmarty Színház, Fő utca és Várkörút rehabilitáció, Bartók Béla tér, Országzászló tér, Megyeház felújítás, MNL Megyei Levéltár, Szent István Király Múzeum Rendházépület, Bazilikatörténeti Kiállítóhely-Kötár, Egyházmegyei Látogatóközpont, a Ciszterci- és Szent Imre templomok, Szent István székesegyház felújításai. Közlekedése a gépjárműforgalom számára erősen korlátozott, illetve forgalomcsillapított. Parkolási gondjait elsősorban a szomszédos városrészekben megvalósult vagy folyamatban lévő önkormányzati vagy magánberuházások oldják. Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten a városrészre vonatkozóként kettő említendő, egyrészt a behatárolt lehetőségekkel együtt a közterületek zöld, klímabarát fejlesztése további feladatot jelent nem csak az itt élők-dolgozók

életminősége javítására, de a történelmi belvárosba látogatók magas száma érdekében is. Ennek jegyében egy lehetséges irány a burkolt felületek csökkentése, faültetés arányának növelése, ill. zöld falak létesítése a műemléki korlátozások figyelembevételével. Másrészt a történelmi belváros a turisztikai kínálatfejlesztés egy állandó, helyi tradíciókra és történelmi hagyományokra építő, attrakció- és rendezvény koncentráló városrészi területe.

V2. Felsőváros

Felsőváros a belvárostól északra található városrész, a hozzá tartozó ipari és kereskedelmi hasznosítású terület a nagy múltú és prosperáló Videoton Ipari Parkkal és a kisebb nagyobb bevásárlóközpontokkal, a Szent Flórián körúton túl északkeleti irányban helyezkedik el. Külvárosként egybeolvadt a középkori Fehérvárral, sokáig falusias beépítésű volt. Hozzá tartozik a klasszikus Felsővárosi területtől nyugatra elhelyezkedő Szedreskerti városrész, amely nagyobb Palotai út menti lakótelepfejlesztése mellett városi szintű oktatási és kiterjedt zöldterületei miatt rekreációs funkciókat adott a városrésznek (Bregyó-közi szabadidőközpont és atlétikai centrum, Bregyó horgásztó illetve délre a Csónakázó-tó, Kodolányi János Egyetem, középiskolai „Campus” és egyéb oktatási intézmények, Koronás Park - Rózsaliget, Csitáry Uszoda és városi strand, Szabadművelődés Háza-Székesfehérvári Közösségi és Kulturális Központ). Az alapvetően kisvárosias-kertvárosias beépítésű lakónegyed népességszámát a hatvanas-hetvenes évek székesfehérvári szinten kisebb lakótelep építései (Királykút, Fecskepart, Ybl-ltp. és az említett Szedreskerti lakónegyed) növelték meg. A városrész különleges funkciója a honvédelmi, mivel itt található a Magyar Honvédség Parancsnoksága (korábbi összhaderőnemi parancsnokság) és laktanyái (Alba Regia, Nagysándor József). Emellett a városrészben számos városi vagy éppen járási szintű közszolgáltatás települt, mint járási hivatal, munkaügyi bíróság, hajléktalanellátás, család- és gyermekjóléti központ, szociális gondozási központ, tűzoltóság. Kulturális funkcióját erősíti a Városi Levéltár, Felsővárosi Művelődési háza, a Királykút Emlékház, illetve a Barátság művészmozi.

Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten Felsővárosra vonatkozóként szintén említhető, meglévő adottságait fejlesztve, a közterületek zöld, klímabarát fejlesztése, valamint a turisztikai kínálatfejlesztésben pedig egyrészt állandó, helyi tradíciókra (paraszti múlt, „Kati néni”) építő városrészi területe, valamint szabadidős funkciói révén egyes kiemelt rendezvényei (sárkányhajózás, Gyulai Memorial nemzetközi atlétikai verseny). Fentiek mellett megjelennek a gazdaságfejlesztési orientációjú rész célok is, amelyek egyértelműen a Videoton Ipari Park környezetében letelepült, a Videoton Holdingon belüli illetve a tőle teljesen független entitásként megjelenő multinacionális termelő vállalatok (körforgásos gazdaság feltételrendszerének fejlesztése, tudásintenzív jelleg) és KKV-k (általánosabb vállalkozási környezet fejlesztése) jelenlétére épít elsősorban az egyéb kisebb jelentőségű gazdasági hasznosítású városrészi területeken telephellyel rendelkező vállalkozások mellett.

V3. Palotaváros

A Történelmi belvárostól nyugatra fekvő városrész az egykori különleges kiváltságokkal rendelkező Szigeti külváros utóda. A 18. század végétől a külvárosban nőtt az iparosok száma, a 19. század folyamán a Sziget, Rác- és Palota külvárosok egymással, illetve a belvárossal összeépültek, a terület egyre zsúfoltabbá vált. A 20. század első feléig kialakult ipari struktúra nélkülözötte a modern gyáripárt, csak a lakosság és a városkörnyék ellátását biztosította kis-, és kézműipari szinten. 1979-ben kezdték az akkor Lenin városrésznek nevezett Palotaváros többütemű lakótelepi kiépítését, amelynek áldozatul esett a régi külváros. A városrész északi, elkeskenyedő részén, a Szent Gellért utca és a Palotai út között még megmaradt a hagyományos kertes, családi házas beépítés, csakúgy, mint a déli Tátra-Máttra-Fáttra utcák régi tóvárosi maradéka. A Tóvárosi lakónegyedről északra a Balatoni út mentén, valamint a Bakony utca mentén műhelyek, telephelyek, kisebb ipari létesítmények működnek, illetve a városhoz közelebbi részén intézményi terület (vízügyi, környezetvédelmi szakigazgatás, kamara, szociális ellátás) alakult ki. A városrész nyugati határában helyezkedik el a megyeszékhely szennyvízkezelő telepe, keleti, a történelmi belvárossal határos részén található az áttelepítendő központi autóbusz állomás, valamint az Alba Plaza bevásárlóközpont tömbje, amely magánberuházásként a közeljövőben bővítéssel együtt járó felújításban részesül.

Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten Palotavárosra vonatkozóként említhető, a közterületek zöld, klímabarát fejlesztése, hiszen ez a városrész a megyeszékhely legnagyobb lélekszámú lakótelepét (Palotaváros, kb. 14.000 lakos) és a hetvenes évek kiemelkedő fejlesztését jelentő Tóvárosi lakótelepet is tartalmazza kb. 17.000 fős összes lakosságszámmal, amelyek az akkori várostervezési elveknek megfelelően saját zöldterületekkel rendelkeznek. Ezek mellett szintén itt található a Palotavárosi tavak környéki, városrészen túlnyúló vonzerővel bíró zöld- és rekreációs célú fejlesztési terület, a maroshegyi városrészrel közös Alsóvárosi rét „Fehérvár tüdeje” elnevezésű komplex zöldterületi fejlesztésével. Ezek fenntartása, szolgáltatásaik finomhangolása a jövőben is feladatot jelentenek majd, akár kiegészülve a magánszférával együttműködve a városrészben megtalálható barnamező-átalakítás lehetőségével, minél nagyobb arányú zöldfelületek létrehozása érdekében. Palotaváros egyetlen városi szinten unikális turisztikai vonzerővel rendelkezik, ez a 80-as évek óta skanzenként megőrzött Rác utca, központjában a szerb ortodox templommal és néhány, az egykori Rácváros hangulatát megőrző, a hagyományos népi építészeti jellegzetességeit tükröző, ám új funkciót kapott hagyományos külvárosi épülettel. Egykor Europa Nostra díjas elismeréssel (1989) díjazott hangulatos zárványa kisebb megújulással hozzá tud tenni a térségi szemléletű turisztikai kínálatfejlesztés rész céljához, meglévő programturisztikai erényei mellett (pl. „Tűzzel-vassal” Országos Késes- Kovács- és Fegyverműves Találkozó).

V4. Víziváros

A Történelmi belvárostól keletre elterülő Víziváros szárazulataira a középkorban a Budai külváros terjeszkedett ki. 19. század közepéig elsősorban a belváros közvetlen környezeteként épült be majd a vasúti pályaudvar felépülésével (1860) megindult a városrész déli és keleti irányú terjeszkedése. A 19. század végén Víziváros a megyeszékhely kertvárosiasan beépített külvárosa, ekkor már a fő tengelye, a Budai út is jelenlegi nyomvonalán kialakult. A 20. századra a Víziváros, mint a leginkább kiépülő külváros, egyszerre terjeszkedett északkelet, délkelet és kelet felé. Az 1960-80-as évek közötti szanálási hullámok kétszáz év fokozatosan kiépülő polgári-paraszti városrészét szinte teljesen átalakította. A folyamat során beépítésre került zöldterületek pótlására nem került sor. Jellemző, hogy az új lakóépületek házgyári, a lakóterület közintézményei (óvodák, iskolák) CLASP technológiával készültek. Északkeleti részén közel 120 éve települt meg az akkori gázgyár, jelenleg a Királyosori fűtőerőmű kiterjedt barnamezős jellegű területe, amely fennmaradt távhőszolgáltatáshoz kapcsolódó tevékenységei kitelepítésével a megyeszékhely legfontosabb belső városi fejlesztési területévé válhat. Keleti végén az ország egyik legnagyobb egészségügyi komplexuma terül el (Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház). A Víziváros területe közintézményekkel jól lefedett, köszönhetően magas népsűrűségének és belvárosi közelségének.

Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten Vízivárosra vonatkozóként említhető, a klíma semleges térségi tudásközpont gazdaságfejlesztési rész célja, mivel ennek intézményi alapját jelenti a Budai út mentén és a Vízivárosi városrész egyéb helyszínein, az Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Kara telephelyei körül formálódó, a helyi gazdasági szférával sokrétű kapcsolatrendszerrel kiépítő felsőoktatási tudásbázis és innovációs helyszín. A vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása a helyi ipar versenyképességének javítása érdekében rész cél jelenléte is az egyetemi karhoz kötődik, amely az elmúlt években számos és szoros kapcsolatot alakított ki a város meghatározó termelő cégeivel a felsőoktatásban megjelenő duális képzésszervezés és egyéb együttműködések területein. A közterületek zöld, klímabarát fejlesztése különösen fontos ebben a sűrűn beépített városrészben, a meglévő lakóterületek közé ékelődő limitált kiterjedésű parkosított elemeket a Királyosori fűtőerőmű területének felszabadulásával és funkcióváltásával egészítheti ki újabb tervezett elem(ek), amennyiben középtávon az itt megjelenő barnamezős városi belterület fejlesztések ebben az irányban is nyitni tudnak.

V5. Vezér- és Író utcák

A városrész a huszadik század elejétől, de különösen az 1950-es és 80-as évek között különböző ütemekben kialakult kisvárosias, kertvárosias, családi házas jellegű lakóterület, amit a Fáy András és az Almássy, valamint az ún. „Videoton” lakótelep (Karinthy tér és utca) és a Lehel utca társasházai törnek meg némiképp, három-öt szintes tömbjeikkel. Kevés számú intézményi, szolgáltató telephelyei elsősorban a határoló Berényi út és a Kadocsa utca mentén sorakoznak,

valamint az Író utcák északi részén a Pozsonyi út-Fiskális út-Túrósáki u. háromszögben (Videoton Oktatási Központ, óvoda, középiskola, oktatási intézmény, supermarket, szabadidőpark).

Az FVS nem horizontális részceljai közül kifejezetten a városrészre vonatkozóként nincs említendő részlem, mivel ez a kompakt és teljesen beépült, túlnyomórészt lakófunkciójú belső városrész szabadon felhasználható fejlesztési területtel nem rendelkezik, közterületek tekintetében sem, gazdasági területe nincs, az utóbbi évek fejlesztései mellett további bővülés nem várható. A horizontális részcelok esetében leginkább a vonalas infrastruktúrák és a zöld-kék infrastruktúra fejlesztésével lehet számolni (Aszal-völgyi árok).

V6. Öreghegy, Kisfalud, Csala

Az Öreghegy (Szőlőhegy) a Vízivárostól keletre fekvő terület, fokozatosan 70-80 m-rel emelkedik a város átlagosan 100 méteres tengerszint feletti magassága fölé. A huszadik század derekán meghatározó tényező lett az Öreghegy átalakulásában, hogy a terület mindkét oldalán jelentős nagyipari létesítményeket (Vadásztölténygyár/Videoton, ill. Dürener Metallwerke AG/Könnyűfémű) hoztak létre. Innentől fokozódott a városrészi betelepülések száma, és alakult ki mára sűrűn beépült, nagy kiterjedésű, hallgatólágyon legnagyobb presztízsű kertvárosias lakónegyede, alvóváros része. Városi közönségvonzó elemei a Bory-vár (Kortárs Művészeti Napok) és a Bánya-tó, szolgáltató-intézményi sűrűsödés figyelhető meg a Pozsonyi út középső részén, valamint a Fiskális út egyes szakaszain (Selmeci, Pozsonyi, Késmáki utcák bekötései), szolgáltatási-kereskedelmi vonalon pedig a városrész déli határát kijelölő Budai út szakasza. Az elmúlt három évtized legfontosabb fejlesztései voltak: Béla úti köztemető létrehozása és bővítése; Budai úti kereskedelmi terület betelepülése; lakópark-szerű új társasházi beépítések megjelenése az öreghegyi kertvárosias településrészen a 90-es évektől folyamatosan; Öreghegy csatornázása; új református templom felépítése a Budai úton; Aranybulla Emlékhely újjáépítése és tájépítészeti rendezése. Az 1960-ig Pákozddhoz tartozó, majd Székesfehérvárhoz csatolt Kisfalud egykori évszázados történelmi uradalmi pusztából átalakult kis település, falusias jellegű, fejlődő városrész, „alvóvárosi” jelleggel, amelyet kiegészít a vasútvonaltól keletre fekvő és elkülönülő állattenyésztő telep. Kisfaludtól északra és nyugatra távlatosan lakó és rekreációs területhasználatra váltás szerepel, településközponti és intézményi területhasználattal is tervezve, hosszú távon a Nagyszombati utca felé megtörténhet az öreghegyi városrészrel történő összenövése. A Budapest-Balaton kerékpárút is itt lép be a város területére és halad tovább a Budai út vonalában, illetve erre vezet ki a városból a Velencei-tó felé tartó már korábban kiépült kerékpárút. A 811-es Bicskére vezető főút mellett fekvő Csala településrész is 1960-ig Pákozddhoz tartozott, majd Székesfehérvárhoz csatolták. Egyutcas falusias jellege változatlan, keleti és nyugati irányban megnyitott utcaszakaszaival fejlődő városrészként tartható számon, alvótelepülési funkcióval. Fontos építészeti emléke a neoreneszánsz stílusú Kégl-kastély, amely magántulajdonban van, nem látogatható.

Az FVS nem horizontális részceljai közül kifejezetten a városrészre vonatkozóként említendő a körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése Csala külső településrész esetében, a területéhez kapcsolódó hulladéklerakó területén megvalósítható vonatkozó fejlesztési elképzelések okán. Hasonlóan a legtöbb székesfehérvári városrészhez itt is említendő kisebb mértékben a közterületek zöld, klímabarát fejlesztése, valamint a különleges helyi értékekre alapozható tematikus turisztikai kínálatfejlesztés (Bory-vár, Aranybulla emlékhely) részceljai.

V7. Ráchehy, Börgönd

A Budai úton túl található túlnyomóan ipari terület déli határa egészen az M7-es autópályáig nyúlik, nyugaton pedig a Seregélyesi úton túl a Budapest felé vezető vasútvonalig, ennek észak-nyugati csücskében található az egykori gyümölcsösök, faiskolák helyén kiépült kertvárosias Ráchehy, illetve a Kőfém-lakótelep nagyvárosias lakóterülete. A Városrész közintézményekkel kevésbé ellátott, ezek jobbára a Kőfém-lakótelep központi területén sűrűsödnek. A Kőfém sportcsarnok (női kézilabda bázis) illetve az országosan egyedülálló Alumíniumipari Múzeum (Közlekedési Múzeum kiállítóhelye) említendő városrészi jellegzetességként. Nyugati csücskében a Halesz-liget mellett települt a SZGYEOK elsősorban pszichiátriai ellátást végző egészségügyi telephelye, illetve itt található a város egyetlen orvos-nővérszállója. A városrész területén épül a megyeszékhely egyik legnagyobb volumenű 2020-as évekbeli beruházása, a sport- és rendezvényközpont funkciójú Multicsarnok létrehozása. Börgönd a városmagtól 8,5 km-re délkeleti irányban fekszik, egykor

önálló településként alakult ki. A 19. század végén a Székesfehérvár-Pusztaszabolcs vonalon Börgönd közelében vasútállomás épült és ide csatlakozott be a Sárbogárd felé tartó, illetve az azóta megszűnt szabadbattyáni vasútvonal. Külterületi lakott helyként 1988-ban csatolták Székesfehérvárhoz. A városrész mai szerkezete a 18. században kialakult majorság 20. századi falusias utcahálózatára épül, családi házas jellegű. Az 1930-as évek derekától 1992-ig katonai repülőterét üzemelő repülőtér területe és közvetlen környezete a város számára komoly gazdasági-logisztikai fejlesztési potenciált jelent.

Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten a városrészre vonatkozóként említhető gazdasági vonalon a vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása a helyi ipar versenyképességének javítása érdekében és a körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése rész célok. A városrész három különböző karakterisztikájú feldolgozóipari és kereskedelmi-szolgáltató városrészi területet is tartalmaz, a Seregélyesi út (62-es főút) tengelyére felfűződött Déli Ipari Park, az Alba Ipari Zóna, és az egykori Könnyűfémű alumínium-feldolgozóipari komplexumát megöröklő és továbbfejlesztő nagyvállalatok (Howmet-Köfém, Hydro) gyártelepe. Ezek potenciális termelő és szolgáltató, kereskedelmi tevékenységet végzői egységei olyan vállalkozás-sűrűsödést jelentenek ennek logisztikai, anyagáramlási hatásaiban, amelyek jó alapot adhatnak a körforgásos gazdaság helyi térnyerésének, az általánosabb üzleti környezet fejlesztési akciók mellett. A közterületek zöld, klímabarát fejlesztése rész célja a három jelentősebb városrészi zöldterület (Halesz-liget; Rácbánya; Köfém ltp. belső zöldterülete) fenntarthatósági kérdéseivel kapcsolatban merül fel, továbbá a börgöndi külső városrész határában a Dinnyési Fertővel és a Dinnyés-Kajtori csatornával szomszédos vizes élőhely jövőjével. Térségi turisztikai kínálatbővítés rész cél tekintetében a közeljövő potenciálját jelenti a megvalósítás alatt álló Multicsarnok, amely a város Budai úti (7-es főút, M7) keleti kapujában, közvetlen autópálya kapcsolattal rendelkezik, így megfelelő rendezvényszervezési kapacitás (koncertek, konferenciák stb.) működtetésével a Velencei-tó környéki turisztikai térség markáns színfoltja, de egyes esetekben akár Budapesti helyszínnek versenytársa is lehet.

V8. Maroshegy

Székesfehérvár közigazgatási területének délnyugati részén helyezkedik el Maroshegy városrész. Korábban részben vizes térség, részben rét volt, melynek területén 1890-től máig több hullámban épült be, 1914-ben vett lendületet a városrész fejlődése a város egyik új ipari negyede létrejöttével, (sóstói) repülőtérral, rádióteleppel, fejlődését a vasút növekvő szerepe is segítette és együtt mozgott a szomszédos alsóvárosi, sóstói városrészek fejlődésével (későbbi Ikarus gyártelep súlyponti szerepe). A második világháborút követően folyamatossá vált a városrészbe költözés és túlnyomó részt kiterjedt lakófunkciójú kertvárosi városrészé (egy kisebb lakótelep még így is létesült Rádió lakótelep elnevezéssel) épült ki napjainkra, 6000 fő meghaladó lakossággal. Maroshegyen így viszonylag kevés a közintézmény, mivel történetileg ezek inkább a szomszédos Alsóvárosban települtek, az utóbbi időszakban is elsősorban óvodafelújítás és bővítés, új bölcsőde építése, sportpálya kialakítása, szociális gondozási központ felújítása történt a városrészben. Északi Demkóhegy melletti határában a Palotavárossal megosztott Alsóvárosi rét kiterjedt városi zöldterület fejlesztése (Fehérvár tüdeje) nem csak a városrész érdekeit szolgálja közeljövőbeni megvalósulásával.

Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten Maroshegyre vonatkozóként említhető, a közterületek zöld, klímabarát fejlesztése, mivel az intenzíven kertvárosias lakófunkcióval beépülő területei mellett rendelkezik foltszerű értékes rét és gyepterületekkel, vizes vagy vízjárta élőhelyekkel az Alsóvárosi rét meglévő fejlesztési területe mellett.

V9. Sóstó, Alsóváros, Váralja

Alsóváros városrész a város magjától délre eső terület, melynek északi és nyugati határa a vasútállomás, illetve a nagykanizsai vasútvonal, délről az M7-es autópálya, keletről pedig jelenleg mezőgazdasági területek, a megyeszékhely egyetlen nagy összefüggő potenciális fejlesztési területe határolja. A városrészt a Szárcsa utca és a Sárkeresztúri út nyugati oldalán elterülő Sóstói terület osztja ketté. A városrész lakóterületei az elmúlt százhusz évben fokozatosan épültek ki a városrész északnyugati területéről időben dél felé húzódva a két feltáró főútja mentén (Balatoni út, Sárkeresztúri/Szárcsa u.). Az elmúlt bő három évtized fejlesztései közül a következők formálták a városrész képét, és fejlődési pályáját: 7-es-8-as elkerülő út szakasza és becsatlakozása; logisztikai

központ létrehozása; Sóstói Ipari Park kiépülése, üzemekkel való betelepülése, bevásárlóközpontok és logisztikai egységei létrejötte; a szovjet hadsereg volt területeinek rendezése - gazdasági hasznosítás mellett a Vásárhelyi úti volt tiszti lakótelep rehabilitálása; Új Váralja sor túlnyomórészt gazdasági hasznosítású területének kialakulása; Sóstó rekreációs és szabadidős zöldterületi fejlesztése, természetvédelmi terület kialakítása; Sóstói stadion létesítményfejlesztései.

Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten a városrészre vonatkozóként említhető, a horizontális jellegű digitalizációs vállalkozói ökoszisztéma rész cél mellett az összes többi helyi gazdaságfejlesztési stratégiai cél alatt megjelenő versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztéseket erősítő rész célok. Ennek oka a városrész három elkülönülő ipari-kereskedelmi-szolgáltató funkciójú gazdasági területe a Sóstó Ipari Park, az Ikarus Ipari park és a vasútállomástól délre eső alsóvárosi városrész elsősorban KKV-kra alapuló, a déli összekötő út (Sárkeresztúri/63-as főút és a Seregélyesi/62-es főút városon belüli összekötése) fejlesztésével új területfeltáró hatást kapó gazdasági terület jelenléte. A szintén feldolgozóipari hangsúlyos (járműalkatrész, elektronika, mechatronika, járműgyártás stb.), számos nagy multinacionális vállalatot (Denso, Grundfos, Harman-Becker, Emerson stb.), beszállítókat, maguk területén sikeres KKV-kat (Macher, Jüllich Glas) letelepítő helyszínek, a kialakult komoly logisztikai kapacitások (LSZK, depóközpontok, kiskereskedelmi központok), technológiai know-how és innovációs potenciál együtt megkerülhetetlen kritikus tömeget képeznek a rész célokban megfogalmazott fejlesztési irányok megvalósíthatóságához. A közterületek zöld, klímabarát fejlesztése rész cél szintén erős helyi potenciállal rendelkezik az utóbbi évek legnagyobb zöldterületi sikertörténetét jelentő, a városrész közepébe ékelődő Sóstó rehabilitációs terület és a kapcsolódó Székesfehérvári Homokbánya Természetvédelmi Terület zöldterületi, vizes élőhely rekonstrukciós, rekreációs fejlesztései révén és ahol további élőhelyfejlesztési, ill. a területet is érintő kék fejlesztések várhatóak a fenntarthatósági feladatok mellett. A városrész turisztikai fejlesztési rész célhoz kapcsolódását is a Sóstói zöldterületi rehabilitációs komplex beruházás eredményei, jó gyakorlata jelentik, a terhelhetőség szem előtt tartásával ökoturisztikai, rekreációs funkciót korlátozottan elláthat.

V10. Szárazrét, Feketehegy

Feketehegy-Szárazrét városrész Székesfehérvár közigazgatási területének északnyugati részén helyezkedik el, állandóan lakott területként az egyik legfiatalabb része a megyeszékhelynek. Az 1980-as évekig a településrész népessége csak lassan növekedett, de 1983-tól a belső lakóterületről való kiköltözéssel, a növekedés gyorsult amíg napjainkra népes 5000-6000 fő közötti lakosságszámú kertvárossá fejlődött. A városrész keleti és déli széléin, elsősorban a Farkasvermi úttól délre, valamint az Új-Csóri út északi oldala mentén nagy számú ipari, kereskedelmi-szolgáltató és raktározási felhasználású telephely található, amelynek fejlődése már a negyvenes években elindult (szerszámgépgyártás), de a közelmúltban is létesültek akár zöldmezős beruházások is a manapság vegyes profilú KKV betelepüléssel jellemezhető gazdasági célú területein. A városrésznek kevés középülete, intézményi létesítménye van. A Szárazréten a Farkasvermi úti általános iskola épült fel, melynek közelében található az óvoda épülete. A városrészben található egyebek mellett orvosi rendelő, gyógyszertár, idősek otthona, közösségi és rendezvényközpont. 2013-ban „Szociális város-rehabilitáció Szárazréten” címmel európai uniós támogatással megvalósuló projekt indult (lásd az Antiszegregációs terv fejezetében kifejtetteket).

Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten Szárazrét-Feketehegyre vonatkozóként említhető, a Farkasvermi út mentén koncentrálódó és elsősorban hazai KKV-kat tömörítő szárazréti gazdasági-vállalkozási területre támaszkodva a vállalkozási-üzleti környezet fejlesztő rész cél, valamint kisebb mértékben a körforgásos gazdaságba vonhatóságot erősítő helyi barnamezős területek és meglévő szolgáltatások (MÉH-telep) potenciálja. a kiterjedt és sűrű telek kiosztású kertvárosi lakóterülettel és rendelkező fiatal városrész számára fontos rész cél a közterületek zöld, klímabarát fejlesztése, amennyiben azt a kialakult településrendezési adottságok lehetővé teszik. A lakóterületek mellett figyelembe vehető kiterjedt zártkerti területszelei mellett az Új-Csóri út északra eső részein rendelkezik bevonható, rekreációs célú fejlesztéseket befogadására alkalmas zöldterületekkel.

1.4 A reziliens város a stratégiai célrendszerben

Prosperáló város

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
Nyersanyag- és alapanyag árak további emelkedése a világpiacon	Az energetikai hálózatok teljesítményének folyamatos nyomon követése	Energiagazdálkodás hatékonyabbá tétele, fogyasztási szokások megváltoztatása	Energetikai korszerűsítés, technológiai fejlesztés
Munkaerőpiaci gondok – kvalifikált munkaerő költsége túl magas	Meglévő szakember állomány hatékonyabb foglalkoztatása	Humán erőforrás menedzsment újratervezése	Munkafolyamatok újratervezése, adott esetben leépítések
Beszállítói hálózatok állapota kritikussá válik, beszerzési nehézségek	Anyaggazdálkodás hatékony monitoringja	A beszerzési források újratervezése, átstrukturálása	nem releváns
Az önkormányzat település- és gazdaságfejlesztési pénzeszközeinek rendelkezésre állása, külső tőkebevonás lehetőségei	A város a saját pénzügyi források felmérésével alternatív finanszírozási megoldásokat keres	nem releváns	nem releváns

Zöldülő város

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
A várostérségben energiatermelő saját kapacitás hiányában a külső energiafüggés nem enyhül	Új, megújuló energiatermelési technológiák helyi alkalmazásának támogatása, helyi energiaközösség kezdeményezése	Városi energia-felhasználás hatékonyságának növelése infrastrukturális beruházásokkal, okos energiahálózatok kialakítása	nem releváns
A közműszolgáltatások hazai finanszírozási háttere bizonytalanságával a szolgáltatások és az infrastruktúra leromlása	Saját pénzügyi források kiegészítése külső finanszírozási megoldásokkal, kapcsolódó jogszabályalkotás véleményezése	nem releváns	nem releváns
Zöld menetrendet támogató információs infrastruktúra gyengesége	nem releváns	nem releváns	Eszközpark fejlesztés, adatfelelősi és adatvagyon kezelési helyi rendszer kialakítása, elemzések
Várostérségi biomassza és egyéb megújuló potenciál elhanyagolása	nem releváns	nem releváns	Konkrét technológiai projektek előkészítése, helyi energiaplatform létrehozása
Alternatív mobilitási trendek alkalmazása nem képes befolyásolni a város közötti közlekedése környezetterhelését	nem releváns	nem releváns	Konkrét mobilitási projektek előkészítése, forgalomszervezési pilot projektek, lakossági érzékenységi, ösztönzőrendszer és korlátozások

Digitális város

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
A város digitális adatintegráló rendszereinek lemaradása, alapadat előállítási késedelem és adatfrissítési hiányok, elmaradások	A városi adatalapú döntéshozatal támogatása és a digitális szolgáltatások fejlesztése érdekében indokolt a városi adatkezelési források, folyamatok felderítése, digitalizálása, lehetőség szerinti automatizálása és integrálása a meglévő informatikai platformokhoz, egy adatintegráló térinformatikai rendszerben való kezelése	Konkrét projektek előkészítése és megvalósítása, mint: intelligens közlekedésszervezés, IT alapú parkolásszabályozás Környezeti állapot nyomonkövetése, környezeti szenzoros megfigyelőrendszer fejlesztése Digitális épületfenntartás, üzemeltetés	nem releváns
A munkaerő digitális felkészültsége elmarad/ lemarad	Az önkormányzat folyamatos együttműködése az oktatás, képzés városi szereplőivel (SZTKK, SZC) és a cégekkel támogatja, hogy a helyi gazdaság igényének és a kor kihívásainak egyaránt megfelelő, a demográfiai változások befogadására nyitott, arra hatékonyan reagáló helyi közoktatási rendszer legyen fenntartva.	Alba Innovár Digitális Élményközpont, ÓE AMK képzési kínálatának megerősítése, bővítése révén; emellett a vállalaton /szervezeten belüli, illetve a kooperatív digitális képzések megerősítése szükséges a képzési szerkezetben, illetve a felnőttképzésben.	nem releváns
Digitális közszolgáltatások lassú ütemben való megjelenése	A városi közszolgáltatások körének digitális szélesítését és fejlesztését ösztönző akciók (pl. plusz erőforrások, támogatási források, elektronikus fizetési lehetőség)	Konkrét digitális fejlesztések előkészítése: közszolgáltatók hálózatainak digitalizációja, környezeti szenzoros megfigyelés (közös beruházás) és távleolvasás/felügyelet kiépítése, ehhez kapcsolódó beruházási források megteremtésével	nem releváns
Helyi lakosok digitális felkészültségének elmaradása - különösen az alacsonyabb iskolai végzettségűek és az időskorúak körében	egyrészt az Alba Innovár Digitális Élményközpont képzési kínálatának megerősítése, bővítése révén; másrészt a lemaradással veszélyeztetett kör feltérképezése, felkészítése társadalmi szervezetekkel való együttműködés keretében (külső források bevonásával) és a beavatkozások hatékonyságának monitoringja mellett.	nem releváns	nem releváns

Megtartó város

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
A kedvezőtlen demográfiai folyamatok továbbra is fennmaradnak	A releváns adatok folyamatos monitoringja, az elvándorlás okainak átfogó felmérése, lakossági igény- és elégedettség felmérések	A város népességvonzó hatásának növelése a települési környezet és szolgáltatások folyamatos fejlesztése által	A lakossági igényeknek megfelelő átfogó beavatkozási struktúra kidolgozása és megvalósítása (pl. zöldterületek, közösségi terek, digitális fejlesztések, stb.) A gyermek és ifjúságfejlesztési területek átgondolt kiterjesztése új, szükségszerű irányokba

Kiszolgáló város

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
A város nem használja ki a megújuló energia-termelésben rejlő lehetőségeket	A meglévő energetikai hálózatok hatékonyságának növelése	A városi energiafogyasztás folyamatos monitoringja	Új technológiai megoldások széles körű felkutatása és alkalmazása az önkormányzati tulajdonban lévő épületek esetében
Csóri vízbázis Velencei-tó részleges vízpótlásában történő szerepvállalása ¹	A meglévő hálózatok hatékonyságának növelése.	A csóri karsztos vízbázis folyamatos monitoringja	A csóri vízbázisra támaszkodva a saját víztermelés volumenének növelése a vásárolt vízhez viszonyított részarány csökkentése érdekében
A szabályozási környezet változása gátolja a város kiszolgáló/ellátóképességét	nem releváns	nem releváns	A jogszabályi környezet bizonytalan volta a város működését biztosító alrendszerek átalakítását, a működés feltételeinek módosítását követeli meg

1.4.1 Prosperáló város

Stratégiai cél 1	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	A stratégiai cél elsősorban a városban már adott vállalkozói és gazdasági potenciálra építve járul hozzá az energiahatékonyságot és klímabarát hozzáállást is szem előtt tartó munkahelyteremtő és megtartó beruházások megvalósulásához, és Székesfehérvár térségi pozícióinak erősítéséhez.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R1. Székesfehérvár klímasegélyes térségi tudásközpont pozíciójának megerősítése • R2. A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése • R3. Vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása a helyi ipar versenyképességének javítása érdekében • R4. Székesfehérvár logisztikai centrum funkcióinak erősítése • R5. A körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése
Kapcsolódás bemutatása:	<p>Székesfehérvár vállalkozói ökoszisztémájának továbbfejlesztése, a helyi gazdaság további dinamizálása komplex eszközrendszerrel lehetséges.</p> <p>Az önkormányzat és a helyi felsőoktatási szereplők közötti együttműködés, valamint ezzel párhuzamosan a kutatási-oktatási szereplők és a vállalkozók közötti partnerség erősítésére kiemelt hangsúlyt fektet a város. E tevékenység során az önkormányzat eszközrendszerének részét képezik a digitalizáció, illetve konkrétan az okos technológiák nyújtotta lehetőségek, melyeken keresztül vállalkozói környezetet teremthető Székesfehérváron.</p> <p>A piaci szereplők logisztikai fejlesztéseiknél támaszkodhatnak a város kedvező földrajzi elhelyezkedéséből adódó előnyökre, miközben számíthatnak az önkormányzat együttműködésére is a high-tech munkavégzésre alkalmas telephelyek biztosításában, és a körforgásos gazdaság feltételrendszerének megteremtésében egyaránt.</p>

¹ Vízének megosztása tervezett Velencei tavi vízpótlási lehetőségként érdeksérelmet jelenthet, ezért további alapos és részletes vizsgálat elvégzése indokolt annak megállapítása érdekében, hogy mely lehetséges forrás a legmegfelelőbb megoldás a vízutánpótlásra a fenntarthatóság szempontjaira kiemelt figyelemmel.

Stratégiai cél 2	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával
Kapcsolódás bemutatása:	A bővülő helyi gazdasággal rendelkező prosperáló város minőségi közszolgáltatásokat biztosít a helyben élők számára. E stratégiai célkitűzéshez illeszkedve Székesfehérvár prioritásként kezeli a digitális alapokra helyezett, ügyfélbarát közigazgatási szolgáltatási portfólió kialakítását, elköteleződik a helyi közösségek aktív bevonásával lebonyolított, partnerségi alapú tervezés mellett. A humán közszolgáltatások terén az egyenlő hozzáférés biztosítása és az infrastruktúra minőségi fejlesztése jelenik meg kiemelt szempontként.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R6. Fenntartható és innovatív humán szolgáltatási rendszerek • R7. Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása • R9. A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése
Kapcsolódás bemutatása:	<p>Székesfehérvár egyértelműen állást foglal a mindenki számára egyenlő módon hozzáférhető közszolgáltatások mellett, ehhez megteremti mind az infrastrukturális feltételeket, mind pedig a szükséges humán erőforrást. A kedvező befektetői környezet és a versenyképes helyi gazdaság fontos eleme, hogy a munkavállalók által igénybe vehető humán szolgáltatások megfelelő minőségben legyenek elérhetők.</p> <p>A város fejlesztési programjai, hosszú távú stratégiái, az ezekben meghatározott beavatkozások és kapcsolódó projektek csak akkor érhetik el a kitűzött célokat, ha az előkészítés és megvalósítás során is széleskörű partnerségre épülnek. Székesfehérvár éppen ezért kiemelten fontosnak tekinti a közösségi tervezés platformjának szélesítését, megújítását.</p>

Stratégiai cél 3	S3. A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	<p>Székesfehérvár gazdaságának versenyképességét, a város vonzerejét jelentős mértékben befolyásolja település környezet minősége, az épített- és zöld infrastruktúra, a közösségek működését lehetővé tevő terek állapota.</p> <p>Az önkormányzat a város élhetőségét meghatározó urbánus környezet fenntartható, az éghajlati kihívásokra megoldást nyújtó fejlesztését, a városi terek megújításának folytatását tűzi ki célként.</p>
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R10. Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében • R11. A városi vonalás infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával • R12. A kék infrastruktúra fejlesztése, fenntartható ökológiai vízgazdálkodás • R13. A települési energiafelhasználás környezetbarát fejlesztése az energiafelhasználás hatékonyságának és megújuló részarány növelésével • R14. Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés
Kapcsolódás bemutatása:	<p>Székesfehérvár önkormányzata a fenntartható, energetikai szempontból környezetbarát, az éghajlati változásoknak ellenálló fejlesztéseivel arra törekszik, hogy a város vonzó célpont legyen a beruházni vágyó cégek számára.</p> <p>A település csak akkor képes vonzó befektetési helyszínt biztosítani a vállalkozásoknak, ha a digitális, okos technológiák alkalmazásával a folyamatosan megújuló urbánus környezet hatékonyan képes kiszolgálni a városban élők – a munkavállalók – igényeit. Székesfehérvár a közlekedési infrastruktúra és az új, „okos” mobilitási rendszerek fejlesztésével, az épületinfrastruktúra energia hatékony korszerűsítésével, a zöldfelületek minőségi megújításával egy ilyen, a helyi gazdasági szereplők számára attraktív urbánus környezet megteremtésére törekszik.</p>

1.4.2 Zöldülő város

Stratégiai cél 1	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	A város meglévő vállalkozói és gazdasági, logisztikai és térségi tudásközpont potenciáljára építve támogatja az energiahatékonyságot és klímabarát hozzáállást is szem előtt tartó munkahelyteremtő és megtartó beruházások megvalósulását, beleértve a körforgásos gazdaságra való áttérést is. A digitális technológiák elterjedésének támogatásától bizonyos esetekben környezetterhelést csökkentő szerep is elvárt a gazdaságfejlesztési akciókban.

Stratégiai cél 1	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R1. Székesfehérvár klíma semleges térségi tudásközpont pozíciójának megerősítése • R2. A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése • R5. A körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése
Kapcsolódás bemutatása:	A megyeszékhely gazdaságának feldolgozóipari irányultsága, műszaki felsőoktatása és multinacionális céges ill. beszállítói környezete, valamint ezek különböző szintű meglévő és perspektivikusan fejleszhető együttműködései együtt megfelelő alapot jelentenek a gazdaság szférájában az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a körforgásos gazdaságra való áttérés, a szennyező kibocsátás megelőzése és csökkentése témaköreiben. Mindezek nem csak a városi környezetminőségre vannak pozitív hatással, hanem egyre inkább jól felfogott gazdasági-gazdaságossági érdek is a cégek, vállalkozások életében.

Stratégiai cél 2	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával
Kapcsolódás bemutatása:	A célkitűzés alapvetően a humán közszolgáltatásokra koncentrálni kívánja erősíteni a város népességvonzó képességét, ezen belül a digitális elérhetőség és a kapcsolódó közszolgáltatási portfólió szélesítésére. A lakossággal való kapcsolat és az együttműködések erősítését szolgálja a közösségi tervezés lehetőségeinek szélesítését célzó elképzelés.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R6. Fenntartható és innovatív humán szolgáltatási rendszerek • R9. A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése
Kapcsolódás bemutatása:	A fenti részcélok esetében a zöldülő város tervezési dimenziója a „zöld érzékenyítés”, lakossági zöld tudatosság támogathatóságában jelenhet meg első sorban, amennyiben a város humán szolgáltatási intézményrendszerében prevenció vagy érzékenyítő, ismeretterjesztő jellegű tájékoztatósi akciók (pl. kisgyermekellátás, idősellátás programjai) megjelenhetnek a mindennapos feladatok ellátása mellett. A közösségi tervezési platform esetében pedig fontos inputokat lehet nyerni a helyi lakossági percepciók alakulásáról, a problémaként azonosított, a városi-városrészi mikrokörnyezetben megjelenő környezet-, természet- és klímavédelmi kérdéseket illetően.

Stratégiai cél 3	S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	Székesfehérvár zöldülő város tervezési dimenzióban kiemelt szempontként kezeli a helyi épített környezet, a természeti értékek és erőforrások védelmét, minőségi környezet- és klímabarát fejlesztését. Az épített és a zöld/kék környezeti elemek megóvása jelentős infrastrukturális fejlesztési tartalommal rendelkezik, melyek Székesfehérvár élhetőségének javítását, egészséges városi környezet biztosítását szolgálják.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R10. Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében • R11. A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával • R12. A kék infrastruktúra fejlesztése, fenntartható ökológiai vízgazdálkodás • R13. A települési épület infrastruktúra környezetbarát fejlesztése az energiafelhasználás hatékonyságának növelésével • R14. Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés
Kapcsolódás bemutatása:	<p>Székesfehérváron a települési közterületek fejlesztése a zöld elképzelések mellett a harmonikusabb városszerkezet kialakítását is támogatja, szem előtt tartva az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaihoz történő alkalmazkodást.</p> <p>Vonalas és kék infrastruktúrát érintő rész céljaiban a megyeszékhely folytatni kívánja a korábbi fejlesztési ciklusokban megkezdett zöld város jellegű és helyi vízgazdálkodást erősítő beavatkozásait, még hangsúlyosabb tekintettel a klímaváltozás folyamata által generált kockázatok semlegesítésére.</p> <p>A megyeszékhely az energiahatékonyság kérdéskörét saját épületállománya kibocsátáscsökkentést eredményező fejlesztésével kívánja elsősorban támogatni.</p>

Stratégiai cél 3	S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése
	A város mobilitási rendszerének átgondolása során a fenntarthatóságot támogató, kibocsátáscsökkentő és utasbarát megoldások kerülnek előtérbe, mint a közlekedés által generált helyi környezeti terhelést csökkentő leghatékonyabb megoldások alkalmazási lehetősége.

Stratégiai cél 4	S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
Kapcsolódás bemutatása:	A célkitűzésen belül a megyeszékhely térségi kapcsolatai, illetve a helyi lakosság identitástudata részterületei támaszkodhatnak olyan meglévő értékekre, amelyek alapja a város szövetében és térségében fennmaradt környezeti, természeti értékek, és ezek megóvása, fenntartható használata ezen csatornán keresztül is támogatható.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R16. Kezdeményező, területi szemléletű helyi fejlesztéspolitika • R17. Tudatos arculatépítés térségi szinten • R18. Turisztikai kínálatfejlesztés saját alapokon, városkörnyéki potenciálok becsatornázásával
Kapcsolódás bemutatása:	<p>Székesfehérvár összetett kapcsolatrendszerrel kötődik a környező településekhez, ez a környezeti elemek esetében is fennáll elsősorban a vízkincset, területhasználatot, zöld és egyéb ökológiai folyosókat illetően, nem feledve a térségi közlekedési terhelésből eredő kihívásokat.</p> <p>A város élőhelyvédelmi fejlesztései tudatos imázsépítéssel újabb színfolttal gazdagítják Székesfehérvár külvilág felé közvetíthető arculatát.</p> <p>Az együttműködések fontos területe a térségi szinten átgondolt és összehangolt turisztikai kínálatfejlesztés, amelynek ökoturizmus, aktív turizmus ágaiban, a fenntarthatóság szem előtt tartásával, felhasználhatóak a városi, várostérségi környezeti értékek egy része (Sóstó, vizes élőhelyek: Velencei-tó, Sárvíz mente, pákozdi arborétum stb.).</p>

1.4.3 Digitális város

Stratégiai cél 1	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	A stratégiai cél részeként kitűzött Székesfehérvár térségi tudásközpont szerepének megerősítése; a helyi gazdaság igényeihez alkalmazkodó oktatás, képzés, a felsőoktatás és K+F+I fejlesztése elképzelhetetlen digitális technológiák nélkül. A digitális városi dimenzió gazdasági aspektusú fókuszában az innovatív digitális megoldások alkalmazása, terjedésének elősegítése áll a helyi vállalkozói ökoszisztéma fejlesztése, a helyi gazdaság versenyképességének megőrzése érdekében.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R2. A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése • R5. A körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése
Kapcsolódás bemutatása:	<p>A város ágazati szerkezete (jelentős informatikai, mechatronikai gazdasági jelenlét, magas high-tech és medium high-tech vállalkozások aránya), kapcsolódó képzési kínálata (OE ARMK) és harmadsorban a magas hozzáadott értékű iparágak megerősítését célzó stratégiai irányok komoly versenyképességi tényezőt jelentenek Székesfehérvár számára a digitális innovációk befogadására és folyamatos hasznosítására.</p> <p>A helyi gazdasági szerkezetnek és fejlett iparági jelenlétnek köszönhetően, valamint a már meglévő és a potenciális modern technológiát alkalmazó beruházásoknak betudhatóan a stratégia az innovatív digitális technológiák tovább terjedésével számol.</p> <p>Elsősorban azon nagyvállalatok körében, melyek meglévő termelési és logisztikai rendszereik optimalizálásában már elindultak – a hatékonyság alapvető céljából, illetve a munkaerőkereslet orvoslására - a robotika, az automatizálás, az Ipar 4.0. és egyéb okos technológiai megoldások alkalmazásában, valamint szenzoros mérés és adatalapú döntéshozatal tekintetében, mely ösztönözheti a kevésbé digitalizált cégek, e tekintetben valamelyest lemaradt KKV-k ezirányú fejlődését is. A digitális technológiák elterjedésének</p>

Stratégiai cél 1	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
	támogatása - a cégek digitális és gazdasági kompetenciái mellett - a munkavállalók digitális alkalmazkodóképességét, ezzel a stabil munkahelyek létrehozását és a meglévők fenntartását is támogatja. Végezetül az innovatív gazdasági együttműködések támogatása hozzájárul a digitális átállás megvalósításához is.

Stratégiai cél 2	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával
Kapcsolódás bemutatása:	Székesfehérvár a digitális város dimenzió egyik kiemelt területeként kezeli az okos megoldások városi alkalmazásának és működési integrációjának támogatását, valamint a humán (oktatási-nevelési, egészségügyi, szociális, kulturális) szolgáltatások színvonalának fejlesztését innovatív digitális megoldások révén is.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R6. Fenntartható és innovatív humán szolgáltatási rendszerek • R7. Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása • R9. A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése
Kapcsolódás bemutatása:	Digitalizációt ösztönző környezet létrehozása szükséges a gazdasági környezeten túl a városi, közszolgáltatási szisztémában is. Így kiemelten kezeli a stratégia a településen igénybe vehető közszolgáltatások ügyfélbarát átalakítását, ezen belül a digitális elérhetőség és a kapcsolódó szolgáltatási portfólió bővítését. Míg a lakossággal való kapcsolat és az együttműködések erősítését szolgálja a közösségi tervezés lehetőségeinek szélesítését célzó elképzelés, mely egyben a helyiek kötődését és lokális érzelmeit is pozitívan befolyásolhatja.

Stratégiai cél 3	S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	Az FVS-ben markánsan megjelenik a városi infrastruktúrák intelligens és fenntartható üzemeltetésének célja: közlekedésfejlesztés- és szervezés, a zöld városi környezet kialakítás és üzemeltetése, intelligens és távfelügyelt közmű- és épületüzemeltetés.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R11. A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával • R14. Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés
Kapcsolódás bemutatása:	<p>A helyi közösségi közlekedésben tudatosan és egymásra épülően ütemezve az okos megoldások körének, kapcsolódó szolgáltatási elemeknek a bővítése: mint ingyenes internet elérés, bankkártyás fizetési lehetőség megteremtése a buszokon, valós idejű buszkövetés, elektronikus menetrend és az egyes fenntartható közlekedési módok közötti döntést, összekapcsolást lehetővé tevő útvonaltervező applikáció egészen az okos tájékoztatási eszközökig javíthatja az ügyfélelégedettséget és támogatja a közösségi közlekedés térnyerését.</p> <p>A közszolgáltatók digitális eszközállományának és szolgáltatásainak, az alkalmazottak ezirányú felkészültségének növelése, ösztönzése (források, képzések biztosítása ... adatintegráló digitális rendszerek bevezetése, vagy online ügyfélszolgálat) révén a költséghatékonyság és -takarékoság is javul.</p> <p>Az önkormányzati tulajdonban vagy fenntartásban lévő épületek átfogó energetikai felmérése, gondosan megtervezetten és ütemezetten okos mérőkkel való felszerelése és távfelügyelettel történő üzemeltetése növeli az energiahatékonyságot, illetve költségmegtakarítást eredményez.</p> <p>Hiányt pótol Székesfehérváron egy összefüggő, az önkormányzat tulajdonában lévő környezeti szenzoros megfigyelőrendszer, ahol a környezeti szenzorok létesítése (pl. közlekedési csomópontokba elhelyezett kamerarendszerek digitális továbbfejlesztésével, megfelelő adatátvitellel és algoritmussal) fontos eszköz alapvetően a város környezeti állapotának megfigyelésére, másrészt a városi fejlesztések, közlekedési beavatkozások környezeti hatásainak nyomon követésére.</p>

Stratégiai cél 4	S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
Kapcsolódás bemutatása:	Székesfehérvár a digitális városi dimenzió szempontjából több területén szolgálja a Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése stratégiai célt. Hangsúlyosan kezeli egyrészt az okos megoldások városi alkalmazásának és működési integrációjának támogatásával a turisztikai szolgáltatások színvonalának fejlesztésében, valamint kiemelten kezeli a helyi partnerség kérdésében annak innovatív digitális megoldásai révén.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R15. Kezdeményező, területi szemléletű és partnerségre alapozott helyi fejlesztéspolitika • R17. Turisztikai kínálatfejlesztés saját alapokon, városkörnyéki potenciálok becsatornázásával • R18. A társadalmi integráció és befogadás erősítése, a digitális szakadék felszámolása
Kapcsolódás bemutatása:	<p>A turisztikai kínálatfejlesztés, elemei tervezésének megkerülhetetlen lépései azok digitális alkalmazásai és átfogóan a jobb látogatói eléérések érdekében szükséges technológiai megoldások. Székesfehérvár egyedi turisztikai potenciáljai, valamint a térségben elérhető egyéb látványosságok, attrakciók fejlesztése során azok okos megoldásait is bővíteni, fejleszteni kell, lehetőség szerint a meglévő városi platformokkal integrált módon ('Székesfehérvár app').</p> <p>A megyeszékhelynek mindezek mellett továbbra is támogatnia szükséges a társadalmi integráció erősítését, melynek egyik eszközeként a nemzedékek és egyes társadalmi csoportok között meglévő digitális szakadék csökkentésére is koncentrálni kíván</p>

1.4.4 Megtartó város

Stratégiai cél 1	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	A megtartó város tervezési dimenzióhoz és a stratégiai célhoz illeszkedve Székesfehérvár a jövőben is törekszik olyan gazdasági beruházások megvalósítására, melyek egyértelműen hozzájárulnak a minőségi munkahelyek kialakításához. A digitális technológiák elterjedésének támogatása a vállalkozások esetében, illetve a vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása stabil munkahelyek létrehozása és a meglévők fenntartása által hozzájárulhat a város népességmegtartó és népességvonzó erejének javításához is.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R2. A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése • R3. Vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása a helyi ipar versenyképességének javítása érdekében

Stratégiai cél 2	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával
Kapcsolódás bemutatása:	A megtartó város tervezési dimenzióhoz és a stratégiai célhoz illeszkedve Székesfehérvár jelentős mértékben tervezi a helyi humán szolgáltatások fejlesztését a következő időszakban. Az előzetes vizsgálatok és felmérések (lakossági kérdőív) megerősítették, hogy a helyi lakosság szempontjából kiemelt fontossággal bír a különböző humán szolgáltatások minősége, egyben kihat a város lakossági megítélésére is. A jól működő, ügyfélbarát szolgáltatási portfólió és annak minősége (amely magába foglalja többek között az infrastruktúra állapotát, a szolgáltatások elérhetőségét stb.) jelentős mértékben támogathatja a település népességmegtartó képességnek erősödését. Székesfehérvár mindezek mellett törekszik a jövőben is a vonzó lakáspolitikai kialakítására és működtetésére, valamint a lakosság széles körű bevonására a fejlesztési folyamatok kialakítása során, támogatva ezzel a közösségi tervezés módszerének elterjedését.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R6. Fenntartható és innovatív humán szolgáltatási rendszerek • R7. Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása • R8. Méltányos és vonzó helyi lakáspolitikai • R9. A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése

Stratégiai cél 3	S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	<p>Székesfehérvár, mint megtartó város, fejlesztési programja prioritásként kezeli a települési környezet, infrastruktúra folyamatos fejlesztését, minőségének javítását, hozzájárulva az elérhető város kialakításához.</p> <p>Az FVS-t megalapozó vizsgálatok és felmérések megerősítették, hogy a lakosság számára kiemelt fontossággal bír a települési közterületek állapota, funkcionális szerepe, a modern igényeknek való megfelelése. A helyben élők elégedettségének javítása és a város népességmegtartó erejének növelése érdekében Székesfehérvár folytatni kívánja a már megkezdett infrastrukturális fejlesztéseket, melyek érinteni fogják a város zöldterületeit, a vonalas infrastrukturális elemeket, a kék infrastruktúra hálózat releváns részeit, az épületek energetikai felújításait és a közösségi közlekedést.</p>
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R10. Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében • R11. A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával • R12. A kék infrastruktúra fejlesztése, fenntartható ökológiai vízgazdálkodás • R13. A települési energiafelhasználás környezetbarát fejlesztése az energiafelhasználás hatékonyságának és megújuló részarány növelésével • R14. Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés

Stratégiai cél 4	S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
Kapcsolódás bemutatása:	<p>Székesfehérvár, mint megtartó város, fejlesztési programjának tervezése és megvalósítása során is prioritásként kezeli a helyi és a térségben élő közösségek megerősítését, a helyi tradíciók és értékek megőrzését, ápolását.</p> <p>Megyeszékhely városként és erőteljes agglomerációval bíró térségi központként Székesfehérvár a partnerség elveinek alkalmazása mellett törekszik a tudatos arculatépítésre a környező települések bevonásával, emellett, különösen a turisztika területén, a városkörnyéki potenciálok és lehetőségek figyelembevételével tervezi meg fejlesztéseit. A város kiemelt fontosságú feladatként kezeli a társadalmi integráció és befogadás erősítését is.</p>
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R15. Kezdeményező, területi szemléletű és partnerségre alapozott helyi fejlesztéspolitiká • R16. Tudatos arculatépítés térségi szinten a helyi közösség és identitástudat erősítése a lokális hagyományokra építve • R17. Turisztikai kínálatfejlesztés saját alapokon, városkörnyéki potenciálok becsatormázásával • R18. A társadalmi integráció és befogadás erősítése, a digitális szakadék felszámolása

1.4.5 Kiszolgáló város

Stratégiai cél 2	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával
Kapcsolódás bemutatása:	A célkitűzés hozzájárul a kiszolgáló város tervezési dimenzió esetében előzetesen megfogalmazott értékek megvalósulásához is.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R7. Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása • R8. Méltányos és vonzó helyi lakáspolitiká • R9. A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése
Kapcsolódás bemutatása:	<p>A városban igénybe vehető közszolgáltatások digitális elérhetőségének fejlesztése egyértelműen kapcsolható az S3 stratégiai célkitűzést támogató infrastrukturális fejlesztésekhez.</p> <p>Mind a lakosság, mind a gazdaság kiszolgálásában meghatározó szerepe van a lakáspolitikának, a megfelelő lakhatás biztosítása miatt.</p> <p>A közösségi tervezés lehetőségeinek szélesítése amellett, hogy erősíti a helyi lakosság településhez, illetve adott városrészhez kötődését, összekapcsolható az S3 stratégiai cél</p>

Stratégiai cél 2	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával
	„Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében” és „Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés” rész céljait támogató beavatkozások előkészítési fázisához.

Stratégiai cél 3	S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	A célkitűzés közvetlenül kapcsolódik a kiszolgáló város tervezési dimenzióhoz, hozzájárulva a fenntartható területhasználathoz, az épített és művi környezet, a városi zöldfelületek és a természeti ökoszisztéma erősítéséhez, a közlekedési terhelés csökkentéséhez.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R10. Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében • R11. A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával • R12. A kék infrastruktúra fejlesztése, fenntartható ökológiai vízgazdálkodás • R13. A települési energiafelhasználás környezetbarát fejlesztése az energiafelhasználás hatékonyságának és megújuló részarány növelésével • R14. Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés
Kapcsolódás bemutatása:	A Kiszolgáló város dimenzióhoz azok a részcélok illeszkednek legerősebben, amelyekben kiemelten jelennek meg a komplex városrehabilitációs beavatkozások, a városi közterületek klímabarát fejlesztése, a vonalas, kék és épületinfrastruktúra és a közösségi közlekedés fejlesztése. A célkitűzések elérését támogató beavatkozások esetében előnyben részesítendő a klímabarát és okos megoldások alkalmazása, melyek révén a város üzemeltetési költségei is csökkenthetők. A tervezett fejlesztések Székesfehérvár élhetőségének javítását szolgálják.

1.5 A stratégia összhangja más stratégiákkal

Az FVS Megalapozó munkarész 2.1.2 „A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata” című alfejezetében kerültek áttekintésre az egyes Uniós és hazai szakmai dokumentumokban Székesfehérvár kapcsán tett főbb releváns megállapítások. Az alábbi táblázat az FVS-ben meghatározott célrendszer kapcsolódását mutatja be a hazai ágazati stratégiákkal, valamint releváns térségi/helyi tervdokumentumokkal.

Tervdokumentum címe	Tervdokumentum céljai/kapcsolódási pontjai	Székesfehérvár MJV FVS célrendszeri kapcsolódása
Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	<p><i>Az OFTK átfogó céljai:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés 2. Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom 3. Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme 4. Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet <p><i>Az OFTK releváns specifikus céljai:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Versenyképes, innovatív gazdaság 2. Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság 4. Kreatív tudástársadalom, piacépes készségek, K+F+I 5. Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom 	<p>Az FVS célrendszere a stratégiai célok és a kapcsolódó részcélok szintjén is mutat illeszkedést az OFTK céljaihoz. Az S1 „Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” stratégiai cél elsősorban a város meglévő vállalkozói és gazdasági potenciáljára építve kíván hozzájárulni az energiahatékonyságot és klímabarát hozzáállást is szem előtt tartó munkahelyteremtő és megtartó beruházások megvalósulásához, amely mellett a körforgásos gazdaságra való áttérést is támogatja. Ezért kapcsolódik az „Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdaság és növekedés” célhoz. Az FVS S4 „Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése” stratégiai célja az OFTK „Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet” átfogó céljával mutat kapcsolódást, míg a „Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme” célhoz az S3 „A települési és természeti környezeti,</p>

Tervdokumentum címe	Tervdokumentum céljai/kapcsolódási pontjai	Székesfehérvár MJV FVS célrendszeri kapcsolódása
	<p>7. Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme</p> <p><i>Az OFTK releváns területspecifikus céljai:</i></p> <p>2. A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat</p> <p>3. A vidéki térségek népességeltartó képességének növelése</p> <p>5. Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés</p>	<p>valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése” stratégiai cél illeszkedik. Az OFTK „Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom” átfogó céljához az FVS S2 „Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával” célja mutat illeszkedést.</p> <p>Az OFTK területspecifikus céljai közül leginkább a 2. „A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat” célhoz – a főváros körüli belső gyűrű városai közül egyedül Székesfehérvárt sorolja a Nemzeti és perspektivikusan nemzetközi jelentőségű nagyvárosi térségek közé – kapcsolódik az FVS, az S1 „Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” és az S4 „Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése” stratégiai célokon keresztül.</p>
<p>Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 – Turizmus 2.0 Stratégia</p>	<p>Az NTS stratégiai irányvonalakat nevesít, alapja továbbra is az egységes desztinációs szemlélet. A Stratégia 11 turisztikai térséget nevesített, melyeket egy vagy több desztináció alkot. Az elkövetkező időszakban a turisztikai térségek fejlesztésének kiemelt célja a versenyképesség növelése az alpinfrastruktúra, a minőség és a szolgáltatások fejlesztésén keresztül.</p> <p>Székesfehérvár 29 további Fejér megyei településsel együtt a Budapest környéki turisztikai térség része lett. Ez magába foglalja a már korábban is nevesítésre került, aktív és ökoturisztikai kínálati elemekben és történelmi városokban gazdag Dunakanyar térséget. Emellett az új turisztikai térség részét képezik olyan területek is, mint a Velencei-tó, Gödöllő, Székesfehérvár és Ráckeve környéke.</p>	<p>Az FVS S4 „Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése” stratégiai célja, illetve az ehhez illeszkedő egyik rész cél („Turisztikai kínálatfejlesztés saját alapokon, városkörnyéki potenciálok becsatornázásával”) kiemelten kezeli a térségi szinten átgondolt és összehangolt turisztikai kínálatfejlesztést, mint lehetséges együttműködési területet, mely egyszerre épít Székesfehérvár egyedi turisztikai potenciáljaira, valamint a térségben elérhető egyéb látványosságokra, attrakciókra. Ez elsősorban az NTS-ben nevesített „Desztinációs-termék kialakítása” és az „Identitás és kötődés” fejlesztési irányvonalakkal mutat kapcsolódást.</p> <p>A Budapest környéke turisztikai térség (Budapest +1 nap) márkaprofilja szerint "az integrált turisztikai térség kialakítása elősegíti a budapesti látogatások idejének meghosszabbítását, lehetővé teszi komplex turisztikai csomagok létrehozását és a desztináció értékesítését". Megjegyzendő ugyanakkor, hogy az NTS így tekint a térségre: „A fővárosi lakosság turisztikai jellegű érdeklődése és költése Budapest környékén részben kirándulásként, egynapos látogatásként fogható fel, mely nem elhanyagolható az attrakciók gazdaságos fenntartásában”. Illetve: „A térség legfontosabb célja a budapesti átlagos tartózkodási idő növelése úgy, hogy a plusz vendégéjszakaszám elsősorban Budapesten realizálódjon”.</p>
<p>Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia</p>	<p>A Keretstratégia releváns átfogó célkitűzései a négy alapvető nemzeti erőforrás mentén: 1. „Cél a népességében stabil, egészséges, a kor kihívásainak megfelelő készségekkel és tudással rendelkező emberek alkotta, a kirekesztettséget fokozatosan csökkentő társadalom”; 2. „Cél a fenntarthatóságot támogató kultúra kialakítása, a fenntartható társadalom szempontjából pozitív értékek, erkölcsi normák és attitűdök erősítése”; 3. „Cél: A környezeti eltartó-képességet, mint a gazdálkodás korlátját kell érvényesíteni. fenntartása a gazdaságpolitikai döntésekben. 4. „Cél a fizikai tőke szelektív gyarapítása, a közösségi tőkejavak amortizációjának pótlása. Kiemelt feladat a vállalkozói réteg megerősítése, a hazai tőkebefektetések</p>	<p>A dokumentumban nevesített első két átfogó célkitűzés az FVS S2 „Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával” és S4 „Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése” stratégiai céljaihoz illeszkedik, melyek a város népességvonzó képességének javítására és a közösségek, a helyi identitástudat erősítésére koncentrálnak.</p> <p>Az NFFK 3. célkitűzése egyértelműen az FVS S3 „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése” stratégiai céljához illeszkedik. A negyedik átfogó célkitűzés pedig az S1 „Székesfehérvár európai szinten</p>

Tervdokumentum címe	Tervdokumentum céljai/kapcsolódási pontjai	Székesfehérvár MJV FVS célrendszeri kapcsolódása
	<p>fokozatos növelése, külföldi kitétségünk csökkentése”.</p> <p>Székesfehérvár szempontjából valamennyi célkitűzés relevánsnak tekinthető.</p>	<p>versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” stratégiai céllal áll szoros kapcsolatban.</p> <p>A stratégia egyes elemei a város esetében nagyobb hangsúlyt kell kapjanak. Ilyenek például az emberi erőforrások területén a kedvezőtlen demográfiai folyamatok (folyamatosan csökken a város lakossága). A természeti erőforrások, biodiverzitás vonatkozásában a természetes területek beépítési sebességének csökkentése vagy a természeti erőforrások, az embert érő környezeti terhelések csökkentése kapcsán az emberi egészséget és életminőséget veszélyeztető kibocsátások (jellemzően közlekedési) korlátok között tartása. A gazdasági erőforrások tekintetében a vállalkozói tőke és az innováció erősítése, illetve a helyi gazdasági kapcsolatok (pl. város és vidéke) erősítése emelhető ki.</p>
<p>Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (2018-2030)</p>	<p>A 2018-2030 közötti időszakra szóló, de 2050-ig kitekintő második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) egy dekarbonizációs és egy adaptációs jövőképet (víziót) fogalmaz meg, majd két átfogó célt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. fennmaradás és tartamos fejlődés egy változó világban, valamint 2. adottságaink, lehetőségeink és korlátaink megismerése. <p>A város szempontjából mind a négy meghatározott specifikus cél relevánsnak tekinthető: Dekarbonizáció; Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása; Alkalmazkodás és felkészülés; Éghajlati partnerség biztosítása.</p>	<p>Székesfehérvár szempontjából a NÉS specifikus céljai az FVS két stratégiai céljához is illeszkednek: egyrészt az S3 „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése”, másrészt az S1 „Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” célokhoz.</p> <p>Emellett a „Dekarbonizáció” kapcsán kiemelt érintettsége van az FVS S1 stratégiai célja első részscéljának, mely az energiahatékonyságot és klímabarát hozzáállást is szem előtt tartó munkahelyteremtő és megtartó beruházások megvalósulásához kíván hozzájárulni és emellett a körforgásos gazdaságra való áttérést is támogatja.</p>
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Koncepció (2030)</p>	<p>A koncepció 3 átfogó, 7 stratégiai és 3 területi célt határozott meg.</p> <p>Az átfogó célok az alábbiak:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség II. Élhető megye és települések III. Innovatív és fejlődő gazdaság <p>Az átfogó és specifikus célok közül valamennyi érinti Székesfehérvárt. A helyzetfeltárás alapján különösen relevánsnak tekinthetők a „Természetes környezet megőrzése és a klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, zöldebb Fejér megye”, a „Gazdasági környezet fejlesztése”, az „Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése elősegítése, intelligens megye”, az „Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése” és a „Helyi identitás és közösségek megerősítése” specifikus célok.</p> <p>A területi célok közül Székesfehérvárt – a megye többi járásszékhelyével együtt – a T1 „Fenntartható városok” cél, illetve a T.3 „Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia szíve); Vértes és az előbbihez nem tartozó, a Budapest környéke turisztikai térséghez tartozó megyei települések” érintik.</p>	<p>A megyei TFK „Gazdasági környezet fejlesztése” és az „Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése” specifikus céljaihoz az FVS S1 „Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” stratégiai célja illeszkedik.</p> <p>A „Természetes környezet megőrzése és a klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, zöldebb Fejér megye” és az „Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése” specifikus célokhoz az FVS S3 „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése” célja kapcsolódik.</p> <p>A „Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése” specifikus cél megvalósulását az FVS S2 „Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával” célja támogatja.</p> <p>A „Helyi identitás és közösségek megerősítése” stratégia célhoz egyértelműen az FVS S4 „Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése” specifikus célja kapcsolódik.</p>

Tervdokumentum címe	Tervdokumentum céljai/kapcsolódási pontjai	Székesfehérvár MJV FVS célrendszeri kapcsolódása
Szent István Fejlesztési Program Fejér Megye Területfejlesztési Program 2021-2027	A Területfejlesztési Program átvette a Területfejlesztési Konceptió célrendszerét, így a TFK-nál írt megállapítások itt is helytállóak.	A Területfejlesztési Program átvette a Területfejlesztési Konceptió célrendszerét, így a TFK-nál írt megállapítások itt is helytállóak.
Fejér megye Előzetes Integrált Területi Program 2021-2027	A 2021-2027 közötti tervezési időszakra vonatkozó Fejér megyei fejlesztési célrendszert részletesen a Területfejlesztési Konceptió és a Területfejlesztési Program tartalmazza, ezeket itt nem ismételjük meg. Az FMITP a „Fenntartható Városfejlesztés” kategóriába sorolja Székesfehérvár Megyei Jogú Várost és prioritásonként rögzíti a TOP Plusz forráskeretet.	A T1 „Fenntartható városok” területi célhoz valamennyi FVS-ben nevesített stratégiai cél illeszkedik.
Székesfehérvár Megyei Jogú Város Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve (SECAP)²	Székesfehérvár MJV Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv (SECAP) elkészítésének a célja, hogy egyrészt meghatározásra kerüljön a település CO ₂ alap kibocsátási készlete másrészt, hogy olyan intézkedésiterv javaslatokat fogalmazzon meg eddigi fejlesztési eredményei és stratégiai dokumentumaiban megfogalmazott tervei alapján, melyekkel 2030-ra 40%-os CO ₂ kibocsátás csökkenés érhető el a bázisévhez képest. Az Akcióterv 8 mitigáció specifikus célt és 5 klímaadaptációs célkitűzést fogalmaz meg.	Az Akciótervben meghatározott mitigációs célkitűzések leginkább az FVS S1 „Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” és S3 „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése” stratégiai célkitűzések egyes rész céljaihoz kapcsolódnak. Az Akcióterv klímaadaptációs célkitűzéseinek eléréséhez elsősorban az FVS S3 „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése” stratégiai célkitűzése egyes rész céljai járulnak hozzá.
Székesfehérvár Megyei Jogú Város Klímastratégiája³	A klímastratégia horizontális, adaptációs és mitigációs átfogó célokat, illetve azokon belül specifikus célokat nevesít: <i>Horizontális átfogó célok:</i> <ul style="list-style-type: none"> Székesfehérvár lakosságának klímaturatossága nő Székesfehérvár átfogó partnerséget tart fenn a klímacélok hatékony elérése érdekében <i>Adaptációs átfogó cél:</i> <ul style="list-style-type: none"> Székesfehérvár növeli alkalmazkodó képességét a fokozódó hőstresszrel és a szélsőségesebb csapadékviszonyokkal szemben <i>Mitigációs átfogó cél:</i> <ul style="list-style-type: none"> Székesfehérvár 20%-kal csökkenti üvegházgáz-kibocsátásait 2030-ig 	A klímastratégia adaptációs céljai az FVS két stratégiai céljához is illeszkednek: egyrészt az S3 „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése”, másrészt az S1 „Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” célokhoz. Emellett a mitigációs átfogó cél kapcsán kiemelt érintettsége van az FVS S1 stratégiai cél első rész céljának (mely az energiahatékonyságot és klímabarát hozzáállást is szem előtt tartó munkahelyteremtő és megtartó beruházások megvalósulásához kíván hozzájárulni és emellett a körforgásos gazdaságra való áttérést is támogatja), illetve az S3 stratégiai cél „Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés” rész célja (amely a közlekedés által generált környezeti terhelés csökkentéséhez járulhat hozzá).

1. táblázat: Székesfehérvár MJV Fenntartható Városfejlesztési Stratégia célrendszerének kapcsolódása más stratégiai dokumentumokhoz

² Forrás: <https://tegyunkegyutt2030.hu/aktualis/szekesfehervar-megyei-jogu-varos-fenntarthato-es-klima-akcioterve-secap>

³ Székesfehérvár MJV Klímastratégiáját Székesfehérvár MJV Közgyűlése 2022. június 24-én hozott 409/2022. (VI.24.) számú határozatával jóváhagyta. Forrás: <https://tegyunkegyutt2030.hu/klimastrategia>

2 Monitoring, kontrolling, indikátorok

2.1 FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során

Székesfehérvár Fenntartható Városfejlesztési Stratégiáját keretstratégiának tekinti, mely megalapozza a város középtávú fejlesztési időszakát. Annak érdekében, hogy a stratégiában foglalt célok, vállalások megfelelően teljesülhessenek, fontos a folyamatos visszacsatolás és az eredmények mérése. A stratégiai menedzsment ciklus módszer alkalmazásával az Önkormányzat a stratégiai célokhoz indikátorokat rendel, így biztosíthatóvá válik azok teljesülésének mérhetősége. A komplex, átlátható monitoring rendszer kialakításával értékelhetők a városfejlesztés és működés eredményei, az esetleges beavatkozások révén alakítható a stratégiai fejlesztési folyamat, amely így a belső és külső környezet változásához igazítható. A korábban beazonosított stratégiai- és részcélokhoz számszerűsíthető és mérhető eredmények rendelkezhetők, vagyis mind a stratégia cél, mind a részcélok esetében szükséges azonosítani azokat a releváns jellemzőket, amelyek mentén a beavatkozásoknak köszönhető változások mérhetővé válnak.

A monitoring rendszer alapja a megvalósításra vonatkozó folyamatos adat- és információgyűjtés. Ez alapján ellenőrizhető, hogy a meghatározott célok és tervezett hatások irányába haladnak-e a folyamatok. Ha kiderül, hogy nem, a monitoring rendszer feltárja az eltérés okait is, lehetőséget adva a döntéshozók számára a folyamatokba történő beavatkozásokra (pl. módosítani szükséges a tevékenységek menetét, a stratégia végrehajtásának módját, a szervezeti kereteket, a feladatokhoz rendelt erőforrásokat). Ha az adott terv keretein belül nem végezhető el a korrekció, akkor a terv vagy akár a stratégiai célok korrekciójára is szükség lehet.

2.2 Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana

A fentiek alapján és a módszertannal összhangban a stratégiai célokhoz, illetve kapcsolódó részcélokhoz rendelt hatás- (a kedvezményezettek számára érzékelhető közvetlen előny) és eredményindikátorok (hosszabb távon jelentkező, a közvetlen előnyökön túlmutató következmény) meghatározása történt meg. A mutatók kiválasztásánál szempont volt, hogy a stratégiai szintű célok komplexek voltak, illetve az egyes részcélok tematikus fókuszuk egyszerre megragadható legyen. Az indikátorok értékeinek mérése folyamatosan biztosított, ezek az FVS teljes megvalósítási ciklusában rendelkezésre állnak majd. Az adatok nyomon követése az önkormányzati szakemberek, illetve az önkormányzattal együttműködő külső partnerek (intézmények, szolgáltatók) feladata. Az adatok bizonyos köre emellett nyilvános adatbázisból folyamatosan frissíthető. Az indikátorok minden esetben specifikusak, mérhetőek, az adatok elérhetőek, megbízhatóak és a behatárolt időszakra vonatkozóak. A nyomon követés módszertanát az alábbi táblázat rögzíti.

Indikátor	Mérték-egység	Bázisérték	Célérték 2029	Mérés módszere
S1 stratégiai cél: Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése				
R1. rész cél: Székesfehérvár klíma semleges térségi tudásközpont pozíciójának megerősítése*				
Együttműködések száma a felsőoktatás és a helyi gazdaság szereplői között	db	293 (2021)	360	Intézményi adatszolgáltatás
Duális képzésben részt vevő hallgatók száma a felsőoktatásban	fő	147 (207 fő Corvinus Egyetemen; 2021)	180	Intézményi adatszolgáltatás
K+F ráfordítások a felsőoktatási intézmények székesfehérvári karain	mFt	229.850 (2021)	280.660	Intézményi adatszolgáltatás
R2. rész cél A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése				
Innovációs pályázatok: kifizetett támogatás összege	mFt	0 (2022)	1.200	KSH, TeIR, EMIR

Indikátor	Mértékegység	Bázisérték	Célérték 2029	Mérés módszere
Felhőalapú szolgáltatást igénybe vevő KKV-k aránya	%	25,5% (2020. évi megyei adatokból becsült, felülvizsgálandó)	40%	Előzetes és becsült adat, kérdőíves felméréssel (digitális átállás menetrend keretében pontosításra kerül)
R3. rész cél Vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása a helyi ipar versenyképességének javítása érdekében				
Ipari parkok kihasználtságának mértéke	%	82,4% (2021)	90%	Előzetes adat, kérdőíves felméréssel pontosításra kerül Önkormányzati nyilvántartás, Ipari parki adatszolgáltatás
Ipari parkba települt vállalkozások BHÉ-e	mFt	kidolgozás alatt (2022)	kidolgozás alatt (2029)	Ipari parki adatszolgáltatás 2022. őszi felméréssel pontosításra kerül, Kérdőíves felmérés, ipari parki adatszolgáltatás
Székesfehérvár gazdasága által előállított hozzáadott érték aránya a Fejér megyei GDP-ben	%	51,7% (1.053.191 mFt; 2020)	55%	Tervezői becslési modell ⁴ (megyei GDP lebontása KSH módszertan szerint)
R4. rész cél Székesfehérvár térségi logisztikai centrum szerepének erősítése				
Helyi gazdaság logisztikai ágazatainak szerepe, erőssége (%)	%	15,2% (2,721mFt/ 17.878mFt; 2021)	17,5%	Önkormányzati nyilvántartás Kérdőíves felmérés (digitális átállás menetrend keretében pontosításra kerül)
R5. rész cél: Körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése				
Vállalkozásoktól elkülönített gyűjtéssel elszállított hulladék mennyiségének változása (csökkenés)	tonna	0 (4.181,8t; 2021)	-2,5%/év	Közszolgáltatási adatszolgáltatás
Energiahatékonyság révén megtakarított és megtermelt megújuló energia mennyiségének növekedése az ipari és szolgáltatói szektor vállalkozásai által	GJ	0 (2019, SECAP)	826,6 (2029/30 SECAP)	Ipari parki adatszolgáltatás (zöld átállás menetrend keretében pontosításra kerül)
S2. stratégiai cél: Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával				
R6. rész cél Fenntartható és innovatív humán szolgáltatási rendszerek				
Humán közszolgáltatások (közművelődés, egészségügy, szociális, oktatás) minőségével kapcsolatos elégedettség	%	kidolgozás alatt (2022)	50%	Előzetes adat, 2022. év őszi kérdőíves felméréssel pontosításra kerül
Korszerűsítéssel érintett humán szolgáltató egységek száma/vagy forrás	db/Ft	0 (2022)	35	Önkormányzat adatbázisa/ Intézményi kérdőíves felmérés
Ösztöndíjprogramba vonhatóak száma a helyi alap-, közép és felsőfokú oktatásban (kumulált)	fő	0 (294 fő; 2021)	1.490	Intézményi és önkormányzati adatszolgáltatás
Pályaorientációs programba vont tanulók számának változása (kumulált)	fő	0 (684 fő; 2021)	9.700	Intézményi és önkormányzati adatszolgáltatás
R7. rész cél Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása				
IKT kompetenciát és tudást érintő munkahelyi képzések száma az önkormányzatnál, intézményeinél és többségi tulajdonú cégeinél	db	9 (2021)	110	Kérdőíves felmérés
R8. rész cél Méltányos és vonzó helyi lakáspolitiká				
Önkormányzati érdekkörben kezelt bérletkésállomány	db	998 (2021)	930-1.000	Önkormányzat adatbázisa

⁴ Dévelmal Kft., Székesfehérvár és vonzáskörzete gazdasági teljesítményének becslése, hozzáadott értékének meghatározása c. dokumentum (2018) és becslési modell alapján; mely Nemes Nagy József és társai (Balaton régió), valamint Dr. Dusek Tamás; Dr. Koppány Krisztián; Dr. Kovács Norbert és Szabó Dániel (Győr) tanulmányainak metodikájának alapul vételével készült

Indikátor	Mértékegység	Bázisérték	Célérték 2029	Mérés módszere
Szociális alapon kiosztott bérlakások aránya	%	51% (2021)	51%	Önkormányzat adatbázisa
R9. rész cél A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése				
Digitális egyeztetéssel elért lakosság száma (kumulált)	fő	1.087 (2022)	8.100	Önkormányzati nyilvántartása (digitális átállás menetrend keretében pontosításra kerül)
Egyeztetésbe vont programok, projektek, akciók száma (kumulált)	db	1 (2022)	30 (2027)	Önkormányzati nyilvántartása
S3 stratégiai cél: A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése				
R10. rész cél: Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében				
Megújult és újonnan kialakított zöldterületek nagysága	m ²	0 (2021)	100	Önkormányzati nyilvántartása
Klímabarát elemekkel létrehozott/ megújított nyitott terek nagysága	m ²	0 (2021)	26.000	Önkormányzati nyilvántartása
Pontos, digitális kataszteri adatokkal rendelkező zöldterületek aránya	%	n.a. (2021)	100%	Önkormányzati nyilvántartása
Erdőterületek nagysága	ha	1.201 (2021)	1.216	Országos erdőállomány adattár
Védett természeti területek változása	ha	0 (795 ha; 2021)	93,4	Önkormányzati nyilvántartása
R11. rész cél: A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával				
Digitális közlekedésszervezési, forgalomfigyelési, közösségi közlekedési eszközök és helyszínek száma	db	0 (2021)	80	Önkormányzati nyilvántartása
Digitálisan felügyelt műtárgyak aránya az önkormányzati érdekeltségű közmu­szolgáltatási infrastruktúrában (növekedés) vagy értékének aránya	%	kidolgozás alatt (2021)	10%	Közműszolgáltatók nyilvántartása (előzetes adat, digitális átállás menetrend keretében pontosításra kerül)
R12. rész cél: A kék infrastruktúra fejlesztése, fenntartható ökológiai vízgazdálkodás				
Vízvisszatartás létesítményeinek növekedése	ha	0 (2021)	6.5	Önkormányzati nyilvántartás
Tisztított szennyvízzel, csapadékvízzel kiváltott termelt víz a városi parkfenntartásban, városi zöldfelületfenntartásban (kumulált)	%	0 (2 millió m ³ /év; 2021)	1-2%/év; 10% (2022-29)	Önkormányzati nyilvántartás
R13. rész cél A települési energiafelhasználás környezetbarát fejlesztése az energiafelhasználás hatékonyságának és megújuló részarány növelésével				
Digitálisan felügyelt önkormányzati épületek aránya (növekedés, kumulált)	%	kidolgozás alatt (2022)	10%	Önkormányzati és közmu­szolgáltatói adatszolgáltatás (digitális menetrend során felülvizsgálandó)
Önkormányzati épület CO ₂ megtakarítása	tonna CO ₂ egyenérték/év	0 (39.760 2019; SECAP)	12.523 (2029/30 SECAP)	Önkormányzati adatszolgáltatás (mérés és becslés) (zöldátállás során felülvizsgálandó)
Megtermelt és vásárolt megújuló energia a városi (önkormányzat, önkormányzati közszolgáltatók, helyi energiaellátás) energiafelhasználáson belül	%	kidolgozás alatt (2021)	15	Önkormányzati és közmu­szolgáltatói adatszolgáltatás (zöldátállás során felülvizsgálandó)
R14. rész cél Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés				
Vonalas kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	33 (2021)	63	Önkormányzati adatszolgáltatás
Utast forgalom a helyi tömegközlekedésben	fő	11.816 (2021)	15.000	Üzemeltetői adatszolgáltatás
Járműállományon belül a korszerű környezetvédelmi kategóriájúak aránya helyi tömegközlekedésben	%	52% (2021)	100%	Üzemeltetői adatszolgáltatás

Indikátor	Mérték-egység	Bázisérték	Célérték 2029	Mérés módszere
Járműállományon belül a környezetkímélő hajtásmód megoszlása	%	0 (2021)	24%	Üzemeltetői adatszolgáltatás
Fenntartható, környezetbarát közlekedési módokat használók által megtett utak hossza	km	100.000 (2021)	250.000	Üzemeltetői adatszolgáltatás (e-roller, tervezetten e-bike)
S4. stratégiai cél: Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése				
R15. rész cél: Kezdeményező, területi szemléletű helyi fejlesztéspolitika				
Együttműködések száma (pl. szolgáltatás, közös pályázat)	db	0 (2022)	5	Önkormányzati adatszolgáltatás
R16. rész cél: Tudatos arculatépítés térségi szinten				
Szakmai rendezvényeken való megjelenések száma (önkormányzat, önkormányzati cégek és intézmények)	db	0 (2022)	20	önkormányzat, önkormányzati cégek és intézmények nyilvántartása
R17. rész cél: Turisztikai kínálat-fejlesztés saját alapokon, városkörnyéki potenciálok becsatornázásával				
Turisztikai együttműködések száma	db	14 (2021)	24	Helyi TDM szervezet
Vendégéjszakák (vé) számának növekedése Székesfehérváron (változás, éves)	vé száma	0 (66.303 vé; 2021)	20.950 (2029. évi összes vé 87.253)	KSH, helyi és térségi TDM szervezet
Vendégéjszakák számának növekedése Székesfehérvár térségében (változás, éves)	vé száma	0 (114.071 vé; 2021)	36.040 (2029. évi összes vé 150.111)	KSH, helyi és térségi TDM szervezet
R18. rész cél: A helyi közösség és identitástudat erősítése a lokális hagyományokra építve				
Új rendezvények száma	db	0 (131 db, 2021)	12	Önkormányzat, önkormányzati cégek és intézmények adatszolgáltatása
R19. rész cél: A társadalmi integráció és befogadás erősítése, a digitális szakadék felszámolása				
Digitális oktatási programok száma	db	0 (2021)	20	önkormányzat, önk-i cégek és intézmények nyilvántartása
Digitális oktatási programokon résztvevők száma	fő	0 (2021)	300 (2027)	(digitális átállás menetrend keretében pontosításra kerül)

*A célértékek konzervatív tervezés elvét szem előtt tartva kerültek meghatározásra, viszont a külső forrás bevonásának függvényei

2. táblázat: Összefoglaló indikátor táblázat

FVS szintű egységes indikátorok – a rezilienciát, illetve az öt tervezési dimenzió mentén történő eredményeket vizsgáló indikátorok:

Indikátor/-típusa	Mérték-egység	Bázisérték	Célérték (2029)	Mérés módszere	
Reziliencia: a gazdaság több lábón állása	helyi gazdaság diverzifikációjának mértéke (eredmény)	%	62,8% (2019)	65%	Önkormányzati primer felmérés, adatbázis, NAV adatszolgáltatás
Reziliencia: energiafüggetlenség alternatív energiaforrásokkal való oldása	megújuló energia termelés arányának növekedése (eredmény)*	%	0,3% (2020)*	15,0%	MAVIR és/vagy helyi áramszolgáltatótól származó adatokból számítható, KSH
Reziliencia: digitális város**	digitális ügymenetek aránya	%	33,0% (2020)	43,2%	Önkormányzati és kormányablak/kormányhivatali adatbázis
Reziliencia: megtartó város	az életminőséget meghatározó szolgáltatásokkal való elégedettség	%	(2022 őszén kerül meghatározásra)	kidolgozás alatt	IH által közreadott szolgáltatás lista alapján elvégzett kérdőíves felmérés

Indikátor/-típusa	Mérték-egység	Bázisérték	Célérték (2029)	Mérés módszere	
Reziliencia: zöldfelületek	zöld- és vízfelületek arányának változása	%	0 (10.664,114 ha; 2020)	100% (10.664,114 ha)	KSH, Önkormányzati adatbázis: zöldfelületi kataszter, Lechner adatszolgáltatás <i>FVS indikátorelvárástól eltérve, a vonatkozó településrendezési jogszabályi előírásokra tekintettel a zöldterületi arány fenntartása, az előírt biológiai aktivitás érték megőrzése a cél és vállalható célérték.</i>
Prosperáló város	fejlesztésekbe bevont külső forrás aránya	%	0 (2021)	1339%	Önkormányzati adatbázis/EPTK/EPTK GINOP
Zöldülő város***	éves ÜHG kibocsátás egyenérték	(CO ₂ /te)	906.477 (2021; becsült)	621.785	KSH, SECAP , ZIFFA, Zöld kataszter, LAIR adatok CO ₂ kibocsátás
Digitális város**	digitálisan mért adattípusok száma	db	236 (2022)	280	Önkormányzati adatbázis
Megtartó város	vándorlási egyenleg	fő	-78 (-0,8 ‰) (2020)	-89 (-1,0 ‰)	KSH–Tájékoztatási adatbázis, TeIR
Kiszolgáló város	újonnan belterületbe vont területek és a kihasználatlan városi területek aránya****	%	0 (2020)	100%	Önkormányzati adatbázis, távérzékelési adatok (CORINE Imperviousness) nem burkolt felületek aránya a belterületen belül <i>Kompakt városszerkezet fenntartása a cél, ezt tükrözi a célérték, jelen állapot fenntartását. Azonban a célértékre vállalást tenni nem lehet.</i>

* A napelemekkel megtermelt energiának csak egy része a bázisadat, mely jelenleg - az EON rendelkezésre álló adatai szerint - a háztartási méretű napelemek (HMKE-k) hálózatba visszatermelt (önfogyasztással csökkentett) értékére vonatkozik. A zöld átállás menetrend részeként pontosításra kerül.

** Célértékek a digitális átállás akciótervének, kapcsolódó megalapozó munkáival felülvizsgálatra, pontosításra kerülnek.

*** Célértékek a SECAP becsült adatain alapulnak, a későbbi tervezési munkák, a zöld átállás menetrend és megalapozó munkáival felülvizsgálatra, pontosításra kerülnek.

**** Indikátor definíció és számítás-módszertani belső anomália: (i) belterületbe vont terület (számláló) a hatályos településrendezési eszközökben beépítésre szánt területként kijelölt területek terhére történhet (nevező), ennél fogva hatványozottan (+) kerül a mutatóban figyelembevételre, mérésre; (ii) másrészt a képlet a nevezőben csak "0" értéket eredményezhet, ezzel nem értelmezhető számértéket

3. táblázat: Az FVS egységes indikátorai

2.3 A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana

A beavatkozásra vonatkozó adatok minden esetben hitelesített adatforrásból származnak. Ezek lehetnek elsődleges (kérdőíves felmérés, intézményi felmérés, adatszolgáltatás, önkormányzati adatbázisok adatai), illetve másodlagos (alapnyilvántartások, egyéb adminisztratív nyilvántartások, vállalkozások adatai) adatforrások. Az adatok hitelességével kapcsolatos kiemelt szempont, hogy az évek során az adott adatok azonos tartalommal és módszertannal kerüljenek meghatározásra, biztosítva azok összehasonlíthatóságát, összemérhetőségét. A gyűjtött és felhasznált adatok során az Önkormányzat figyelemmel van az adatvédelmi szabályokra.

Az FVS kidolgozását, valamint megvalósítását a Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata által koordinált, 9. fejezetben bemutatott irányítási és működési modell szolgálja úgy, hogy Székesfehérvár Megyei Jogú Város Közgyűlése számára évente be kell számolni az FVS végrehajtásának helyzetéről. A stratégiában megfogalmazott célok időarányos teljesülését, valamint az egyes tervezési dimenziókhoz rendelt mutatók értékeinek alakulását évente szükséges felülvizsgálni. Az értékelés a monitoring adatok összegzésén kívül tartalmazza a szabályozási és gazdasági környezet változásainak és az időközben elkészült vagy módosított ágazati stratégiák hatásainak vizsgálatát, újraértékeli a kockázatokat és az FVS megvalósításába bevonandó

érintettek körét. Az értékelés eredményéről tájékoztató és előterjesztett módosítási javaslat formájában szükséges Székesfehérvár Megyei Jogú Város Közgyűlését tájékoztatni. A monitoring jelentéseket az Önkormányzat mindenki számára elérhetővé teszi.

A stratégia előrehaladásának nyomon követéséhez ugyanakkor indokolt egy közbenső (mid-term) értékelési folyamat lebonyolítása, ahol az indikátorok teljesülésével összhangban a megvalósítási folyamat módosítására, akár a tematikus súlypontok áthelyezésére is lehetőség nyílhat.

3 Az irányítási és működési modell

Az FVS I. kötet Megalapozó munkarész 1.4 alfejezetében bemutatásra került a város irányítási és működési modellje. A modell a 2014-20-as időszak fejlesztési forrásai hatékony és szabályszerű felhasználására létrehozott és működtetett irányításrendszeren alapul, annak egyfajta megújítása az FVS tervezés új módszertani előírásai és szakmai elvárásai mentén.

A fenntartható városfejlesztési stratégia és projektjeinek tervezésére, megvalósítására, a program és projektek monitoringjára, azok döntéselőkészítési és döntési mechanizmusára vonatkozóan az alábbi módosítás indokolt azzal, hogy a digitális átállás, a zöld akcióterv elkészültével felülvizsgálatra szorul, a szükséges változások átvezetésre kerülnek.

3.1 A városirányítási modell indokolt módosításai

A városfejlesztési irányok kijelölése és célok meghatározása, ennél fogva az FVS és a TVP elkészítésével és végrehajtásával, program- és projekt-monitoringjával kapcsolatos döntéseket az érintett szakmai Bizottság véleményének ismeretében, Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése hozza.

Az FVS legitimitását Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése, mint legitim döntéshozó szerv biztosítja bevonásának ütemezését a Partnerségi Terv és a kapcsolódó fejezete tartalmazza részletesen bemutatva az FVS I. kötet Megalapozó munkarész 1.4. alfejezetében.

3.1.1 Az átfogó városirányítási rendszer változásai

Az FVS tervezése során a részvételi tervezés módszertanát alkalmazza a város, mely részvételi tervezés a stratégia megvalósítása, a projektfejlesztés és végrehajtás során is támogatott és képviselt módszer.

A tervezési folyamat hatékonyságának növelése érdekében egy új munkacsoportot: Fenntartható városfejlesztési és tervezési munkacsoportot (FVS MCs) hozott létre a város. Emellett egy másik munkacsoportot Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének Stratégiai és Fejlesztési Bizottsága működési rendjébe illesztve kívánja az FVS többszintű tervezési és működtetési modelljének biztosítása érdekében.

A munkacsoport az FVS elkészültével is folytatja munkáját, fókuszban a programvégrehajtás monitoringgal és a szükséges intézkedésekre való javaslatlétellel, másodsorban a digitális- és zöld átállást támogató szakmai munkával.

A stratégiai ciklus logikáját követve az FVS munkacsoport a stratégiai tervezés és végrehajtás teljes időtartamára jön létre (2022-2027(+2)).

A munkacsoport feladata közvetlenül a Stratégiai és Fejlesztési Bizottság, közvetve SzMJV Közgyűlés stratégia kidolgozásával kapcsolatos döntéseinek szakmai – szakterületi kompetenciájukba utalt fejlesztési területekre vonatkozó - előkészítése, megalapozása.

A Stratégiai és Fejlesztési Bizottság (továbbiakban: Bizottság), mint az FVS tervezést támogató szakmai munkacsoport és Közgyűlési döntést előkészítő grémium vesz részt a tervezési és döntéselőkészítési folyamatban.

A tervezési munka effektív ezen a három szintéren és szervezeti keretek között zajlik a fent részletezett feladatmegosztással és résztvevői feltételekkel.

3.1.2 A térségi koordináció mechanizmusainak változásai

Nem releváns.

3.1.3 Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában

Az FVS tervezése során a részvételi tervezés módszertanát alkalmazza a város, mely részvételi tervezés a stratégia megvalósítása, a projektfejlesztés és végrehajtás során is támogatott és képviselt módszer.

A részvételen és együttműködésen alapuló tervezés erősítése érdekében a lehető legszélesebb partnerség kialakítását és differenciált eszközök alkalmazását tűzte ki a város. Ezt szolgálják a helyi közösség bevonását célzó módszerek, akciók is, mint a kérdőíves felmérések, szakmai fórumok, ágazati munkacsoportok létrehozása, többszintű egyeztetési és döntéselőkészítési modell kialakítása az FVS tervezési folyamat megkezdésével párhuzamosan és a megvalósítás alatt is fenntartva.

A tervezési folyamat legfontosabb színterei a szakmai munkacsoportok. A tervezés hatékonyságának növelése érdekében egy új munkacsoportot is létrehozott a város: a Fenntartható Városfejlesztési és Tervezési Munkacsoportot.

Az FVS kidolgozásához kapcsolódó zöld átállás és digitális menetrend akciótervei a munkacsoport összetételében várhatóan felülvizsgálatot hoznak, illetve érdekhordozói körében kibővítést (további civil szervezetek), speciális szakértelem (okos város szakértők, digitális technológiai ismeretekkel bíró szakemberek, adatgazdák) bevonását.

3.2 A városi működési modellt érintő tervezett változtatások

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata településfejlesztési feladatai ellátását elsősorban saját hivatali szervezetén belül és több osztály feladatain keresztül oldja meg településfejlesztési szervezeti egység létrehozása nélkül. Településfejlesztési kérdésekben alapvetően a Jegyzői Kabinet (Főépítészeti Iroda, Fejlesztési és Projektmenedzsment Főosztály, Főkertészeti Iroda), a Gazdasági Igazgatóság (Költségvetési Iroda), a Városfejlesztési és Üzemeltetési Igazgatóság a Közlekedési, a Városüzemeltetési és Közműellátási, a Beruházási és Üzemeltetési Irodái révén; a Humán Szolgáltatási Igazgatóság, különösen a Közművelődési és Civil Kapcsolatok Irodája, az Egészségügyi, Oktatási és Szociális Intézményi Irodája révén, valamint a Jogi Főosztályhoz tartozó Vagyongazdálkodási Iroda illetve az Informatikai, Adatvédelmi és Iratkezelési Iroda illetékes. A szervezeti ábra és a működés hivatali, térségi koordinációs szempontok szerinti bemutatására részletesen az FVS I. kötet Megalapozó munkarész 1.4. alfejezetében került sor.

Az FVS tervezése keretében az alábbi táblázatban kerül összefoglalásra és az egyes érintett szakterületek szerint felsorolásra a végrehajtás időszakában szükségesnek ítélt módosítások, humán erőforrás fejlesztésére vonatkozó ajánlások.

	Változás (indikatív)	Érintett szervezet
1.	városi energetikus	SzMJV Önkormányzat Polgármesteri Hivatal és az Önkormányzat cégei között (1 fő)
2.	városi digitális adatgazda, városi digitális szakértő/projektmenedzser	SzMJV Önkormányzat Polgármesteri Hivatal és az Önkormányzat cégei között (1 fő)
3.	IKT tudás és kompetenciák fejlesztése, növelése	SzMJV Önkormányzat Polgármesteri Hivatal és az önkormányzat cégei, intézményei munkavállalói körében

4. táblázat: Városi működési modellt érintő, tervezett változtatások

4 Cselekvési terv

A cselekvési terv alapját a célok megvalósulását támogató prioritások, intézkedések és beavatkozási területek meghatározása jelenti.

Székesfehérvár Fenntartható Városfejlesztése Stratégiája (FVS) cselekvési terve legmagasabb stratégiai cél szintjén 4 prioritást, illetve azokhoz kapcsolódóan 10+1 intézkedést tartalmaz, melyeket további 51 beavatkozásra alábontva fejt ki. A Cselekvési Terv a 2014-től hatályos Székesfehérvár Településfejlesztési Konceptiójával (TFK) összhangban került kidolgozásra és tervi rendszerben a 2014-ben elfogadott, 2018-ban felülvizsgált Integrált Településfejlesztési Stratégiával (ITS), így az FVS és az ITS eszközrendszere között szoros kapcsolat áll fenn.

4.1 Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése

A négy prioritás megegyezik a célrendszerben megfogalmazott stratégiai célokkal. Az alábbi táblázat a stratégiai célok megvalósítását szolgáló fejlesztéseket foglalja rendszerbe a tematikus intézkedések és a prioritások kapcsolatának bemutatásával.

S1	Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
S2	Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával
S3	A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése
S4	Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése

INTÉZKEDÉSEK	STRATÉGIAI CÉLOK/PRIORITÁSONK			
	S1	S2	S3	S4
I.1. Gazdaságfejlesztés	+++		+	++
I.2. Közlekedésfejlesztés	++	+	+++	+
I.3. Kék és zöld infrastruktúra fejlesztése	+		+++	+
I.4. Természeti és épített környezet értékörző fejlesztése			+++	
I.5. Energiahatékonyság és -takarékoság fejlesztése	++	++	+++	+
I.6. Gyermekeknevelést támogató humán infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztései	+	+++	++	+
I.7. Egészségügyi és szociális ellátás fejlesztése		+++	+	
I.8. Kulturális intézményhálózat korszerűsítése		+++	+	+
I.9. Köznevelés, szak- és felnőttképzési intézményrendszer érdekegyeztetésen alapuló fejlesztése	++	++		+
I.10. Felsőoktatási bázisok infrastrukturális és képzéskínálatának, egyéb tudásalapú szolgáltatásainak fejlesztése	++	++	++	+
I.11. Közösségépítés és erősítés	+	++	++	+++
I.12. Horizontális fejlesztések (digitális, körforgásos gazdaság, klímabarát programok, partnerségi elvét szolgáló akciók)	++	++	++	++

5. táblázat: Az FVS stratégiai céljainak kapcsolódása az intézkedésekhez (+ gyenge kapcsolat, ++ erős kapcsolat, +++ nagyon erős kapcsolat)

A tematikus intézkedések beavatkozási területekre való alábontását tartalmazza az alábbi táblázat, mely Székesfehérvár Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiója és Integrált Településfejlesztési Stratégiájára figyelemmel kerül kidolgozásra a tervek rendszerét szolgálva és figyelemmel az Európai Zöld megállapodás és Klímátörvény, a karbonsemlegesség, a digitális átállás új kihívásaira.

INTÉZKEDÉSEK	BEAVATKOZÁSOK					
I.1. Gazdaság-fejlesztés	B1.1. Üzleti környezet - alkalmazott innovációk, digitális technológiák létrehozásának ösztönzését szolgáló - fejlesztése	B1.2. Magas hozzáadott értékű ipari-szolgáltatási tevékenységek bővülése	B1.3. Az innovációs és digitalizációs, körforgásos gazdasági célú, lokálpatrióta együttműködések támogatása	B1.4. Térségi logisztikai együttműködések fejlesztése a fenntarthatósági szempontok figyelembevételével	B1.5. Specializált turisztikai alágazatok megerősítése	B1.6. Turisztikai kínálat bővítése, vonzerőfejlesztés
I.2. Közlekedés-fejlesztés	B2.1. Belső és külső elérhetőséget szolgáló, modalitást támogató úthálózati fejlesztések	B2.2. Intermodális közlekedési csomópont létrehozása	B2.3. Tömegközlekedési flotta bővítése megújuló energiával (biogáz, elektromos, hidrogén, hibrid) kialakítása	B2.4. Intelligens közlekedési rendszer szervezése és kiépítése, elektromobilitás fejlesztése	B2.5. Fő- és gyűjtőutak felújítása	B2.6. Járdafelújítási alprogram
I.3. Kék és zöld infrastruktúra fejlesztése	B3.1. Csapadékvizek kezelésének és a vízgazdálkodás fejlesztése	B3.2. Ivóvízhálózat és kapacitás fejlesztése	B3.3. Szennyvízkezelés és hasznosítás fejlesztése	B3.4. Települési hulladékkezelés és hasznosítás fejlesztése	B3.5. Körforgásos gazdaság mintaprojekt a helyi szilárd és folyékony hulladékkezelésben, energiaellátás rendszerében	B3.6. Közműszolgáltatók hatékonyságválvú fejlesztései
I.4. Természeti és épített környezet értékőrző fejlesztése	B4.1. Zöldterületek fejlesztése, városi és térségi elven szervezett hálózatok kialakítása	B4.2. Környezeti állapot nyomon követése, környezeti szenzoros megfigyelőrendszer fejlesztése	B4.3. Természeti környezet, táji adottságok sérülékenységének csökkentése, biodiverzitás növelése	B4.4. Kompakt, klímabarát városszerkezet kialakítására való törekvés és kisebb léptékű klímaterhelés csökkentő beavatkozások	B.4.5. Székesfehérvár épített környezetének és örökségének megóvása, védelmük erősítése, értékőrző fejlesztése, szemléletformálás	
I.5. Energiahatékonyság és energia takarékoság helyi fejlesztése	B5.1. Helyi energiatermelés és szolgáltatás megújítása lokális és térségi potenciálokra alapozottan	B5.2. Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	B5.3. Önkormányzati tulajdonú lakásállomány korszerűsítése	B5.4. Városi környezet energiafelhasználás ára és kibocsátására vonatkozó adatintegráló monitoring rendszer kiépítése		
I.6. Gyermekevelést támogató humán infrastruktúra és szolgáltatás-minőség fejlesztései	B6.1. Bölcsődei férőhelyek fejlesztése, korszerűsítése	B6.2. Óvodai férőhelyek fejlesztése, korszerűsítése és humán erőforrásfejlesztései	B6.3. Egyéb önkormányzati tulajdonban lévő köznevelési épületállomány együttműködésen alapuló fejlesztése			
I.7. Egészségügyi és szociális ellátás fejlesztése	B7.1. Egészségügyi alapellátás intézményeinek infrastrukturális fejlesztése	B7.2. Egészségmegőrzési akciók, programok	B7.3. Szociális intézmények infrastrukturális állapot-javítása, korszerűsítése	B7.4. Szociális intézmények szolgáltatásainak fejlesztése	B7.5. Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház térségi feladatköréhez illeszkedő fejlesztések	B7.6. Egészségügyi és szociális ellátás humán erőforrásfejlesztés

INTÉZKEDÉSEK	BEAVATKOZÁSOK						
I.8. Kulturális intézmény-hálózat korszerűsítése	B8.1. Kulturális intézmények infrastrukturális és szolgáltatásbővítő fejlesztése	B8.2. Önkormányzati, önkormányzati ingatlanban működő, közszolgáltatási szerződéssel rendelkező vagy önkormányzati támogatásban részesülő kulturális intézményi kapacitások komplex megújítása					
I.9. Köznevelés, szak- és felnőttképzési intézményrendszer érdekegyeztetésen alapuló fejlesztése	B9.1. Köznevelés tereinek és szakmai együttműködéseinek fejlesztése, korszerűsítése	B9.2. Szakképzés, felnőttképzés tereinek és szakmai együttműködéseinek fejlesztése, korszerűsítése	B9.3. Pályaorientáció - helyi igényekkel összehangolt - továbbfejlesztése, duális középfokú képzés- és gyakorlati kínálat növelése				
I.10. Felsőoktatási bázisok infrastrukturális és képzéskínálatának, egyéb tudásalapú szolgáltatásainak fejlesztése	B10.1. Oktatás-kutatás megfelelő infrastrukturális feltételeinek megteremtése, innovációs együttműködéseinek szélesítése	B10.2. Meglévő felsőoktatási bázisok képzési spektrumának és szolgáltatáskínálatának - helyi igényekkel összehangolt - fejlesztése	B10.3. Karriercentrum, illetve együttműködési platform kialakítása				
I.11. Közösségépítés és erősítés	B11.1. Közösségfejlesztő programok, helyi identitást és kötődést, összetartozást erősítő akciók	B11.2. Székesfehérvár és térsége hagyományos és modern értékeinek megismertetése	B11.3. Közösségi tervezés és programmegvalósítás platformjának kialakítása				
I.12. Horizontális fejlesztések (digitális, körforgásos gazdaság, klímabarát programok, partnerségi elvét szolgáló akciók)	B12.1. Önkormányzati menedzsment és városüzemeltetés digitális adatfejlesztése, döntéstámogatási folyamatainak fejlesztése	B12.2. Önkormányzat lakossági digitális szolgáltatásainak - ügyfélbarát - fejlesztése, kapcsolódó képzési és érzékenyítési szolgáltatásokkal	B12.3. Digitális közszolgáltatások szoft (tartalom, intézményi oldal) és egyes hard (eszköz, hálózat) szolgáltatási infrastruktúra elemeinek fejlesztése	B12.4. Térségi szintű - költségcsökkentő és hatékonyságnövelő - együttműködések kialakítása	B12.5. Munkavállalók képzése, digitális kompetenciáinak fejlesztése		

6. táblázat: FVS intézkedések és beavatkozások

Székesfehérvár Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája a 2021-2027-es időszakban a célok elérését alapvetően háromféle beavatkozás révén tartalmazza: az ún. egyedi, a hálózatos/vonalas és az akcióterületi beavatkozásokkal.

Az **egyedi beavatkozások** jellemzően megvalósíthatóak egy projektnek, műszakilag, helyszín tekintetében és időben is területileg jól definiálható beavatkozási elemként értelmezhetők. Emellett egyedi beavatkozásként értelmezzük azokat a pontszerű fejlesztéseket is, melyek hatása nem nyúlik túl az adott városrész határain, szigetszerűen valósul meg.

A **hálózatos/vonalas beavatkozások** általában több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű beavatkozási elemből állnak. A város egészére vagy annak egy részére – például több városrészre – kiterjedhetnek és elemei egy együttműködő rendszert képeznek.

Harmadsorban pedig az **akcióterületi fejlesztések** révén – hasonlóan a megelőző tervezési időszakok akcióterületi projektjeihez - a város a tervezett beavatkozások, fejlesztési tevékenységek területi fókuszait határozza meg úgy, hogy az akcióterületekhez kötődő beavatkozások ugyanúgy levezethetők a cselekvési tervben meghatározott tematikus intézkedésekből, viszont a tervezett beavatkozási elemek nem alkotnak önálló intézkedést.

4.2 Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása

Az FVS kidolgozása során az alábbi akcióterületek lehatárolására került sor, ahol a potenciális beavatkozások egymásra szinergikus hatást fejtenek ki, segítik más beavatkozások megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését.

Az akcióterületi beavatkozások fontos és hatékony eszközei a fejlesztési források koncentrált felhasználásának és keretét képezik a magánszféra fejlesztésekbe való bevonásának.

Akcióterület megnevezése	Akcióterület lehatárolása	A lehatárolás indoklása
Történelmi belváros és környezete	Mészöly Géza u. – Szabadságharcos út – Mátyás király körút – Zichy liget – Móri út – Jávor Ottó tér – Várkörút – Rákóczi u. – Kégl György u. – Távirda u. – Budai út – Piac tér – Halász u. – Csapó u. – Bátky Zsigmond u. – Rác u. – Vargacsatornapart – Börgyár u. – Molnár köz – Palotai út – Vargacsatornapart	10.2.1. fejezet alatt kerül bemutatásra
Viziváros – Királlyori fűtőerőmű és környezete	Király sor - Gőzmalom u., Vizivárosi lakónegyed, Gáz u.	10.2.2. fejezet alatt kerül bemutatásra
Tudásközpont-Innovációs színtér	Lövölde u. – Huszár u. – Zrínyi u. - Budai út – Seregélyesi u. – Hunyadi u. – Erzsébet út – Tüzér u.	10.2.3. fejezet alatt kerül bemutatásra

4.2.1 Történelmi belváros és környezete tervezett akcióterület

Lehatárolás: Mészöly Géza u. – Szabadságharcos út – Mátyás király körút – Zichy liget – Móri út – Jávor Ottó tér – Várkörút – Rákóczi u. – Távírda u. – Budai út – Piac tér – Halász u. – Csapó u. – Bátky Zsigmond u. – Rác u./Skanzen – Vargacsatornapart – Börgyár u. – Molnár köz – Palotai út – Vargacsatornapart által határolt terület

2. ábra: Tervezett történelmi belváros és környezete akcióterületi beavatkozás – Székesfehérvár Műholdkép: Google Earth/Maxar Technologies 2022

A lehatárolt akcióterület túlnyúlik Székesfehérvár Történelmi belvárosán. Az elsősorban műemléki jelentőségű terület akcióterületként kezelve kiegészül a meglévő zöldterületei mellett, mint a Szent István tér, Országzászló tér, megújult Bartók Béla tér a Zichy-liget és a Jávor Ottó tér zöldterületeivel, a Távírda u., Várkörút vegyes intézményi, szolgáltatási és lakófunkciós tömbjével egészen a Rác utcai skanzen épületegyütteséig és a volt Börgyár épületéig. Funkciókat tekintve igazgatási (megyei kormányhivatal, megyei önkormányzat, városi önkormányzati hivatal), alap és különösen középfokú oktatási, kulturális (Nemzeti Emlékhely-Romkert, múzeumok, képtárak, könyvtár, művelődési ház, színház), egyházi-vallási (templomok és Püspöki palota), vendéglátó és kiskereskedelmi fő funkciókkal rendelkezik a lakófunkció mellett.

4.2.2 Vizivárosi tervezett akcióterület

1. „Villanygyár” - ipari örökség; 2. „105 méteres kémény” – új funkció; 3. Kitisztított pakura tároló – új funkció; 4. Akóts-malom – ipari örökség

Lehatárolás: Király sor – Gózmalom u., Vízivárosi lakónegyed, Gáz u. által határolt terület

3. ábra: Tervezett Víziváros integrált akcióterületi beavatkozás – Székesfehérvár Műholdkép: Google Earth/Maxar Technologies 2022

A Gáz u.-Király sor-Budai út által bezárt háromszög északi részén telepedett meg 1873-ban a gázgyár, mellette 1903-tól áll a városi villanytelep, az 1880-as évek közepétől 1918-ig többször átépült gőzhengermalom, illetve gabonasilókkal az Akóts-malom, mely az ország 5 megmaradt faszerkezetű malmának egyikeként üzemképes állapotban lévő ipari műemléke, középiskolai tanmalomként szolgált 2012-ig. A telephelyek, üzemek létrejöttékor ez a vidék még a város széle volt, ma nagy részén a Fűtőerőmű komplexuma áll.

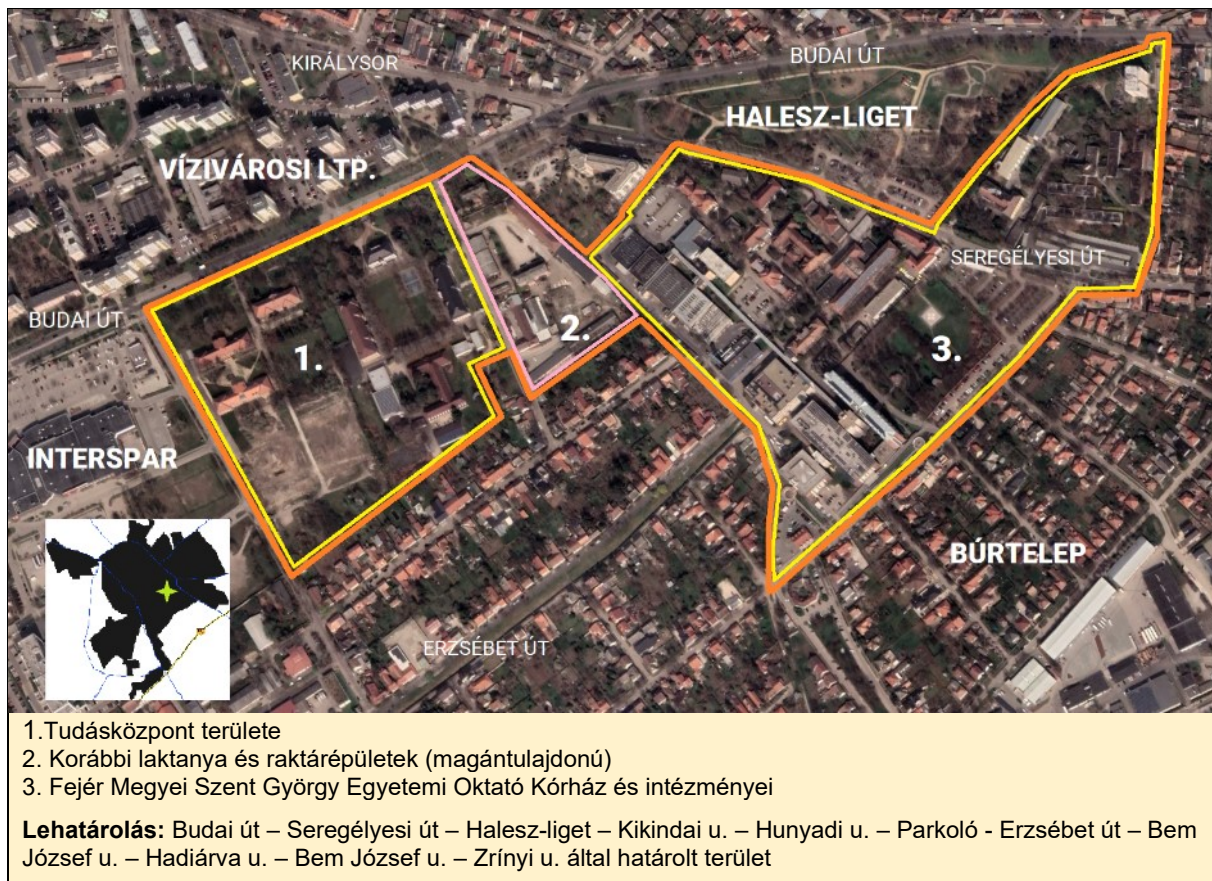
A XX. századra a Víziváros fejlődő külvárosként, egyszerre terjeszkedett északkelet, délkelet és kelet felé. Az 1960-80-as évek közötti „szanálás” hullám a kétszáz év alatt fokozatosan kiépülő polgári-paraszti városrészt szinte teljesen átalakította. Jelentős számban épültek házigyári technológiával lakások, kevés elem maradt meg az egykori hagyományos beépítésből. A folyamat során beépítésre került régi zöldterületek, (egykori kiterjedt Széna tér) pótlására nem kerülhetett

sor. Jellemző, hogy az új lakóépületek utójára felépített házgyári, a lakóterület közintézményei (óvodák, iskolák, közösségi épületek) a 70-es évek végétől CLASP technológiával készültek.

Az akcióterületi program megelőző ütemeként, a 2014-20-as programidőszakban – még ITS kulcsprojektként nevesítve – gyakorlatilag megvalósult a Fűtőerőmű kapacitásának kitelepítése.

A fűtőerőmű területén szükséges kármentesítési munkák elvégzését követően az akcióterületi beavatkozás célja, egy átfogó városrészi rehabilitáció és revitalizáció tervezése és megvalósítása. A Viziváros rehabilitációja középtávon Székesfehérvár egyik legjelentősebb fejlesztéseként – a belváros közelségéből adódóan – központi funkciók decentralizációjának haszonélvezője is lehet.

4.2.3 Tudásközpont-Innovációs színtér tervezett akcióterület

4. ábra: Tervezett Tudásközpont-Innovációs színtér akcióterületi beavatkozás – Székesfehérvár Műholdkép: Google Earth/Maxar Technologies 2022

A város már 2014-ben felismerte, hogy Székesfehérvár fejlődésének egyik kulcsa, egy innovációs tevékenységeknek megfelelő infrastrukturális háttérrel otthont adó Innovációs és digitalizációs színtér, Technológia- és Tudásközpont létrehozásában és az önálló műszaki felsőoktatás megerősítésében, az alkalmazott K+F háttérének kialakításában és az egyetem-gazdasági szféra együttműködésében rejlik.

Az Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Kara és Corvinus Egyetem tevékenységeivel, egyrészt a felsőoktatás intézményi, infrastrukturális, valamint az oktatás minőségét, illetve hozzáférhetőségét érintő fejlesztéseivel (EFOP-4.2.1-16, EFOP-3.4.3-16 projektek), a duális és kooperatív felsőoktatási képzéseinek és szakirányú továbbképzéseinek fejlesztését célzó beavatkozásaival, harmadsorban az állam és az önkormányzat együttműködésével és támogatásával egy olyan felsőoktatási campus jött létre a Budai úton, amely hosszú időre megoldást jelent és jelenthet a helyi gazdaság magas minőségű szakemberigényének kielégítésére.

Az akcióterület fejlesztéséhez kapcsolódóan fentiekben túl részben pályázati, részben vállalati szféra (Alcoa, Arconic, Howmet Alapítvány), illetve önkormányzat támogatásból többek között Kiberfizikai Kompetencia Központ, Ipari Elektronikai Labor, Robottechnikai laboratórium és központ került kialakításra az Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Karán.

A „Tudásközpont-Innovációs színtér” akcióterületi beavatkozások átfogó célja már a megelőző programidőszak városfejlesztési tervében megfogalmazásra került: olyan „tudásintenzív”, szolgáltató környezet kialakítása Székesfehérváron, amely nem csupán városi, hanem megyehatáron túlnyúlóan is kínál gazdasági és társadalmi szolgáltatásokat hozzájárulva a város és térsége fejlődéséhez.

4.3 Városi szintű beavatkozási területek részletezése

Székesfehérvár középtávú fejlesztési elképzeléseit az egyedi beavatkozásokra, akcióterületi fejlesztésekre és vonalas/hálózatot fejlesztésekre bontva tartalmazza ez a stratégiai rész a 10.1. alfejezetben részletezett tartalmi szempontok alapján.

A fejlesztések bemutatása – az irányadó tervezési útmutató előírásai szerint - a projektnél magasabb absztrakciós szinten történik. A stratégia szintjén a beavatkozási szint az, amelyen a tervezett fejlesztések bemutatásra kerülnek, a projektek konkrét kialakítása már a programvégrehajtás feladata lesz.

4.3.1 Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások

Az egyedi fejlesztések keretében csupán a város szempontjából meghatározó, a város egészének fejlődésére kihatással bíró kulcs beavatkozások kerülnek meghatározásra.

Kérdés		Kifejtés
1.	Beavatkozás terület megnevezése	B1.1. Üzleti környezet - alkalmazott innovációk, digitális technológiák létrehozásának ösztönzését szolgáló - fejlesztése
2.	Beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Digitális város
3.	Beavatkozás/projekt munkacíme	Alkalmazott innovációk, digitális, automatizációs és egyéb Ipar 3.0 és 4.0 technológiák helyi létrehozásának erősítése
4.	Beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
5.	Miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? Mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Székesfehérvárnak az innováció, valamint az Ipar 4.0. megoldások, a digitalizáció és automatizáció, a digitális technológiák és a robotika kezdeményező és kedvezményezett területévé kell válnia. A digitális eszközök és alkalmazások használatára, a helyi innovációs rendszer kiépítésére és az innovációs infrastruktúra hiányosságainak a megszüntetésére irányuló fejlesztések fókuszában a vállalati innováció, az alkalmazott K+F és maguk az innovatív KKV-k állnak.
6.	A beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A megerősödő műszaki felsőoktatás intézményi elemeivel összehangolt kutatási potenciál fejlesztése. A fejlesztés kutatási és digitális infrastruktúrát, valamint humánkapacitást érintő bővítést takar fenntarthatósági szempontú szervezeti feltételek és felsőoktatás-gazdasági szereplők közötti együttműködési tartalmak kialakítását.
7.	Városrészi leképeződése	város egészét érintő

Kérdés		Kifejtés
1.	Beavatkozás terület megnevezése	B1.2. Magas hozzáadott értékű ipari-szolgáltatási tevékenységek bővülése
2.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Digitális város

Kérdés		Kifejtés
3.	Beavatkozás/projekt munkacíme	Növekedési pólus pozíció megerősítése
4.	Beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
5.	Miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? Mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Székesfehérvár tökevonzó képessége országos szinten kimagasló, illetve adottak a magas hozzáadott értékű termelés bővítését célzó üzleti infrastrukturális feltételek. Ezen adottságon és meglévő, erős gazdaságon alapulóan a város gazdasági versenyképessége fenntartása érdekében a magasabb hozzáadott értékeket képviselő ágazatok letelepedését ösztönzi.
6.	A beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Meglévő ipari parki bázisú iparterületi fejlesztések megvalósítása, a hiányzó infrastrukturális háttér kiépítése vagy a meglévő elemek versenyképességi potenciált jelentő energiahatékonysági korszerűsítése; elérhetőséget és feltárást segítő vonalas infrastruktúrák fejlesztése; feldolgozóipari, termelő kapacitások minőségi fejlesztése és szolgáltatások körének bővítése; felkészülés a negyedik ipari forradalom követelményeire és alkalmazásaira.
7.	Városrészi leképeződése	Város egészét érintő

Kérdés		Kifejtés
1.	Beavatkozás terület megnevezése	B1.3. Az innovációs és digitalizációs, körforgásos gazdasági célú, lokálpatrióta együttműködések támogatása
2.	Beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Digitális város
3.	Beavatkozás/projekt munkacíme	Lokálpatrióta együttműködő helyi gazdaság megteremtése
4.	Beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
5.	Miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? Mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A helyi KKV szektor piaci jelenlétének és pozíciójának beszállítói szerepköre és hálózati kapcsolatainak helyi megerősítése, innovációs és digitalizációs hajlandóságuk emelése útján történő megújulás fontos eleme Székesfehérvár gazdaságfejlesztési törekvéseinek.
6.	A beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A kis- és középvállalatok beszállítóvá válása, a nagyvállalatok helyi gazdasági beágyazottsága, hálózatosodás, valamint a körforgásos gazdaság (alapanyagigény, melléktermék/hulladékáramok, helyben előállított termékek/szolgáltatások adatbázisával) feltételeinek – üzleti kapcsolati, műszaki-szabályozási és digitális platform oldali - megteremtése a belső erőforrások, ellátási láncok, az esetleges alapanyaghiány okozta kockázatok minimalizálásának helyi szintű megerősítése és kiaknázása érdekében. A termék-, anyag- és energiaforgalom térségen belüli optimalizálása a város-vidék kapcsolatok erősítéséhez is hozzájárul.
7.	Városrészi leképeződése	Város egészét érintő

Kérdés		Kifejtés
1.	Beavatkozás terület megnevezése	B1.5. Specializált turisztikai alágazatok megerősítése
2.	Beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Digitális város
3.	Beavatkozás/projekt munkacíme	Turisztikai szolgáltatások fejlesztése
4.	Beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
5.	Miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? Mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A munkaerőigényes ágazatok problémáira való hatékony reagálás érdekében a helyi turisztikai jellegű szolgáltatások fejlesztése, a szolgáltatók közötti együttműködések növelése és a szolgáltatások együttműködésben történő kiejánlása értékesítése; az újdonságok, piaci alapon működő innovatív megoldások ösztönzése a megcélzott a szolgáltatási szektorban, ezzel a terciér szektor új szakosodási elemei (konferencia, sport, egészségügyi turizmus) megerősítésében rejlő potenciálok kiaknázása.
6.	A beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Meglévő és a megvalósítás alatti Multifunkcionális csarnok, mint rendezvények lebonyolítására alkalmas helyszín és kapcsolódó alpinfrastruktúra kialakítása a konferenciaturizmus infrastrukturális hátterének megteremtését jelenti, karakterisztikus funkciójával a turisztikai potenciál megerősítését is szolgálja. Versenyképes szolgáltatások fejlesztésének hangsúlyával, illetve versenyelőnyt megteremtő innovatív megoldások megvalósításával a fejlesztések fontos területe a terciér szektor, ezen belül is a piacosítható egészségügyi és orvosi, rehabilitációs szolgáltatások az ehhez kapcsolódó egészségturizmus, illetve a támogatott fejlesztések révén növekvő kereslet kiaknázható multiplikatív hatása.
7.	Városrészi leképeződése	Város egészét érintő

Kérdés		Kifejtés
1.	Beavatkozás terület megnevezése	B1.6. Turisztikai kínálat bővítése, vonzerőfejlesztés
2.	Beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Digitális város
3.	Beavatkozás/projekt munkacíme	Székesfehérvár kulturális örökségének és potenciáljának vonzerőalapú fejlesztése
4.	Beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
5.	Miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? Mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Székesfehérvár jelenlegi vonzerő kínálata önmagában nem elegendő a többnapos itt tartózkodások számának növeléséhez. A Nemzeti Emlékhelyhez, Árpád-ház programhoz kötődő fejlesztések képviselik azt a súlyt, amely által Székesfehérvár turizmusa újabb látogatókat vonzhat, ugyanakkor új vagy megújított kisebb attrakciók is színesíthetik a megyeszékhelyi palettát térségi szinten összehangolt turisztikai termékcsoportok létrehozásával, fejlesztések megvalósításával.

Kérdés		Kifejtés
6.	A beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Sokrétű helyi kulturális vonatkozású vonzerőkre, örökségi értékekre alapozva hiánypótló kulturális infrastruktúrális kapacitások és szolgáltatások létrehozása, fejlesztése, akár térségi szinten összehangolt turisztikai termékcsomagok létrehozásával, fejlesztések megvalósításával. Pl. a vízvárosi Tudomány és Művészeti Park és ahhoz kapcsolható vonzerő elemek megvalósíthatósága, egyedi ipar- és technikatörténeti kulturális értékek bemutatthatósága, illetve hiánypótló kulturális kapacitások (hangversenyerem, -technikatörténeti (ipartörténeti) múzeum (és kiállítótér, múzeumi élményútvonal) létrehozása, fejlesztése. Kapcsolódó projekt TDM alapon szervezett digitális szolgáltatásfejlesztések bővítése: Digitális Kedvezménykártya (létező), Digitális Platform, integrált informatikai rendszer fejlesztése.
7.	Városrészi leképeződése	Történelmi belváros Vízváros

Kérdés		Kifejtés
1.	Beavatkozás terület megnevezése	B.4.2. Környezeti állapot nyomonkövetése, környezeti szenzoros megfigyelőrendszer fejlesztése
2.	Beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Digitális város Zöldülő város
3.	Beavatkozás/projekt munkacíme	Környezeti szenzoros megfigyelőrendszer fejlesztése, a meglévő elérhető adatgyűjtések integrálásával
4.	Beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastruktúrális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése
5.	Miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? Mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A környezeti szenzorok létesítése fontos eszköz alapvetően a város környezeti állapotának megfigyelésére, másrészt a városi fejlesztések, közlekedési beavatkozások környezeti hatásainak nyomon követésére. Székesfehérváron jelenleg nincs egy összefüggő, az önkormányzat tulajdonában lévő környezeti szenzoros megfigyelőrendszer és a jelenleg különféle szervek által mért adatok sem nyújtanak kellően részletes és átfogó képet a város környezeti állapotáról.
6.	A beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Korszerű helyikörnyezeti elemzőkapacitás létrehozása szenzoros megfigyelőrendszerre és integrált IT infrastruktúrára alapozva
7.	Városrészi leképeződése	Város egészségét érintő

4.3.2 Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások

Jelen fejezet az akcióterületi fejlesztések esetében a korábbi alfejezetben kijelölt 3 akcióterület beavatkozásait határozza meg.

Kérdés		Kifejtés
1.	Akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Zöldülő város Digitális város Megtartó város Kiszolgáló város
2.	Akcióterületi fejlesztés munkacíme	Történelmi belváros és környezete
3.	Akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
4.	Akcióterület kijelölésének indoklása	<p>Az akcióterületi fejlesztések központi része a Vörösmarty Színház – Szent István Király Múzeum – Városi Képtár-Deák Gyűjtemény – VMK és Csók István Képtár intézmények és a Fekete Sas Szálló intézmények által határolt terület („kulturális negyed”), illetve azok – meglévő, vagy jövőben kialakítandó – kulturális szerepe révén körvonalazódó turistavonzó attraktív elemeket is tartalmazó fejlesztések.</p> <p>A „Kulturális negyed” intézményi bázisát és szolgáltatásait egészítik ki a Árpád-kori történelmi hagyományát megjelenítő helyszínei (Nemzeti Emlékhely, Kőtár-Bazilikatörténeti Kiállítóhely, Árpád-ház kutatóintézet stb.), egyházi programok és kulturális intézményei, a belváros vendéglátóhelyei és a megrendezésre kerülő fesztiválok, kulturális programok, illetve az egyházi programok és intézmények (templomok, Egyházmegyei Múzeum).</p> <p>A behatárolt lehetőségekre figyelemmel további feladatot jelentenek a közterületek zöld, klímabarát fejlesztései és az elmúlt programidőszakban megvalósult, illetve folyamatban lévő parkolási beruházások folytatásaként a városközpont közlekedés-szervezésének, forgalomcsillapításának infrastrukturális, valamint szabályozási elemeinek összehangolt és okos megoldásokkal való kezelése, melyek indokolják a történelmi belváros és környezetének akcióterületként való kezelését a 2021-27-es időszakban.</p>
5.	Az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	<p>Átfogó cél, egy olyan „élhető és életteli belváros” alakuljon ki Székesfehérváron, amely egyszerre tölt be településközponti, turisztikai és kereskedelmi-vendéglátó, kulturális és közösségi funkciókat úgy, hogy harmonikusan jelent korszerű szolgáltatási kínálatot és kikapcsolódási lehetőséget az itt élő lakosság és annak valamennyi korosztálya, valamint a Székesfehérvárra látogató turisták számára egyaránt.</p> <p>Továbbra is érvényes cél az intézményi elemek integrált és összehangolt megújítása, azok infrastrukturális felújítása (épület és eszköz) mellett a tartalmi kínálat összehangolása, fenntarthatósági szempontoknak megfelelő bővítése, korszerű digitális tartalmakkal való kiegészítése (pl. múzeumi élményútvonal, múzeumi leletanyagok 3D archiválása, virtuális séta stb.) és közös kijárlása.</p>
6.	Városrészi leképeződése	Történelmi belváros, Felsőváros, Palotaváros, Viziváros

Kérdés		Kifejtés
1.	Akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Zöldülő város Digitális város Megtartó város Kiszolgáló város
2.	Akcióterületi fejlesztés munkacíme	Vizivárosi integrált akcióterületi fejlesztés

Kérdés		Kifejtés
3.	Akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
4.	Akcióterület kijelölésének indoklása	Az akcióterület revitalizációja további magánberuházásokat, közfinanszírozáson túli gazdasági célú fejlesztéseket indukálhat. Mindezek együttesen indokolják a királysori fűtőerőmű és környezete rehabilitációjának akcióterületként való kezelését a 2021-27-es időszakban
5.	Az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	Az akcióterületi program megelőző ütemeként, a 2014-20-as programidőszakban – még ITS kulcsprojektként nevesítve – gyakorlatilag megvalósult a Fűtőerőmű kapacitásának kitelepítése. A fűtőerőmű területén szükséges kármentesítési munkák elvégzését követően az akcióterületi beavatkozás célja, egy átfogó városrészi rehabilitáció és revitalizáció megvalósítása a megőrzésre érdemes ipartörténeti emlékek integrálásával. Középtávon Székesfehérvár egyik legjelentősebb egységesen kezelhető urbanisztikai fejlesztéseként - a belváros közelségéből adódóan – központi, illetve közcélú funkciók decentralizációjának haszonélvezője is lehet. A Tudomány- és Művészeti Park kialakítása barnamezős beruházás keretében tervezett. A fejlesztési terület Székesfehérváron jelenleg hiányzó kulturális infrastruktúrájának adna helyet, ezek: <ul style="list-style-type: none"> • hangversenyerem • tudásközpont (könyvtár) a meglévő Vörösmarty Könyvtár és a Tudásközpont akcióterületi projekt felsőoktatási szakkönyvtárai digitális/részben fizikai integrációjával • technika-történeti (ipartörténeti) múzeum (és kiállítótér).
6.	Városrészi leképeződése	Viziváros

Kérdés		Kifejtés
1.	Akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Digitális város
2.	Akcióterületi fejlesztés munkacíme	Tudásközpont-Innovációs szintér
3.	Akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
4.	Akcióterület kijelölésének indoklása	A város már 2014-ben felismerte, hogy Székesfehérvár fejlődésének egyik kulcsa, egy innovációs tevékenységeknek otthont adó Innovációs és digitalizációs szintér, Technológia- és Tudásközpont létrehozásában és az önálló műszaki felsőoktatás megerősítésében, az alkalmazott K+F háttérének kialakításában és az egyetem-gazdasági szféra együttműködésében rejlik. A beavatkozások területi koncentráltasága és integráltsága alátámasztják a fejlesztéssel érintett terület akcióterületként való kezelését továbbra is a 2021-27-es időszakban.

Kérdés		Kifejtés
5.	Az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	<p>Megelőző időszak fejlesztésére épülve és az akcióterület organikus, programidőszakon átnyúló folytatásaként továbbra is érvényes célja az akcióterületi fejlesztésnek a székesfehérvári ÓE tevékenységére alapozható Technológia- és Tudásközpont megerősítése (a meglévő kulcsiparági területeken (mechatronika, elektronika, autóiipari termelési ágak, informatika, anyagtechnológia) és a perspektivikus ágazatokban (egészségipar, környezetipar)), valamint egyfajta integrátori szerep betöltése, a "know-how" összegyűjtése, további tudás generálása és a vállalati szféra számára történő szolgáltatás bővítése. A beavatkozások területi koncentráltasága és integráltsága alátámasztják a fejlesztéssel érintett terület akcióterületként való kezelését továbbra is a 2021-27-es időszakban.</p> <p>A „Tudásközpont-Innovációs színtér” akcióterületi beavatkozások átfogó célja már a megelőző programidőszak városfejlesztési tervében megfogalmazásra került: olyan „tudásintenzív”, szolgáltató környezet kialakítása Székesfehérváron, amely nem csupán városi, hanem megyehatáron túlnyúlóan is kínál gazdasági és társadalmi szolgáltatásokat hozzájárulva a város és térsége fejlődéséhez.</p> <p>Az akcióterület 2021-27-es időszakra eső fejlesztésének kiemelt projektje a mechatronikai és technológiai park kialakítása az Alba Regia Műszaki Kar intézményi bázisán, két helyszínen, Székesfehérváron és Börgöndön, a repülőtér melletti ipari parkban, ahol egy dróntechnológia labor és egy drónpilóták képzésére alkalmas központ épülne.</p>
6.	Városrészi leképeződése	Víziváros, Börgönd

4.3.3 Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések)

Ez az alfejezet a hálózatokra/vonalas beavatkozásokra vonatkozó fejlesztéseket, vagy összekapcsolódó hálózatok esetében akár összevontan határozza meg a hálózatok egészére vonatkoztatva, rendszerszinten. A konkrétan érintett hálózati szakaszok azonosítására a végrehajtás részeként kerül majd sor.

Fejlesztési irányukat tekintve ide soroltak a fizikai vonalas infrastruktúra fejlesztések egészen a hálózatba szervezett szolgáltatási beavatkozásokig összefüggő városi rendszerként és adott esetben térségi kihatású rendszerként kezelve azokat.

	Beavatkozás munkacíme	Illeszkedés		Hálózatos jelleg bemutatása
		tervezési dimenziókhöz	FVS stratégiai céljaihoz	
1.	Nemzeti Emlékhely (2038) – kiemelt projekt	Prosperáló	S4	Kiemelt projekt, sem akcióterület, sem pontszerű beavatkozás
	<p>Cél és rövid tartalom: programokon átívelő kiemelt projekt - Árpád-ház Program (2013-2038) A Nemzeti Emlékhely – Püspöki Palota – Városház tér – Szent István-székesegyház – Várkörút 32. számú épület által határolt terület kiemelt helyszíneinek fejlesztése, második szakasza (Nemzeti Emlékhely, Dómmúzeum, Sétaút tovább tervezése, ereklyék, tárgyi emlékek körének megállapítása...) 2038. emlékévként és fejlesztési időszak előkészítése</p>			
2.	Székesfehérvár-Börgönd repülőtéri és iparterületi fejlesztés – kiemelt projekt	Prosperáló	S1	Kiemelt projekt, Tudásközponttal tartalmi kapcsolat
	<p>Cél és rövid tartalom: áthúzódó kiemelt projekt Székesfehérvár-Börgönd repülőtér sport és üzleti célú fejlesztése és a kapcsolódó ipari terület feltárása Tervezetten: közművek kialakítása, repülőtéri pályarendszer kialakítása; utak, parkolók kialakítása, közúti kapcsolat kialakítása 62. sz. és 63. sz. főúttal, repülőtéri épületek; navigációs és meteorológiai segédeszközök, ipari parki területet feltáró alpinfrastruktúra, fejlesztés</p>			

	Beavatkozás munkacíme	Illeszkedés		Hálózatos jelleg bemutatása
		tervezési dimenziókhoz	FVS stratégiai céljaihoz	
3.	Multifunkcionális sport- és rendezvénycsarnok, kapcsolódó úthálózat – kiemelt projekt	Prosperáló	S1, S3	Kiemelt projekt
Cél és rövid tartalom: áthúzódó kiemelt projekt - 6000-8000 fő befogadóképességű multifunkcionális csarnok létesítése és úthálózatfejlesztések				
4.	Közlekedési infrastruktúra és eszközfejlesztési alprogram	Prosperáló, Megtartó, Kiszolgáló	S3	Város egészét érintő, összefüggő rendszer elemei
Cél és rövid tartalom: megújuló energiával működő flotta; elektromobilitás; intelligens közlekedési rendszer; Déli tehermentesítő „I” ütem; Déli összekötőút megvalósítása Fő- és gyűjtőutak felújítása, Kerékpárutak fejlesztése (Budapest-Balaton kerékpárút városi szakasza, ill. egyéb belső úthálózat- és kerékpáros infrastruktúraelemek korszerűsítéséhez kapcsolódóan), lakóutcák és járdák felújítása				
5.	Intermodális csomópont kialakítása és feltárt déli városrész fejlesztésének előkészítése – kiemelt projekt	Prosperáló, Megtartó, Kiszolgáló	S1, S3	Kiemelt projekt
Cél és rövid tartalom: áthúzódó kiemelt projekt IMCS-tal, déli összekötővel feltárt városrész fejlesztésének előkészítési munkái, logikusan ütemekre bontott megvalósítással				
6.	Közvilágítás korszerűsítése alprogram	Megtartó, Kiszolgáló	S3	Város egészét érintő, összefüggő rendszer elemei
Cél és rövid tartalom: Közvilágítás korszerűsítése városrészi területeken és integráltan, útfejlesztésekkel együtt intelligens fényerőáram szabályozás, a kijelölt gyalogos átkelőhelyek, csomópontok, közúti, vasúti átjárók felülvizsgálatával				
7.	Csapadékvíz és felszíni vizek alprogram	Megtartó, Kiszolgáló	S3	Város egészét érintő, összefüggő rendszer elemei
Cél és rövid tartalom: ütemezett hálózat-korszerűsítési beavatkozások (indikatív projekt: Felsőváros vízrendezése III. ütem, Aszaltölgyi-árok fejlesztése) Vízviszartartás létesítményeinek fejlesztése (pl. Gugásvölgyi záportározó fejlesztése, és az A-0-0- és A-8-0 gyűjtőre, árapasztók fejlesztése az Aszaltölgyi árok, Varga-csatorna, Hosszúréti árok mentén) Parkfenntartási célú öntözés fejlesztése				
8.	Ivóvíz alprogram	Megtartó, Kiszolgáló	S3	Város egészét érintő, összefüggő rendszer elemei
Cél és rövid tartalom: ütemezett hálózat-korszerűsítési beavatkozások Elavult ivóvízhálózati elemek rekonstrukciója, Ivóvízellátás bővítése, Csóri vízbázis, távvezeték kiépítés				
9.	Szennyvíz alprogram	Megtartó, Kiszolgáló, Zöldülő	S3	Város egészét érintő, összefüggő rendszer elemei
Cél és rövid tartalom: központi telep korszerűsítése megújuló energiafejlesztések (saját célú, telepi működést szolgáló napelemkiserőművek) Szennyvíztisztítótelepi biogáz hasznosítása, a korszerű iszapkezelés megvalósítása, a szaghatás csökkentése Ütemezett hálózat-korszerűsítési beavatkozások Tisztított szennyvíz újrahasznosítása (párolgó zöldterületek fejlesztése) Hálózatbővítések (AIZ, Órhalmi szőlők, Sóstó IP)				
10.	Hulladékgazdálkodás fejlesztése alprogram	Megtartó, Kiszolgáló, Zöldülő	S3	Város egészét érintő, összefüggő rendszer elemei
Cél és rövid tartalom: középtávú fejlesztési terv mentén - központi iroda és géppark kiköltözése a családi telephelyre; lerakási arány csökkentését szolgáló beruházások; körforgásos gazdasághoz kapcsolódóan inert hulladékhasznosító; lezárt hulladéklerakó rekultiválása II. ütem, azt követően napelempark létesítése Mobileszközbeszerzés, új vágóeszközfejlesztései „OKOS kuka”				

	Beavatkozás munkacíme	Illeszkedés		Hálózatos jelleg bemutatása
		tervezési dimenziókhoz	FVS stratégiai céljaihoz	
14.	Körforgásos gazdaság mintaprojekt a helyi szilárd és folyékony hulladék, energiaellátás rendszerében – Kiemelt projekt	Megtartó, Kiszolgáló, Zöldülő	S3	Kiemelt projekt
Cél és rövid tartalom: közműszolgáltatók (Fejérvíz Zrt, Depónia Kft., Széphő Zrt.) anyagáramai, energiaigénye, hulladékaik komplex kezelése és hasznosítási rendszere				
12.	Közműszolgáltatók hatékonyságelví közös fejlesztései	Digitális	S3	Város egészét érintő
Cél és rövid tartalom: szenzoros megfigyelőrendszer, jeladós mérők és kapcsolódó alkalmazások...pl. fogyasztási adatok távleolvasása, távfelügyelet, SMART GRID, ügyfélszolgálat				
13.	Zöldterületek fejlesztése alprogram	Megtartó, Kiszolgáló, Prosperáló, Zöldülő	S3	Város egészét érintő zöld infrastruktúra
Cél és rövid tartalom: Sóstó, Palotavárosi tavak megvalósult ütemeinek klímabarát fenntartást szolgáló beavatkozásai Fehérvár Tüdeje II. ütem áthúzódo sporteszközfejlesztései és III. ütem megvalósítása Budapest-Balaton kerékpárút városi szakasza megállóhelyeihez kapcsolódó zöldterületi sport- és rekreációs célú fejlesztések (indikatív projektek: Aplitbánya, Rácbánya, Halesz liget, Mol Aréna Sóstó, Vásártér, Mezővári J. sportpálya)				
14.	Barnamezős területek fejlesztése alprogram	Megtartó, Kiszolgáló, Zöldülő, Prosperáló	S1, S2, S3	Tematikus hálózati beavatkozás
Cél és rövid tartalom: Barnamezős területek (Királysor, börgöndi repülőtér és a börgöndi vasútállomás, Balatoni út-Hosszúsétátér - Horvát István u.- Jancsár köz ...Budai út – Hadiárva u. lehatárolt) rozsdavezeték helyreállítása				
15.	Helyi energiatermelés és szolgáltatás komplex megújítása program	Megtartó, Kiszolgáló, Zöldülő	S3	Város egészét érintő
Cél és rövid tartalom: ütemezett hálózat-korszerűsítési beavatkozások Decentralizált hőellátási rendszer bővítése (Hadiárva u.) Hálózatbővítések, új bekötések Energiafüggetlenséget csökkentő, lokális és térségi potenciálokra alapozott energiatermelő létesítmény (pl. biomassza) Helyi energiaközösségek - lakóépületeken közösségi célú napelemhálózat fejlesztése Saját célú megújuló energiafejlesztések				
16.	Önkormányzati tulajdonú épületek korszerűsítése alprogram	Megtartó, Kiszolgáló, Zöldülő	S2, S3	Tematikus hálózati beavatkozás
Cél és rövid tartalom: ütemezett energetikai felmérés és energiamegtakarítást eredményező korszerűsítés, kapcsolódó okos üzemeltetési megoldások (indikatív projektek: Városi Uszoda, Vörösmarty Könyvtár)				
17.	Lakóépületek felújítása	Megtartó, Zöldülő	S3	Tematikus hálózati beavatkozás
Cél és rövid tartalom: magántulajdonban lévő lakóépületek energiahatékonysági korszerűsítései				
18.	Városi környezet energiafelhasználására és kibocsátására vonatkozó adatintegráló monitoring rendszer kiépítése	Megtartó, Zöldülő	S3	Város egészét érintő
Cél és rövid tartalom: épített városi környezet energiafelhasználására vonatkozó információs monitoring rendszer kiépítése Digitális platform a köz-, lakossági-, gazdasági szféra energiahatékonysági és megújuló energiahasznosítási fejlesztéseiről				

	Beavatkozás munkacíme	Illeszkedés		Hálózatos jelleg bemutatása
		tervezési dimenziókhoz	FVS stratégiai céljaihoz	
19.	Bölcsőde és óvodafejlesztés alprogram	Megtartó	S2	Tematikus hálózati beavatkozás, összefüggő elemek
	Cél és rövid tartalom: bölcsődei és óvodai feladatellátási helyek infrastrukturális fejlesztése népességhez alkalmazkodó, funkcionálisan változtatható, egymást kiegészítő fejlesztések révén Napelem, nyílászárócsere, épületgépészeti korszerűsítések Intézményfelújítások (indikatív projektek: Ligetsori óvoda, Szivárvány óvoda, Püspökkert tagóvoda) Felmérések alapján eszközfejlesztések			
20.	Orvosi rendelők fejlesztése, egészségmegőrzés elősegítése alprogram	Megtartó	S2	Tematikus hálózati beavatkozás, összefüggő elemek
	Cél és rövid tartalom: orvosi rendelők infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése (indikatív projektek: Széchenyi úti rendelő, Kelemen B. úti rendelő, Verseci u. rendelő, Család és Nővédelmi Központ; alapellátási körzetek átszabásának-bővítésének felmérése a megváltozott körülmények figyelembevételével (és cselekvési terv)) Szolgáltatások ügyfélbarát fejlesztése pl. online orvos, időpontfoglalás és kapcsolódó érzékenyítő programok			
21.	Szociális intézmények fejlesztése alprogram	Megtartó	S2	Tematikus hálózati beavatkozás, összefüggő elemek
	Cél és rövid tartalom: szociális ellátórendszer feladatellátási helyeinek infrastrukturális fejlesztése Napelem, nyílászárócsere, épületgépészeti korszerűsítések; intézményfelújítások, eszközfejlesztések (Indikatív projektek: Családok Átmeneti Otthona felújítása és bővítése, Női Átmeneti Szálló bővítése, korszerűsítése, idősellátás meglévő létesítményeinek fejlesztése, bentlakásos férőhelyeinek növelése a tervezett Rádió u. 7. szám alatti új működési helyen, Kríziskezelő központ átalakítása és felújítása) Szolgáltatások ügyfélbarát fejlesztése pl. elektronikus jelentkezés és kapcsolódó érzékenyítő programok			
22.	Székesfehérvár közoktatási infrastruktúra korszerűsítése, a minőségi oktatási környezet kialakítása -- kiemelt projekt	Prosperáló, Megtartó	S2, S3	Kiemelt projekt, összefüggő oktatásrendszer elemei
	Cél és rövid tartalom: áthúzódó kiemelt projekt I. ütem kisléptékű intézményfelújítások II. ütem Székesfehérvári Középiskolai Campus kialakítása			
23.	Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház fejlesztései – kiemelt projekt	Megtartó	S2	Kiemelt projekt
	Cél és rövid tartalom: térségi feladatköréhez illeszkedő fejlesztések			
24.	Velencei-tó és környezete fenntarthatóságát szolgáló térségi összefogáson alapuló intézkedések – kiemelt projekt	Prosperáló, Zöldülő, Kiszolgáló	S1, S3, S4	Kiemelt projekt, összefüggő hálózati elemekkel
	Cél és rövid tartalom: fenntartható vízpótlás; térségi turisztikai potenciálokra alapozott vonzerőfejlesztés; aktív turizmus fejlesztése			
25.	Önkormányzati menedzsment és városüzemeltetés támogató információs rendszer	Digitális	S2	Összefüggő, hálózatba szervezett rendszer
	Cél és rövid tartalom: digitális adatfejlesztés: adattartalom digitalizálás, új adatok felvétele és meglévő rendszerek integrálása, döntéstámogatási folyamatok fejlesztése, okos szenzorok alkalmazásáig			

4.4 Stratégia együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)

4.4.1 Zöld átállás menetrend

A jelenlegi városi szintű zöld állapot bemutatása során felhasználásra kerültek az FVS készítése során alkalmazott intézményi kérdőíves felmérés révén kapott primer adatok, a különböző adatbázisok segítségével elérhető statisztikai adatok és az önkormányzat által nyújtott információk is.

I. Előkészítés

1.1. A jelenlegi zöld állapot bemutatása intézményi, intézkedési és zöld infrastruktúra szintjén

A klímaváltozás negatív hatásaihoz való alkalmazkodást – adaptációt – jelentősen elő tudja segíteni a városi zöldterületek nagyobb volumene. Székesfehérváron a jelenleg zöldterületként számontartott területek nagysága 367,1 ha, ami 95,09 ezer fős népesség (KSH 2020) számára 38,6 m²/fő zöldterületi ellátást biztosít. A város önkormányzati tulajdonú zöldterületeinek – közparkok, közkertek, rekreációs erdőterületek – nagysága jelentősen bővült 2018-2019 években, majd 2020-ban némileg csökkent, ennek ellenére 28,5%-kal haladta meg a 2012-es mennyiséget.

Az FVS értékelése alapján a belterület zöldfelületi rendszere kapcsán kijelenthető, hogy a központi terület közparkokkal, közkertekkel jól ellátott, illetve további mozgástér mutatkozik a jelentős rekreációs zöldfelületek (tovább)fejlesztésére a Palotavárosi tavak, valamint az Alsóvárosi rét környezetében. A város lakótelepeit értékes, közhasználatú zöldfelületek tarkítják. A nagy kiterjedésű családi házas lakóterületek közparkokban, közkertekben szegényesek, ugyanakkor a lakókertek ezt a hiányt mérséklik. A kertvárosi lakóterületek zöldfelületi aránya általában kedvező, de az elmúlt évtizedekben kialakított, újabb lakóterületi városrészeket már magasabb beépítettség jellemzi.

A város zöldfelületi rendszerének elemei belterületen:

- közterületeken kialakított közparkok,
- közkertek,
- jelentős zöldfelületű létesítmények kertjei (pl. különleges területek – temető, sport- és rekreációs területek; oktatási- és egészségügyi létesítmények kertjei),
- lakókertek;

külterületen:

- erdő- és mezőgazdasági területek (kertes területek),
- természetközeli területek (gyepek, nádasok, állóvizek); továbbá
- az utakat, vízfolyásokat kísérő vonalas zöldfelületi elemek: gyepes, illetve fásított zöldsávok, fasorok.

Székesfehérvár belterületének mintegy 74%-a beépített terület, míg a 26% zöldfelületnek minősített terület. A zöldfelületek között 8%-os arányban van jelen az „egyéb, magas zöldfelületű terület”, míg a tényleges „zöldterület” (pl. önálló közparkok, közkertek, valamint az úszótelkes lakótelepeket közrefogó, magas zöldfelületű közterületek) aránya 5%-os. A „természetközeli” és „erdő” területek aránya 3-3%-os a belterületen belül, emellett 4% mezőgazdasági, 2% „zöld intézményi (jelentősebb (~50%)) zöldfelületi aránnyal bíró oktatási, vagy egészségügyi intézmények és a sportterületek), 1% pedig vízgazdálkodási besorolás alá esik.

A vízi erőforrások védelme ugyancsak kiemelt fontosságú a települési zöld állapot szempontjából. Székesfehérváron a nagyobbak mondható, funkcióval is rendelkező zöldfelületek jellemzően a vízfelületekhez kötődnek, a városban található közjóléti tavak és környékük kedvelt területek a városlakók körében, így ezek és környezetük fenntartása, illetve ésszerű fejlesztése elsődleges célként jelent meg a város számára. Nagyobb zöldfelületi elemként, különböző rendeltetésű területek gyűrűjébe ágyazva van jelen a városban a Sós-tó és környezete, valamint a Csónakázó-tó és a Palotavárosi tavak. Mindhárom terület zöldfelületi szerepe meghatározó a város számára,

azon túl a Sós-tó védettséget is élvez, ennél fogva ezen területek hosszútávra előremutató átgondolt kezelése, komplex fejlesztése valósult meg és kiemelt figyelmet kapott az elmúlt fejlesztési időszakban.

Az FVS készítése során, 2022. áprilisban lebonyolított lakossági kérdőíves felmérés számos releváns észrevételt és véleményt rögzített a települési zöldterületek vonatkozásában. A zöldterületek használata kapcsán – ahol többféle válasz megadására is lehetőség nyílt – megállapítható, hogy a válaszadók 75,9%-a szabadidő eltöltésére, 55,8%-uk kültéri közösségi programok, 49,8% rekreációs céllal, míg 27,1% testedzés céljából keresi fel ezeket a területeket.

A zöldterületek fejlesztése kapcsán fontos kiemelni, hogy a város fejlesztési szükségletei vonatkozásában feltett kérdés esetében a válaszadók 26,9%-a a rekreációs célú sportolási lehetőség bővülését jelölte meg, ami alapvetően a zöldterületekhez köthető. A városi zöldterületekkel a válaszadók 50% feletti arányban elégedettek, ez ugyanakkor azt is jelzi, hogy e téren van relevanciája a fejlesztési elképzeléseknek Székesfehérváron.

A városi zöldterületek fejlesztése kapcsán a lakosokat arról is megkérdezték, hogyan lehetne vonzóbbá tenni azok használatát. A válaszadók jelentős része (64,2%) a kapcsolódó szolgáltatások fejlesztését emelte ki (büfé, fagyizó, WC stb.), de megjelenik a sétautak, gyalogos- és kerékpáros megoldások és a zöldterületek minőségi fejlesztése mellett a hulladékgyűjtők nagyobb számú kihelyezésének igénye is.

A történelmi belváros és közvetlen környezete területeinek fejlesztésénél a válaszadók 75,8%-a a burkolt felületek arányának mérséklését közjóléti (ökológiai, rekreációs, esztétikai) zöldfelület növeléssel (pl. fásítás, függőleges zöld falak, tetőkertek ... természetes árnyékolók) tartja a legfontosabbnak. 57%-ban a szigetszerűen elhelyezkedő zöldfelületek jobb összekapcsolását, zöld árnyékolást, illetve közel azonos arányban, a válaszadók több mint fele szükségesnek tartja még a városi klíma javítását, hősziget kialakulásának megelőzését, csökkentését, árnyékolást (52,3%) és a belváros meghosszabbítását a Zichy-liget, Szent István tér felé (51,8%).

Az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése szempontjából kiemelkedő szerepük van a városi infrastrukturális hálózatok, rendszerek működésének, melyek jelentősen befolyásolják a fosszilis energiahordozók felhasználását. Székesfehérvár Megyei Jogú Város energiagazdálkodásának áttekintésekor az önkormányzati épületek, a közvilágítás és a közösségi közlekedés energiafogyasztása jelenik meg a SECAP jelenleg elérhető munkaverziójának kibocsátási leltárában. A kapcsolódó elemzés bemutatja (lásd az FVS 2.1.8.5 fejezete) a város végső energiafogyasztását [MWh], valamint CO₂ kibocsátás [t/CO₂] készletét 5 kulcsfontosságú ágazat mentén 2019-re vonatkozóan. A SECAP megállapításai alapján ezekben az ún. Covenant-ágazatokban képes a helyi önkormányzat befolyásolni az energiafogyasztást, ezáltal csökkenteni a CO₂ kibocsátást.

A SECAP módszertan szerint CO₂ alapkibocsátás készletbe az ipari fogyasztók nem kerültek megjelenítésre, mivel a legnagyobb fogyasztók a városban ETS iparági szereplők, így szabályozott kibocsátók.

Az elemzés a végső energiafelhasználást és kibocsátást két fő kategóriára bontva mutatja be. Az első kategóriában az épületek, berendezések/létesítmények, önkormányzati közvilágítás, ipar adatai szerepelnek és megállapítható, hogy a kategórián belül a legnagyobb energiafogyasztók a szolgáltató épületek. Kiugróan magas érték kapcsolódik a Széphő Zrt. hőtermelő telephelyéhez, ahol a távhő előállítás érdekében jelentős teljesítményű gázkazánok és gázmotorok üzemelnek, így a gázfelhasználás is kiugróan magas. A második kategóriában az önkormányzati flotta, közösségi közlekedés, valamint a magáncélú és a kereskedelmi szállítás energiafogyasztási adatai kerültek részletezésre. A legnagyobb energiafogyasztás ebben az esetben a magán és kereskedelmi szállítás területén tapasztalható.

A település energiaellátására a villamosenergia ellátáson kívül a település belterületén a földgázellátás és a távhőellátás áll rendelkezésre. Az E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt. tájékoztatása szerint 1.826 db háztartási méretű napelem bekapcsolási kérelmet teljesítettek 2022 márciusáig.

A város távhővel történő ellátását a Széphő Zrt. végzi, földgáz energiahordozóra alapozva, gázkazán és gázmotor technológiát alkalmazva. A megújuló hőenergia előállítás arányának növelésére a bázis adott, a teljes hőfelhasználáson belül az országos átlagtól való elmaradás miatt

jelentősebb erőfeszítéseket és erőforrás bevonást igényel a városban. A települési szerkezeti terv új igényt is azonosít: „A távhő ellátásban részesülő épületeknél új feladatként jelentkeznek, a klímaváltozás okozta felmelegedés kompenzálási igénye, amely már a közelmúltban kritikussá vált és a prognózisok ennek további fokozódását mutatják. Az erről szóló kutatások jelzik, hogy az egészséges életkörülmények feltételei csak gépi hűtéssel biztosíthatók és ehhez a távhőszolgáltatással együttműködő gépi hűtés kiépítése szükséges, amelyre a városnak fel kell készülni.”

A 2022. április hónapban lefolytatott intézményi kérdőíves felmérés kiemelt területe volt az energetika. A válaszadó intézmények adatai alapján 69 db energetikai célú projekt valósult meg a vizsgált intézményeknél az elmúlt 10 évben, ez a válaszadó szervezetek, illetve telephelyeik több mint a felét, 52,2%-át érintette. Ebből 26 db komplex projektként valósult meg, 25 db tisztán gépészeti célú fejlesztés volt és 14 db nyílászárócserevel érintett épületkorszerűsítést jelentett.

Az önkormányzati cégeknek 33%-át, az egészségügyi intézményeknek 45%-át, az óvodák 87%-át érintette valamilyen típusú energetikai korszerűsítés, a két utóbbi alapvetően az EU-s (TOP) források, illetve az önkormányzat saját fejlesztési forrásai révén tudott ilyen arányban megvalósulni. A válaszok alapján a szociális intézmények, illetve telephelyeik egyikében sem történt ilyen jellegű beavatkozás.

A panelprogram során támogatott épületenergetikai korszerűsítések eredményeként a Tóvárosban teljeskörűen, a Palotavárosban pedig magas arányban újultak meg a panelépületek. A beruházások megújuló energia alkalmazását, bevezetését nem tartalmazták.

Székesfehérvár jelentős regionális gazdasági központ, azonban a jelentős helyi ipari tevékenység ellenére határérték feletti szennyező anyag kibocsátás nem jellemző, amely egyrészt az üzemekben alkalmazott technológiáknak köszönhető, másrészt pedig a kevesebb kibocsátással járó ipari tevékenység jellegéből fakad. Döntően nem az ipari nitrogén-oxidok, PM₁₀ kibocsátásai okozzák a településen az esetleges egészségügyi határérték feletti koncentráció értékeket, amelyek a város gépjárműforgalommal terheltebb pontjain fordulnak elő. Az elkövetkező időszakban ugyanakkor fontos gazdaságfejlesztési részcélként jelenhet meg a körforgásos gazdaságra való áttérés, mely az ipari termelésből adódó hulladékképződés minimalizálás eléréséhez nyújthat segítséget. A szennyeződések megelőzése irányába tett lépések között jelképes, de egyelőre apró lépésnek mondható az első elektromos üzemű buszok megjelenése és bevezetése a helyi tömegközlekedésben, ugyanakkor a közúti közlekedés kedvezőtlen hatásainak mérséklése érdekében további forgalomszervezési feladatok várnak az önkormányzatra.

A biológiai sokféleség védelme több szempontból is kiemelt szempont Székesfehérvár esetében. A város közvetlen környezetét és vele természetes ökoszisztémáit a város külterületén folytatott szántóföldi növénytermesztés dominanciájával jellemezhető mezőgazdasági területek és vonalas beépítések (közlekedési, energia), alacsony szintű erdősültség (7%) formálják, teszik mozaikossá, ugyanakkor a megyeszékhely közvetlenül határos több védett természetvédelmi területtel. Az ökoszisztémák védelme érdekében a fő beavatkozási irányok az izoláció, ökológiai kapcsolatok töredezettségének enyhítése, pufferterületek kialakítása, erdősítés-fásítás, klímaváltozás hatásainak kezelése a helyi vízkincsre vonatkozóan. Az Önkormányzat eddig elsősorban a Sóstó ökológiai fejlesztésére koncentrálna vont be e téren jelentős erőforrásokat, de újabb városi területek érintésével további területek esetében várható változás.

1.2. A város jellegzetes kihívásai

A városi zöldfelületi rendszer konfliktusai elsősorban mennyiségi, másodsorban minőségi okokból erednek. Mennyiségi problémákkal leginkább a belvárosi, illetve belváros közeli részek érintettek. Ezzel szemben, a kertvárosias jellegű városrészekben (Feketehegy-Szárzsrét, Öreghegy, Maroshegy, Felsőváros, Alsóváros) kevésbé jellemzők a mennyiségi problémák, mivel itt a családi házas, kertes kialakítások miatt a zöldfelületi ellátottság nagyobb mértékben biztosított.

A zöldterületek elégtelensége nem csupán elméleti – elsősorban a múlt századi extenzív iparosítással összefüggő és történelmileg kialakult – városszerkezeti probléma, hanem a városi életkörülmények nagyon is gyakorlati hiányossága, mivel a lakosság pihenésének, szabadidő-eltöltésének területi, zöldfelületi létesítményi feltételei, azok zöldfolyosó rendszere nincsenek a városban belül kellő mértékben biztosítva. A meglévő zöldfelületi elemek foltszerű megjelenése miatt azok, vagy azok egy részének összefüggő területté alakítása csak nehezen megvalósítható,

elsősorban a zöldfelületeket elválasztó területek használati módjának megváltoztatásával lehetséges, melyek azonban kártalanítási eljárásokat vonhatnak maguk után. A klímaváltozás okozta rendkívüli szárazság következtében kiemelt feladatot jelent a zöldfelületek, gyepterületek, fásítások, fenntarthatósági szempontú, öntözése, gondozása.

A szennyvíztisztító telepen egy év alatt megtermelt biogáz mennyiségnek közel a felét a jelenlegi berendezések segítségével nem tudják hasznosítani, ezért fáklyázással ártalmatlanítják. A 2010-es évek közepén született terv a biogázmotoros hasznosítás környezetvédelmi és energetikai célú beruházására, azonban tervezési problémák miatt nem indult el, ezért potenciálisan tovább gondolandó a megvalósítása.

Az elmúlt 9 év (2012-2020) adatai alapján Székesfehérvár összes energiafelhasználása 6,3%-kal csökkent 8,35 PJ-ről 7,82 PJ-ra. Az energiafelhasználás forrásszerkezetében azonban a gáz továbbra is meghatározó. Ennek egyik legerőteljesebb szegmense a távfűtés. Székesfehérvár lakásállományának 47,3%-a távfűtött, mely érték az országos átlag (14,4%) 3,3-szorosa. A városban megújuló energiahordozóra alapozott hőtermelés nem folyik, az országos adottságokhoz képest jóval csekélyebb potenciált jelent a geotermikus energia a város térségében. A városi levegő szennyezettségét elsősorban a közlekedés határozza meg, illetve fűtési időszakban ehhez adódik még a már említett fűtési eredetű levegőterhelés is.

Az összes megújuló energiafelhasználás távlati szerkezetében az uralkodó szerepet a biomassza kapja, mellette komoly lehetőségek még a napenergiában rejlenek elsősorban a helyi autonóm energiaellátásban. 2022-ig jelentős biomassza alapú beruházás nem történt, a napenergia kismértékű alkalmazása azonban terjedni kezdett lakossági és közintézményi szinten (HTE-k) valamint a vállalati szinten is megjelent,

Az önkormányzat által fenntartott ingatlanok fűtött alapterülete összesen kb. 233 000 m², így a fajlagos CO₂ kibocsátás értéke 0,17 t/CO₂/m². Annak függvényében, hogy ez az érték energetikai fejlesztésekkel akár 0,03 t/CO₂/m²-re is csökkenthető, kifejezetten magasnak mondható.

Székesfehérvár Magyarország egyik legfejlettebb ipari városa, magas átlagos életszínvonallal és jelentős fogyasztói bázissal. Az erős gazdaság, jelentős termelési aktivitással és fokozott energiafogyasztással is párosul, melynek eredményeképpen Székesfehérváron a magyar átlagnál jóval magasabb az egy főre jutó CO₂-kibocsátás (~ 10 tonna/fő/év).

Az elmúlt 5-7 évben történt zöld, energetikai, klímaalkalmazkodást segítő intézkedések és beavatkozások

Az elmúlt 10 évben, alapvetően az uniós támogatásoknak köszönhetően, jelentős zöld, energetikai, klímaalkalmazkodást segítő intézkedések és beavatkozások zajlottak a városban. Ezek egy része mitigációs (azaz a fosszilis energiahordozók kitermelésének és felhasználásának csökkentését, valamint ezzel arányosan a megújuló energiaforrások részarányának növelését célzó), míg másik része adaptációs (azaz a klímaváltozás negatív hatásaihoz való alkalmazkodást elősegítő) beruházásként realizálódott. A kapcsolódó, 2017-2021 között megvalósított fejlesztéseket részletesen bemutatja Székesfehérvár Klímastratégiájának helyzetértékelése, valamint az Fenntartható Városfejlesztési Stratégia releváns fejezetei is kitérnek a projektek bemutatására.

A mitigációs intézkedések között elsőként ki kell emelni az Önkormányzati beruházások körét. Ezek egy része a napelemes kapacitások növelését szolgálta a közintézmények esetében. A vizsgált időszakban emellett számos, különböző szinten komplexnek mondható energetikai beruházás valósult meg önkormányzati épületek vonatkozásában. A fejlesztések egy része csak részleges volt – például homlokzati nyílászárók cseréjét, villamos hálózat cseréjét, felújítását, lapostető szigetelését stb. jelentette – de sok esetben összetettebb beruházás is megvalósulhatott. Ezek között említendőek meg az óvodákat, bölcsődéket és egészségügyi intézményeket érintő felújítások (3. számú Bölcsőde, Belvárosi Brunszvik Teréz Óvoda Tulipános Tagóvodája, Rákóczi Utcai óvoda, Százszorszép Bölcsőde, Maroshegyi Óvoda, Mancz János Bölcsőde, Ybl Miklós Lakótelepi és Batthyány utcai rendelőépületek), valamint a Polgármesteri Hivatal Városház tér 1. sz. alatti épületének teljes körű épületenergetikai korszerűsítése is.

A zöld átmenetet segítik egyes közlekedésfejlesztési projektek is, például a kerékpárutak fejlesztése, a „zöld busz mintaprojekt”, illetve az elektromos autók üzemeltetését támogató töltőhálózat fejlesztések. a panelprogram során pedig panel épületek energetikai felújításai.

Külön kategóriaként szükséges szólni a napenergiát hasznosító, villamos energiát termelő háztartási méretű berendezések folyamatos kiépítéséről. A városban ezek száma 2019-re meghaladta a 650-et, együttes kapacitásuk pedig az 5 000 kW-ot.

Az üzleti szféra szereplői is több, a kibocsátást csökkentő, jelentős beruházást bonyolítottak le az utóbbi években, melyek között az egyik legjelentősebb a Videoton Holding Zrt. naperőműve, amely 2019-ben valósult meg és 500 kW-os kapacitással rendelkezik. Jelentős beruházás volt 2019-ben a Szedreskerti Fűtőmű felújítása, melynek során a korábbi három 4,7 MW-os régi kazán helyett három új 5 MW-os kondenzációs kazánt építettek be. A beruházás révén a fehérvári távhőszolgáltatás szén-dioxid-kibocsátása évi 70 tonnával kevesebb lett. Energiahatékonysági beruházat hajtott végre az Arconic-Köfém új gyártelepe, valamint a Videoton Holding Zrt. is több beruházásban volt érintett.

Az alkalmazkodást támogató intézkedések között ki kell emelni a fátelépítéseket. Ezek egy része a „Zöld város - Fehérvár Tüdeje II. ütem” projekt keretei között valósult meg. Emellett 2019-ben széles körű városi faültetési program indult, illetve civil kezdeményezésre is folyik fátelépítés. Az egyedi faültetések mellett erdőtelepítési projekt is zajlott/zajlik Székesfehérváron. 2020-ban a Palotavárosi tavak környékén ültettek őshonos fafajokat - tölgyféléket, szilfákat, kőriseket – egy nagyjából három hektáros területre. Emellett a Sóstó területén a Sárkeresztúri úti parkolónál is megtörtént egy ligeterdő telepítése, melyet 5000 juhar, szil, kőris és kocsányos tölgy alkot. A teljes erdőtelepítési programban összesen 120 ezer fa ültetése valósul meg, számottevően növelve az erdőborítottság arányát a város közigazgatási területén.

A városi zöld átállást meghatározó hatályban levő stratégiai és akciótervi dokumentumok céljai, legfőbb vállalásai

Székesfehérváron 3 stratégiai dokumentum is meghatározó a zöld átállást támogató folyamatokban. Az alábbiakban ezek rövid tartalmi áttekintését végezzük el a célok és vállalások vonatkozásában.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Klímastratégiája (2021)

A klímastratégia célrendszere széles körű elemzésen, helyzetértékelésen alapul, amely önálló fejezetként értékeli a mitigációs és adaptációs tématerületeket, illetve az azokhoz kapcsolódó témaköröket. Az elemzés részletesen bemutatja az elmúlt években megvalósult fejlesztéseket, majd kitér a klímavédelem társadalmi hátterének áttekintésére, illetve, az ennek feltérképezése érdekében lebonyolított lakossági klímatudatosság vizsgálat eredményeinek ismertetésére. A SWOT elemzést követően a mitigációs, adaptációs és horizontális problémák fókuszba állításával felállítja a klímastratégia alapját képező problémafát.

A klímastratégia stratégiai munkarésze rögzíti a releváns jövőképet és az ahhoz kapcsolódó célrendszert. A jövőkép víziója az alábbi megfogalmazást kapta:

„Székesfehérvár városa a jövő generációi számára is élhető, magas színvonalú épített és természeti környezetet kíván biztosítani, úgy, hogy a város működése minél kevesebb energiafogyasztással és üvegházgáz-kibocsátással járjon, és a település képes legyen rugalmasan reagálni az éghajlatváltozás kihívásaira.”

- Átfogó mitigációs cél: Székesfehérvár 20%-kal csökkenti üvegházgáz-kibocsátásait 2030-ig.

- Átfogó adaptációs cél: Székesfehérvár növeli alkalmazkodó képességét a fokozódó hőstresszel és a szélsőségesebb csapadékviszonyokkal szemben.

Az alábbi táblázatok a mitigációs és adaptációs célokhoz kapcsolt intézkedéseket határozzák meg:

Mitigációs specifikus célok	A célokhoz kapcsolódó intézkedések
M 1 Az önkormányzati működéshez köthető ÜHG kibocsátás csökkentése	M 1.1 Önkormányzati energiagazdálkodási adatbázis és monitoring rendszer létrehozása
	M 1.2 Megújuló energiaforrások alkalmazása önkormányzati épületeknél

Mitigációs specifikus célok	A célokhoz kapcsolódó intézkedések
	M 1.3 Energiahatékonysági beruházások önkormányzati épületeknél
	M 1.4 Közvilágítás korszerűsítése
	M 1.5 Zöld közbeszerzés
M 2 Lakossági szektor kibocsátásainak csökkentése	M 2.1 Lakossági energiahatékonysági beruházások
	M 2.2 Megújuló energiaforrások alkalmazása lakóépületeknél
	M 2.3 Lakossági energetikai beruházások ösztönzése
	M 2.4 Megújuló energia integrálása a helyi távhőrendszerbe
M 3 Ipari és szolgáltató szektor kibocsátásainak csökkentése	M 3.1 Megújuló energia használata az ipari és szolgáltató szektorban
	M 3.2 Korszerűsítések, technológiafejlesztés, energiahatékonyság az ipari és szolgáltató szektorban
M 4 A városi közlekedésből származó ÜHG kibocsátás csökkentése	M 4.1 Önkormányzati és közszolgáltató cégek flottájának korszerűsítése
	M 4.2 Helyi és távolsági buszpark korszerűsítése
	M 4.3 Tömegközlekedést támogató egyéb intézkedések
	M 4.4 Kerékpáros és egyéb mikromobilitási közlekedési lehetőségek fejlesztése
	M 4.5 Forgalmkorlátozó intézkedések
M 5 Települési hulladék mennyiségének csökkentése és energetikai hasznosítása	M 5.1 Biohulladék komposztálása
	M 5.2 Szelektív hulladékgyűjtés és újrahasznosítás
	M 5.3 Szennyvíziszap energetikai hasznosítása
M 6 Megújuló energiát hasznosító erőművek építése	M 6.1 Ipari méretű naperőművek építése
	M 6.2 Biogáz erőmű építése
M 7 CO ₂ megkötés növelése	M 7.1 Városi (város környéki) faállomány növelése, erdőtelepítés
	M 7.2 Zöldfalak, zöldtetők kialakítása

Városi adaptációs célok	A célokhoz kapcsolódó intézkedések
A 1 Adaptációs képesség fejlesztése a növekvő hőstresszel szemben	A 1.1 Az önkormányzat felkészül az extrém időjárási körülményekre
	A 1.2 Középületek hőtechnikai tulajdonságainak javítása
	A 1.3 Nagyforgalmú és kitett szabad terek és épületek árnyékolása
A 2 Klímatudatos zöldfelület fejlesztés	A 2.1 Városi zöldfelületek fejlesztése, bővítése
	A 2.2 Méhlegelők kialakítása
	A 2.3 Erdőtelepítés
	A 2.4 Természetvédelmi területek gondozása

Városi adaptációs célok	A célokhoz kapcsolódó intézkedések
A 3 Reziliens és/vagy adaptív fejlesztések megvalósítása	A 3.1 Adaptációs megoldások előtérbe helyezése a tervezett beruházások végleges terveinek megalkotása során
	A 3.2 Alkalmazkodás javítása helyi jogszabályokkal
A 4 Vízmegtartás növelése	A 4.1 Csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztése belterületen
	A 4.2 Vízgazdálkodás fejlesztése záportározó építésével
A 5 Sérülékeny társadalmi csoportok és helyi értékek védelme	A 5.1 Délről érkező rovarok és kórokozók nyomon követése és kezelése
	A 5.2 Veszélyeztetett helyi értékek védelme

A specifikus célokat az alábbi horizontális célok is kiegészítik:

- H 1 A klímastratégia hatékony végrehajtását segítő szakértői csoport létrehozása
- H 2 Szemléletformálás, tájékoztatás (ökokörök)
- H 3 Adaptációs szemléletformáló és tudatosító programok megvalósítása
- H 4 Képzések
- H 5 Mainstreaming – a klímacélok integrálása a fejlesztési tervekbe
- H 6 Dolgozók energiatakarékossági szemléletformálása

A klímastratégia komplex indikátorrendszert tartalmaz, melynek bázis és célértékei a célrendszerhez, illetve a kapcsolódó intézkedésekhez illeszkedve kerültek meghatározásra.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv (SECAP) (2022)

Az akcióterv elkészítésének célja egyrészt az volt, hogy meghatározásra kerüljön a település CO₂ alap kibocsátási készlete, másrészt, hogy olyan intézkedési terv javaslatokat fogalmazzon meg az eddigi fejlesztési eredményei és stratégiai dokumentumaiban megfogalmazott tervei alapján, melyekkel 2030-ra 40%-os CO₂ kibocsátás csökkenés érhető el a bázisévhez képest.

A SECAP rövid, összefoglaló, városi szintű helyzetértékelést követően bemutatja a város 2019-re vonatkozó kibocsátási leltárát, majd – alapvetően a város klímastratégiájában is megadott célok alapján – rögzíti a mitigációs célokat és az azokhoz kapcsolódó intézkedéseket az alábbiak szerint:

- M 1 Az önkormányzati épületek, berendezések, létesítmények működéshez köthető ÜHG kibocsátás csökkentése
 - M 1.1 Önkormányzati energiagazdálkodási adatbázis és monitoring rendszer létrehozása
 - M 1.2 Megújuló energiaforrások és energiahatékonysági beruházások alkalmazása önkormányzati épületeknél
 - M 1.3 Világításkorszerűsítés az önkormányzati tulajdonú épületeknél
- M 2 Ipari és szolgáltató szektor kibocsátásainak csökkentése
 - M 2.1 Megújuló energia használata az ipari és szolgáltató szektorban
 - M 2.2 Korszerűsítések, technológiafejlesztés, energiahatékonyság az ipari és szolgáltató szektorban
- M 3 Lakossági szektor kibocsátásainak csökkentése
 - M 3.1 Lakossági energiahatékonysági beruházások, lakóépületek felújítása
 - M 3.2 Megújuló energiaforrások alkalmazása lakóépületeknél
 - M 3.3 Megújuló energia integrálása a helyi távhőrendszerbe
 - M 3.4 Lakossági szilárd tüzelésű kazánok elterjedésének mérséklése
- M4 Közvilágítás korszerűsítése
 - M 4.1 Közvilágítás korszerűsítése
- M 5 A városi közlekedésből származó ÜHG kibocsátás csökkentése

- M 5.1 Önkormányzati és közszolgáltató cégek flottájának korszerűsítése
- M 5.2 Helyi és távolsági buszpark korszerűsítése
- M 5.3 Kerékpáros és egyéb mikromobilitási közlekedési lehetőségek fejlesztése, lágy közlekedési módok előnyben részesítése
- M 6 Települési hulladék mennyiségének csökkentése és energetikai hasznosítása
 - M 6.1 Biohulladék komposztálása
 - M 6.2 Települési folyékony és szilárd hulladék mennyiségének csökkentése
- M 7 CO₂ megkötés növelése
 - M 7.1 Városi (város környéki) faállomány növelése, erdőtelepítés
 - M 7.2 Zöldfalak, zöldtetők kialakítása
 - M 7.3 Zöldinfrastruktúra fejlesztési és fenntartási akcióterv kidolgozása
 - M 7.4 Barnamezős területek rehabilitációjának a vizsgálata
- M 8 Helyi energiatermelés és szolgáltatás korszerűsítése megújuló energiát termelő erőművek építésével
 - M 8.1 Ipari méretű naperőművek építése
 - M 8.2 Biogáz erőmű építése

A SECAP alapján Székesfehérvár MJV-ben a dokumentumban ismertetett intézkedésekkel 40% CO₂ csökkentési célérték tűzhető ki 2030-ra az alábbiak szerint:

- Kiindulási érték (CO₂ kibocsátás [t/CO₂], 2019): 977.650
- Célérték (CO₂ kibocsátás [t/CO₂] 2030): 586.600

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Programja 2020-2025 (2019)

A környezetvédelmi program átfogó helyzetértékelést követően az alábbiak szerint rögzíti Székesfehérvár környezetvédelmi jövőképét:

„Székesfehérvár környezeti ártalmaktól mentes, a múlt épített örökségét védő, fenntartható gazdaságú, egészséges otthont és munkahelyet adó, legjobb életminőségű megyei jogú város.”

A program három belső, tehát a környezet- és természetvédelméhez közvetlenül kapcsolódó stratégiai célt határoz meg, melyek összhangban vannak az NKP stratégiai céljaival, a Város sajátosságaihoz illeszkednek. A célok alatt a kapcsolódó fő programelemek kerültek megjelenítésre:

1. Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása
 - Levegőminőség javítása
 - Zajterhelés csökkentése
 - Ivóvízminőség és egészség
 - Szennyvízelvezetés- és tisztítás, szennyvíziszap kezelés
 - Környezet és egészség
 - Zöldfelületek védelme
 - Kémiai biztonság
 - Nukleáris biztonság, sugáregészségügy
2. Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata
 - A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem
 - Talajok védelme és fenntartható használata
 - Vizeink védelme és fenntartható használata
 - Környezeti kármegelőzés és kárelhárítás, környezeti kármentesítés
3. Az erőforrás-takarékosság és a - hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése
 - Erőforrás takarékoság és hatékonyság javítása
 - A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése
 - Energiatakarékosság és hatékonyság javítása

- Hulladékgazdálkodás
- Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése
- Az agrárgazdaság környezeti aspektusai
- Az erdőgazdálkodás környezeti aspektusai
- Az ásványkincsekkel való gazdálkodás környezeti szempontjai
- Közlekedés és környezet
- Turizmus, ökoturizmus

Fentiek mellet a program társadalmi célokat is meghatároz, köztük a környezettudatos nevelést, a környezeti tudatformálást, valamint a természeti, környezeti és helyi értékek bemutatását.

II. Célok megfogalmazása és rendszerezése

A városi zöld átállás komplex célrendszere a városi karbonsemlegességi cél elérését szolgálja. Ennek kidolgozása az FVS elkészítésére jelenleg nyitva álló időkereten túlmutató feladat, és az érintettek széleskörű bevonásával, egyeztetéseivel valósulhat meg. Ezen megfontolások mentén jelenleg Székesfehérvár egy előzetes célrendszert tud megfogalmazni az előkészítő részben szereplő állításokra támaszkodva, melynek finomítása majd a későbbiekben a zöld finanszírozási keretrendszerben történik meg. A célrendszer mindazonáltal támaszkodik a meglévő, releváns stratégiák kapcsolódó elképzeléseire és céljaira, beleértve az FVS komplex célrendszerét is.

Z1.: Az üvegházhatású gázkibocsátás és a környezetterhelés csökkentése a városban

A zöld fejlesztések középpontjában állnak azok a fejlesztések, amelyek képesek hozzájárulni a városi üvegházgáz kibocsátás mérsékléséhez. A kitűzött cél egyaránt érinti a különböző városi szereplőket, beleértve az önkormányzatot, illetve az általa fenntartott, üzemeltetett intézményeket és infrastruktúráját. Folytatni szükséges a megkezdett modernizációt, melynek a jelenleg rendelkezésre álló energiaforrások mellett megújuló energiák alkalmazása irányába is jobban nyitottá kell válnia.

A cél egyértelműen fókuszál a lakosság oldaláról felmerülő feladatokra, beleértve a lakóépületek szigetelését, energetikai korszerűsítését, megújuló energiaforrások alkalmazását. Az elmúlt években megkezdett pozitív folyamatok irányt szabnak a fejlesztéseknek, melyek relevanciáját a jelenlegi energiaválság tovább erősíti. Fontos kiemelni, hogy egyrészt az önkormányzatok és a lakosság korlátozott forráslehetőségei, másrészt a beruházások forrásigénye miatt mind az önkormányzati, mind a lakossági fejlesztések jelentős része csak támogatások segítségével tud megvalósulni.

A gazdasági szereplők esetében is hangsúlyozandó az üvegházhatású gázkibocsátás csökkentése, amellett, hogy elő kell segíteni a helyi ipar klímasemlegességét támogató technológiai folyamatok kialakítását, a körforgásos jelleg ipari folyamatokban való további előmozdítását, valamint a környezetszennyezés (zajterhelés, levegőszennyezés, vízszennyezés, stb.) minimalizálását.

A kibocsátás csökkentés vonatkozásában egyértelműen érintett a közlekedési szektor, melynek fejlesztése – beleértve az elektromos hajtású járművek elterjedésének elősegítését, különösen a közösségi közlekedésben, a forgalomirányítás és úthálózat-fejlesztés releváns irányait, stb. – jelentősen hozzájárulhat a város élhetőségének és a helyi lakosság életminőségének javításához.

A környezetterhelés csökkentése és a városi ökoszisztéma megóvása érdekében törekedni szükséges a települési hulladék mennyiségének csökkentésére és minél teljesebb körű energetikai hasznosítására, a biohulladék komposztálása, a szelektív hulladékgyűjtés és újrahasznosítás elősegítése, valamint a szennyvíziszap energetikai hasznosítása segítségével.

Hosszabb távon megtérülő, ugyanakkor települési szinten is figyelemre méltó lehet a megújuló energiát hasznosító erőművek kiépítése, beleértve az ipari méretű naperőművek, vagy a biogázt hasznosító erőmű építését.

Z2.: Székesfehérvár adaptációs képességének fejlesztése

A klímaváltozás kezelésének elengedhetetlen stratégiája az adaptáció, ami a klímaváltozás negatív hatásaihoz való alkalmazkodást jelenti. Az adaptációs cél értelmében az önkormányzatnak minden rendelkezésére álló eszközzel fel kell készülnie az extrém időjárási körülményekre. Ennek érdekében igénybe kell vennie a rendelkezésre álló valamennyi információs és anyagi erőforrást, különös figyelemmel az EU-s forrásokra és a mögöttük álló szakpolitikai irányvonalakra. Koncentrálni szükséges a középületek hőtechnikai tulajdonságainak javítására, melynek révén jelentős energia-megtakarítás érhető el. A közterületek kezelőiként az önkormányzatoknak figyelmet kell fordítaniuk a városi nyitott terek és épületek árnyékolására. Székesfehérvár esetében, a meglévő hiányosságokat is tekintve erős fókusz irányul a klímatudatos zöldfelület fejlesztésre, melynek keretei között a városi zöldfelületek fejlesztésére, bővítésére, erdőtelepítésre, méhlegelők kialakítására és a természetvédelmi területek gondozására is forrásokat kell fordítani. Az alkalmazkodóképesség növelésének nélkülözhetetlen eleme a vízmegtartás növelése. Ezen belül fejleszteni szükséges a csapadékvíz-gazdálkodást belterületen és – lehetőség szerint – záportározó építésével is hozzá kell járulni a vízgazdálkodás fejlesztéséhez.

Z3.: Hatékony környezetgazdálkodás, a környezeti tudatosság javítása, szemléletformálás

A zöld célkitűzések elérése nem történhet meg a lakosság és a helyi szereplők (intézmények, gazdasági partnerek stb.) tudatos bevonása nélkül. Ennek megfelelően a célok elérését segítő feltételrendszer fejlesztéséhez kapcsolódó beavatkozások egy része a szemléletformálásra, a környezeti tudatosság növelésére, más részük az önkormányzat környezetvédelmi és koordináló munkájának feltételeire vonatkozik.

A környezettudatosság javítása egyrészt adaptációs szemléletformáló és tudatosító programok, másrészt specifikus képzések révén érhető el. Fontos, hogy a meglévő klímacélok beépüljenek a különböző fejlesztési tervekbe, melynek támogatására az önkormányzatnak felelős szakértői team-et szükséges kialakítani. A környezetbarát és fenntartható környezetgazdálkodás érdekében az önkormányzat releváns szervezeti egységeinek folyamatosan együtt kell működnie az országos és területi szinten felelős hatóságokkal és szervezetekkel.

III. A zöld átállás fejlesztési beavatkozási területeinek meghatározása

A fejezet, a módszertan előírásai alapján a következő területekhez kapcsolódóan egyenként határozza meg a tervezett beavatkozási irányokat, az előzetesen tervezett projekteket, vagy projekt típusokat, az esetleges előkészítettség állapotát, a várható környezeti hatást háromfokozatú skálán, azt, hogy az adott projektcsoport/projekt tartalmaz-e megtakarítást és/ vagy megtérülő jellegű tevékenységet, valamint, hogy milyen szoft jellegű, a zöld átállást támogató akciókat tervez a város:

- az éghajlatváltozás mérséklése,
- az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás,
- a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása,
- a vízi erőforrások fenntartható használata és védelme,
- a szennyezés megelőzése és csökkentése,
- a körforgásos gazdaságra való áttérés.

Az éghajlatváltozás mérséklése

Tervezett beavatkozási irányok:	Az éghajlatváltozást kiváltó tényezők negatív hatásainak csökkentése
Előzetesen tervezett projektek/projekt típusok:	A beavatkozási irány vonatkozásában az alábbi projekt típusok kerültek előzetesen azonosításra: a közösségi közlekedés megújítása megújuló energiával működő flotta (biogáz, elektromos, hidrogén, hibrid) kialakítása révén

	intelligens közlekedési rendszer szervezése és kiépítése, elektromobilitás fejlesztése helyi energiatermelés és szolgáltatás megújítása lokális és térségi potenciálokra alapozottan önkormányzati épületek és lakásállomány energetikai korszerűsítése
Projekt(ek) előkészítettsége:	Egyes projektek előkészítése folyamatban van.
Környezeti hatás:	pozitív (☒) , semleges (X), negatív hatású (X)
A projektcsoport/projekt tartalmaz-e megtakarítást és/ vagy megtérülő jellegű tevékenységet:	A projektcsoport megtérülő tevékenységet nem tartalmaz, költség- és energia megtakarítást ugyanakkor a tervezett fejlesztések lehetővé tesznek.
Szoft jellegű, a zöld átállást támogató akciók:	A beavatkozási irányhoz illeszkedő közösségi akciók, szemléletformáló programok, workshopok lebonyolítása tervezett.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás

Tervezett beavatkozási irányok:	Az éghajlatváltozás folyamatához való alkalmazkodást segítő beavatkozások
Előzetesen tervezett projektek/projekttypusok:	A beavatkozási irány vonatkozásában az alábbi projekttypusok kerültek előzetesen azonosításra: zöldterületek minőségi és mennyiségi fejlesztése, zöld folyosók kialakítása, hősziget hatás mérséklése, erdő és fatelepités középületek hőtechnikai tulajdonságainak javítása városi környezet energiafelhasználására és kibocsátására vonatkozó adatintegráló monitoring rendszer kiépítése kompakt, klímabarát városszerkezet kialakítására való törekvés és kisebb léptékű klímaterhelés csökkentő beavatkozások
Projekt(ek) előkészítettsége:	Egyes projektek előkészítése folyamatban.
Környezeti hatás:	pozitív (☒) , semleges (X), negatív hatású (X)
A projektcsoport/projekt tartalmaz-e megtakarítást és/ vagy megtérülő jellegű tevékenységet:	A projektcsoport egyes elemei megtérülő elemeket tartalmazhatnak, költség- és energia megtakarítást a tervezett fejlesztések lehetővé tesznek.
Szoft jellegű, a zöld átállást támogató akciók:	A beavatkozási irányhoz illeszkedő közösségi akciók (pl. közösségi tervezés bevezetése), szemléletformáló programok, workshopok lebonyolítása tervezett.

A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása

Tervezett beavatkozási irányok:	A helyi ökoszisztémát védő városi környezet kialakítása
Előzetesen tervezett projektek/projekttypusok:	A beavatkozási irány vonatkozásában az alábbi projekttypusok kerültek előzetesen azonosításra:

	<ul style="list-style-type: none"> - természeti környezet, táji adottságok sérülékenységének csökkentése, biodiverzitás növelése - környezeti állapot nyomon követése, környezeti szenzoros megfigyelőrendszer fejlesztése
Projekt(ek) előkészítettsége:	Egyes projektek előkészítése folyamatban.
Környezeti hatás:	pozitív (X), semleges (X), negatív hatású (X)
A projektcsoport/projekt tartalmaz-e megtakarítást és/vagy megtérülő jellegű tevékenységet:	A projektcsoport megtérülő tevékenységet nem tartalmaz, költség- és energia megtakarítást ugyanakkor a tervezett fejlesztések lehetővé tesznek.
Szoft jellegű, a zöld átállást támogató akciók:	A lehetséges szoft tevékenységek a természeti értékek óvását, a biodiverzitás védelmét szolgálják, figyelemfelhívó, a helyi közösségek bevonását célzó, lokális és részben lakossági kezdeményezések megvalósítására alapozó programok, rendezvények révén.

A vízi erőforrások fenntartható használata és védelme

Tervezett beavatkozási irányok:	A város kék infrastruktúra hálózatának fejlesztése
Előzetesen tervezett projektek/projekttypusok:	A beavatkozási irány vonatkozásában az alábbi projekttypusok kerültek előzetesen azonosításra: csapadékvizek kezelésének és a helyi vízgazdálkodás fejlesztése ivóvízhálózat és kapacitás fejlesztése
Projekt(ek) előkészítettsége:	Egyes projektek előkészítése folyamatban.
Környezeti hatás:	pozitív (X), semleges (X), negatív hatású (X)
A projektcsoport/projekt tartalmaz-e megtakarítást és/vagy megtérülő jellegű tevékenységet:	A projektcsoport megtérülő tevékenységet nem tartalmaz, költség- és energia megtakarítást ugyanakkor a tervezett fejlesztések lehetővé tesznek.
Szoft jellegű, a zöld átállást támogató akciók:	Nem releváns.

A szennyezés megelőzése és csökkentése

Tervezett beavatkozási irányok:	Fenntartható fejlesztések a környezetszennyezés mérséklése érdekében
Előzetesen tervezett projektek/projekttypusok:	A beavatkozási irány vonatkozásában az alábbi projekttypusok kerültek előzetesen azonosításra: szennyvízkezelés és hasznosítás fejlesztése települési hulladékkezelés és hasznosítás fejlesztése az ipari tevékenységből adódó szennyezettség csökkentése a közlekedési eredetű szennyezettség mérséklése
Projekt(ek) előkészítettsége:	Egyes projektek előkészítése folyamatban.
Környezeti hatás:	pozitív (X), semleges (X), negatív hatású (X)

A projektcsoport/projekt tartalmaz-e megtakarítást és/vagy megtérülő jellegű tevékenységet:	A projektcsoport megtérülő tevékenységet nem tartalmaz, költség- és energia megtakarítást ugyanakkor a tervezett fejlesztések lehetővé tesznek.
Szoft jellegű, a zöld átállást támogató akciók:	Az alternatív és környezetbarát közlekedési módokat, valamint a környezetvédelem fontosságát népszerűsítő, a modern, okos technológiák és alkalmazások népszerűsítését szolgáló programok, rendezvények, képzések lebonyolítása tervezett a beavatkozási irányhoz kapcsolódva.

A körforgásos gazdaságra való áttérés

Tervezett beavatkozási irányok:	A körforgásos gazdaságra való átállás támogatása
Előzetesen tervezett projektek/projekttypusok:	A beavatkozási irány vonatkozásában az alábbi projekttypusok kerültek előzetesen azonosításra: <ul style="list-style-type: none"> - az ipari szereplők és vállalkozások által bevezetendő új technológiai és termelési folyamatok, gyártástechnológiák széleskörű elterjedésének, az új ismeretek elsajátításának támogatása - körforgásos gazdaság mintaprojekt megvalósítása a helyi szilárd és folyékony hulladék, energiaellátás rendszerében
Projekt(ek) előkészítettsége:	Nem ismert előkészítés alatt álló projekt.
Környezeti hatás:	pozitív (X), semleges (X), negatív hatású (X)
A projektcsoport/projekt tartalmaz-e megtakarítást és/vagy megtérülő jellegű tevékenységet:	A projektcsoport keretében tervezett fejlesztések részben megtérülő tevékenységeket is tartalmazhatnak, továbbá költség- és energia megtakarítást is eredményezhetnek.
Szoft jellegű, a zöld átállást támogató akciók:	Az önkormányzati és a vállalkozói szféra közötti együttműködést erősítő képzések, workshopok lebonyolítása tervezett a beavatkozási irányhoz kapcsolódva.

IV. A zöld átállás kidolgozásának szervezeti kérdései és ütemezése

Az FVS tervezési munkáihoz kapcsolódva, a zöld átállás folyamatának előkészítő lépéseként elsősorban az önkormányzati szervezeteket érintő intézményi felmérés került lebonyolításra kérdőíves formában. Az intézményi kérdőívet számos szervezet (intézmény vagy cég) képviselőjében töltötték ki, ezekre az önkormányzati partnerekre a későbbiekben, a zöld átállás menetrend megvalósítása során is alapvető partnerként számít az önkormányzat.

A zöld átállás kapcsán – illeszkedve a partnerségi folyamat alapelveihez – kiemelt prioritást élvez a helyi érintetti kör bevonása és aktív részvételének biztosítása már a tervezés korai szakaszában, különös tekintettel a zöld átálláshoz kapcsolódó feladatok felmérésére. Az ilyen típusú konzultáció lehetséges fórumai a tervezés során működtetett intézkedéscsoportok, melyek kiemelt feladatköre Székesfehérvár 2021-2027-es FVS-e kapcsán az ún. zöld átállás menetrend és a digitális menetrend előkészítésének támogatása, majd a menetrend lebonyolításának nyomon követése.

A városfejlesztési irányok kijelölése és célok meghatározása, ennél fogva, az FVS részét képező zöld átállás menetrend peremfeltételeket rögzítő, és a tervdokumentumok egyes fejezeteinek, majd a kész dokumentumoknak az elfogadására irányuló - döntéseket az érintett szakmai Bizottság véleményének ismeretében, Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése hozza.

Az FVS és a zöld átállás menetrend legitimitását Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése, mint legitim döntéshozó szerv biztosítja bevonásának ütemezését a Partnerségi Terv és a kapcsolódó 1. fejezet tartalmazza.

Az alábbi táblázatban bemutatásra kerül, hogy a zöld átállás menetrendre alapozva milyen időtávban és feladatokkal kívánja Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata elkészíteni a városi zöld finanszírozási keretrendszerét.

Tevékenység	2022		2023		2024	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Érintetti/közreműködői kör beazonosítása – együttműködési keretek kialakítása						
Jogszabályi keretek átfogó analízise, szükséges beavatkozási pontok beazonosítása						
Zöld átállás menetrend részeként – Helyzetelemzés és célrendszer véglegesítése (Stratégia)						
Zöld átállás menetrend részeként – Projektfejlesztés (Akcióterv)						
Zöld átállás menetrend részeként – Ütemezés és finanszírozási keretek véglegesítése (Finanszírozási terv)						
Zöld átállás menetrend részeként – Kockázatok felmérése, indikátorok véglegesítése (Monitoring terv)						
Zöld átállás menetrend részeként – Partnerség, kommunikáció						

5. táblázat: A zöld finanszírozási keretrendszer elkészítésének tervezett ütemezése

4.4.2 Digitális átállás menetrend

Az Európai Unió meghatározta a 2030-ig megvalósítandó digitális átalakulására vonatkozó jövőképét, melynek fontos szereplői a digitális átállásban élenjáró városok, melyek kiemelt törekvése, hogy zöldebb, hatékonyabb és élhetőbb helyekké váljanak, és így vonzó környezetet biztosítsanak a helyben lakók számára. Az okos városok a digitális technológiai megoldásokat a helyi infrastruktúra működési hatékonyságának javítására, a biztonságos lakókörnyezet megteremtésére, az adatgazdálkodás infrastrukturális hátterének fejlesztésére használják, ily

módon javítva a helyi szolgáltatások minőségét, és biztosítva az ezekhez való egyenlő esélyű hozzáférést.

I. Előkészítés

Az FVS helyzetelemző fejezetében kellő hangsúllyal szerepelt, hogy Székesfehérvár MJV önkormányzata prioritásként kezeli a közszolgáltatások hatékonyabbá tételét és a digitális átállással kapcsolatos ismeretek és tapasztalatok megosztását. A helyi vállalkozások ugyancsak élen járnak a digitalizációs folyamatokban, hiszen a digitális technológiák alkalmazása jelentékeny súllyal jelen van a gyártási területen (feldolgozóipar, anyag-technológia, mechatronika, logisztika pl. Alcoa-Köfém, Hydro, Denso, Videoton), a szolgáltatást nyújtó cégeknél, szervezeteknél (mint infokommunikáció, nyomdaipar, felnőttképzés), ugyanakkor a kevésbé digitalizált cégek, e tekintetben valamelyest lemaradt helyi KKV-k ezirányú fejlődését ösztönözni szükséges.

Az önkormányzat részvételével zajló digitális fejlesztések (pl. „Székesfehérvár” applikáció) és beruházások (pl. Alba Innovár Digitális Élményközpont) a digitalizációhoz kapcsolódó készségek elterjesztésére is fókuszálnak.

A lakossági kompetenciákra fókuszáló átfogó kép bemutatása érdekében a helyi szinten zajló digitalizációs folyamatok primer adatgyűjtéssel és statisztikai mutatók elemzésével kerültek áttekintésre.

Az FVS készítését támogató módszertanban leírtak szerint Székesfehérvár MJV Önkormányzata kérdőíves felmérés keretében kért adatot az önkormányzati intézmények digitális működésével kapcsolatban. A válaszadó szervezeteknél az informatikai eszközök közel 75%-a hálózatba kapcsolva működik, és az adatgazdálkodás kapcsán feltett kérdésekre adott válaszokból az látható, hogy a szervezeteknél jellemzően digitális adattárolás és a napi szintű működést szolgáló adatfeldolgozás történik. A válaszadó intézmények 4/5-e rendelkezik saját honlappal (a szociális intézmények azok, amelyek nem).

Az önkormányzat egységes energiagazdálkodási rendszerrel, energetikai adatbázissal, átfogó smart grid alkalmazásokkal nem rendelkezik. Így sem az intézményrendszer épületállományának energiahatékonysági helyzetéről nem lehet átfogó értékelést adni, sem a vonatkozó adatokat egységes adatbázisban elérhetővé tenni, elektronikusan feldolgozva rendszerezve vállalásokat kitűzni, kapcsolódó hatékonysági előnyöket az üzemeltetés digitalizálásával kiaknázni.

A digitalizáció a helyi és helyközi közlekedés szervezésében a parkolás, a zsúfolt csomópontok, útszakaszok tehermentesítésében, kikerülésében különösen jelentős szerepet játszhat.

Önkormányzat működését érintően a digitális ügyintézés és adatkezelés területén – valamint az ASP rendszer 2018. évi bevezetése és működési tapasztalatai mellett – a keletkezett és kezelt adatok digitalizációja nem teljes körű, a tárolt adatok egységes kezelése nem megoldott, az egyes adatkezelési folyamatok digitalizációja eltérő, fejlesztésre szorul lehetségesen egy adatintegráló közös rendszerbe.

A helyi közszolgáltatóknál részlegesen már elkezdődött a közmű-működtetés szenzoros követése, kiépítése, de közszolgáltatás magas minőségét és működési hatékonyságát szolgáló digitális megoldásokon alapuló és központilag működtetett átfogó rendszer nem épült még ki, mely a szolgáltatás távfelügyeletét és irányítását lehetővé tenné.

Közszolgáltatások esetében és az azt nyújtó szervezeteknél a digitális ügyintézési lehetőségek, illetve a digitális feladatszervezés vegyes képet mutat. A közműszolgáltatók lehetséges közös ügyfélszolgálati városi platformjának kialakításához szükség van első lépésként a lakossági digitális ügyintézési igények felmérése, a folyamatok pontos azonosítására és a kapcsolódó digitalizációs lépések meghatározására.

A lakossági kérdőív eredményei azt mutatták, hogy Székesfehérváron élő felnőtt korú lakosság 99,8 %-a használ valamilyen okos eszközt a mindennapokban úgy, hogy a válaszadók átlagosan 3,3 db okos eszközt használnak, 2/3-uk legalább négyet. A felmérés szerint a válaszadók 71,6 %-a napi szinten, munkavégzés céljából használ internetet. A válaszadók több mint 4/5-e ügyintézés céljából, szolgáltatások igénybevétele során használja, illetve rendelkezik ügyfélkapuval. A válaszadók több, mint 90%-a információszerzésre, ugyancsak ennyien másokkal való kommunikációra, kapcsolattartásra használják az eszközöket. Az IT eszközök használatával kapcsolatos jártasság összesítve 95,2%-ban átlagos és átlag feletti készséget takar a válaszadók körében.

Összességében megállapítható, hogy a székesfehérvári lakosság – a lakosság 1,1%-át reprezentáló válaszadók mintáján – digitális eszközökkel való ellátottsága, kompetenciái, internetes és e-ügyintézés használati gyakorisága, tartalmi terjedelme kedvező alap a digitális szolgáltatások bővítésének befogadására, de feltételezhetően korántsem elegendő az idős korúak, vagy alacsonyabb iskolai végzettségűek – e tekintetben hátrányos helyzetű csoportok – esetében, akik fejlesztésre szorulnak.

II. Célok megfogalmazása és rendszerezése

Székesfehérvár MJV fenntartható városfejlesztési stratégiájának célrendszere horizontálisan kezeli a digitalizáció kérdését. Napjainkban a nagymennyiségű adatok feldolgozása, a mesterséges intelligencia térnyerése, az „okos technológiák” terjedése folyamatosan új eszközöket biztosít a városlakók életminőségét javító fejlesztésekhez. Ezzel párhuzamosan ugyanakkor a radikálisan bővülő adat- és információ tartalom, az információáramlás sebessége egyre nagyobb kockázatot jelent egyes társadalmi rétegek mindennapi életében, ami a digitális szakadék növekedésével fenyeget hosszabb távon. Ennek megfelelően a digitális város tervezési dimenzió mind a négy stratégiai célhoz kapcsolódik oly módon, hogy egy-egy a tématerülethez illeszkedő rész cél került megfogalmazásra.

Az 1. stratégiai cél esetében az „R2 A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése”, míg a 2. stratégiai cél esetében az „R7 Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása” nevesítése történt meg. A 3. stratégiai cél kapcsán az „R11 A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával”, valamint az „R14 Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés” illeszkedése mutatható ki közvetlen módon. A 4. stratégiai cél esetében az „R18 A társadalmi integráció és befogadás erősítése, a digitális szakadék felszámolása” rész cél jelenik meg.

A fentiekkel összhangban, a városi helyzetelemzésre, a felülvizsgált jövőképre és a kapcsolódó stratégiai célrendszerre építve Székesfehérvár digitális átállás menetrendjének előzetes célrendszere az alábbiak szerint került meghatározásra:

D1. Közösségi együttműködések erősítése, helyi kompetenciák fejlesztése a digitális átállás érdekében:

Ma már városi környezetben komplex, átfogó rendszerek működését segíti az adatgazdálkodás és az adatfeldolgozás. A „big data” korában e feladatok hatékony lebonyolítása nem lehet kizárólag önkormányzati feladat, széleskörű együttműködés és partnerség kialakítása szükséges. A smart city módszertan „okos emberek” és „okos gazdaság” alrendszeréhez kapcsolódva a célkitűzés alapvetően a digitális átállásban meghatározó szerepet játszó intézmények, szervezetek, civil aktorok és a vállalkozói szféra közötti partnerség erősítésére fókuszál. Ugyancsak az „okos emberek” alrendszerhez illeszkedve a célkitűzés fókuszál a digitális kompetenciák erősítésére és általános alapelvként kezeli a digitális szakadék csökkentését, az infokommunikációs (digitális) akadálymentesítést, valamint a digitális írástudás elterjedésének támogatását. A célkitűzés illeszkedést mutat mind a négy stratégiai céllal.

D2. A városi infrastruktúra „okos technológiákra” alapozó átfogó megújítása:

A digitális átállás menetrend célkitűzése összhangban a smart city módszertan, „okos mobilitás”, „okos környezet” alrendszereivel elsősorban a városi digitális alinfrastruktúra fejlesztésére, a különböző fizikai alrendszereknek (pl. mobilitás, energetika, zöld- és kék infrastruktúra), a karbon semlegességet, valamint a környezeti fenntarthatóságot szem előtt tartó, klímabarát megújítására fókuszál. A smart city módszertan „okos életkörülmények” és „okos kormányzás” alrendszereihez kapcsolódva a célkitűzés mindezek mellett előtérbe helyezi a nyílt és transzparens város irányítási folyamatokat, továbbá támogatja az akár egyedi, személyre szabott városi és közszolgáltatások fejlesztését, az adatkezeléssel kapcsolatos intézkedéseket. A célhoz kapcsolódó tevékenységek esetében alapvető elvárás, hogy javítsák az egyes városi működési területek (önkormányzati hivatali-, egészségügyi- és szociális szolgáltatás, kultúra, sport területén nyújtott szolgáltatások) hatékonyságát, emellett járuljanak a releváns online tartalmakhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához. A célkitűzés elsősorban az 1., 2. és 3. városi stratégiai célkitűzésekkel mutat illeszkedést.

D3. Székesfehérvár térségi versenyképességének javítása a helyi vállalkozások digitális átállásának támogatása:

A helyi gazdasági ökoszisztéma versenyképességének biztosításában az önkormányzat, mint döntéshozó és jogalkotó szervezet fontos pozíciót tölt be. A digitalizáció kapcsán felmerülő feladatok, az „okos gazdaság” keretében elsősorban a vállalatok humán erőforrás fejlesztésére, a munkavállalók digitális kompetenciákkal való felruházására, a cégek globális piaci integrációjának elősegítésére fókuszál. Ennek megfelelően az önkormányzat elsődleges feladatköre a megfelelő jogszabályi- és üzleti környezet biztosítása. A célkitűzés elsősorban az 1. városi stratégiai célkitűzésekkel mutat illeszkedést.

III. A digitális fejlesztések beavatkozási területeinek meghatározása

Digitális fejlesztési célú beavatkozási terület neve:	Székesfehérvár a helyi identitás megerősítésére fókuszáló regionális centrum
Kapcsolódó stratégiai cél:	S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
Kapcsolódó digitális átállás célkitűzés:	Közösségi együttműködések erősítése, helyi kompetenciák fejlesztése a digitális átállás érdekében:
Okos város tématerület:	1. okos kormányzás 3. okos emberek
Beavatkozási terület tartalma:	A toleráns és együttműködő város vonzó befektetői célpont, emellett az itt élők számára biztonságos lakókörnyezetet tud biztosítani. Az „okos emberek” alrendszerhez illeszkedő beavatkozási terület a lakosság digitális háttérismereteinek fejlesztését, szolgáltatói oldalról az önkormányzati dolgozók kompetenciáinak releváns erősítését tűzi ki célul oly módon, hogy a tolerancia és az együttműködés alapelve is biztosítható legyen. A városi polgárok és közösségek aktív részvétele a döntési folyamatok előkészítésében a hosszú távú stratégiák megvalósíthatóságának előfeltétele. Az önkormányzat vezetésével lebonyolított transzparens, egyenlő módon hozzáférhető partnerségi folyamat ennek megfelelően fontos szerepet játszik a digitális megosztottság csökkentésében, a digitális írástudás széleskörű elterjedésében is. A kapcsolódó feltételrendszer és szervezeti háttér kialakítása ugyancsak önkormányzati hatáskörbe tartozik.

Digitális fejlesztési célú beavatkozási terület neve:	Közszolgáltatások „okos” technológiákra alapozott, felhasználóbarát fejlesztése Székesfehérváron
Kapcsolódó stratégiai cél:	S2. Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával, S3. A települési és természeti

	környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése
Kapcsolódó digitális átállás célkitűzés:	A városi infrastruktúra és szolgáltatások „okos technológiákra” alapozó átfogó megújítása
Okos város tématerület:	2. okos mobilitás 3. okos emberek 5. okos környezet 6. okos életkörülmények
Beavatkozási terület tartalma:	<p>Egy város versenyképességének, népszerűségének erejének fontos fokmérője az, hogy milyen az itt leélt élet minősége. Az „okos életkörülmények”, „okos mobilitás”, „okos környezet” és „okos kormányzás” alrendszerekhez illeszkedve a beavatkozás keretében a városi infrastruktúra megújítása tervezett oly módon, hogy az pozitív hatással legyen a lakókörnyezet biztonságára, környezeti szempontból fenntartható voltára is.</p> <p>A különböző alrendszerek (közösségi közlekedés, víziközmű-, távhőszolgáltatás, vízgazdálkodás, hulladékkezelés stb.) háttér infrastruktúrájának digitális technológiákkal való megújítása, illetve a különböző közszolgáltatások (önkormányzati ügyintézés, egészségügyi, szociális-, kulturális szolgáltatások stb.) „okos” fejlesztése a klímabarát és egészségesebb városi környezet kialakítását szolgálják, valamint a közszféra (önkormányzat, intézményei, többségi tulajdonú cégei) működési hatékonyságának fejlesztését.</p> <p>A magas minőségű környezeti feltételek biztosításához szükséges a környezeti elemek és a városi energiafelhasználás pontos adatainak átfogó, városi szintű elérhetősége, illetve a változásokat nyomon követő monitoring rendszer kialakítása (pl. levegő, zöldfelület, energiafelhasználás, megújuló energiarészarány).</p> <p>A beavatkozási terület tehát a digitális kormányzás mindhárom aspektusát – e-adminisztráció, e-szolgáltatások, e-részvétel/e-kormányzás – érinti⁵.</p>

Digitális fejlesztési célú beavatkozási terület neve:	Székesfehérvár a versenyképes „okos város”
--	---

⁵ Digital Transition ABC ([file:///C:/Users/T%C3%B3th%20R%C3%B3bert/Downloads/digital transition - abc - final.pdf](file:///C:/Users/T%C3%B3th%20R%C3%B3bert/Downloads/digital_transition_-_abc_-_final.pdf))

Kapcsolódó stratégiai cél:	S1. Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
Kapcsolódó digitális átállás célkitűzés:	Székesfehérvár térségi versenyképességének javítása a helyi vállalkozások digitális átállásának támogatása
Okos város tématerület:	3. okos emberek 4. okos gazdaság 5. okos környezet
Beavatkozási terület tartalma:	<p>Az „okos emberek” és „okos gazdaság” alrendszerhez kapcsolódó egy város számos módon hozzájárulhat a helyi gazdasági ökoszisztéma fejlesztéséhez. Az ilyen beavatkozások a vállalkozások adminisztratív feladatait egyszerűsítő felületek kialakításától a publikus fejlesztési adatbázisok biztosításán át sok területre kiterjedhetnek (pl. helyi gazdaság teljesítőképessége, együttműködési/ellátási lánc kialakítása a lokálpatrióta gazdaság erősítése érdekében, energiateljesítmény/változások, körforgásos gazdaság feltételeinek kialakítása).</p> <p>Az önkormányzat, mint lokális jogalkotó szerepe mindezekén túl egyértelműen meghatározó, hiszen az Európai Unió jogszabályokból következő kötelezettségei helyi gyakorlatba ültetése a kormányzat mellett a települési döntéshozók feladata.</p> <p>A tudásgazdaság és a szolgáltatások mellett az innováció adja a globális versenyképesség alapját. Ehhez – a megfelelő „okos” technológiák biztosításával – internet hálózat, adatgazdálkodás, e-közigazgatás stb. – a város biztosíthatja a megfelelő üzleti környezetet. Mindehhez olyan együttműködésre van szükség, mely partnerként számít a helyi gazdasági-, felsőoktatási- és civil szereplőkre egyaránt.</p> <p>A KKV-k körében országosan jellemző alacsony digitalizációs szint fejlesztése szükséges, melyben együttműködhet az Óbudai Egyetem ARM Kara szolgáltatásai bevonásával, mint az Ipari Elektronikai Labor, Robottechnikai Központ, illetve közvetve a nagyvállalatok korszerű beruházásai révén.</p>

A helyi lakosság digitális írástudásának fejlesztése, a digitális szakadék felszámolása érdekében átfogó, téma specifikus felmérés elkészítése szükséges, mely részben a jelen FVS megalapozásához alkalmazott kérdőíves felmérés tapasztalataira épít. A digitális infrastruktúra fejlesztése kapcsán fel kell mérni a technológiai újításokkal kapcsolatos igényeket, lehetőségeket, a tervezés során meg kell határozni a kapacitásokat és fontosabb paramétereket is.

A digitális átállást támogató együttműködések kialakítását megelőzi a helyi partneri kör felmérése, az együttműködő szereplők (pl. Óbudai Egyetem stb.) beazonosítása.

	2022.	2023.				2024.			
	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
Beszerezési eljárás/ akcióterv készítőjének kiválasztása									
Partnerségi munkacsoport /egyeztetési keretek felállítása									
Akcióterv kidolgozása									
Helyzetelemzés kidolgozása, primer felmérések									
Célok, fejlesztési irányok, városi fókuszok meghatározása									
Cselekvési és pénzügyi terv									
Projektfejlesztés									
Monitoring rendszer									
Jóváhagyás, elfogadás									

6. táblázat: A digitális akcióterv elkészítésének tervezett ütemezése

5 Finanszírozási terv

Az FVS teljes körű üzleti modelljének elkészítése és kidolgozása - zöld- és a digitális átállás menetrend előkészítéséhez hasonlóan - hosszabb időt felölelő és széles körű egyeztetéseket igénylő folyamat. A teljes körű finanszírozási lehetőségeket feltérképező, a lehetséges megoldásokat kidolgozó pénzügyi program az FVS elkészítésénél hosszabb időtávot igényel. A módszertan szerint egy olyan előzetes üzleti modell elkészítése az elvárás az FVS keretében, mely kialakítja a város fenntartható finanszírozási keretrendszerét, és kidolgozza az ütemtervet, mely alapján a teljes körű üzleti modell kidolgozása 2024. december 31-ig megtörténik.

5.1 Elérhető és bevonható források számbavétele

Székesfehérvár fejlődése szempontjából nagyon lényeges, hogy az FVS megvalósításához a lehető legnagyobb mértékben használja ki a rendelkezésre álló forrásokat. Ezek alapvetően három csoportba sorolhatók:

1. Uniós források:

- EU Strukturális és Beruházási Alapokhoz kapcsolódó Operatív Programok elérhető forrásai (pl. TOP Plusz, GINOP Plusz, EFOP Plusz)
- EU Strukturális és Beruházási Alapokhoz kapcsolódó céltámogatás (pl. Helyreállítási Alap)
- nemzetközi pályázatok forráskeretei (pl. Kreatív Európa, CEF, Culture)

2. Hazai források:

- K+F+I - NFKI Alap
- turisztikai fejlesztések - Kisfaludy Program
- egyéb hazai források
- állami tulajdonú szervek/vállalkozások fejlesztési forrásai

3. Saját fejlesztési források:

- önkormányzati bevételekből származó saját források
- önkormányzati tulajdonú vállalkozások saját forrásai
- magántőke

A finanszírozási terv kidolgozása során kiemelt szempont a város költségvetési egyensúlyának fenntartása, valamint a tervezett fejlesztések pénzügyi fenntarthatósága. Az önkormányzat az elmúlt évek során alapvetően a hazai társfinanszírozású Európai Unió Kohéziós (felzárkóztatási) Alapok forrásait (operatív programok) alkalmazva tudott számos fejlesztést megvalósítani, melyet kiegészítettek egyéb hazai programok (pl. Modern Városok Program), illetve a közvetlen hozzáférésű Európai Unió alapok forrásai, valamint a saját forrásból finanszírozott fejlesztések is. Ez a gyakorlat várhatóan a 2021-2027-es időszakban is tovább folytatódik.

Ennek megfelelően Székesfehérvár MJV Önkormányzata, a Fejér Megye Integrált Területi Programjában Székesfehérvár részére allokált TOP Plusz forráskeret felhasználása mellett egyéb, ágazati operatív programok pályázati felhívásaival is számol, illetve – várhatóan a korábbi időszaknál korlátozottabb mértékben – hazai támogatásból, saját forrásból és részben magántőke bevonásával tervezi finanszírozni az FVS-ben bemutatott fejlesztési csomagot. A TOP Plusz forráshoz kiemelt projekt eljárásrend alapján, ütemezetten férhet hozzá majd az önkormányzat, míg az ágazati operatív programok esetében közvetlen pályázásra van szükség. A közvetlen hozzáférésű K+F és egyéb alapok esetében a projekt-előkészítés és partnerség építés a kulcsfeladat, ami az egyes projektek beazonosítását követően a későbbiekben történhet meg, a kapcsolódó pénzügyi információk a végleges üzleti modell keretében kerülnek bemutatásra. A fejlesztések során a magánforrások bevonása is lehetőségként azonosítható be, amely közvetlenül vagy közvetett módon történhet.

A finanszírozási tervben elsőként az Európai Unió 2021-2027 programozási időszakára vonatkozó költségvetésével, az abból az országra és térségre levetíthető várható keretekkel számolunk.

A hazánk számára rendelkezésre álló forráskereteket Magyarország Partnerségi Megállapodása⁶ és Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve⁷ szabályozza. A magyarországi forrásfelhasználást a 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet szabályozza. A tényleges forrásokra vonatkozó információkat a még nem elfogadott Partnerségi Megállapodás rögzíti, 2018. évi árakon. Ennek megfelelően (nemzeti hozzájárulással együtt) a várható források 26 189 622 276 EUR-nak megfelelő forintösszeget jelentenek Magyarországon esetében.

A „Szent István Fejlesztési Program” Fejér Megye Területfejlesztési Program 2021-2027 önálló forráskerettel nem rendelkezik. A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) vonatkozásában a Fejér Megye Előzetes Integrált Területi Program 2021-2027 (FMITP) c. dokumentum határoz meg kereteket, Fejér megye esetében ez a hatályos dokumentum szerint 66,93 Mrd Ft. A területi célok egyike a T.1 Fenntartható városok (8 járásszékhely), amelyek egyike Székesfehérvár Megyei Jogú Város. A városra dedikált források összege a hatályos FMITP szerint 11,744 Mrd Ft, ahogy az a TOP_Plusz-1.3.1-21 felhívás hatályos Fejér megyei területspecifikus mellékletében is rögzítve lett.

Az alábbiak a 2021-2027-es fejlesztési program előzetes kereteit rögzítik, részletesebben az FVS módszertanban foglaltakkal összhangban csak a későbbiekben kerül kidolgozásra.

A helyi adóztatás rendszere az önkormányzat gazdálkodásában fontos szereppel bír. A helyi adópolitika kialakítása az önkormányzat gazdasági önállóságának egyik eszköze, a helyi adóbevételek szerepe – különösen az iparűzési adó – az elmúlt időszakban fokozatosan felértékelődött, és várhatóan az önkormányzat saját bevételeinek meghatározó eleme lesz a jövőben is. Az önkormányzat ugyanis saját forrást leginkább ezekből tud biztosítani (számos fejlesztést valósít meg ezek segítségével, pl. Saára Gyula Programból útfelújításokat; Kégl György Programból orvosi rendelők fejlesztését, Ybl Miklós-programból intézmény felújításokat). A helyi gazdaság adótermelő képessége – a gazdasági-pénzügyi világválság után - 2011-től ismét növekedett, a csúcs 2019 év volt 21,568 Mrd Ft adóbevétellel. A 2020 és 2021 években a helyi adókból befolyt bevétel - a koronavírus világjárvány miatt - ugyan visszaesett, viszont 2021-ben 0,2%ponttal nőtt az előző évi értékhez képest. Székesfehérvár önkormányzatának legmeghatározóbb adóneme az iparűzési adó. A pandémia ellenére ebből származott 2020-ban a helyi adó bevételek⁸ 88,1%-a, míg 2021-ben 88,3%-a, összességében 17,88 Mrd Ft. A székesfehérvári vállalkozások által fizettek érték országosan és a megyei jogú városok között is jelentős összegű adó; a megyei jogú városok iparűzési adóbevételének közel a tizede. A jelenlegi háborús helyzet ellenére - az általános gazdasági környezet javulásával és a helyi gazdaságpolitika eredményeként - az adótermelési képesség további növekedése várható középtávon.

5.1.1 A 2014-2020-as időszak elemzése

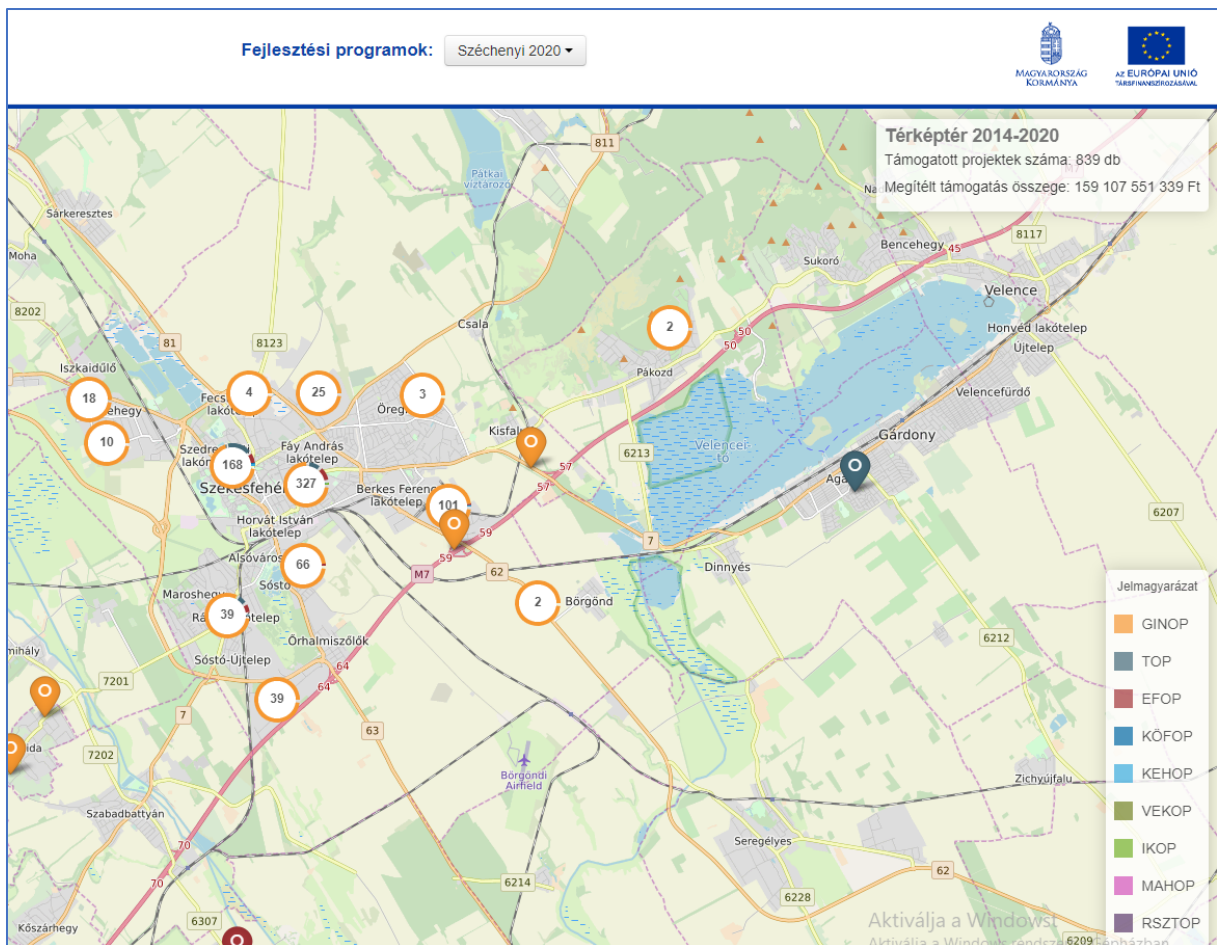
A számítás alapját a 2014-2020-as időszakban Széchenyi 2020 program keretében megítélt támogatások adják⁹.

⁶ MAGYARORSZÁG PARTNERSÉGI MEGÁLLAPODÁSA A 2021-2027 IDŐSZAKRA VONATKOZÓ KOHÉZIÓS FORRÁSOK FELHASZNÁLÁSÁRÓL (A Tagállam Által Az Európai Bizottságnak Hivatalosan Benyújtott Verzió 2021)

⁷ Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve (2021)

⁸ Telekadó 2015.01.01 hatállyal eltörlésre került; építményadó használati mód és hasznos alapterület nagysága szerint differenciált, sávosan progresszív adómértékkel bevezetett az üzleti célú építményekre vonatkozóan; magánszemélyek nem fizetnek helyi adót.

⁹ Forrás: <https://terkep.fair.gov.hu/>

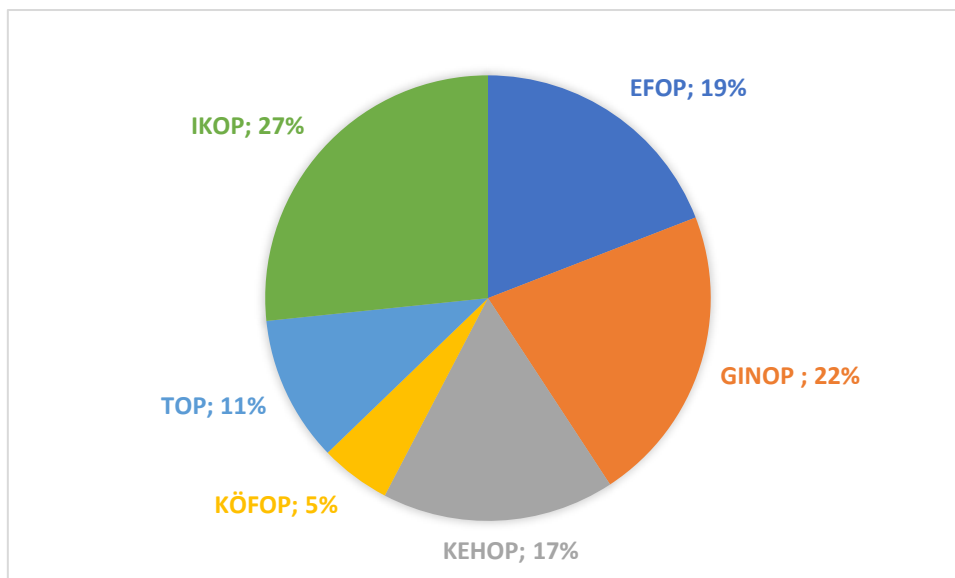

5. ábra: A városba érkező támogatások (megítélt támogatások) a 2014-2020-as időszakban, a Széchenyi 2020 program keretében. Forrás: <https://terkep.fair.gov.hu/>, 2022.07.06.

A városban közel 160 milliárd forintnyi támogatással valósultak meg fejlesztések az előző hét éves programozási időszakba. A legnagyobb önerős fejlesztési erőt a helyi vállalkozások biztosították, a projektek támogatási összegét kiegészítő saját források biztosításával.

Operatív Program	Támogatott projektek (db)	Megítélt támogatás (Ft)
EFOP	58	30.399.046.598
GINOP	695	34.468.945.836
KEHOP	13	26.885.576.843
KÖFOP	1	8.149.114.835
TOP	68	16.828.549.954
IKOP	4	42.376.317.273
Végösszeg	159.308.604.997	159.308.604.997

7. táblázat: A 2014-2020-as programozási periódusban Székesfehérváron megvalósuló projektek operatív program szerinti bontásban Forrás: A Térképtér adatai alapján saját gyűjtés és számítás, 2022.07.06-i adattartalom alapján.

6. ábra: A 2014-2020-as programozási periódusban Székesfehérváron megvalósuló projektek operatív program szerinti bontásban, a megítélt támogatás százalékában Forrás: A Térképtér adatai alapján saját gyűjtés és számítás, 2022.07.06-i adattartalom alapján.

Az adatokból látható, hogy a fejlesztéseknek csupán 11 százalékát tették ki az önkormányzat koordinálásában megvalósuló TOP projektek. A támogatások közel felét az államilag koordinált nagy közlekedési infrastrukturális beruházások (IKOP, 27%), illetve a vállalkozások által GINOP támogatással megvalósított fejlesztések adták.

5.1.2 Prognózis a jelen Európai Unió programozási időszakra

Az egyetlen dedikált forráskeret, amely nevesíti a várost, az a TOP Plusz 11,744 Mrd Ft-os kerete a Fenntartható városok célterület alatt. A Partnerségi Megállapodás szerint a városba érkező potenciális források köre azonban jóval magasabb, figyelemmel az ágazati operatív programokra. Amennyiben országos szinten legalább akkora uniós forráskerettel számolunk, mint az előző időszaki volt (jelenleg még nincs elfogadott Megállapodás), akkor az alábbi scenáriókat állíthatjuk fel.

Szenárió	Időszak	Projektszám (db)	Támogatási összeg (Ft)
Tényleges	2014-2020	844	159 308 604 997
Optimista	2021-2027	928	175 239 465 497
Reális	2021-2027	844	159 308 604 997

8. táblázat: Becslés a Székesfehérvár Megyei Jogú Városba érkező potenciális támogatások összegére, a 2021-2027 időszakra Forrás: saját számítás

Az optimista becslés növekvő vállalkozói aktivitásra és a támogatási összeg minimum 10%-os növekedésére számít. Mindez megközelítőleg 175 Mrd Ft-os támogatási értéket jelenthet a jelenlegi hétéves időszakban. A reálisabb becslés ehhez képest szinten tartással kalkulál a támogatási érték tekintetében (tekintettel a jelenlegi háborús helyzet miatti gazdasági visszaesésre is).

5.1.3 Aktorok, meghatározó szereplők

A tervezett fejlesztések finanszírozása többszereplős feladat. Az alábbiakban azokat a szereplőket mutatjuk be, amelyek megjelenhetnek az egyes beruházások finanszírozóiként.

Finanszírozási forrás	Aktor
EU Strukturális és Beruházási Alapokhoz kapcsolódó Operatív Programok elérhető forrásai	Miniszterelnökség, Agrárminisztérium
EU Strukturális és Beruházási Alapokhoz kapcsolódó céltámogatás	Miniszterelnökség
nemzetközi pályázatok forráskeretei	Európai Bizottság, illetve kijelölt szervek
K+F+I fejlesztési források	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
turisztikai fejlesztési források	Magyar Turisztikai Ügynökség
egyéb hazai források	Miniszterelnökség, Belügyminisztérium
önkormányzati bevételekből származó saját források	Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
önkormányzati tulajdonú vállalkozások saját forrásai	önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok
magántőke	magánbefektetők

9. táblázat: Lehetséges finanszírozók köre

5.1.4 Kitekintés

Székesfehérvár Megyei Jogú Város tekintetében szükséges kitekintés tenni elsősorban a megyei, illetve várostérségi szintre vonatkozóan. Az alábbi táblázat összefoglalóan mutatja be ezeket a térségi szempontokat a finanszírozási terv kapcsán, figyelembe véve a nagyobb térségi egység stratégiai céljaiból, gazdasági és társadalmi helyzetéből eredő determinációkat.

Térségi szempont	Determináció bemutatása
<i>Várostérség/nagyvárosi településegység szintje</i>	Székesfehérvár várostérségében a Székesfehérvárt érintően megvalósuló infrastrukturális (pl. közlekedési, környezetvédelmi) beruházások, illetve a környező településeken élők által is igénybe vett közszolgáltatásokhoz (oktatás-képzés, egészségügy, kultúra, sport stb.) kapcsolódó fejlesztések tekinthetők relevánsnak.
<i>Megyei szint</i>	Fejér Megye Előzetes Integrált Területi Programja (FMITP) Székesfehérvárt a megye országos szinten is kiemelkedő gazdasági szereppel bíró megyei jogú városaként emeli ki. Az FMITP fejlesztési logikája alapján Székesfehérvárt – a megye további 7 járásszékhelyével együtt – a fenntartható városfejlesztés kategóriába sorolta. Az FMITP a TOP Plusz mindhárom prioritására meghatározta a megyeszékhely 2021-2027-es időszakra vonatkozó forráskeretét. A fenntartható városfejlesztési eszköz kapcsán az FMITP többek között elvárásként fogalmazza meg a fejlesztési elképzelések egymásra épülését, a költséghatékony településüzemeltetést és a tudatos területgazdálkodást.
<i>Modern Városok Program (MVP)</i>	Fontos szempontként említhető az MVP egyes elemei és az FVS tervezett fejlesztései közötti szinergia megteremtése és a fejlesztések ütemezésének összehangolása.

10. táblázat: Finanszírozási terv térségi szempontjai

5.1.5 Egyéb kööttségek és lehetőségek

A program finanszírozási tervét kedvezőtlen irányba befolyásoló tényező lehet, ha további – döntően a háborús helyzet okozta gazdasági visszaesés következtében –, az önkormányzat bevételi forrását adó helyi adónemekkel kapcsolatos változások, módosítások következnek be.

Piaci források esetleges bevonása kapcsán kedvező folyamatnak tekinthető az alacsony kamatkörnyezet, ami az ilyen típusú források felvételét költséghatékonyá teheti.

5.2 Az üzleti modell bemutatása

A zöld- és digitális átállás menetrend kidolgozásához hasonlóan az FVS teljeskörű üzleti modelljének elkészítése is további időt, tervezési és megalapozási munkát és egyeztetést jelentő feladat. Székesfehérvár városfejlesztési céljai finanszírozási lehetőségeit feltérképező, a lehetséges megoldásokat értékelő pénzügyi terv, illetve módszertan meghatározása elvárás az FVS kidolgozása keretében, további tervezési munka része. Jelen üzleti modell ennél fogva előzetes tervnek tekintendő, melyben a város nagyvonalúan körvonalazza finanszírozási keretrendszerét, illetve meghatározza ütemtervét a teljeskörű üzleti modell kidolgozásáig, 2024. év végéig.

5.2.1 Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenzióként összegezve

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Prosperáló városi dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	162,0 Mrd Ft
Megtérülést (bevétel, jövedelmet) biztosító elemek	Figyelembe kell venni (nem teljeskörű felsorolás): <ul style="list-style-type: none"> - van-e már most olyan része a projektnek, ami bevételt termel: Nincs - kiegészíthető-e a projekt a későbbiekben ilyen elemmel: Igen
Források	Ágazati programok (EU-s, hazai) vissza nem térítendő forrásai TOP Plusz városi fejlesztési keret vissza nem térítendő forrásai Magántőke
Finanszírozás elemek aránya	3% VT, 75% VNT, 22% Magántőke
Várható vagy elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> - társadalmi hasznok: helyi lakosság életszínvonala javul, megerősödik a foglalkoztatottság és a jövedelmi helyzet - pénzügyi hasznok: új spin off cégek megjelenése, megerősödése révén elért üzleti eredmények - externáliák: K+F együttműködések, új spin off cégek, beszállítóvá vált helyi KKV-k, jobban beágyazott nagyvállalatok
Kockázatok	<ul style="list-style-type: none"> - megvalósítás kockázatai: K+F eredmények bizonytalanságai, illetve piacra viteli várakozásokban lévő kockázatok - finanszírozási kockázatok: K+F finanszírozási nehézségek - fenntartási kockázatok: együttműködési bizonytalanságok, projektvállalások tarthatósága, körforgásos gazdaság jogi/szabályozási akadályai/ ellátási láncok kritikus tömeget nem érik el
Érdekeltek	Vállalkozások, felsőoktatási intézményi kutatóhelyek, önkormányzat

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Zöldülő városi dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	93,2 Mrd Ft
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	Figyelembe kell venni (nem teljeskörű felsorolás): <ul style="list-style-type: none"> - van-e már most olyan része a projektnek, ami bevételt termel: Nincs - kiegészíthető-e a projekt a későbbiekben ilyen elemmel: Nem
Források	Ágazati programok (EU-s, hazai) vissza nem térítendő forrásai TOP Plusz városi fejlesztési keret vissza nem térítendő forrásai
Finanszírozás elemek aránya	VNT 100%
Várható vagy elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> - társadalmi hasznok: javul a város népességmegtartó ereje - pénzügyi hasznok: zöld átállás menetrend részeként kerül pontosításra - externáliák: lakossági elégedettség, életminőség környezeti elemei javulnak, környezeti állapot javul, környezetterhelés csökken
Kockázatok	<ul style="list-style-type: none"> - megvalósítás kockázatai: előkészítési késedelem, engedélyezési eljárás elhúzódása, kivitelezési csúszás, hibás teljesítésből fakadó kockázatok - finanszírozási kockázatok: támogatás folyósítás elhúzódása - fenntartási kockázatok: projektvállalások tarthatósága, visszafizetési kockázat
Érdekeltek	Lakosok, civil szervezetek, önkormányzat, intézményei és cégei,

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Digitális városi dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	5,0 Mrd Ft
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	Figyelembe kell venni (nem teljeskörű felsorolás): <ul style="list-style-type: none"> - van-e már most olyan része a projektnek, ami bevételt termel: Nincs - kiegészíthető-e a projekt a későbbiekben ilyen elemmel: Igen
Források	Ágazati programok (EU-s, hazai) vissza nem térítendő forrásai TOP Plusz városi fejlesztési keret vissza nem térítendő forrásai Magántőke
Finanszírozás elemek aránya	25% Magántőke 25% VT 50 % VNT
Várható vagy elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> - társadalmi hasznok: csökkenő digitális szakadék - pénzügyi hasznok: digitális menetrend részeként kerül pontosításra - externáliák: lakossági és munkavállalói felkészültség javul, gazdasági és közszféra szereplők működési hatékonysága nő, társadalmi integráció fejlődik,

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Kockázatok	<ul style="list-style-type: none"> - megvalósítás kockázatai: vezetői elkötelezettség alacsony foka, jogszabályi korlátok, vagy épp a munkavállalói fogadókészség/motiváltság nem megfelelőse - finanszírozási kockázatok: támogatás folyósítás elhúzódása - fenntartási kockázatok: projektvállalások tarthatósága, visszafizetési kockázat
Érdekeltek	Lakosok, civil szervezetek, önkormányzat, intézményei és cégei, oktatási intézmények, vállalkozások

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Megtartó városi dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	172,0 Mrd Ft
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	<p>Figyelembe kell venni (nem teljeskörű felsorolás):</p> <ul style="list-style-type: none"> - van-e már most olyan része a projektnek, ami bevételt termel: Nincs - kiegészíthető-e a projekt a későbbiekben ilyen elemmel: Nem
Források	Ágazati programok (EU-s, hazai) vissza nem térítendő forrásai TOP Plusz városi fejlesztési keret vissza nem térítendő forrásai Önkormányzati saját forrás
Finanszírozás elemek aránya	20% Saját forrás 80 % VNT
Várható vagy elvart eredmények	<ul style="list-style-type: none"> - társadalmi hasznok: város népességmegtartó ereje javul, közszolgáltatások minősége javul - pénzügyi hasznok: üzleti modell kidolgozása keretében kerül pontosításra - externáliák: közszféra szereplők működési hatékonysága nő, környezetterhelés csökken, társadalmi integráció nő, életminőség városi szolgáltatási elemei javulnak
Kockázatok	<ul style="list-style-type: none"> - megvalósítás kockázatai: együttműködési programok sikertelensége, célcsoportok motiváltsága alacsony, - finanszírozási kockázatok: támogatás folyósítás elhúzódása - fenntartási kockázatok: projektvállalások tarthatósága, visszafizetési kockázat
Érdekeltek	Lakosok, civil szervezetek, önkormányzat, intézményei és cégei

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Kiszolgáló városi dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	98,0 Mrd Ft
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	<p>Figyelembe kell venni (nem teljeskörű felsorolás):</p> <ul style="list-style-type: none"> - van-e már most olyan része a projektnek, ami bevételt termel: Nincs - kiegészíthető-e a projekt a későbbiekben ilyen elemmel: Nem

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Források	Ágazati programok (EU-s, hazai) vissza nem térítendő forrásai TOP Plusz városi fejlesztési keret vissza nem térítendő forrásai Önkormányzati saját forrás
Finanszírozás elemek aránya	20% saját forrás 80% VNT
Várható vagy elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> - társadalmi hasznok: város népességmegtartó ereje javul, szolgáltatások minősége javul - pénzügyi hasznok: üzleti modell kidolgozása keretében kerül pontosításra - externáliák: szolgáltatások színvonal javul, közszféra szereplők működési hatékonysága nő, környezetterhelés csökken, társadalmi integráció nő, életminőség városi szolgáltatási elemei javulnak
Kockázatok	<ul style="list-style-type: none"> - megvalósítás kockázatai: együttműködési programok sikertelensége, célcsoportok motiváltsága alacsony, elhúzódo előkészítés, hibás teljesítés miatti késedelem - finanszírozási kockázatok: támogatás folyósítás elhúzódoása - fenntartási kockázatok: projektvállalások tarthatósága, visszafizetési kockázat
Érdekeltek	Lakosok, civil szervezetek, önkormányzat

Megvizsgálandó szempontok	Tervezett beruházási költség (Ft)
Prosperáló dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	162,0 Mrd Ft
Zöldülő dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	98,0 Mrd Ft
Digitális dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	5,0 Mrd Ft
Megtartó dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	172,0 Mrd Ft
Kiszolgáló dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	93,2 Mrd Ft
FVS összesített tervezett beruházási költsége	530,2 Mrd Ft

Fenti beruházási költségek indikatív keretszámok, a későbbi FVS kidolgozási, illetve projekt előkészítési munkával pontosodhatnak, változhatnak, harmadsorban a külső forrás bevonásának függvényei.

5.2.2 A finanszírozási terv összefoglalója

A tervezési dimenziókhöz rendelt beavatkozások, projektek tartalma a 4. Cselekvési terv fejezetben, annak 4.3. Városi szintű beavatkozási területek részletezése alfejezetben került bemutatásra.

Székesfehérvár FVS-ének előzetes forrásigénye mintegy 530 Mrd Ft, finanszírozása három fő forrásra épül: TOP-Plusz városfejlesztési keretek, az önkormányzat - mindekori költségvetési rendeletben elfogadott és teherviselőképességéhez mért - saját forrása, illetve a bevonható külső források (ágazati programok, támogatási források, magántőke alap, magántőke).

A forrásigény a későbbi tervezési munkák, az FVS kidolgozásának akciótervi megalapozásai és visszacsatolásai (digitális átállás, zöldmenetrend, üzleti modell finanszírozási részletei) mentén, illetve a pontosodó beruházási projektigények irányából is változhat.

5.3 Fenntartható üzemeltetés

A későbbi üzleti modell és annak fenntartást érintő kiadási költségterve alapján kerül kidolgozásra.

5.4 Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése

5.4.1 Ellátandó funkciók

A projektcsatorna rendszer működtetésén egy folyamatos, az FVS tervezés igényalapú megalapozásán túl, a megvalósítás időszakában is folyamatosan működtetett projektgyűjtési és fejlesztési munkák összessége értelmzett. A projektciklusmenedzsment logikai kereteit követve a projektcsatorna rendszerében is alapvetően (i) a projektgyűjtés, (ii) az ötletek projektté fejlesztése/előkészítése, (iii) a projektek megvalósítása és a (iv) nyomomonkövetés, ebben a fenntartás és értékelés, valamint a (v) visszacsatolás fázisok jelennek meg.

5.4.2 Kulcsszereplők nevesítése

A projektcsatorna kulcsszereplői között kell megemlíteni Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatalát, és a projektek előkészítésében, fejlesztésében, megvalósításában első körben részt vevő szakirodákat: Fejlesztési és Projektmenedzsment Főosztályt, Főépítész Irodát, Beruházási Irodát, valamint a Közlekedési, Városüzemeltetési, Oktatási, Szociális és Egészségügyi Irodákat.

A Fejlesztési és Projektmenedzsment Főosztály koordinálja a projektfejlesztési folyamatokat. Míg a megvalósítás során kiemelt szerepe van az önkormányzati intézményeknek, cégeknek, civil szervezeteknek, vállalkozásoknak és tervszerű visszacsatolásaiknak, az értékelés és a monitoring rendszer működtetése érdekében.

5.4.3 Intézményi modell bemutatása

	Érintett szervezet/szervezeti egység	Feladat részletezése
Ötletek gyűjtése	SzMJV Önkormányzat Szakirodák, önkormányzati intézmények és cégek	Fejlesztési ötletek, projektkezdmenyezések rendszerezett gyűjtése, adatbázis kialakítása és frissítése

Projektek fejlesztése (1): műszaki előkészítés	SzMJV illetékes önkormányzati és cégek	Önkormányzat szakiroda, intézmények	Tervezési program, műszaki tartalom meghatározása, műszaki alternatíva kiválasztása, tervek és költségbecslés kidolgozása
Projektek fejlesztése (2): pénzügyi előkészítése (fenntartás, források, pályázatok)	SzMJV Fejlesztési önkormányzati és cégek	Önkormányzat Főosztály, intézmények	Pénzügyi finanszírozási terv kidolgozása, lehetséges pályázati források felmérése
Projektek megvalósítása	SzMJV Fejlesztési illetékes önkormányzati és cégek	Önkormányzat Főosztály és szakiroda, intézmények	Cselekvési és pénzügyi terv szerinti megvalósítás
Nyomonkövetés: fenntartás és értékelés	SzMJV Fejlesztési illetékes önkormányzati és cégek	Önkormányzat Főosztály és szakiroda, intézmények	Tapasztalatok gyűjtése, rendszerezése, kiértékelése
Visszacsatolás	SzMJV Fejlesztési illetékes önkormányzati és cégek	Önkormányzat Főosztály és szakiroda, intézmények	Jövőbeli fejlesztések előkészítése során a jó gyakorlatok, tapasztalatok figyelembevétele

11. táblázat: Projektcsatorna előzetes intézményi modellje

6 Mellékletek

6.1 Antiszegregációs Terv

A 2014-2020-as időszakra vonatkozó székesfehérvári ITS összeállítása során elkészült antiszegregációs terv alapját az akkor friss népszámlálási adatok birtokában volt lehetőség meghatározni. A vonatkozó tervezési időszak Városfejlesztési kézikönyve pontosan meghatározta az ehhez használandó módszertant, illetve a KSH a módszertannak megfelelően elvégezte a szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolását és ingyenesen rendelkezésre bocsátotta az előállított statisztikai adatokat.

A 2021-2027-es időszakra vonatkozó FVS esetében a kapcsolódó módszertani kézikönyv adathiány miatt továbbra is a 2011-es népszámlálás adatai által előállt lehatárolás alkalmazását javasolja azzal, hogy az FVS 2024-ben esedékes megújítása a 2022. évi népszámlálás eredményeire alapozva történhet meg a szegregátumok meghatározásának adataalapú felülvizsgálata.

6.1.1 Helyzetelemzés és értékelés

A helyzetértékelésben a 2014-2020-as ITS-hez kapcsolódva elkészült Antiszegregációs terv főbb megállapításai bemutatásra kerülnek, másrészt a hatályos Helyi Esélyegyenlőségi Program (2018-2022), illetve egyes városi szociális intézmények 2021. évi beszámolóí adnak információkat. A helyi HEP felülvizsgálata 2022 év végére tervezett, ennek új megállapításai még nem állnak rendelkezésre.

6.1.1.1 A szegregáció társadalmi jelenségeinek horizontális elemzése – a változások értékelése

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2018-2022 között időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programja (HEP) elemezte a hátrányos helyzetű csoportok helyzetét a városban és beavatkozási szükségleteket is kijelölt. A HEP veszélyeztetett társadalmi csoportokra (romák, fogyatékosok) korosztályokra (gyermekek, idősek), nemekre (nők) vonatkozóan fogalmaz meg intézkedéseket összhangban a város egyéb fejlesztési dokumentumaival. A program szemlélete nem antiszegregációs fókuszú, ugyanakkor a témakör természetesen több helyütt megjelenik a dokumentumban. Átfogó céljai között szerepel a szegregációmentesség érvényesítése, kiemelt figyelemben kell részesíteni a lakóhelyi szegregáció felszámolására, munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítására irányuló tevékenységeket. Szemlélete okán, illetve városrészi szinten értelmezhető szegregálódó területek hiányában sem a program, sem intézkedési terve nem tartalmaz direkt szegregációoldó településrészekre vonatkozó intézkedéseket. Az intézkedések rendszere hatékonyan szolgálni képes a szegregációmenteségre vonatkozó cél elérését.

Intézkedés megnevezése	Feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Intézkedéssel elérni kívánt cél	Intézkedés tartalma
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége			
egészséges életmódra ösztönzés	egészségi állapot romlása	egészségmegőrzés	ingyenes szűrő-vizsgálatok, tanácsadások szervezése „nyitott tornaterem” program, fitnessparkok biztosítása
II. A gyermekek esélyegyenlősége			
egészségügyi ellátások biztosítása	az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés lehetősége teljeskörűen biztosított, mind az alapellátás, mind a szakellátás tekintetében	egészségügyi ellátás további fenntartása	orvosok, védőnők bevonása a minél kisebb korban kezdődő prevencióba

Intézkedés megnevezése	Feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Intézkedéssel elérni kívánt cél	Intézkedés tartalma
gyermek-védelmi jelzőrendszer fenntartása	vannak veszélyeztetett gyermekek	prevenció hatékonyságának növelése	kapcsolat-felvétel, tájékoztató készítése és a gyermek-védelemmel foglalkozó szakemberek részére
hátrány-kompenzáló juttatások biztosítása	vannak veszélyeztetett gyermekek	hátrány-kompenzáló juttatások és szolgáltatások fenntartása	tájékoztatás a támogatások feltételeiről az intézmények, a szakemberek és a lakosság felé
innovatív informatikai eszközökhöz való hozzáférés biztosítása	innovatív informatikai, digitális eszközök hiánya az iskolákban	munkaerő-piaci elhelyezkedéshez szükséges korszerű tudás biztosítása	civil szervezet bevonásával a 21. századi informatikai eszközök és programozások megismertetése a tanulókkal
pálya-orientációs programhoz való hozzáférés biztosítása	jellemzően nincs korszerű pályaorientációs foglalkozás az iskolákban	életpálya tervezéshez segítségnyújtás a tanulók részére	életpálya tervezéshez szükséges eszközök, erőforrások biztosítása
sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő kisgyermekek integrált nevelése	a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése iránti igény folyamatosan emelkedik	sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő gyermekek integrált óvodai nevelésének fenntartása	óvodákban az engedélyezett álláshelyek számának felülvizsgálata, pedagógiai asszisztensek létszáma tekintetében
III. A nők esélyegyenlősége			
krízishelyzetbe került családok ellátásának biztosítása	családok átmeneti otthonában a helyiségek száma és mérete kedvezőtlen	Családok Átmeneti Otthonának további fenntartása, a tárgyi feltételek bővítése lehetőségének vizsgálata	építészeti, költségvetési felmérés a tárgyi feltételek bővítésére
IV. Az idősek esélyegyenlősége			
idősellátás	az idősek száma folyamatosan nő	az időskor tartalmas és hasznos eltöltésének segítése	civil szervezetek támogatási rendszerének fenntartása költségvetési forrásokra figyelemmel
idősellátás	az idősek száma folyamatosan nő	meglévő intézményhálózat fenntartása, a zsúfoltság megszüntetésének vizsgálata	építészeti, költségvetési felmérés a zsúfoltság megszüntetése érdekében
idősek egészségi állapotának fenntartása / javítása	az egészségügyi szakellátásban várakozói listák alakultak ki	egészségmegőrzést célzó szűrések, tanácsadások biztosítása	orvosok, egyéb szakemberek bevonása a prevenciót célzó szűrések, tanácsadások szervezésébe
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége			
akadálymentesítés biztosítása	középületek akadálymentesítése még nem teljes körűen megoldott	teljes körű akadálymentesítés a felújításokkal érintett középületeken	meglévő intézmények felújítása során teljes körű akadálymentesítés tervezése
fogyatékos személyek tájékoztatása	a fogyatékkal élők számára az ellátásokhoz történő hozzáférési lehetőségekről és feltételekről való tájékoztatás nem teljes körűen biztosított	széleskörű tájékoztatás	kapcsolat-felvétel civil szervezettel, tájékoztató nyomtatványok, cikkek megjelentetésének elősegítése
fogyatékos személyek foglalkoztatása	a fogyatékkal élők a foglalkoztatási igényük kielégítése hiányában	foglalkoztatottak számának megtartása	kapcsolat-felvétel, anyagi támogatás,

Intézkedés megnevezése	Feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Intézkedéssel elérni kívánt cél	Intézkedés tartalma
	gyakran szociális támogatásra szorulnak		work-shopok szervezése
fogyatékkal élők elfogadtatása	az oktatásban az érzékenyítés jellemzően nem biztosított	érzékenyítő program támogatása	érzékenyítő programhoz kapcsolódó kezdeményezések támogatása

11. táblázat: Székesfehérvár Helyi Esélyegyenlőségi Programjában azonosított problémák és intézkedési terv
 Forrás: SZMJV Önkormányzata, HEP 2018-2022

Szegregációs veszélyek nem kerültek azonosításra a hatályos HEP dokumentumban, maga a jelenség leginkább az oktatás területén került megemlítésre a sajátos nevelési igényű tanulók esetében amennyiben a Székesfehérvári Tankerületi Központ fenntartásában működő általános iskolák, valamint a Székesfehérvári Szakképzési Centrum tagintézményeiben valamennyi sajátos nevelési igényű tanuló ellátása integráltan biztosított, valamint a szegregált csoportban oktatható gyermek esetében a Székesfehérvári Tankerületi Központ biztosítja az ellátást.

Fentiek mellett Székesfehérváron a köznevelés intézményrendszere, a neveléshez-oktatáshoz való hozzáférés lehetősége ill. a gyermekek napközbeni ellátása valamennyi korosztály számára biztosított állami, önkormányzati vagy nem állami és nem önkormányzati fenntartású intézményekben. Állami vagy önkormányzati feladatellátásban a gyermekek napközbeni ellátása 2021-es állapot szerint:

- 7 bölcsődében (6 önkormányzati fenntartású intézmény és 1 feladatellátási szerződés alapján összesen 7 feladatellátási hely),
- 14 óvodában (11 önkormányzati és 1 állami fenntartású intézmény, valamint 2 köznevelési szerződés alapján összesen 25 feladatellátási hely),
- 16 általános iskolában (valamennyi állami fenntartású intézmény, 21 feladatellátási hely),
- 6 középfokú iskolában (valamennyi állami fenntartású intézmény, 7 feladatellátási hely),
- 2 szakképzési centrum telephely intézményeiben (mindkettő minisztériumi fenntartású intézmény, 10 szakképző intézmény),
- állami fenntartású kollégiumban (4 feladatellátási hely, melyből 1 önálló kollégium) történt.

Fenti intézményekben bölcsődei vagy köznevelési ellátásban részesült gyermekek száma 2021. évben összesen: 19 614 fő volt, melynek 36,0 %-a (elsősorban az oktatásban résztvevők) lakcím szerint nem Székesfehérváron élt!

A szegregáció szempontjából Székesfehérváron lényeges kérdés a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége. Az ezekhez kapcsolódó általános szociális intézkedések a súlyosabb szociális problémák megelőzésére szolgálnak. Ebből kiemelhetők a nappali ellátást nyújtó intézmények. Ezek közül az idősek ellátását a Kossuth Zsuzsanna Szociális Intézmény a hajléktalanok ellátását a Kríziskezelő Központ, a fogyatékkal élők ellátását pedig a Frim Jakab Képességfejlesztő Szakosított Otthon végzi, az egész városra kiterjedő hatáskörrel, valamint gyermekjóléti szolgáltatások ellátását végző megújult Alba Bátya Család- és Gyermekjóléti Központ. A Kossuth Zsuzsanna Szociális Intézmény az idősek nappali ellátásáról négy telephelyen gondoskodik, emiatt az egyes településrészek ellátottsága egyenletes.

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatásának és helyzetének javítása érdekében fontosnak tekinthető az alábbi szakterületek rövid bemutatása.

Család- és gyermekjóléti központ

Az Alba Bátya Család- és Gyermekjóléti Központ a vonatkozó törvények által előírt feladatai mellett működteti a Székesfehérvári Járás településeinek élők számára a Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai egységét mely 25 település és 151.610 fős (KSH.:2021.01.01) lakosságszám tekintetében végzi tevékenységét. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Szakmai Egysége szociális segítő munka módszereit alkalmazva a gyermekek, egyének, családok, csoportok segítésére, képessé tételére törekszik. A személyes segítő munka keretében az igénybe vevők megküzdési képességeinek és a problémamegoldó stratégiájának növelése az elérendő cél. Az ellátott feladatok: tájékoztatás nyújtás, az észlelő és jelzőrendszer működtetése, kríziskezelés, esetmenedzselés - koordináció, általános tanácsadások (szociális, életvezetési, mentális,

háztartásgazdálkodási, stb.), családsegítés/családgondozás/gyermekjóléti szolgáltatás esetén-családgondozás alapellátásban, szabadidős programok szervezése, egyéni és csoportos készségfejlesztés, közösségfejlesztés. 2021-ben a járványügyi veszélyhelyzet hosszabb fennállása miatt az élelmiszeradományt igénylők száma, székesfehérvári szinten, tartósan magasan maradt, átlagosan heti 35 család szorult élelmiszer-csomagra, az adományközvetítés (iskolakezdési, karácsonyi, tartós élelmiszer, játék) szakmai tevékenység keretében 2510 alkalommal 537 rászoruló kapott segítséget. A Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel, a Székesfehérvári Szegényeket Támogató Alapítvánnyal, a Smart Grant Alapítvánnyal és több profitorientált, segítő szándékú szervezettel céggel, testülettel is aktív együttműködés alakult ki, hogy megfelelő mennyiségű élelmiszeradományt jusson el az intézmény látókörében lévő rászorulóknak. A 2021. évben együttműködés keretében 911 fő (366 családdal), egyszeri intézkedéssel lezárható szakmai munkában, pedig 1.052 fő (780 családdal) álltak kapcsolatban a családsegítők. A Család- és Gyermekjóléti Központ Szakmai Egysége feladatai kiterjednek a gyermek fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítésére, a veszélyeztetettség megelőzésére és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzésére. Önálló, egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt a gyermekeknek, hatósági intézkedésekhez kapcsolódó gyermek védelmére irányuló tevékenységet lát el; egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez, család- és gyermekjóléti szolgálatok szakmai támogatását látja el. Az esetmenedzserek 2021-ben 217 javaslatot tettek hatósági intézkedésre, koordinálták és tervezték a szociális segítő tevékenységet, amely 512 gyermeket érintett. A szakmai egység tanácsadói az alábbi speciális szolgáltatásokat nyújtották a járásban élők számára: kapcsolattartási ügyelet, pszichológiai tanácsadás, családkonzultáció, gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgáltatás, fejlesztőpedagógiai ellátás, utcai (lakótelepi) szociális munka, kórházi szociális munka. Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet minden a járásban lévő köznevelési intézményben biztosította a szakmai egység 2021-ben, gyermekjóléti teameket szervez, a munkavégzés éves terv szerinti történik. A szakmai egység hatósági intézkedéshez kapcsolódóan 962 fővel álltak rendszeres kapcsolatban. A speciális szolgáltatást 3928 fő vette igénybe ebből 2021. évben 3408 főt (gyermeket, szülőt és pedagógust) értek el az óvodai és iskolai szociális segítő.

Az Intézmény működésében, a szakmai munka folyamatosságában rendszeresen a szakképzett munkaerő hiánya okozza legjelentősebb kockázatot. A szakdolgozói állományára a korábbi években mérséklődő fluktuáció volt jellemző, melyet sikerült alacsony szinten tartani, az üres álláshelyek megfelelő végzettséggel és tapasztalattal rendelkező szakemberekkel történő feltöltése azonban nehézségeket okoz. 2021-ben természetesen a járványidőszak is nehezítette a személyes kapcsolattartás formáit, növekedett az online jelenlét, ugyanakkor a korábban széttagolt elhelyezkedésű intézmény központi új, TOP 6.6.2-es projekt eredményeként kialakított korszerű telephelyre költözését is le kellett vezényelni a párhuzamosan ellátandó szakmai feladatok mellett. A járványhullámokat követő szakmai újraindításra nagyobb hangsúly kerül, benne az észlelő- és jelzőrendszeri hatékonyság további növelésével, illetve a belső és külső szakmai kapcsolatépítés újraalakításával. 2020-tól intézményi arculati reform is zajlik, mely az eredményes működés, az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység és a hatékony észlelő- és jelzőrendszeri működés támogatását szolgálja. Fő kommunikációs csatornává az intézményi Facebook felület vált, de a szakmaközi egyeztetésekben, az esetmegbeszélésekben is értelemszerűen előtérbe kerültek az online kapcsolattartás formái. A jelzőrendszeri jelzések száma a korábbi, 2017-2020. évekhez képest lineárisan csökkenő tendenciát mutat. A veszélyeztetett gyermekek száma 2017. óta először mutatott növekvő tendenciát a 2021. évben, mely kialakulásában a gyermekek lelki, mentális nehézségei, a családok járvány miatti terhei rajzolódnak ki. Az intézmény által 2021-ben gondozott kiskorúak esetében a vezető veszélyeztetettségi csoport a „környezeti” tényezők, mely 327 gyermeket érintett (szülők, a család életvitele, családi konfliktusok, nevelési problémák, gyermek fizikai elhanyagolása, A „magatartási” veszélyeztetettségi csoport 51 gyermeket érintett (benne tankötelezettség elmulasztása), „egészségügyi” és „anyag” veszélyeztetettség 12 gyermeket érintett.

Hajléktalanellátás

A Kríziskezelő Központ Székesfehérvár Megyei Jogú Város közigazgatási területén élő, illetve tartózkodó hajléktalanok ellátásának szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatait végzi. Alap és szakosított szociális ellátási feladatokat lát el, szolgáltatásai a hajléktalan ellátás széles területét

fogja át. Az intézmény 131 fő hajléktalan szálláslehetőségét képes biztosítani (átmeneti szálláshely 75 fő, éjjeli menedékhely 36 fő, Családok Átmeneti Otthona 20 fő), valamint a téli időszakban éjjeli menedékhelynek minősülő időszakos férőhelye 20 fő.

Szociális alapellátások: Sörház tér 3. szám alatt lévő székhelyen a szociális alapszolgáltatások három formája (étkeztetés – minden nap üzemelő szociális és népkonyha, utcai szociális munka, nappali melegedő) segíti a rászorulókat, valamint a Sörház tér 7. szám alatt kibővített szolgáltatásokkal a Nappali szolgáltató centrum. 2021-ben a 11 607 biztosított ételadag 52%-a népkonyhán (éjjeli menedékhely, utca), 43 %-a szociális étkeztetésként (átmeneti szállások) került felhasználásra, 5% a népkonyhai keretben ismételten kiosztásra kerülő ételadag. Összességben a szociális és népkonyhái szolgáltatást igénybe vevők száma emelkedett. Utcái szociális szolgálat (megkeresés, tanácsadás, gondozás, esetkezelés, szállítás) eredményességében pozitív változások történtek. Húsz év után 2021-re Székesfehérvár közterületén életvitelszerűen tartózkodók száma lényegesen csökkent, közel 30%-kal, 107 főre. Főbb okok: vírushelyzet, EFOP pályázat sikeressége a kiemelés tekintetében, romos épületek elbontása, menedék férőhelyet bővítő bérelt konténerok beállítása intézményi telephelyen, lakhatáshoz jutás, kórházi ellátásba vétel. A két utcai szociális szolgálat által lefedett területen élő hajléktalanok létszáma is megváltozott, a város területéről a peremterületek (zártkertek, sátrások) felé növekvő tendálás már számokkal is alátámasztható. A legsérülékenyebb és nehezen fejleszhető 50 -60 év közötti ill. a 60 feletti korosztályból kerül ki az utcán élő ellátottak 76%-ka, kevesen érik el a nyugdíjkorhatárt. Az utcán élők 18%-a nő, szinte minden hajléktalan nőnek van párja, a férfi hajléktalanok többsége egyedül él. A párok elhelyezése még mindig megoldatlan kérdés, a helyi ellátórendszerben, csupán 2 pár elhelyezésére van lehetőség.

Szakosított ellátásokként az intézményi székhelyen a szakellátások három formája vehető igénybe (éjjeli menedékhely férfiak részére, időszakos férőhely, átmeneti szálló férfiak részére), további két telephelyen átmeneti szálló nők részére, átmeneti szálló gyermekvédelmi gondoskodásban részesült fiatalok részére érhető el. Gyermekjóléti alapellátáshoz kapcsolódva családok átmeneti otthona egy harmadik telephelyen működik. Általánosságban az ellátottak alacsony iskolázottságú, képzetlen vagy piacképtelen végzettségű, rosszabbodó vagy rossz pszichés, mentális, egészségi állapotban lévő, 50 év feletti személyek, lényegesen nagyobb részük férfi. Ettől a CSAÓ-ban ellátást kapó családanyák (2021-ben 10 fő, 14 gyermekkel) térnek el leginkább jóval kedvezőbb egészségi állapot tekintetében, de körükben is számos egyéb probléma nehezíti a továbblépést, kiléptetést.

Az alap és szakosított ellátásokon kívül az intézmény csomagmegőrző szolgáltatást biztosít, valamint három kiléptető lakást működtet 10 fős kapacitással. Előbbi az egyik legnépszerűbb szolgáltatásforma, utóbbi pedig a legmagasabb szintű ellátás a megyeszékhelyen, amely a kapcsolódó EFOP projekt zárást követően állami finanszírozás nélkül, intézményi és fenntartói forrásból működtetett. A jelenlegi 9 fő ellátott életkor szerinti megoszlása tekintetében az 51- 66 éves korcsoport között van, a megüresedett hely/helyek újra feltöltése nagyon nehéz feladat, mivel kevés az intézményrendszer kontrollja nélkül működni tudó, önálló életvitelre alkalmas jövedelemmel rendelkező ellátott a rendszerben. Egy fő már 3 éve, egy fő 5 éve tartózkodik valamelyik lakásban, öt lakó 5 év feletti lehetőséget kapott ezekben a lakásokban élni.

Kiemelt feladat az utcán élő hajléktalan emberek ellátása, elhelyezése, hiszen ők vannak a legrosszabb szociális helyzetben, ezért szükséges az éjjeli menedékhely fejlesztése, férőhelybővítése, a plusz férőhelyek biztosításával, a zsúfoltság csökkenésével az utcán élők közül többen veszik igénybe az intézményes szolgáltatásokat. Továbbra is feladatként jelentkezik a 20 férőhelyes Családok Átmeneti Otthona folyamatosan romló épületének kiváltása vagy felújítása. A hajléktalanok folyamatosan romló egészségi állapotát figyelembe véve szakmai szempontból indokolt egy egészségügyi centrum és hajléktalanok otthona kialakításának lehetősége, ahol a (tartósan) betegségben szenvedők, kórházból kikerülők gondozása történhetne meg.

Idősellátás

A Kossuth Zsuzsanna Szociális Intézmény (továbbiakban: Intézmény) Székesfehérvár közigazgatási területén élő kora, egészségi állapota, valamint szociális helyzete miatt rászoruló, elsősorban a nyugdíjkorhatárt betöltött személyek részére biztosítja a személyes gondoskodást, nyújtó ellátásokat. Az intézmény az alapszolgáltatások, és a szakosított ellátások egymásra épülő integrált rendszerét működteti, a három telephelyen működő bentlakásos tartós elhelyezést biztosító Idősek Otthonát, átmeneti elhelyezést nyújtó Idősek Gondozóházát, valamint négy

Gondozási Központon belül az alapszolgáltatásokat, étkeztetést, házi segítségnyújtást és a nappali ellátást nyújtó Idősek Klubját.

Szegregációs szempontból figyelmet érdemel a házi segítségnyújtás és a bentlakásos idősothtonok kapacitásának alakulása. A házi segítségnyújtás célja a szolgáltatást igénybe vevő személy számára a saját otthonában önálló életvitelének fenntartását biztosító gondoskodás, valamint az egészségi és mentális állapot diszfunkcióiból, vagy más okból eredő problémák megoldása az igénybe vevő autonómiájának, önrendelkezési jogának tiszteletben tartása mellett, az önellátás képességének megtartásával. Székesfehérváron a házi segítségnyújtást igénybe vevők közül a nők aránya magasabb, az összes ellátott 81 %-a nő, a férfiak aránya 19 % volt, a 2021. évi 185 ellátott személy 79%-a 75 éves vagy a fölötti életkorú volt. A három székesfehérvári idősothton 243 db tartós elhelyezést nyújtó férőhellyel rendelkezik, ami kiegészül 38 db átmeneti elhelyezést nyújtó férőhellyel, ebből 14 egy negyedik önálló telephelyen van. 2021. december 31.-én elhelyezésre várok száma 288 fő volt, közülük 2021-ben 104 fő nyert elhelyezést. A kihasználtsági adatok a járványidőszak miatt terheltek, új lakók létszámstopja és izolációs helyiségek férőhelyigénye miatt, nem mutathatják a valós telítettséget. Mindenesetre az idősek otthoni elhelyezésre várokozók 73,2 %-a saját otthonában, vagy családjával együtt él, 28,9 %-a veszi igénybe az alapszolgáltatásokat, 36,1 %-a más különféle intézményben várakozik az elhelyezésre. A nők nagyobb arányban (79%) kérik az elhelyezést, mint a férfiak, és a várokozók 65,5 %-a 76 év feletti.

Szenvedélybetegség

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Székesfehérvári Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot működtet és átfogóan szenvedélybetegségek kapcsán saját intézménye mellett (Alba Bátya Család- és Gyermejkölési Központ) együttműködik több helyi szakmai civil szervezettel is, pl.: Alba Caritas Hungarica Alapítvány, REV Szenvedélybeteg-segítő Ambulancia, Egészségdokk Közhasznú Alapítvány, Wicher Alapítvány Transzit Addiktológiai Szolgálat.

Lakhatás

A helyzetelemző rész 6.1.8.4 Lakás- és helyiséggazdálkodás alfejezete tartalmazza a számszerű aktualitásokat. A 2011. január 1. napjával hatályba lépett, az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletéről és elidegenítéséről szóló 48/2010. (XII. 14.) önkormányzati rendelet egyik hangsúlyos eleme, hogy - az Önkormányzat eddig alkalmazott gyakorlattól eltérően - nem valamennyi lakásra megállapított lakbért tartja -szociális célból - mesterségesen alacsonyan. Ehelyett a bérlakásban élő személyeket segíti pénzübeli és természetbeni szociális támogatás formájában, amennyiben erre a lakók, objektív mutatók alapján, rászorulnak, ily módon a korábbiaknál hangsúlyosabban különválhatnak a szűkebb értelemben vett lakásgazdálkodási tevékenységek és hatáskörök a lakásokhoz kapcsolódóan az Önkormányzat által nyújtott szociálpolitikai feladatoktól. A rendelet utolsó egységes szerkezetű verziója 2022 év elejétől hatályos. A hatályos rendelet 2. számú mellékletében két övezetre (Történelmi belváros és minden más városrész) osztva 1003 db önkormányzati bérlakás esetében állapítja meg az aktuális lakás bérleti díjakat költségelvű ill. szociális bérleti díjként egyaránt.

A rendszer részleteit a Székesfehérvár MJV ITS 2014-2020 című, 728/2018 (XI.16.) sz. határozattal elfogadott verziója Antiszegregációs programja tartalmazza. A hatályos rendelet alapján lakás szociális helyzet alapján történő bérbeadásának feltételei (23.§) között szerepel:

- Székesfehérváron lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezés;
- sem az igénylő, sem a vele együttköltöző személy nem rendelkezik vagyonnal;
- a háztartás összes, a kérelem benyújtását megelőző 6 hónap havi nettó átlagjövedelméből számított egy főre jutó havi nettó jövedelme
 - egyszemélyes háztartás esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: nyugdíjminimum) 550%-át,
 - kétszemélyes háztartás esetén a nyugdíjminimum 400%-át,
 - gyermekeit egyedül nevelő szülő vagy más törvényes képviselő esetén a a nyugdíjminimum 350%-át,
 - egyéb esetben háztartás esetén a nyugdíjminimum 300%-át nem haladja meg.

A bérbeadásra kijelölt lakás méretére, valamint az igénylő és a vele együttköltöző személyek számára tekintettel kijelölhető 1-2 személy esetén – egy lakószoba; 3 személy esetén – másfél lakószoba; 4 személy esetén – kettő lakószoba; 5 személy esetén – kettő és fél lakószoba; 6

személy esetén – három lakószoba, és így tovább. Az Önkormányzat, mint bérbeadó a bérlő személyéről, ill. lakásigénylési nyilvántartásba való bekerülésről, szociális bírálati rendszer alapján dönt, figyelembe véve a bérlő és a vele együttköltöző személyek – szempontrendszer által nem értékelt – egészségügyi, szociális és munkaképességi körülményeit is.

A bírálati szempontrendszer a fenti jövedelmi viszonyok mellett figyelembe veszi:

- gyermekek számát (közös háztartásban élő kiskorú, vagy nappali tagozaton tanuló/hallgatói jogviszonnyal nagykorú gyermek):
- lakásigénylő vagy együttköltöző családtag tartós betegségét, illetve súlyos fogyatékoságát
- lakásigénylő vagy együttköltöző családtag állami gondozott státuszát
- eddigi lakhatás körülményeit (regisztrált hajléktalan > albérletben lakik > családtagként lakik > szívevény lakáshasználó)
- egyedül élő, valamint gyermekét, illetve gyermekeit egyedül nevelő szülő vagy más törvényes képviselő

Székesfehérvár MJV segélyezési politikája

Szegregációs veszélyhelyzetet is enyhítendő SZMJVÖ 10 /2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete a pénzübeli és természetben nyújtott szociális-, család- és gyermekvédelmi ellátások biztosításának szabályairól a 18/2021. (V.11.) önkormányzati rendelettel egységes szerkezetben című rendelete széleskörűen fogja össze az önkormányzat segélyezési politikáját. Az ellátások biztosításának feltétele az egyének önmagukért és családjukért viselt felelősségén túlmenően közreműködésük szociális helyzetük tartós jobbításában. A minden esetben vissza nem térítendő ellátások biztosítására kérelmező családja, illetve háztartása szociális helyzetének, jövedelmi és vagyoni viszonyainak, életkörülményeinek, rászorultságának egységben történő vizsgálata alapján kerül sor, az ellátások igénylése általában önkéntes. Alapelv, hogy az ellátásokat a jogosult helyzetéhez, szükségleteihez igazodóan, célzottan, a természetben nyújtott ellátások elsődlegessége mellett kell nyújtani.

A pénzübeli ellátások formái

- a) rendkívüli települési támogatás - létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerültek, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdők számára
 - rendkívüli települési szociális krízistámogatás (létfenntartási problémák)
 - rendkívüli települési családvédelmi krízistámogatás (nem várt többletkiadások)
 - rendkívüli települési gyermekvédelmi krízistámogatás (HH gyermek)
 - rendkívüli települési ifjúságvédelmi krízistámogatás (továbbtanuló fiatal felnőtt)
- b) eseti vagy rendszeres települési támogatás - szociális veszély- illetve válsághelyzetbe kerülés esetén
 - lakhatást segítő eseti települési krízistámogatás
 - eseti települési gyógyszer-támogatás
 - foglalkoztatást segítő eseti települési támogatás
 - környezetterhelés mérséklését jóléti juttatásként szolgáló eseti települési támogatás (szennyvízbekötés)
 - eseti települési gyermekvédelmi támogatás (iskoláztatás)
 - közlekedő-képesség javítását segítő eseti települési támogatás
 - rehabilitációt segítő eseti települési támogatás (szervenélybeteg)
 - települési lakhatási támogatás
 - települési hátraleékezelési szolgáltatás
 - települési ápolási támogatás

A természetben nyújtott ellátások formái

- a) települési támogatás (lásd fent)
- b) családvédelmi kedvezmény
 - gyermekétkeztetés intézményi térítési díja
 - gyermek napközbeni ellátását biztosító családi napközi térítési díja
- c) önkormányzati lakbértámogatás

- szociális helyzete miatt lakhatását önerőből megoldani nem tudja
- lakhatásával kapcsolatosan felmerült költségeket megfizetni segítség nélkül nem képes

6.1.1.2 A szegregáció területi vonatkozásai (szegregátumok) – a változások értékelése

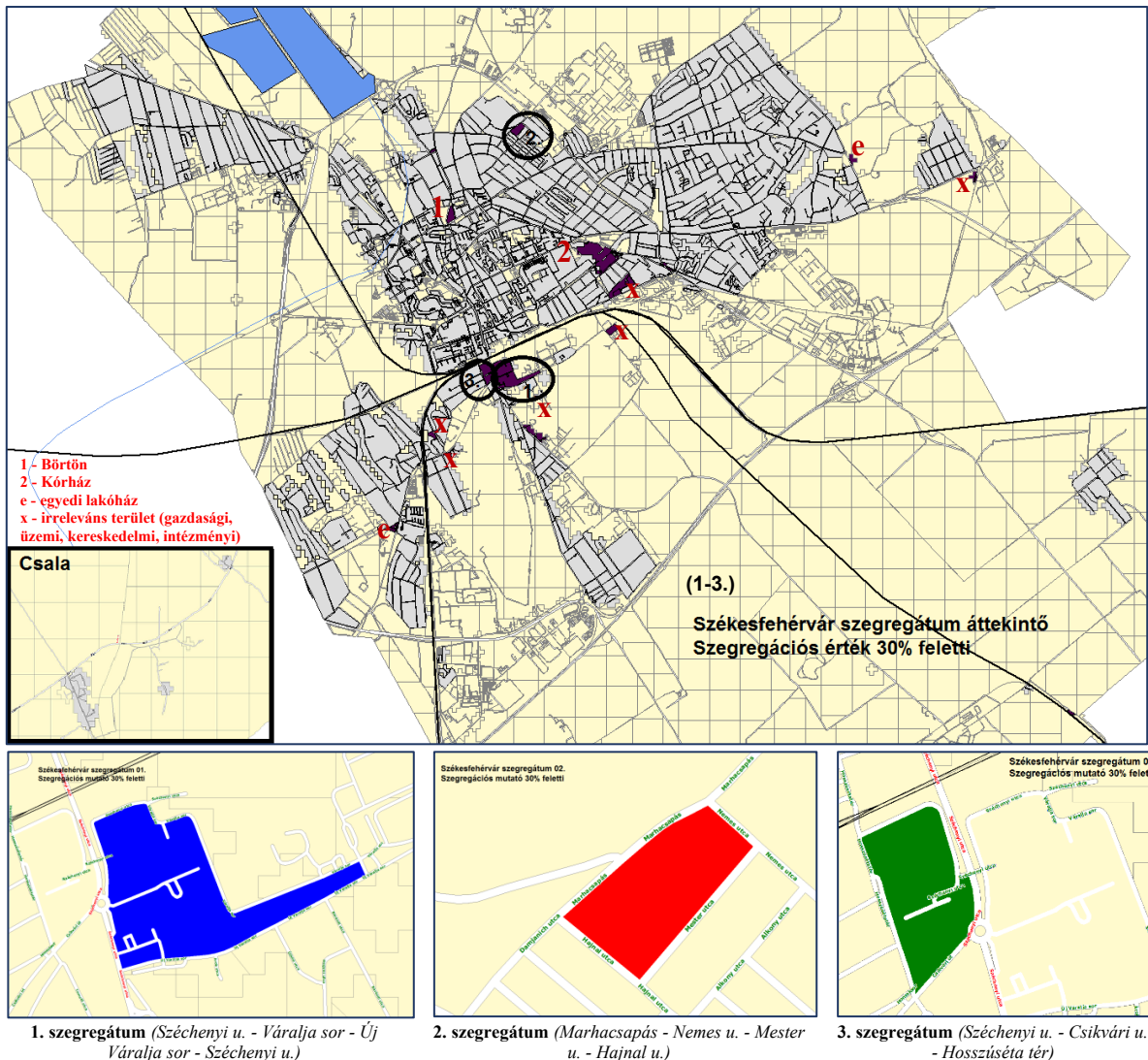
A KSH 2011-es népszámlálás adatai alapján elvégzett székesfehérvári szegregátumok lehatárolása a 314/2012. (XI. 8.) számú, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről című Korm. rendelet 2014. december 22-től hatályos 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján történt. A KSH adatai szerint nem volt található olyan terület Székesfehérváron, amely a szegregációs mutató alapján megfelelné a tényleges szegregátum feltételeinek. Az elkészített települési kartogram jelezte, hogy mely területek tettek eleget a kritériumoknak, emellett a térkép olyan területeket is megjelenít, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk, vagy intézeti háztartásban élők miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak (pl. SZGYEOK kórház; KDOBVI székesfehérvári börtön). A felmérés mutatószámai három szegregáció által veszélyeztetett (30% feletti kategória) területet mutattak ki.

A három területből a Váralja sorként megjelölt 1. számú terület csak a korábbról is ismert szegregációs problémával küzdő, 2015 és 2016 évek során két ütemben megszüntetésre került Széchényi u. 76. szám alatti bérlakás tömbökre volt értelmezhető. 2015. júliusában a telken álló, szociális bérlakásoknak helyet adó két rossz állapotú épület közül a tizenegy lakásos élnemzetlennek bizonyult félkomfortos „A” tömböt elbontották, és 2016. májusában sor került a „B” épület elbontására is. A telek azóta üresen áll egy alapvetően kereskedelmi-szolgáltató, gazdasági funkciójú területrészen, ahol a szomszéd területeken élelmiszeripari (élelmiszeripari feldolgozó, sörgyártó) telephelyek, vasúti területek, kiszállítós pizzéria, fogászat, kereskedelmi telephelyek üzemelnek ill. alakultak ki.

A felsővárosi Marhacsapás-Nemes u.-Mester u.-Hajnal u. által lehatárolta tömb (2. számú szegregátum) lakónépessége alacsony, kertvárosias beépítésű felsővárosi tömb, lakóházai nem ütnék el közvetlen felsővárosi környezetüktől és rendezettnak tekinthetőek, lakóterület funkciója mellett egy szolgáltató vállalkozás is működik rajta (gumiszerelő). Az elmúlt években a Marhacsapási megmaradt utolsó üres telke is beépült.

A 3. számú szegregátum Hosszúsétatéri tömbje a székesfehérváriak előtt jól ismert korábbi Hosszúsétatér 64. szám alatt élők helyzete miatt kerülhetett fel a 2011. évi adatokon alapuló térképre. 2014-ben a helyi önkormányzat teljes egészében rehabilitálta az épülettömböt, ahol a korábbi lakók kiköltöztetése után nyolc, akadálymentesített önkormányzati bérlakást alakítottak ki és vettek 2014-2015 óta használatba. A lakások azóta is a helyi önkormányzati bérlakásállomány része, ahová szociális alapon, mozgássérült hozzátartozóval rendelkező családok költözhetnek be.

Az ábrán a KSH által megjelölt magántulajdonban lévő lakóházak („e”) közül az öreghegyi Nagyszombati utcai hosszú ideje elbontásra került, a maroshegyi Balatoni út melletti ingatlan pedig új tulajdonoshoz és felújításra került.

7. ábra: KSH szegregációs mutató áttekintő kartogram 2014 – Székesfehérvár Forrás: KSH 2014, magyarázó felirattal

Összefoglalva, a legutóbbi KSH adataalapú felméréskor meghatározott szegregációval veszélyeztetettnek minősített városrészi területek besorolása okafogyottá vált. A 2022. évi népszámlálási adatok előállításáig és az ezek alapján, kapcsolódó módszertan szerinti új szegregációs mutatók beérkezéséig nem jelölhető ki új szegregáló vagy szegregációval veszélyeztetett jól lehatárolható városi terület, illetve az önkormányzat szakmai intézményei sem jeleznek előre, vagy azonosítanak be.

A hatályos HEP (2018-2022) szerint Székesfehérváron az általa megállapított négy lakóterületen: a Széchenyi út 76. szám, a Hosszúsétatér 64. szám, valamint a Palotai u. 13. és a Móri u. 8. szám alatt alakult ki szegregátum. Ezen ingatlanokon az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások folyamatosan elbontásra kerültek, az ott élők részére az Önkormányzat a korábbihoz képest kedvezőbb lakhatási körülményeket biztosított.

Még a 2009-es IVS antiszegregációs vizsgálatok teljesített kritériumok (tehát nem a 2011-es népszámláláson alapuló 2014-es KSH adatszolgáltatás szerint) száma alapján Székesfehérvár északnyugati kertvárosias városrésze, a Szárazrét, illetve a Fekete-hegy keleti része felelt meg a jogosultsági kritériumoknak, ez a terület lehetett a szociális városrehabilitáció kijelölt akcióterülete. Többszörös áttekintés, koncepcióváltás miatt a fejlesztés kiemelt projektként „Szociális városrehabilitáció Szárazréten” (KDOP-3.1.1/D2-13 felhívás) címen végül 2013 őszén indult el, megvalósítása 2015 nyarán fejeződött be. A Székesfehérvár, Szárazrét városrészben lehatárolt akcióterület fejlesztésének céljai az akcióterület, valamint annak közvetlen környezetében élő lakosság közösségtudatának, illetve szociális kohéziójának erősítése volt, a következő főbb

elemekkel: új közösségi központ kialakítása az általános iskola átfogó felújításával; szabadidős infrastrukturális fejlesztések; programkínálat megteremtése; óvoda bővítése új épületrésszel; játszó- és szabadidő park kialakítása; Murai utcai lakónegyed mellett játszótér kialakítása; út- és járda felújítások; plébánia és templom külső felújítása és korszerűsítése; gyalogos és kerékpáros híd építése; térfelügyelő rendszer kiépítése. Az akcióterületre jellemző társadalmi problémák enyhítése egy komplex, a különböző szakterületek integrált beavatkozásán alapuló szolgáltatáscsomag is kialakításra került. A 2014-2020-as időszakban nem folytatódott újabb szociális városrehabilitációs projekt kialakítása a TOP rendszerében, a területen már nem volt aktualitása az itt elérhető támogatható tevékenységeknek. Ugyanakkor a TOP-6.9.1-15-SF1 - A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok (ESZA) felhívás esetében a „Segítő Fehérvár program” elnevezésű projekt, amely célcsoportja a korábbi szociális célú város rehabilitáció akcióterületén élő hátrányos helyzetű személyekből került ki 75%-ban, illetve 25%-ban a Székesfehérvár közigazgatási területén más szegmensben élő rászoruló személyekből. A projekt az alábbi fő lakosságvédelmi és prevenciós programok (eszközök) megvalósításával épül fel: iskolai és óvodai közegben közösségfejlesztési programok; társadalmi integrációt elősegítő, komplex eszménymentés; család- és gyermekjóléti szolgáltatás kiterjesztése; mediációs problémamegoldási lehetőség biztosítása; munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok; preventív egészségügyi, egészségfejlesztési programok; egészségügyi szolgáltatásokhoz, hatósági és egyéb közzolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása; bűnmegelőzést elősegítő programok; antidiszkriminációs programok; szociális szakemberek szupervíziója. A projekt megvalósítása a Covid-19 járványidőszak hatásaiként elhúzódtott, értékelésére még nem került sor.

6.1.2 Antiszegregációs terv

6.1.2.1 Az antiszegregációs fejlesztési célok és beavatkozási javaslatok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai és intézkedései megfelelőek az antiszegregáció horizontális vetületeinek kezelésére, ezért az FVS egyenlőre nem fogalmaz meg külön antiszegregációs célokat és beavatkozásokat. Felülvizsgálata a HEP 2022 év végi új dokumentuma alapján elvégezhető.

Horizontális antiszegregációs célok és beavatkozások

Célok	A célok elérése érdekében tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
A fejlesztések céljának meghatározása az adott horizontális szempont vonatkozásában a 2027-ig terjedő időtávra. Nem koncepcionális célokról van szó, hanem konkrét stratégiai ill. operatív célokról!	a korábbi tervezési időszakból áthozott és folytatásra tervezett folyamatok újonnan kezdeményezett beavatkozások természetesen egy célhoz tetszőleges számú beavatkozás kapcsolható	A beavatkozások becsült költségének bemutatása
1. <i>jelenleg nem megadható</i>		
2. <i>jelenleg nem megadható</i>		
3. <i>jelenleg nem megadható</i>		

Területi fókuszú antiszegregációs célok és beavatkozások

Területi fókuszú (szegregátum megléte) hiányában Székesfehérvár esetében nem releváns

Szegregátum	Célok	Tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
1.			
2.			
3.			

6.1.2.2 A szociális városrehabilitáció akcióterületének meghatározása és a választás indoklása

Székesfehérvár esetében nem releváns.

6.1.2.3 A két antiszegregációs beavatkozási dimenzió kapcsolata

Székesfehérvár esetében nem releváns.

Szegregátum	Szegregátum 1.	Szegregátum 2.	Szegregátum 3.	Szegregátum 4.	Szegregátum 5.	Szegregátum 6.	Szegregátum n
Átfogó beavatkozás							
1.							
2.							
n							

6.1.2.4 A beavatkozások ütemezése

jelenleg nem megadható

Tervezett akciók és beavatkozások	2021 2. félév	2022 1. félév	2022 2. félév	2023 1. félév	2023 2. félév	2024 1. félév	2024 2. félév	2025 1. félév
horizontális								
szegregátumonként								

6.1.2.5 Az antiszegregációs terv pénzügyi terve

jelenleg nem megadható

Tervezett akciók és beavatkozások	becsült költség	tervezett forrás
horizontális		
szegregátumonként		
Szociális városrehabilitációs projekt (amennyiben releváns)		
nem releváns		
Összesített költség:		

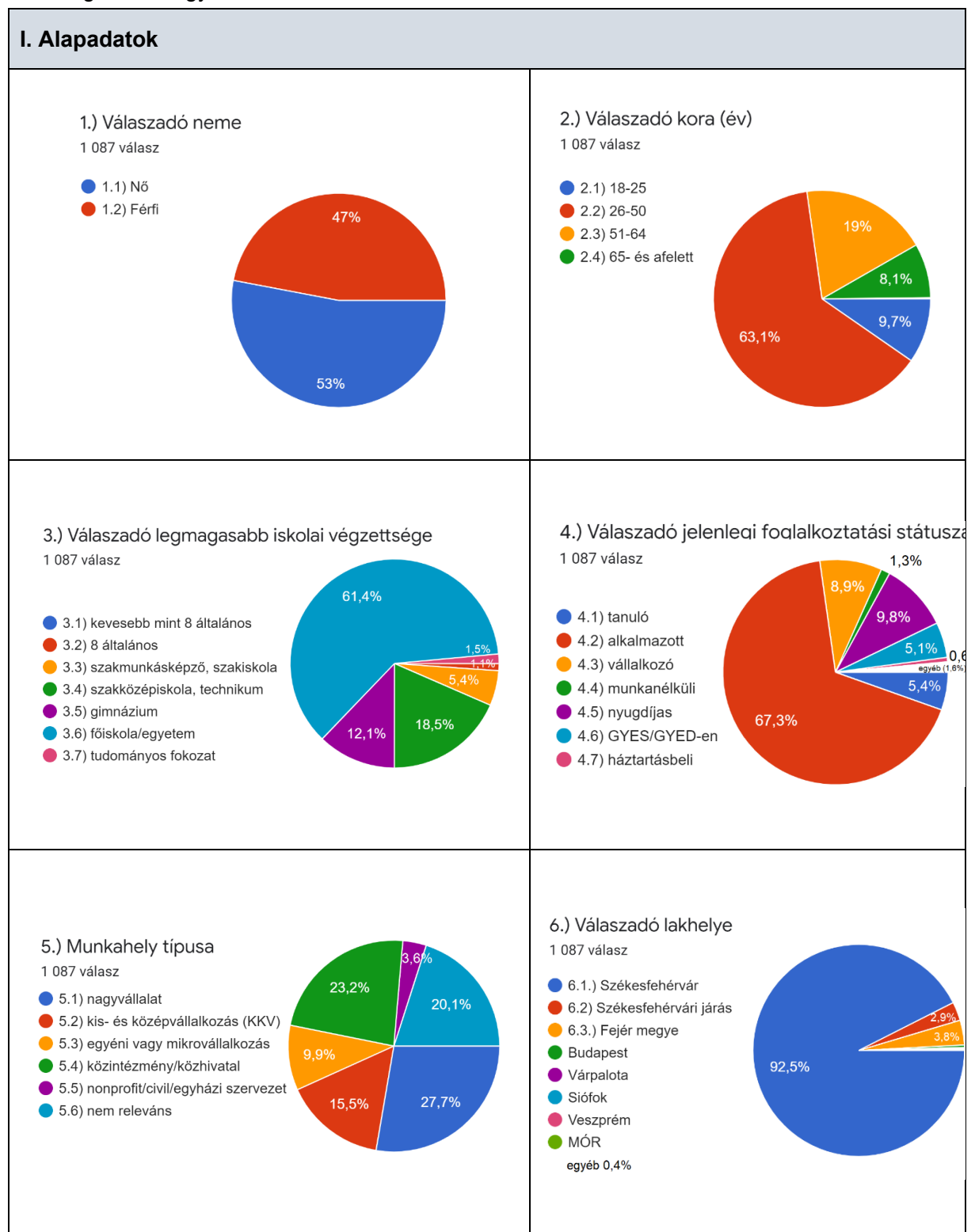
6.2 Elvégzett kérdőíves felmérések dokumentálása

6.2.1 Lakossági felmérés

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 2022. tavaszán kezdte meg Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának elkészítését a 2022-2027 közötti időszakra. A terv kidolgozása szempontjából fontos a lakosság véleményének, elvárásainak és fejlesztési igényeinek felmérése. Annak érdekében, hogy a készülő terv a lehető legszélesebb partneri bevonással és minél jobban a városban élők igényire és a város kínálta szolgáltatásokat, infrastruktúrát igénybe vevők elvárásaira is támaszkodhasson, lakossági kérdőíves felmérésre került sor 2022.04.07-2022.04.30 közötti időszakban.

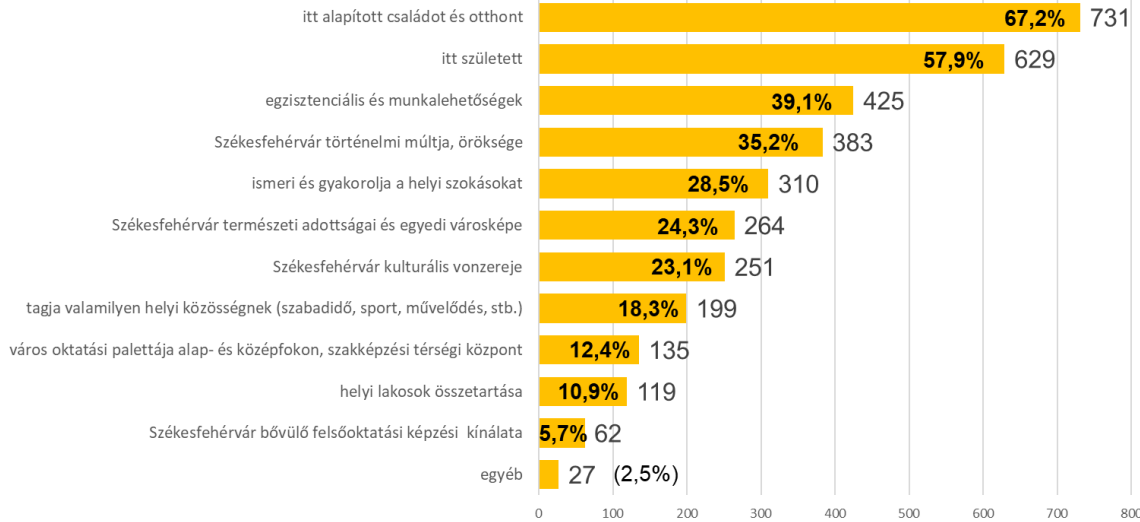
A kérdőív kitöltése önkéntes volt és névtelenül történt. A kapott válaszokat kizárólag a terv megalapozásához kerültek felhasználásra.

Az alábbiakban a beérkezett 1.085 (!) darab válasz összesített eredményét mutatjuk be, illetve a lakossági kérdőív egyes kérdéseit.

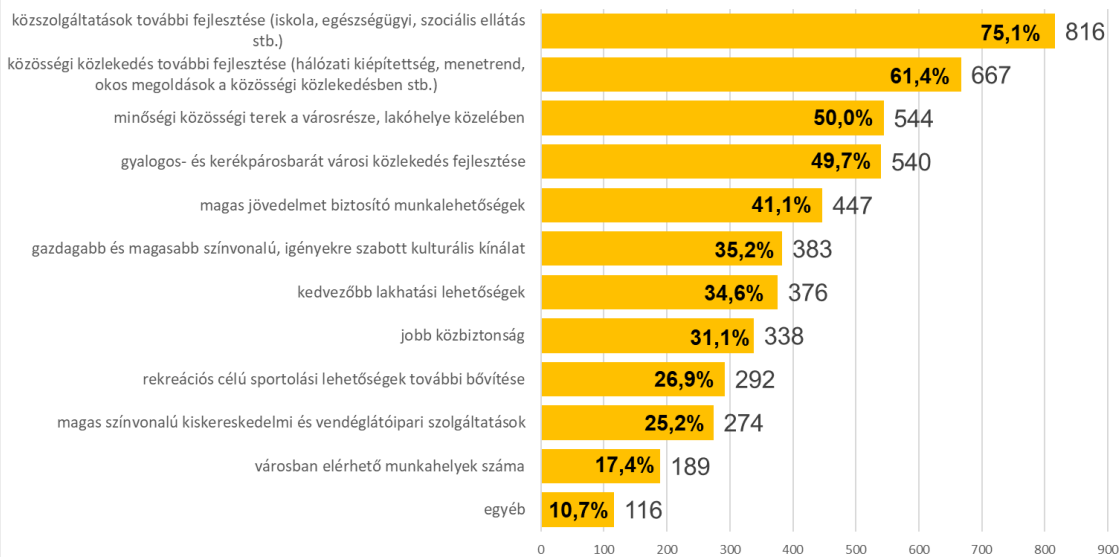

II. Megtartó város

1.) Mi jelenti az Ön helyi kötődésének alapját? (több válasz is lehetséges)
1087 válaszadó; %=válaszadók százalékában!

2.) A felsorolt tényezők közül melyek fejlesztését érzi szükségesnek az életminőségével kapcsolatos elégedettségének növeléséhez? (több válasz is lehetséges)
1087 válaszadó; %=válaszadók százalékában!

3.) Értékelje a városban elérhető humán közszolgáltatásokat és egyéb városi életminőséget befolyásoló tényezőket egy 0-tól 5-ig tartó skálán!

5=nagyon elégedett

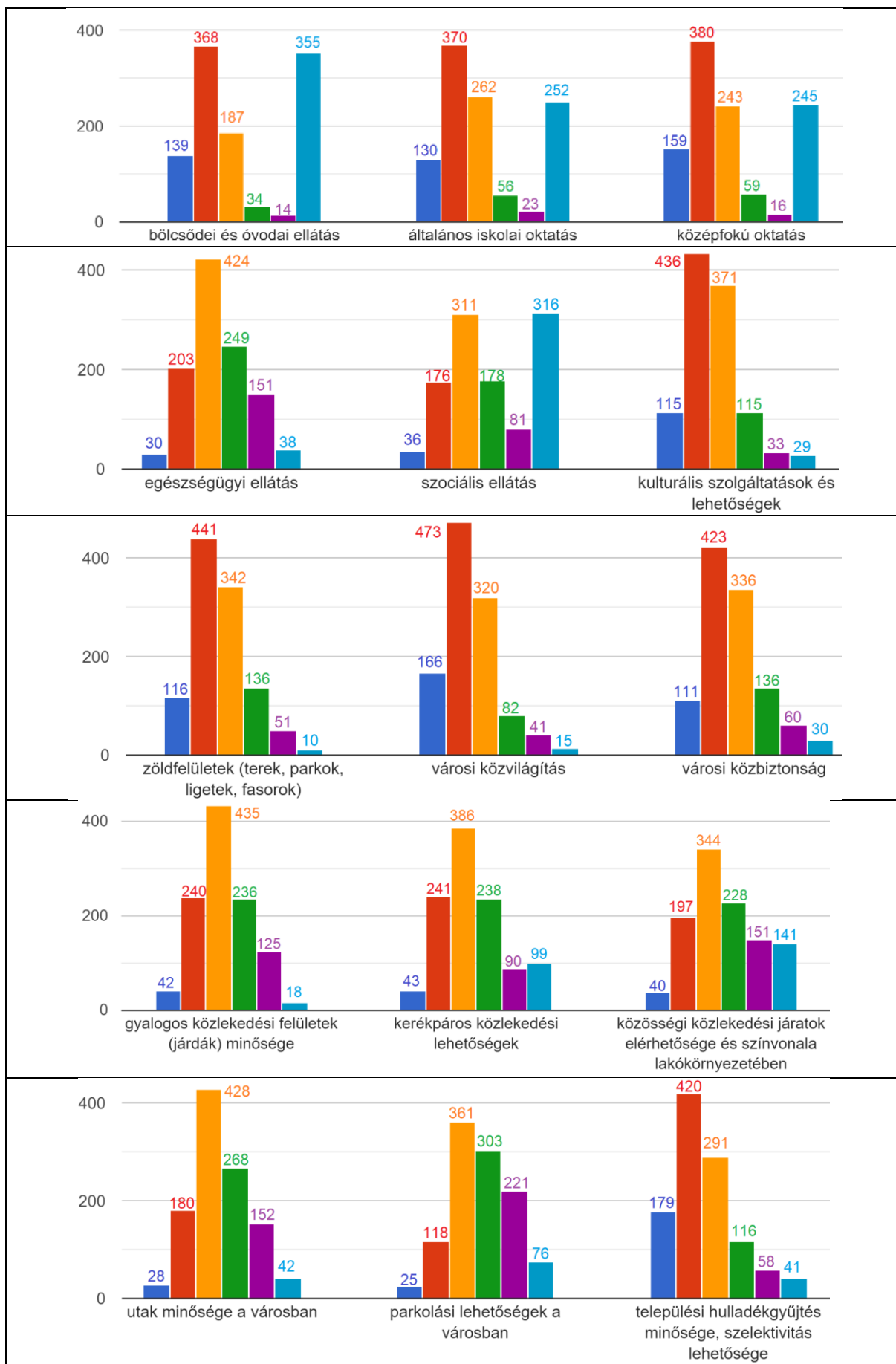
4=elégedett

3= közepesen elégedett

2= alig elégedett

1=egyáltalán nem elégedett 0= „nem tudom megítélni / nem vagyok érintett” és a „nem kívánok válaszolni”

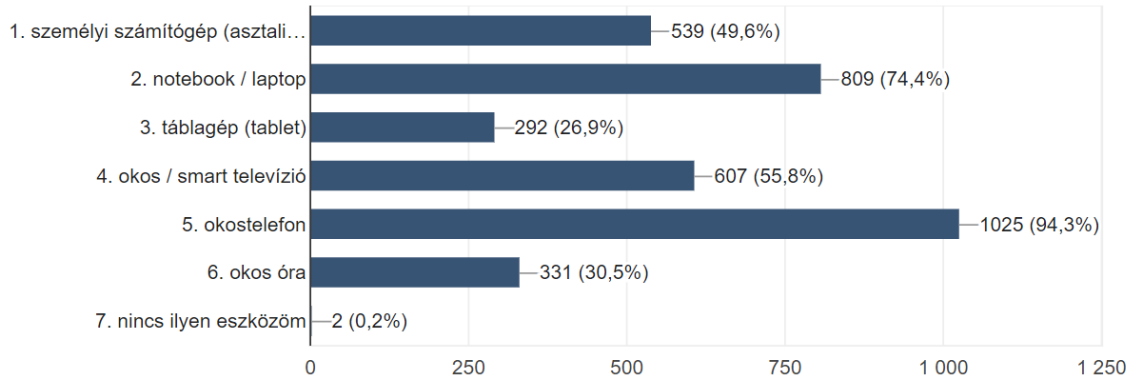

III. Digitális város

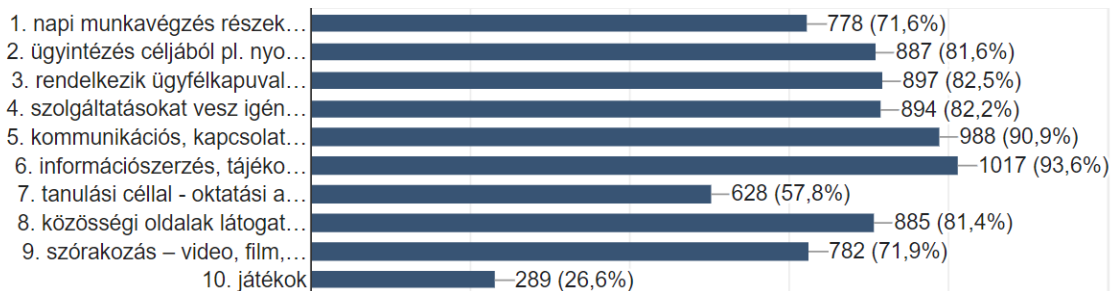
1.) Milyen elektronikus eszközöket használ a hétköznapokban? (több válasz is lehetséges kivéve, ha a válasz a 7.)

1087 válaszadó; %=válaszadók százalékában!

2.) Milyen céllal használja az INTERNET-et? (több válasz is lehetséges)

1087 válaszadó; %=válaszadók százalékában!

1. napi munkavégzés részeként 2. ügyintézés céljából pl. nyomtatványok letöltése és benyújtása

3. rendelkezik ügyfélkapuval és rendszeresen használja

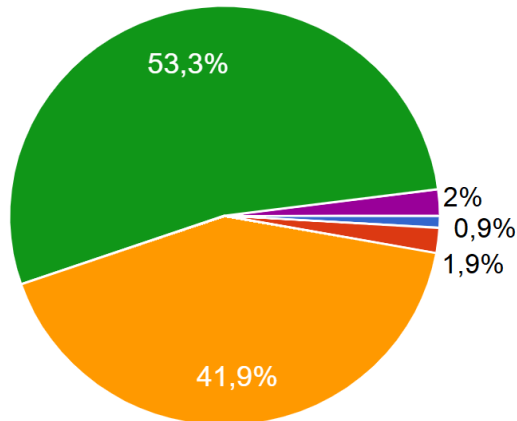
4. szolgáltatásokat vesz igénybe pl. elektronikus vásárlás, foglalások intézése (szállás, repülőjegy stb.)

5. kommunikációs, kapcsolattartási céllal (telefon, levelezés, Skype stb.)

6. információszerzés, tájékozódás céljából 7. tanulási céllal - oktatási anyagok letöltése, e-oktatás igénybevétele

8. közösségi oldalak látogatása 9. szórakozás – video, film, zene letöltéshez 10. játékok

1 087 válasz

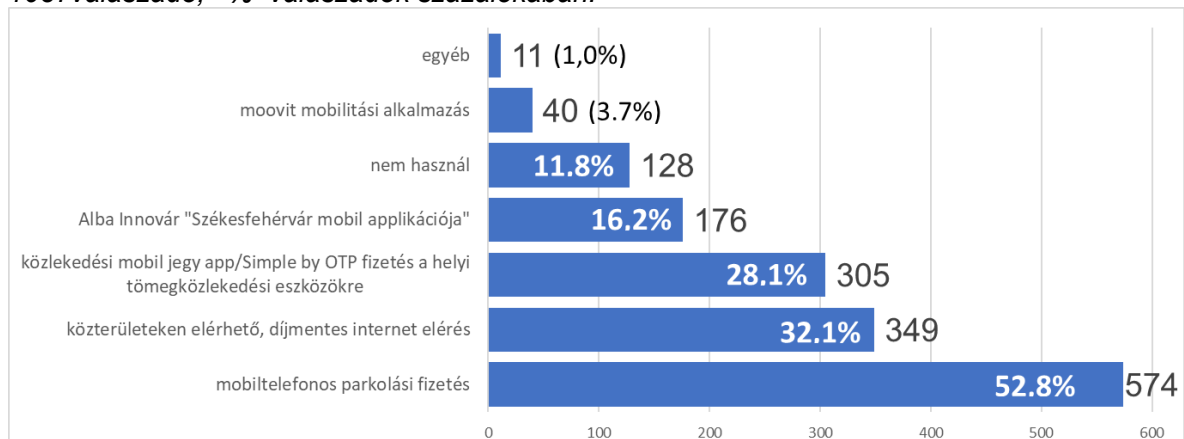

3.) Hogyan értékeli az IT eszközök használatával kapcsolatos jártasságát? (saját korosztályához viszonyítva) (csak egy válasz lehetséges)

- 1. nincsenek ilyen készségeim egyáltalán
- 2. készségeim az átlagnál szerényebbek, rendszerint segítségre szorulok
- 3. készségeim átlagosak, okostelefont használok készség szinten és rendszeres internet használó vagyok
- 4. készségeim átlag feletti (a 3. ponton túl e-ügyintézésre és egyéb, speciális IT használatra is képes vagyok)
- 5. nem tudom megítélni

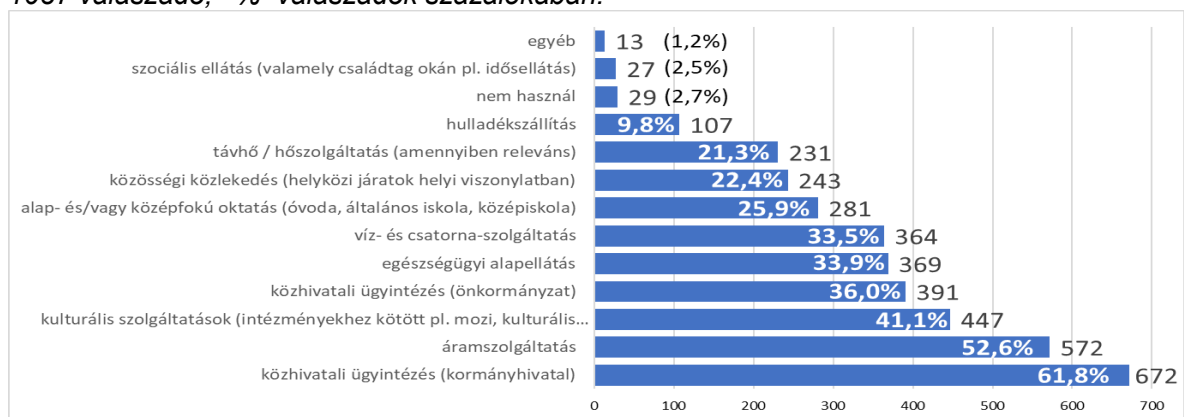
4.) Milyen városi okos alkalmazásokat használ? (több válasz lehetséges)

1087 válaszadó; %=válaszadók százalékában!

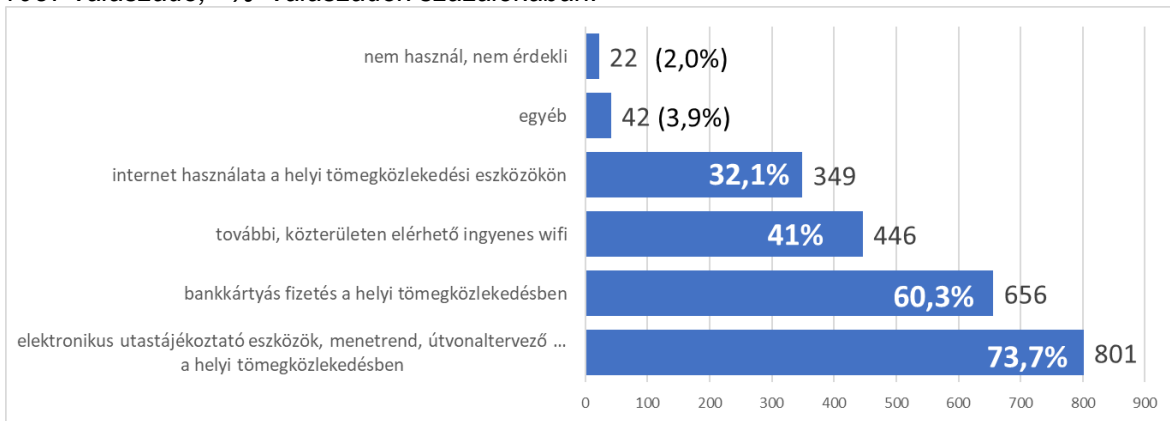

5.) Milyen szolgáltatások esetében használ online, mobil applikációs vagy digitális mérős kapcsolattartást? (több válasz lehetséges)

1087 válaszadó; %=válaszadók százalékában!

6.) Milyen digitális fejlesztéseket tart szükségesnek, hasznosnak? (több válasz lehetséges)
1087 válaszadó; %=válaszadók százalékában!

IV. Kiszolgáló város/Zöld város

1.) A saját életminősége szempontjából mennyire tartja fontosnak a felsoroltakat?

5= nagyon jelentős

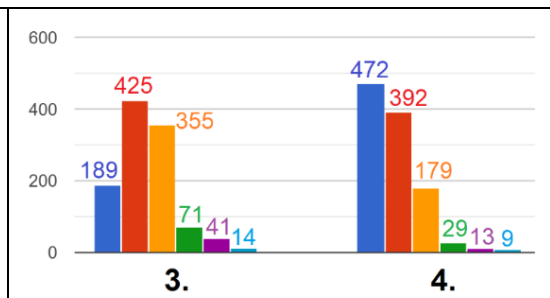
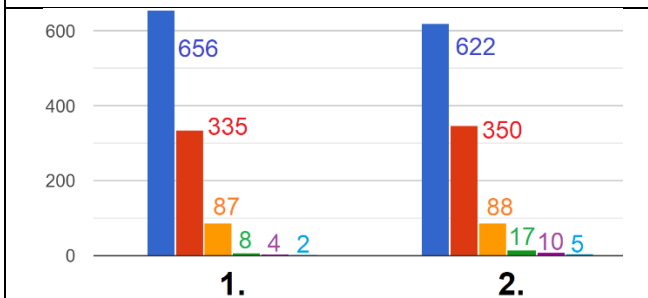
4=jelentős

3=közepesen fontos

2= majdnem jelentéktelen

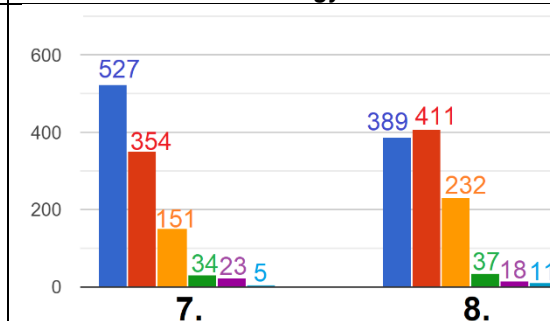
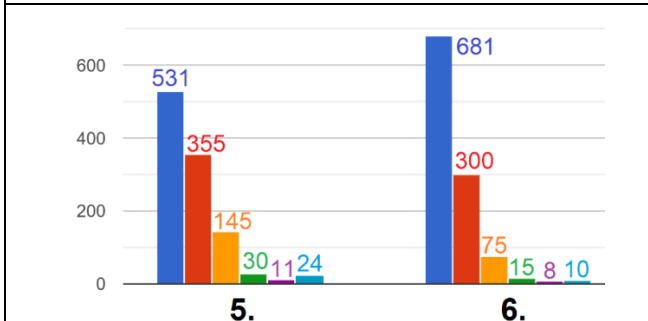
1=egyáltalán nem fontos

0= „nem elérhető a városban”, a „nem tudom megítélni/nem vagyok érintett” és a „nem kívánok válaszolni”

1. környezettudatos életvitel (takarékoság az erőforrások igénybevételében: víz, áram stb.)
2. szelektív hulladékgyűjtés, hulladék hasznosítása otthon

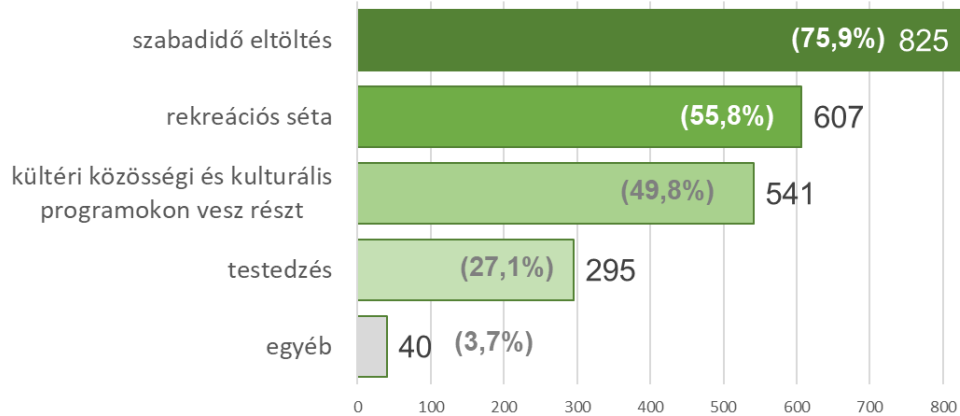
3. közösségben való aktív részvétel, közös célokért való tevékenykedés
4. egészséges, a térségben megtermelt élelmiszerek fogyasztása

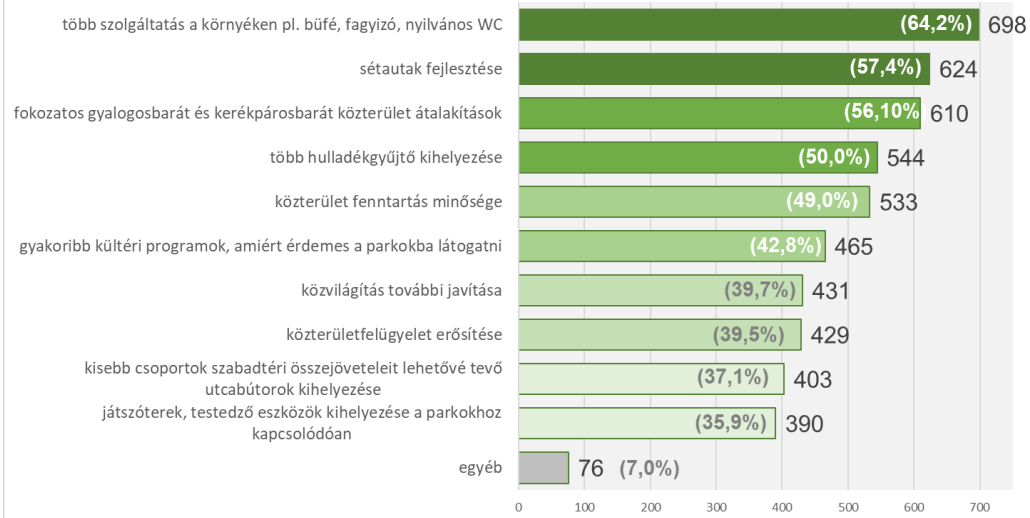
5. megújuló energiaforrások használata a háztartásban
6. megújuló energiaforrások használata a városi energiatermelésben, energiafelhasználásban, közlekedésben

7. többször használható bolti csomagolóanyagok használata
8. helyi szabadtéri / közterületi rekreációs lehetőségek

2.) Milyen céllal látogat városi zöldterületeket, parkokat? (Több válasz is lehetséges)
1087 válaszadó; %=válaszadók százalékában!

3.) Hogyan lehetne vonzóbbá tenni a város, városrésze zöldfelületeit az Ön és családja számára (fejlesztések, új funkciók stb.)? (Több válasz is lehetséges)
1087 válaszadó; %=válaszadók százalékában!

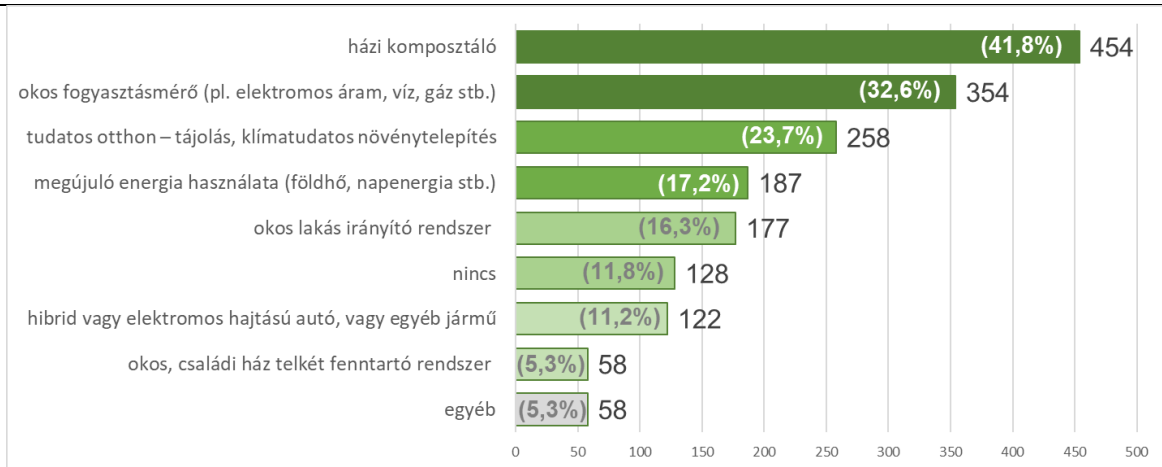

4.) Hogyan lehetne vonzóbbá tenni a történelmi belváros és közvetlen környezet területeit az Ön és családja számára (fejlesztések, új funkciók stb.)? (Több válasz is lehetséges)
1087 válaszadó; %=válaszadók százalékában!

5.) Milyen környezettudatos eszközökkel, megoldásokkal rendelkezik otthonában? (Több válasz is lehetséges)

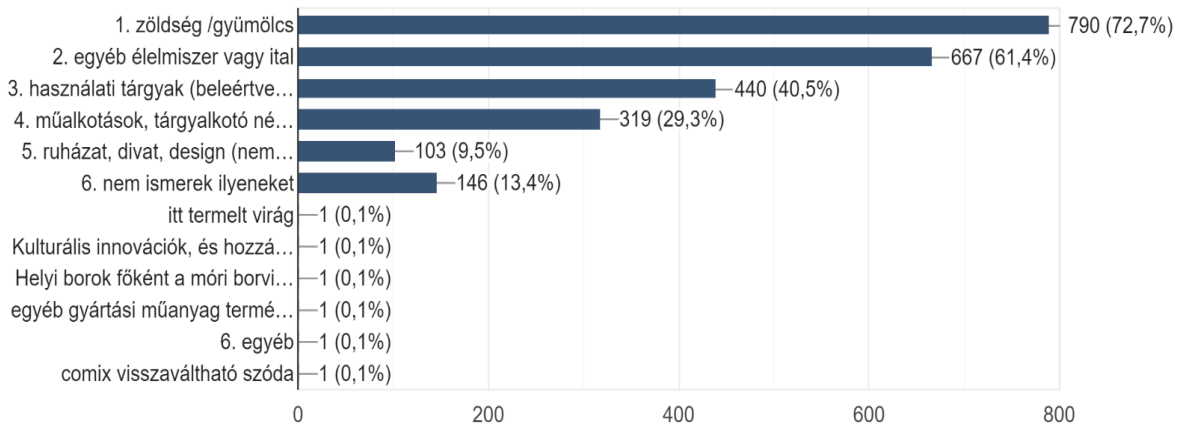
1087 válaszadó; %=válaszadók százalékában!

V. Prosperáló város

1.) Milyen helyben, illetve a város térségében, megyéjében létrehozott terméket ismer? (Több válasz is lehetséges.)

1 087 válasz

1. zöldség /gyümölcs
százalékában!

1087 válaszadó; %=válaszadók

2. egyéb élelmiszer vagy ital

3. használati tárgyak (beleértve kézműves termékeket)

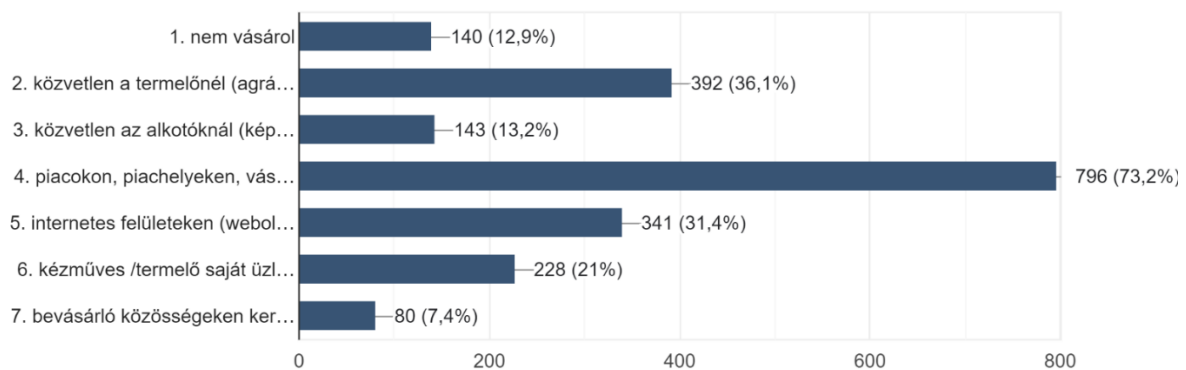
4. műalkotások, tárgyalkotó népművészet (helyi művészek alkotásai)

5. ruházat, divat, design (nem használati tárgy)

6. nem ismerek ilyeneket

2.) Hol vásárol Ön a helyi/ térségi termékeket? (Több válasz is lehetséges. A 1. válasz kizárja a több válasz lehetőségét.)

1 087 válasz

1. nem vásárol
százalékában!

1087 válaszadó; %=válaszadók

2. közvetlen a termelőnél (agrártermék esetében)
3. közvetlen az alkotóknál (képzőművészeti termék esetében)
4. piacokon, piachelyeken, vásári kitelepüléseken
5. internetes felületeken (weboldal, közösségi média pl. facebook)
6. kézműves /termelő saját üzletében
7. bevásárló közösségeken keresztül (pl. Fehérvár Éléstár)

6.2.2 Intézményi/ szervezeti felmérés

Székesfehérvár MJV Önkormányzata **intézményei digitális működését**, jellemzőit kérdőíves formában mérte fel az érintett szervezetek körében az FVS kidolgozását támogató módszertan tartalmi követelményei alapul vételével.

A 2022. április hónapban lefolytatott felmérésbe széles körűen: az önkormányzat hivatalára, intézményeire (egészségügyi, óvodai, bölcsődei, szociális, kulturális), valamint gazdasági társaságaira kiterjedően érkeztek be válaszok.

Székesfehérvár MJV Önkormányzata intézményei digitális működését, jellemzőit kérdőíves formában mérte fel az érintett szervezetek körében az FVS kidolgozását támogató módszertan tartalmi követelményei alapul vételével 2022. április hónapban

A kérdőívet 56 db szervezet (önkormányzati cég, intézmény) töltötte ki 69 db helyszínrre, székhely és telephely adataik szerint megbontva. Ezen szervezetek összesen 2.663 fő munkavállalót foglalkoztatnak, melynek 1,9%-a, 50 fő rendelkezik IKT kapcsolódású végzettséggel. Ez összhangban van azzal, a válaszok alapján mintegy $\frac{3}{4}$ -4 (76,8%-a) szervezeteknek külső vállalkozóval végzi az informatikai hálózat karbantartást/üzemeltetését (szervezetek száma és a kérdésre adott válaszok száma az esetleges vegyes szervezeti struktúra miatt tér el).

A szervezetek állományának IKT tudása, kompetenciái fejlesztése vonatkozásában kapott válaszok szerint az elmúlt 3 évben (2019-2021) 60 fő vett részt IKT hozzáértést/tudást erősítő tanfolyamon/képzésen, ez a válaszadó szervezetek munkavállalóinak 1%-a. Figyelemmel a 27 db képzési eseményre az személyenként mintegy 2 képzést jelentett. Az érintett munkavállalók közül 48 fő, csaknem 2/3-a a válaszoknak az önkormányzati cégeknél merült fel, és a fennmaradó képzetti kör az óvodáknál, bölcsődéknél, illetve az egészségügyi intézmények munkavállalóiból került ki. A cégek önerőből, az önkormányzati intézmények részben pályázati forrásból is finanszírozták ezeket a képzéseket.

A beérkezett válaszok alapján az intézményeknél összesen 1.161 db IKT eszközt tartanak nyilván és működtetnek, átlagosan 7,5 millió forint könyv szerinti értéken. Ez az egyes szervezeteknél – a

profil és tevékenység (p. Könyvtár, ÖIK, Médiacentrum vs óvodák) jellegénél is fogva - nagy eltérést mutat. Az informatikai eszközök a vizsgált szervezeteknél, illetve telephelyeiknél 73,9%-ban hálózatba vannak kapcsolva.

A kérdőívet kitöltő szervezeteknél 42 db (60,9%) adminisztratív és pénzügyi adatokat egyaránt kezel. Az alaptevékenységhez kapcsolódó adatvagyonnal valamennyi szervezet rendelkezik. A szervezet tevékenységüket támogató informatikai rendszereket/szoftvereket elsősorban az alaptevékenységük támogatására, illetve a back-office feladatok (pénzügy, számvitel stb.) ellátásához alkalmazzák és csupán a válaszok 8,8%-ában használják a vizsgált szervezetek az általuk alkalmazott szoftverek közül vezetői döntéstámogatást és 2,4 %-ában épületüzemeltetést támogató informatikai rendszert.

A vizsgált szervezeteknél jellemzően digitális adattárolás és a napi szintű működést szolgáló adatfeldolgozás történik. Míg csaknem a fele szervezet esetében belső használatra, jelentések, prognózisokhoz készítéséhez is használják az adatokat. Míg háromból két szervezetre (63,8%-ára) bizonyos típusú alaptevékenységhez kapcsolódó adatok nyilvános megjelenítése is jellemző (pl. honlapon a közszolgáltatást igénybe vevők felé), mely aránytól az óvodák és szociális intézmények tértek el jelentősen, esetükben ez az arány jóval alacsonyabb tevékenységük jellegéből és jogszabályi működési kereteikből adódóan.

Az alaptevékenységhez kapcsolódóan keletkezett adatokat - válaszaik szerint a szervezetek 81,2%-ban saját szerverükön (is) tárolják. 30 db válasz központi szerverben, 39 db harmadikfel-szolgáltató rendszerében, 19 db központi adatfelhőben (is) tárolja adatait.

A válaszadók 4/5-e rendelkezik saját honlappal (a szociális intézmények azok, amelyek nem).

A vizsgált kulturális intézmények mind a honlap, mind a közösségi média lehetőségeit kiaknázzák kommunikációs felületként. A 8-ból 3 db válaszadó applikációt is alkalmaz. Ez utóbbit, az internetes kommunikációs felületen applikációt használó szervezetek körét még 2 önkormányzati cég egészíti ki, ezzel a válaszadók csupán 7%-a (összesen 5 db) az, amely használ applikációt.

Míg a válaszadók 42%-a nem alkalmaz semmilyen digitális platformot az ügyfelekkel, érdekeltjeikkel való kapcsolattartásra (ezek az egészségügyi és a szociális területen működő intézmények (nem ide értve a bölcsődéket)).

A válaszok szerint 69 db energetikai célú projekt valósult meg a vizsgált intézménynél az elmúlt 10 évben, ez a válaszadó szervezetek, illetve telephelyeik több mint a felét, 52,2%-át érintette.

26 db komplex projekt, 25 db gépészeti célú fejlesztés, 14 db nyílászárócserével érintett épületkorszerűsítés jelentett.

Jelentősek az eltérések a válaszadók között. Az önkormányzati cégek (részben összefüggve azzal, nem saját ingatlanban végzik tevékenységüket) 33%-a; az egészségügyi intézmények 45%-a; az óvodák 87%-ában történt valamilyen típusú energetikai korszerűsítés, e két utóbbi a TOP források, illetve az önkormányzat saját fejlesztési forrásaival és ütemezett, program szerinti felújításai beavatkozásaival függenek össze. Míg a szociális intézmények, illetve telephelyeik egyikében sem történt ilyen jellegű beavatkozás.

A „13+2 kérdéses” kérdőív az alábbi tartalomban került a megkérdezettek számára elektronikusan kiküldésre:

Intézmény, intézmény telephelyének neve:		
1.	IKT eszközállomány összesen (nyomtató, számítógép, laptop, szerver állomás stb.)	IKT eszközök száma: Db IKT eszközök könyv szerinti értéke: Ft
2.	HÁLÓZATBA vannak kapcsolva az IKT eszközök?	a) igen b) nem
3.	Mely tevékenységet támogató, mely működési területeken használnak informatikai rendszereket/szoftvereket?	a) alaptevékenység b) backoffice (pénzügy, számvitel, stb.) c) épületüzemeltetés d) vezetői döntéstámogatás, vállalatirányítás e) egyéb
4.	Milyen DIGITÁLIS ADATVAGYONNAL rendelkezik az intézmény / cég?	a) Adminisztratív és pénzügyi adatok b) Alaptevékenységhez kapcsolódó adatok
5.	Mi történik az alaptevékenység során keletkezett digitális adatokkal? Kérjük, jelölje meg aláhúzással! (többet is megjelölhet)	a) csak digitális adattárolás történik, feldolgozás nincs b) adatfeldolgozás a napi szintű működést támogatja c) megjelenítés belső használatra pl. feldolgozás jelentések készítéséhez, prognózishoz d) bizonyos típusú alaptevékenységhez kapcsolódó adatok nyilvános megjelenítése (pl. honlapon a közszolgáltatást igénybe vevők felé) e) egyéb (kérjük részletezze):
6.	Hol kerülnek tárolásra az alaptevékenységhez kapcsolódó adatok? Kérjük, húzza alá! (többet is megjelölhet)	a) saját adatbázisban (szerver) b) saját adatfelhőben c) központi adatbázisban (szerver) d) központi adatfelhőben e) harmadikfél-szolgáltató rendszerében f) egyéb (kérjük nevezze meg):
7.	Az intézmény rendelkezik honlappal?	a) igen b) nem
8.	Az ügyfelekkel / a szolgáltatást igénybe vevőkkel való kapcsolattartásban milyen internetes kommunikációs felületeket használnak? (többet is megjelölhet)	a) honlap b) applikáció c) közösségi oldal (Facebook, stb.) d) nem használunk ilyet
9.	Az alábbi kérdés az Ön intézménye/cége telephelyén található működést, fenntartást (biztonság, hőmérséklet, energiafogyasztás, vízfogyasztás stb.) érzékelő SZENZOROK-hoz kapcsolódik.	a) Biztonság (kamerák, mozgásérzékelők stb.) b) Energetikai jellemzők (hőmérséklet érzékelő, páratartalom mérő stb.) c) fogyasztás (vilamos energia, víz, gáz) d) Egyéb:.....
10.	Személyi állomány az Ön szervezeténél összesen: Fő
11.	IKT-val kapcsolatos szakirányú végzettséggel rendelkező kollégák száma: Fő
12.	Milyen formában végzik az infomatikai hálózat karbantartást/üzemeltetését?	a) alkalmazott(ak)kal b) külső fél, szerződött vállalkozás által c) fenntartó által biztosított d) egyéb:
13.	Hány alkalommal vettek részt és mennyien munkatársaik IKT hozzáférést/tudást erősítő tanfolyamon/képzésen az elmúlt 3 évben (2019-2021)?	Események száma: Db Résztevők száma: Db Finanszírozó forrás (pl. önerő, fenntartó, támogatás ... stb.):
14.	Hány db energetikai célú projekt valósult meg az intézményénél az elmúlt 10 évben?	Projektek száma: Db
15.	Mi volt ezeknek a projekteknek a műszaki tartalma? Komplex projekt esetén 1 db az egy telephelyen lévő épület/épületegyüttes, az 1db fejlesztési helyszín) (komplex projekt esetén az egyes műszaki résztartalmak ne kerüljenek az a)-c) pontok alatt is feltüntetésre, csak egy helyen)	a) nyílászáró csere:.....db* b) Külső hőszigetelés:.....db* c) Gépészeti típusú fejlesztés:.....db* d) Megújuló energia hasznosítása: db* e) Fentiek közül több elemet tartalmazó komplex projekt:.....db*

Megjegyzés: 15. kérdés *a lehetséges válaszok esetében a mennyiség, db, mint a beavatkozás jellege értelmezett nem az azon belüli pl. nyílászárók száma, napelem panelek száma.

6.3 Finanszírozási terv beavatkozásoként

A cselekvési tervben azonosított beavatkozásokra kitöltött alábbi táblázatot az FVS mellékletének része. A táblázatban szereplő kérdésekre mindegyikére nem adható válasz az FVS jelenidőszaki készítése során, azonban ez a tábla a jövőben egy eszköz a város számára, melyen folyamatosan

nyomon követheti a beavatkozások előrehaladását a keletkező plusz információkkal folyamatosan, frissítve.

Finanszírozási
tervtábla.xlsx

	beavatkozás 1	beavatkozás 2	...
A beavatkozás alapadatai			
A beavatkozás megnevezése			
Beavatkozás gazda			
Megvalósító partnerek			
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett			
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)			
Finanszírozási információk			
A beavatkozás tervezett beruházási költsége			
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás , kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás			
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)			
Finanszírozás elemek aránya			
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: - csak társadalmi haszon - minimális pénzügyi haszon - mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására			
Kockázatok nevesítése			
Fenntartási információk			
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról			
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során			

	beavatkozás 1	beavatkozás 2	...
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)			
Externáliák (pozitív, negatív)			

6.4 Működési térkép

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat működési és irányítási modellje az FVS I. kötet Megalapozó munkarész 1.4 alfejezetében és jelen II. kötet stratégiai munkarész 3. fejezetében került bemutatásra.